

EEN HANDVOL KOREN

Door
Ds. Willem C. Lamain

Uitgegeven in 1975 door boekhandel en uitgeverij Kleppe, Scherpenisse

digitaal gepubliceerd door
STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

Inleiding

1. De Heere verlost Zijn volk
"Gij leiddet door Uwe weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt." Exodus 15:13

2. "Gods volk komt er door"
"Totdat Uw volk, Heere! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt." Exodus 15:16b

3. Met Mirjam op de oever van de Schelfzee, gedrongen tot de lof des Heeren.
En Mirjam, de profetes, Aärons zuster, nam een trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien. Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt den Heere; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiters in de zee gestort. Exodus 15:20, 21

4. De overwinning van Gods kerk
"Toen deed Hij de overgeblevene heersen over de heerlijken onder de volke; de Heere doet mij heersen over de geweldigen." Richteren 5:13

5. De vloek over Meroz, door God Zelf uitgesproken
"Vloek Meroz, zegt de Engel des Heeren, vloekt hare inwoners geduriglijk, omdat zij niet gekomen, zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden." Richteren 5:23

6. Het sterven van Mozes, de knecht des Heeren, op de hoogte van Pisga.
"Alzo stierf Mozes, de knecht des Heeren, aldaar in het land van Moab naar des Heeren mond." Deuteronomium 34:5

7. De begrafenis van Mozes.
"En Hij begroef hem in een dal in het land van Moab, tegenover Beth-Peor en niemand heeft zijn graf kweten tot op dezen dag." Deuteronomium 34:6

8. De heerlijkheid van de genade Gods uitblinkend.
"En zij zeide tot hem; Mijn vader, hebt gij uw mond opengedaan tot de Heere? Doe mij, gelijk als uit uw mond gegaan is, naardien u de Heere volkomen wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen Ammons." Richteren 11:36.

9. De vermoelden door God verblijd.
"Want Ik heb de vermoelde ziel dronken gemaakt." Jeremia 31:25a.

10. Het doods vonnis van Edom of het oordeel dat God volvoert over Zijn vijanden.
"Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt cue Heere HEERE: Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; also zij het bloed niet hebt gehaat zal u het bloed ook vervolgen." Ezechiël 35:6.

TER INLEIDING

Bij ons laatste bezoek aan het oude Vaderland, moest ik weer veel gemeenten teleurstellen. Ik waardeer ten zeerste het vriendelijk verzoek van verschillende leraars die ons vroegen in hun gemeenten voor te gaan. In zes gemeenten die leraars hebben, mocht ik dienst waarnemen, doch gezien de nood der vacante gemeenten kon ik ditmaal niet allen bevredigen. Zoveel het mogelijk was heb ik ditmaal ook gemeenten mogen dienen waar ik in geen jaren geweest was. In de gemeente van Brakel was het 38 jaren geleden dat ik gesproken had en in een andere gemeente 28 jaren.

Wederom heb ik het land verlaten met veel schuld, ten eerste ten opzichte van veel gemeenten die ik teleurstellen moest, en ten tweede ook dat ik veel vrienden niet kon bezoeken die ik graag had willen ontmoeten. En bovenal, waar onze arbeid zo gebrekvol is, en altijd met zonde bekleet, daar mocht de Heere verzoening doen over alles wat niet was naar de reinheid des heiligdoms in dat bloed van de Zone Gods, die wast, en reinigt van alle zonden.

Wat de beperktheid van de tijd aangaat, we moeten ook inleven dat er maar twaalf uren in de dag zijn, hoewel de wachters op Jeruzalems muren gesteld gedurig al de dag en al de nacht niet zullen zwijgen (Jesaja 62:6). Of de Heere de weg nog eens zal openen om de gemeenten en de vrienden te bezoeken, dat is Hem alleen bekend. Wij zijn van gisteren en weten niets. Onze jaren gaan klimmen, doch ik moet met Izak zeggen: Ik weet de dag mijns doods niet. Het is alles in de hand des Heeren. De Heere mocht om Christus wil genade schenken om met onderwerping aan Zijn wil, die altijd wijs, heilig, en goed is, Hem te volgen, zoals Hij ook gebod aan Petrus in Joh. 21: Volg mij.

Een vriendin, reeds in 1944 ontslapen, die met grote genade van de hemel bedeeld was, zei eens tegen me toen ik pas 21 jaar oud was: "Wij moeten met God mee, de Heere gaat met ons nooit mee." Die woorden van dat geoefend kind des Heeren zijn al vaak in mijn leven teruggekomen, en de waarheid daarvan moet maar steeds ingeleefd en doorleefd worden.

Omdat Christus als Borg in de Hof van Gethsémané gebeden heeft: "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede", daarom, en daarom alleen zijn er wel eens ogenblikken in het leven van Gods kinderen dat ze dat gebed kunnen en mogen bidden. Het is dus alleen door Christus, Die hun kracht geeft (Filipp. 4:13) en het is door de overwinnende genade Gods dat we onszelf mogen verloochenen om het Lam te volgen waar het ook heengaat. Verder is het de wens en het verlangen van mijn hart dat de Heere mij aan de avond van het leven nog licht, lust en kracht wil schenken om te mogen werken zo lang het dag is.

Gedurig wordt er van de gemeenten en vrienden aangedrongen om te schrijven. Daarom worden ook deze (als ik ze zo noemen mag) leerredenen uitgegeven. Het zijn predikatiën die gehouden zijn tijdens ons verblijf in Rotterdam en in Rijssen en meest door ons in de nacht geschreven. Ik gen mij bewust van het gebrekvolle en het geringe van de arbeid. De Heere Jezus heeft toen Hij op de aarde was, slijk gebruikt om de ogen der blinden te openen. Zo mocht de Heere ook deze arbeid willen zegenen. Al moet ik mijzelf maar gedurig beschuldigen vanwege mijn liefdeloosheid, toch heb ik soms die arbeid mogen verrichten met een weinig liefde tot de gemeenten, voor de zieken, maar vooral ook voor de bedroefden om der bijeenkomsten wil (Zef. 3:18). Bovenal is het mijn begeerte dat ook door deze geringe arbeid God verheerlijkt mocht worden in de luister van Zijn Goddelijke deugden en eigenschappen in de harten

Zijner uitverkorenen. Dat Christus verhoogd mag worden in de harten Zijner gunstgenoten als de van de Vader verordineerde, gezalfden en gezondene Zaligmaker, Borg, Middelaar, Hoofd en Inhoud van het Verbond der Genade. ja, dat die alleen werkzame en gezegende Heilige Geest deze overdenkingen nog wil bedauwen en vruchtbaar maken tot de vergadering van de Kerk en tot bevestiging op dat van eeuwigheid gelegde fundament, Christus Jezus, en Die gekruist. Ik weet het dat we zelf overal tussen zitten, en dat we door de Geest des oordeels en der uitbranding moeten uitgebrand worden van onszelf om ingewonnen te worden voor de ere Gods. Zelf zijn wij eerrovers, van God.

De godzalige Ds. Ledeboer schreef: "Ons eigen IK kruipt in alle hoeken." De reeds in 1936 ontslapen Ds. G. van Reenen zei eens tegen een ouderling met wie hij stond op het perron in Leiden, om met de trein mee te gaan om elders te preken: "Kon ik nu Van Reenen maar eens laten staan, en dan zo in de trein stappen." Doch we nemen onszelf altijd en overal maar mee. In de hemel zal dat volk van zichzelf geen last meer hebben. Daar zal het volmaakt en volkomen zijn: "*Zijn Naam (Gods Naam) moet eeuwig eer ontvangen*" (Psalm 72:11).

De uitgever vroeg om een opschrift voor deze leerredenen. Na veel overweging heb ik gedacht aan Psalm 72:16: "Een hand vol koren in het land op de hoogte der bergen." Ik hoop van hart dat het zo mag zijn. Dat er nog een weinig voedsel, le ring, onderwijzing en zaligheid, tot bekering van onbekeerden, en tot ontdekking van valse gronden, in zijn mocht voor het door Gods Geest hongerig gemaakt volk. Wij leven over het algemeen in een periode van "dure tijd en hongersnood."

Uw heilwensende vriend, die gelooft in een heilige, algemene, Christelijke Kerk,
W. C. Lamain. Grand Rapids, Michigan

Oktober 1974.

1. DE HEERE VERLOST ZIJN VOLK

Zingen: Psalm 77:7-11

Lezen: Exodus 15

Zingen: Psalm 66: 5-6

Zingen: Psalm 73: 12

Zingen: Psalm 41 :6

Geliefden.

De Heidense Koningin van Scheba, die van de einden der aarde gekomen was om de wijsheid van Salomo te horen, is weggezonken bij het horen van de wijsheid waarmede dien koning van Israël door God bedeed was, maar ook bij het zien van al de heerlijkheid die hij had ontvangen. De waarheid zegt, dat er geen geest meer in haar was. Zij was als buiten haarzelf, toen zij dat alles had waargenomen. Nooit van tevoren in haar leven, had zij iets gehoord en aanschouwd wat zij daar in dat paleis had ontmoet.

Maar daarenboven, het heeft alles zulk een diepe indruk op haar gemaakt, dat zij heeft uitgeroepen: "Welgelukzalig zijn uwe mannen, welgelukzalig deze uwe knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uwe wijsheid. horen." Wat heeft zij haarzelf arm gevoelt met al haar grootheid en eer, tegenover degenen die gedurig in de nabijheid van dien koning mochten verkeren. Toen heeft zij pas gevoeld wat zij miste. Maar zij heeft ook van Salomo en van die onderdanen mogen afzien, toen zij betuigde: "Geloofd zij de Heere, uw God die behagen in u heeft gehad, om u op de troon van Israël te zetten." Zij mocht opklimmen tot de uiteindelijke oorzaak van dat alles. "Omdat de Heere Israël in eeuwigheid bemint, daarom", zo sprak zij tot Salomo, "heeft Hij U tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen."

Onuitsprekelijk groter is de heerlijkheid van Christus, Die in Zijn omwandeling op de aarde betuigde: "Meer dan Salomo is hier." Bij Hem verbleekt alle aardse grootheid, rijkdom, wijsheid en blindheid, dat zij meer genoeg in hun leven hebben dan dat volk van God. En dat volk zelf, kan zo vaak geslingerd worden, door het ongeloof, maar ook bestreden door de vorst der duisternis, dat zij in moedeloosheid zeggen: "Wat zal ik nog langer op de Heere wachten?" De strijd kan soms zwaar zijn, en de donkerheden groot, maar breekt het licht weer eens door, dan vernieuwt God het gelaat des aardrijks.

Nee, dan benijden zij de wereld niet meer, en zouden niet over willen steken zelfs met de rijksten van de wereld niet. Er zijn ogenblikken dat zij met David mogen zeggen: "Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven dan ten tijde toen de goddelozen koren en most vermenigvuldigde. Komt geliefden, dat wij in deze ure eens mochten luisteren naar de heerlijkheid en grootheid van dien God die dat volk eerkoor, en bewelddigde, maar ook naar het geluk van dat volk dat voor tijd en eeuwigheid gezegend wordt.

Onze tekst vindt uw gewijde aandacht in Exodus 15:13:

"Gij leiddet door Uwe weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt."

"De Heere verlost Zijn volk"

Bezien wij met elkaar onder biddend opzien tot de Heere.

1. Dat het den. Heere is, Die Zijn volk verlost.
2. Dat het de Heere is, Die Zijn volk leidt.
3. Dat het de Heere is, Die Zijn volk thuis brengt.

Onze tekstwoorden maken een deel uit van het lied van Mozes, wat door hem is gezongen na de grote verlossing door God aan dat volk bereid in de doorleiding door de Rode Zee. Aan Abraham, Izak en Jakob had God het land Kanaän beloofd als een erfelijke bezitting om daar te wonen. Lange jaren had dat volk daar als vreemdeling verkeert, en bij hun vermenigvuldiging gekomen onder zware druk en harde dienstbaarheid. Ja, het kwam zó ver dat onder de overheersing van Farao dat volk des verbonds, dat zaad Jakobs, zijn ondergang tegemoet ging. Het scheen dat de Nijl zou worden het graf van Israëls volk. Dat volk had in zichzelf geen kracht om de oorlog met Farao aan te binden.

Daarbij, zij hadden vanwege de afgoderij waaraan zij zichzelf overgegeven hadden, geen grond om bij God op te pleiten. Maar zie, God stond op over Zijn erfdeel, en Hij ontfermde Zich naar de grootheid Zijner barmhartigheid in Christus Jezus. Uit alle geslachten des aardbodems had God dat volk verkoren tot Zijn eigendom, vrij en soeverein. Uit dat volk zou de Messias geboren worden, en in het midden van dat volk zou Hij Zijn Naam groot maken. Zou de duivel het winnen? Zou de vijand juichen? Of zou God Zijn woord en belofte vervullen?

*O dat verbond met Abraham Zijn vrind
Bevestigt Hij van kind tot kind.*

In de donkere nacht der verdrukking wordt Mozes geboren. Hij wordt wel door zijn ouders gebracht naar de Nijl, maar niet om te verdrinken. Nee, de man die eenmaal door God zal gebruikt worden, tot verlossing van de verdrukte kerk, wordt opgevoed in het paleis van Farao. O wat zijn Gods wegen toch wonderlijk. God volvoert Zijn raad door alle donkerheid en strijd heen. Mozes moet met zijn veertigste jaar nog veertig jaar naar Midian, eer de tijd der verlossing was aangebroken. Het volk kwam als aan de rand van de afgrond, en toen openbaarde de Heere Zich in de brandende, maar niet verteerenden braambos als de "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL; de Jehovah."

Mozes en Aäron werden naar Farao gezonden, en eerst nadat God tienmaal dat Egypteland geslagen had, is dat volk door een sterken hand en door een uitgestrekte arm geleid uit het diensthuis van Egypte. God Zelf heeft het gedaan op grond van het bloed des Lams. Maar nauwelijks zijn zij verlost, of zij stonden weer voor de wateren van de Rode Zee. De lijken van de eerstgeborenen in Egypteland zijn nauwelijks begraven, of Farao verhard zijn hart weer, en besloot het volk te achterhalen en terug te brengen. Farao was sterk, zijn krijgsmacht was groot. Met 600 strijdswagens trok hij uit en voor Egypte's koning stand de overwinning vast.

O, in welk een grote benauwdheid kwam dat aanvankelijk verlost volk weer. Zouden zij in het water verdrinken? Zou de vijand hen verslaan, of zouden de bergen hen verpletteren? Alle wegen om te ontvluchten waren afgesloten, maar O, eeuwig wonder, er was een weg naar boven door niet één vijand ter wereld af te sluiten of te versperren. Mozes de middelaar des Ouden Verbonds hief zijn staf op naar de hemel, en God gedacht weer aan Zijn verbond.

*God baande door de woeste baren
En brede stromen, ons een pad.*

De eeuwige getrouwe Verbonds Jehovah opende een weg, waar nooit een pad geweest was. Dat gehele volk werd door God gebracht aan de overzijde van de Schelfzee. Bleef Farao staan aan de oever? Nee, hij ging dezelfde weg als Israël gegaan was. Zou dan dat volk nog vallen in de hand van de vijand? Nee, dat was niet mogelijk. In de lendenen van de stam van Juda werd de Christus gedragen, en het was door Hem alleen dat zij door, maar ook uit de zee kwamen.

Gans anders was het met Farao. Toen hij met zijn ruiters midden in de zee was, kwamen de wateren weer samen, en dat ganse heir verzonk in de diepte als lood. Zij hebben de overzijde nooit bereikt. Nee, de Heere betoonde Zich als Krijgsmann, en Hij vernietigde de raad der goddelozen, verijdelde hun plannen; en verloste Zijn erfdeel. De grondtoon in Mozes lied was; "Niet ons O Heere, niet ons, maar Uw Naam geve de ere om Uw goedertierenheid en waarheid wil." Het moest diep in het hart van het gehele volk inzinken, dat God het alleen gedaan had, en dat Zijn naam alleen geprezen moest worden.

In die doortocht door de zee is Gods macht aanschouwd. Gods genade geopenbaard, en Zijn verlossende liefde bekend. Meer dan twee miljoen Israëlieten, klein en groot, zijn door God verlost. Gods gerechtigheid is in de verdelging van de vijand geopenbaard, maar ook de sterke rechterhand des Heeren aanschouwd, in de verlossing Zijns volks.

Door het geloof zijn zij door de zee gegaan, als op het droge. En nu die verlossing uit Egypte, en de doortocht door de zee, is een beeld van de geestelijke verlossing van het uitverkoren Israël. Onze vaders hebben geleerd in de Nederlandse Geloofsbelijdenis dat Christus is "onze Rode Zee" door welke wij moeten doorgaan om te ontgaan de tirannieën van Farao, welke is de duivel, en in te gaan in het geestelijk land Kanaän.

En daarom is dat lied van Mozes, de dienstknecht Gods, de psalm van Gods kerk van alle eeuwen, en zal het in het wezen der zaak naar de openbaring van Johannes, ook nog gezongen worden als het gezang des Lams; door alle verlost, wanneer door Christus wederkomst het grote pleit tot beslissing zal zijn gebracht.

Wij hebben ons in Adam ons verbondshoofd van God los gescheurd, en onszelf aan de heerschappij vrijwillig onderworpen. O, moest het van onze zijde komen, dan was er nooit enige hoop of verwachting dat wij ooit van onder die macht des satans en der zonde verlost zouden worden. Wij kunnen niet, en wij willen niet. Van nature liggen wij in een staat des doods, en in een staat van vijandschap. Met duizend banden liggen wij gebonden en geketend, en wij moeten niet alleen geestelijk opgewekt worden, maar ook ontbonden. Nee, wij zijn niet bij machte om onze doodsstaat uit te drukken, en de vijandschap waarmede wij bezet zijn tegen de Heere.

Maar o, eeuwig wonder van Gods vrije soevereine genade, liefde, en ontferming, dat het Hem behaagd heeft, om Zichzelf te verheerlijken in de glans en Majesteit Zijner deugden, in Christus, tot Zijn eer en heerlijkheid.

Van eeuwigheid heeft God een volk verkoren in Christus Jezus, dat door het bloed van de Middelaar verlost wordt, uit het geweld des satans, uit de macht der zonde, en van onder de vloek der wet, opdat zij zouden aangenomen worden tot Zijn eigendom.

O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! God heeft hulp besteld bij een Held Die machtig is om te verlossen. Die eeuwige Zone Gods heeft het op Zich genomen om die grote verlossing teweeg te brengen als de Knecht des Vaders.

Hij nam in de volheid des tijds onze menselijke natuur aan, en kwam op de wereld om de werken des satans te verbreken. De kerk van de oude dag had met blijdschap en grote verheuging reeds van Hem uitgeroepen: "Een kind is ons geboren, en een Zoon is ons gegeven; de heerschappij is op Zijn schouder, en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."

Van stonde af aan, toen Hij in het openbaar optrad, heeft de Heere Jezus, de Satan, van welke Hij verzocht werd in de woestijn, verslagen. Hij kwam van Edom, met besprenkelde klederen van Bosra, versierd in Zijn gewaad; Hij trok voort in Zijn grote kracht, Hij sprak in gerechtigheid, en was machtig om te verlossen. De dag der wraak was in Zijn hart, en het jaar Zijner verlost was gekomen.

Een volkomen overwinning heeft Hij behaald over al de machten en heerschappijen des satans en der zonde. Aan het kruis heeft Hij getriomfeerd naar Kol. 2:15, en heeft in dat bewustzijn uitgeroepen: "Het is volbracht."

Christus heeft de vloek der wet gedragen, en aan het Goddelijk recht volkomen voldaan, Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen. Hij heeft Zijn gemeente verkregen door Zijn eigen bloed, en met Zijn bloed Zijn kerk gekocht, waar het bloed van stieren en bokken geen verlossing geven kon. Met Zijn bloed is Hij ingegaan in het binnenste heiligdom als de Grote Hogepriester een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende. In Christus is de kerk alles, en heeft alles.

God was beledigd in Zijn Majesteit, en de mens een slaaf van de duivel. Daarom moest de Middelaar de Verlosser, God en mens zijn, twee naturen in één Persoon. De beledigde partij moest worden verheerlijkt, en de gevallen partij verlost worden. Wij konden dat in der eeuwigheid niet doen. En niemand van Adams zonen en dochteren kon Gode dat rantsoen geven, en zijn broeder immer meer verlossen. Maar nu heeft dien Borg de Vader verheerlijkt en Zijn kerk verlost. Die verlossing van de oude kerk uit Egypteland was op grond van het bloed, maar het geestelijk Israël leert het ook, dat zij in Christus de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade.

O, het is een verlossing die door recht geschiedt, en Gode tot eeuwige eer en heerlijkheid strekt. De oorzaak en de grondslag van de verlossing ligt dus geheel en al buiten het schepsel. Ons doen en laten, ons willen en niet willen komt daarbij niet in aanmerking. Het ligt alleen in een Drie-enig God. Uit Hem, door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. O die aanbiddelijke Soeveriniteit, die eeuwige liefde Gods des Vaders, in Christus Jezus, door de Heilige Geest.

"Ik ben de Heere, uw God, die u uit Egypteland, uit de diensthuis uitgeleid hebt." God is de God des Verbonds, Die met de Zoon als Verbonds Middelaar en Verbonds Hoofd van eeuwigheid het verbond maakte, en het met eedzweving bevestigde.

Die Middelaar verlost hen uit het diensthuis der zonde, maar verlost hen ook door hen te leiden door de Rode Zee, Zichzelf verheerlijkend in heiligheid. Door Zijn sterke rechterhand heeft Hij de vijand terneder geslagen, en Zijn volk verlost.

Maar zo is het ook persoonlijk in het leven van Gods kinderen. Zijn Goddelijke kracht wordt geopenbaard in het leven van al Zijn uitverkorenen. In het uur van Zijn Goddelijk welbehagen, in het stondeke door Hem bepaald, worden zij gerukt uit de heerschappij des duivels en der zonde. Van zichzelf zouden zij nooit tot die verlossing komen; maar Gods werk wordt in hen verheerlijkt door de krachtadige en onweerstandelijke bediening des Heiligen Geestes. Hoe diep zij ook weggezonden waren, en hoe ver van God vervreemd, daar komt een tijd dat de duivel hen los moet laten, en dat de hartader der zonde wordt afgesneden.

Zij worden allen getrokken uit een ruisende kuil en uit modderig slijk. En wat is het een wonderlijke zaak! Ja, alles wat God werkt is wonderlijk, en zal tot eeuwige verwondering leiden. En die zielen die nu aanvankelijk verlost worden in de wedergeboorte, zien naar de verlossing uit. Zij komen voor zichzelf in de banden des doods, en de angsten der hel omringen hen; zij vinden benauwdheid en droefenis, en roepen de Heere aan in al hun nood. Alle middelen beramen zij om zichzelf te verlossen, maar och, alle pogingen uit en van zichzelf daartoe aangevend mislukken. God breekt het alles, en doet hen wanhopen aan zichzelf, en afzien van eigen kracht en sterkte, opdat alleen Gods werk in hen verheerlijkt zal worden. Velen helpen zichzelf, maar 't is niet in de rechte weg. Zij zullen er bedrogen mee uitkomen, want God geeft Zijn eer

niet aan een ander, noch Zijn lof de gesnedene beelden. 't Heeft soms ook onder Gods kinderen plaats, dat zij verder stappen dan dat God hen gebracht heeft. 't Is onze natuur eigen om onszelf te helpen. Wij zijn grondzoekers en rustzoekers.

Is er een wezenlijk beginsel van genade in onze harten, en wij vloeien in de hebbelijkheid door. O wat geeft dat ons een onvruchtbaar leven. Wij komen met de zelf aangenomen verlossing op de hoogten van Gilboa, waar noch dauw, noch regen op valt. Hebben wij iets genomen wat ons niet toekomt, dan is het een weldaad wanneer Christus in ons huis komt, en wij door Hem eerlijk gemaakt worden gelijk Zachéus. Immers, hij sprak tot de Heere Jezus: "Wat ik door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vier dubbel weder."

Het is groot om te mogen weten wat er gebeurd is in ons leven, maar niet minder dat wij een grondig besef hebben van hetgeen wij missen. Dat Gods Geest ons maar steeds ontbloot, ontgrond, uitzet en uitbrandt van alles wat niet tot Gods ere strekt, maar ook niet is tot wezenlijke heil voor onze ziele.

God bracht Zijn volk uit Egypte, en plaatste hen voor de Rode Zee, en God was zo goed, dat zij niet terug konden, maar ook niet door konden. Er was niets anders dan de dood voor ogen. 't Was van alle zijden een afgesneden weg, en aan alles wat van tevoren beleefd was, hadden zij ook niets meer. Zij konden er niet mee door de zee. 't Was van alle zijden benauwd. Zij hebben het niet kunnen bekijken hoe zij verlost zouden worden. Lees het zelf maar hoe zij als door moedeloosheid aangegrepen tegen Mozes zeiden: "Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte geen graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn zouden sterven?" (Exodus 14:11).

God doet een afgesneden zaak op de aarde. Maar straks zullen zij het weten, als zij aan de overzijde komen, dat God het alleen gedaan heeft. Nee, niet voor de zee, of in de zee, maar aan de overzijde van de Schelfzee zullen zij zingen, en de lof des Heeren uitroepen. Dan zullen zij tot in der eeuwigheid de Egyptenaren die zij voor de zee gezien hebben, niet meer terug zien.

O hoe groot is die verlossing door het bloed van Christus! 't Is een God van volkomen zaligheid en bij de Heere zijn uitkomsten zelfs tegen de dood. Van tevoren kunnen zij het niet bezien, maar van achteren zullen zij Gods daden aanschouwen. Gods volk gaat rechtvaardig verloren, maar zij worden ook rechtvaardig zalig. O dat bloed van die Verbonds Middelaar is waarachtig, rechtvaardig, dierbaar, heilig, heerlijk en kinderrecht gevend. Dat volk heeft overwonnen door het bloed des Lams, gelijk zij het ook eeuwig zullen roemen en prijzen.

Die God die ons uit zo'n grote nood verlost heeft, en nog verlost, op welken wij ook hopen dat Hij ons nog verlossen zal. Het zal de grond zijn van het begin tot het einde.

*Mijn God U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij het hebt gedaan. (Psalm 52:7)*

't Is een grote verlossing, maar ook een volkomen verlossing, die God Zijn volk bereid, en waartoe Hij hen verwaardigd. Een verlossing waardoor God allermeeft beoogt de verheerlijking van Zijn deugden, wil en raad, de verhoging van Christus, maar ook de reiniging, heiliging en herstelling van Zijn uitverkoren volk; opdat zij eenmaal met Hem in de eeuwige zaligheid zullen leven.

O driewerf welgelukzalig die het te beurt mag vallen, en het onderwerp er van worden mag. Hier verlost van de schuld en de straf der zonde, van de heerschappij voerende macht, en eenmaal bij de dood van de smet en van de kwellende macht der zonde. In

dat blijde vooruitzicht riep de kerk uit in Psalm 130: "En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden."

Allen die door God in de banden worden gebracht, worden er ook door Hem, en door Hem alleen uit verlost. Werd het meer met bewustheid voor eigen hart en leven beleefd, het zou ons doen staan en wandelen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Wij zouden die God, Die zeer hoog verheven is, meer prijzen, en Christus roemen, maar ook de Heilige Geest Die de grote verlossing bevestigt, verheffen als het hoogste van onze blijdschap. En daarbij de beleving van die verlossing, zou ons in ootmoed doen wandelen voor het aangezicht des Heeren in het land der levenden; maar ook meer doen uitzien naar de gedurige verheerlijking van Christus, en naar de eindelijke en volkomen verlossing die God Zijn volk beloofd heeft. Toch redt en verlost God Zijn volk keer op keer in de stand van hun leven, daar het hier toch een strijd zal blijven tot de einde toe.

2.

Maar komt geliefden, 't is niet alleen dat God Zijn volk verlost, *Die Getrouwe Verbonds Jehovah leidt hen ook vrij en veilig.*

Daar spreekt ook onze tekst van op een zeer duidelijke wijze. "*Gij leidet door Uwe weldadigheid, dit volk dat Gij verlost hebt, en Gij voert hen zachtkens tot de liefelijke woning uwer heiligheid.*"

De verlossing van de Kerk gaat uit van God. De Vader heeft de verzoening gevonden. Uit Zijn liefdehart vloeit de zaligheid. Maar die verlossing wordt niet bewerkt met buitensluiting van de Zoon en de Heiligen Geest. De Zoon heeft als Borg en Middelaar die verlossing bewerkt, en de Heiligen Geest werkt die verlossing uit. De Heilige Geest past die verlossing toe, en zet er het zegel op.

Maar zo is het ook in de leiding Gods met Zijn volk. De Drie-enig God, Vader, Zoon en Heiligen Geest leidt dat verlost volk door de woestijn van dit leven, naar het hemelse Kanaän daarboven.

De God des eeds en des verbonds, de eeuwige Jehovah leidde Zijn volk uit het diensthuis door de zee, door de afgronden, door de woestijn, en door de Jordaan tot de ere Zijns Naams. De Herder Israëls, de Heere Jezus, Die tussen de cherubim zit, leidde Jozef als schapen (Psalm 80:2). Israël werd geleid door de wolk en vuurkolom die beide zagen op Christus.

En van de Heilige Geest staat er geschreven in Jesaja 63: 11, *dat Hij Zijn Heiligen Geest in het midden van hen stelde.* En die Goede Geest geleide hen in een effen land (Psalm 143:10). O wat een trouwe Leidsman door de woestijn van dit leven! Zalig diegenen die door dien Drie-enige God geleid worden.

Dierbaar en God verheerlijkend wordt in het begin van dezen tekst er op gewezen door Mozes, dat God dat volk Israëls leidde door Zijn weldadigheid. Het woord "weldadigheid" betekent ook "genade." Genade sluit alle roem van de mens er buiten, en opent ons oog alleen voor de bron en fontein waar alle heil en zaligheid uit voortvloeit. Geen waardigheid of verdiensten was er in dat volk Israëls waarom dat de Heere hen verkoren had, en hen nu ook leidde. 't Was alles alleen die vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.

't Was bij de aanvang, bij de voortgang, maar ook tot het einde niet anders dan weldadigheid Gods. De Heere heeft van dat volk zelf moeten betuigen: "Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, zij zijn een volk dwalende van hart en zij kennen Mijne wegen niet."

Wat hebben zij door al hun opstand en murmureringen hun weg telkens voor God verdorven. Zij hebben de Heere arbeid en moeite gemaakt met hunne zonden en

ongerechtigheden. Maar niettegenstaande al die ellenden, ontrouw en zonden heeft die eeuwige Jehovah hen trouw geleid.

Zij hebben de Heere menigmaal vertoornd en zich waardig gemaakt, dat Hij hen verdelgen zou, maar Zijn verbond dat Hij met hen maakte aan Sinaï, en dat zij ingewilligd hadden, was onverbrekkelijk. Ja, zij hadden met een God te doen, die het geweten had welk bestaan dat volk had, en hoe gans trouweloos dat zij zouden handelen; maar die in Zijn wezen en in Zijn raad onveranderlijk is. In de brandenden braambos had Hij het reeds getuigd: "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL." Hij bezocht hen wel met de roede en met bittere tegenheden maar dat waren allemaal nog blijken en bewijzen van Zijn verbondsliefde en verbondsgenade over Zijn volk.

En nu is en blijft het altijd voor al Gods volk niet anders dan weldadigheid, enkele genade, vrij en soeverein, wat de reden en oorzaak is waarom Hij Zijn volk leidt. Zij lagen toch met alle mensen in Adam, verdoemelijk voor God, vertreden in hun bloed op de vlakte des velds. Geen oog had toch medelijden met hen. Zij hebben het zelf toch nooit gezocht of begeerd. Waar God Zelf heeft hun rechterhand gevat, en nooit, ja nooit laat Hij hen meer los.

O in Christus ziet God Zijn volk aan, maar in Christus is Hij hen genadig en weldadig. Zou de Heere hen vergelden naar al hun dwaasheid, zonde en schuld, Hij liet hen zeker los, en nam afscheid van hen, maar Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid over hen. Ter oorzaak van de ere Zijns Naams houdt Hij hen vast; en laat niet toe dat de rechtvaardige wankele. 't Is dus niet anders dan weldadigheid.

Weldadigheid dat Hij hun geeft, gelijk aan Israël in de woestijn het manna uit de hemel, en water uit de steenrots. Weldadigheid, dat eeuwige welbehagen, dat God in Christus voor hun aangezicht toog, en dat Hij Zijn krachtige tegenwoordigheid schonk in dat zichtbare, majestueus teken van vuur en wolkkolom, zo nodig en gepast voor de woestijnreis, zo verkwikkend en troostvol voor het volk.

Bij dagen en bij nachten toonde God Zijn trouw aan dat volk; God Zelf gaf dien Verbondsendel die voor hun aangezicht ging, om hen te behoeden op de weg, en hen te brengen tot de plaats die God voor hen bereid had.

God leidde hen zachtkens. Die leiding was niet hard, maar gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de Heere over degenen die Hem vrezen (Psalm 103: 13). God had hen naar Deuteronomium 1:31 gedragen als een man zijn zoon draagt. Vriendelijk gedragen en behandeld, zeer ontfermend geleid, het juk van hunne kinnebakken afgelicht, hen leren gaan, en op de armen genomen, voeder toegereikt - in één woord: *Vaderlijk gezegend, verhoogd en verheerlijkt.*

Die leiding was vol van de tederste liefde en trouw jegens Zijn volk. Gods ontfermende ogen waren altijd over dat volk open, in al hun zwakheden, noden en gevaren. Wat was Hij altijd tot hun hulpe gereed. In al hunne benauwdheden was Hij met hen benauwd, en de engel Zijns aangezichts verlost hen.

Maar zo ervaart het ook al Gods volk die door de Heere geleid worden. Het gehele leven van Gods kinderen is vol moeite en wederwaardigheden, uit en inwendig. Wat wordt er op de weg naar de hemel al niet ontmoet door de pelgrims naar Sion. De reis van veertig jaren door de woestijn is daarvan een zeer duidelijk voorbeeld. Maar wat heeft de Heere Vaderlijk met hen gehandeld.

Zachtkens heeft de Heere hen geleid. De Heere heeft hen omgeleid (Exodus 13:18). Toen Israël door de Rode Zee was, en zij hadden recht op Kanaän kunnen aangaan, dan had het niet zo lang geduurd. Maar God had het anders besloten. God vliegt met Zijn volk niet overal over heen. Tel de legerplaatsen maar eens die dat volk gehad heeft. En hoezeer verschillend was de een van de ander. Het is Gods gewone weg in

de leiding van Zijn volk, om hen op een dag niet alles te leren. Dat zijn maar zeldzame gevallen. Van stap tot stap leidt de Heere de Zijnen. En wat moeten zij gewaar worden hoe bitter en smartelijk het is, om in te moeten leven, wat zij in zichzelf blijven na alle ontvangen genade. De weg die God houdt met Zijn volk is een weg van voortgaande ontdekking aan de breuk en de plaag van hun hart, aan hunne diepe verdorvenheid, waar zij hun gehele leven mee te karnpen hebben.

Zij moeten het hoe langer hoe meer maar leren wat de mens is in zijn grondslag. Telkens en telkens worden zij maar dieper ontdekt aan hun verdoemelijk bestaan. O met zichzelf komen zij zo teleurgesteld uit. Zij hebben in het eerst van hun leven en weg er zo geheel anders over gedacht.

Maar 't zijn ook wegen waardoor zij moeten leren afzien van zichzelf, walgen van zichzelf, en de genade Gods, die onveranderlijke genade in Christus, bewonderen en aanbidden. O die vastigheid van het verbond der genade, sterkt hun ziel in alle teleurstellingen, mislukkingen en beproevingen maar ook strijd van het leven. Daarom staat er ook, *dat God hen niet alleen zachtens leidt, maar ook door Zijn sterkte.*

Laat dat volk u maar zeggen, hoe vaak dat het met hen als aan de rand van de afgrond was. Hoe menigmaal dachten zij om weg te zinken, en nooit hun hoofd meer op te heffen. Wat kan de innerlijke veroordeling soms neerdrukken, en de gedurige ervaring van hun doodstaat hen kwellen, de eerberging van Gods aangezicht. O dan zijn er wat Mara's in de woestijn, wat zo bitter voor hun ziel is. Maar ook welk een strijd waarin zij gedurig gewikkeld worden. Dan is het Amelek die hen benauwd, dan Edom die hen tegenhoudt, en later de Moabieten die nog het gevaarlijkst voor hen zijn op hun tocht door de woestijn. O 't is dan het een, en dan het ander, doch 't is alles op hun leven aangelegd. En wat hun kracht betreft, die wordt hoe langer hoe minder. God breekt Zijn volk hier maar af, zodat zij leren wanhopen aan eigen kracht en sterkte. Maar nu worden zij door een sterke hand, door dien sterken God geleid. Gods volk wordt door veel gevaren omringd, maar er zijn er ook nog veel meer die wij met ons omdragen. 't Is een driehoofdige vijand die het aanlegt op onzen ondergang; en een rusteloze vijand die nooit vakantie neemt. De duivel is een sterkgewapende vijand. De wereld heeft veel te zeggen, en in ons eigen hart zit de grootste verrader. O dat vlees en dat bloed dat zich der wet Gods niet onderwerpt. 't Zou ons te ver voeren, wanneer wij het alles van stuk tot stuk moesten verklaren, maar o die geen vreemdeling van dien strijd, en van zijn eigen bedorven bestaan is, weet er wel van hoe zwaar het leven is, en wat er van ons zou geworden zijn, als God ons alleen liet.

O had Christus de volken niet vertrapt in Zijn toorn, en geen macht over alle vlees, dan was het niet anders dan een eeuwig omkomen van al Gods volk. Maar nu is Hij voor hen als een vurige muur. Hij is het Schild dat hen bevrijdt. Hij neemt het voor Zijn kerk op. Hij twist hunne twistzaak, en richt al hunne zaken. In Hem zijn zij meer dan overwinnaars. De vijand zal de overhand nooit over dat volk krijgen. Zij mogen wel veel, en soms lang geplaagd worden, maar op Gods tijd, dan mogen zij hun hoofd opheffen en zich verblijden in de nederlaag der vijanden, en zich verlustigen in die vrede Gods die alle verstand te boven gaat.

Dan laat God Zich in Zijn eeuwige gunst en liefde weer zo uit, in hun hart, dat zij zalig in Hem mogen rusten en uitrusten. Die Elims in het leven van dat volk, en die druiven van Eskol zijn de voorsmaken van hetgeen hun wacht, en dan voor eeuwig. Wat is het een grote genade om voor die leiding te worden ingewonnen en overwonnen, en ons kinderlijk aan de Heere te mogen overgeven.

Wat gevoelen zij zich dan veilig onder die leiding, en onder dat opzicht! Dan kan geen vijand hen meer kwaad doen. Uw stok en uw staf vertroosten mij. Welke wegen dat

God dan ook opent, dan is het maar een volgen, lijdzaam, geduldig, gelovig, vertrouwend. Dat verliezen van onszelf in God, dat stil berusten in Zijn beleid. Ja, dat aanbidden van die Goddelijke leiding, omdat zij geloven dat God Zijn doel bekomt. Wat dierbaar is hen dan die Vaderlijke liefde en trouw. Wat kostelijk voor hen die gezegende ambten van de Middelaar, zij zijn met Hem als Profeet, Priester en Koning zo hartelijk en innig verblijd. Ja, zij worden steeds noodzakelijker en onmisbaarder voor hun hart. Maar ook hoe noodzakelijk wordt hen de Persoon des Heiligen Geestes. Zo velen er door de Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods. En om steeds meer gewaar te worden wat wij zijn en blijven in onszelf, kennende onze zwakheid en menigvuldige afdwalingen, dat wij onszelf geen ogenblik toevertrouwd zijn, maar dien Trouwen Kinderleider in alles nodig hebben.

Tot welke dierbare einden heeft de Heere Jezus die Geest verworven, en komt God Hem te schenken.

Zij worden steeds meer gewaar hun diepe armoede, wanneer zij die dadelijke leiding moeten missen. Doch daartegenover staat ook de blijdschap die hun hart vervuld, wanneer zij die onderwijzingen en vertroosting des Geestes gewaar worden in hun hart en leven. Dat doet hen in hun onwaardigheid voor God wegzinken, maar ook Zijn soevereine en vrijmachtige genade erkennen dat zij tot die bevoorrechten mogen behoren. Was het niet alles Gods eigen werk, wat zou er van hun terechtgekomen zijn. Ja, zo God hen nog losliet in de laatste ogenblikken van hun leven, dan was het nog een verloren zaak. Maar o die sterke rechterhand des Heeren! Die Goddelijke kracht die steeds in hun ziel verheerlijkt wordt, en die hen staande houdt. Die God, die hen geleidt naar dat eeuwig zalig licht. Van Israël in de woestijn dat uit Egypte trok zijn er maar enkelen in het aardse Kanaän gekomen. Het merendeel is gevallen in de woestijn. Maar van dat ware, van dat geestelijke Israël zal er geen klauw achterblijven.

Zij zullen gaan, van deugd tot deugd

Totdat ze in Sion al met vreugd,

Komen en daar den Heere aanschouwen.

Al zijn zij soms met veel vrezes vervuld, en met menigvuldige slingeringen bezet, God staat voor Zijn eigen werk in; zij worden gedragen in de voorbede Christi, en Hij zal hen door Zijn Geest doen volharden tot de einde. Die meerdere Jozua leidt hen door de Doodsjordan en brengt hen veilig in Kanaän. Daarvan wensen wij nu in de derde plaats te handelen. Doch komt, zingen wij vooraf met elkaar Psalm 73:12.

Toepassing

3. "De Heere brengt Zijn volk thuis"

Gij voert hen zachtens door Uwe sterkte, tot de liefelijke woning Uwer heiligheid (Exodus 15:13).

- ? Wij hebben eerst gehoord uit deze tekst dat het de Heere is, de eeuwige Jehovah, die Zijn volk, waar Hij van eeuwigheid op neerzag, verkoor en verlost. "Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland uit het diensthuis uitgeleid hebt." Uit al de overheersing en dwingelandij van Farao heeft Hij hen verlost en bevrijd. De vijanden kwamen om, en de kerk werd behouden.
- ? Daarna hebben wij vernomen, dat het de Heere is, die Zijn volk leidt. God Zelf was hun tot een Leidsman door de afgronden, en door de woestijnen. De wolk en vuurkolom was boven hen, en Christus heeft hen veilig geleid en beschermd veertig jaren, gelijk Hij dat met al Zijn volk doet. "*Zijn daân getoond en trouwelijk hen geleid.*" Zovelen als er door de Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods.

? Maar nu wordt in het laatste deel van dezen tekst geleerd, dat het ook die zelfde God is, die hen thuis brengt.

Letterlijk wordt hier Kanaän bedoeld. Dat was het land dat de Heere aan Abraham, Izak en Jakob met eed beloofd had, hen te zullen geven tot een erfelijke bezitting. Het was een land vloeiende van melk en honing; een land van bergen en van dalen.

Het was een land waarvan de Heere Zelf gezegd had in Deuteronomium 11:11 -12: "Het dronk water bij de regen des hemels; een land dat de Heere uw God bezorgt, de ogen des Heeren, uws Gods, zijn gedurig daar op van het begin des jaars tot het einde des jaars."

Uit vrije goedheid heeft de Heere dat land dat uitverkoren volk bereid. Zij hebben er niet voor moeten strijden, maar zij hebben het van God gekregen. Die getrouwe Jehovah is geen man dat Hij liegen zou, noch een mensenkind dat Hem iets berouwen zou. Hij deed de tijd aanbreken dat het volk Israëls hun voet in dat land zetten mocht. Mozes zou sterven in de woestijn en Jozua de zoon van Nun hen brengen in het beloofde land. De wet zou hen er niet brengen, maar Jozua als een type van Christus daartoe bezitten als waarachtig en rechtvaardig mens de kracht en het vermogen. Jozua en Kaleb hadden een goed gerucht van dat land gegeven. Sommige vrachten van dat land hadden zij reeds gezien, en gesmaakt, nog terwijl zij in de woestijn waren. Denk maar aan de tros wijndruiven die zij met twee mensen moesten dragen op een draagstok, en aan de granaat appelen en de vijgen (Numeri 13:23).

Vele bezwaren hebben zij op de woestijnreis opgedaan. Groot was soms de moedeloosheid van het volk, maar toch heeft de Heere Zijn belofte bevestigd. Ook niettegenstaande al de zonde, schuld, en overtredingen, alsook de veel murmuringen van dat volk heeft de Heere aan Zijn verbond gedacht. Het is van het begin tot het einde een weg geweest van onmogelijkheid. Maar och geliefden, de Heere hield getrouw Zijn woord. Had dat volk zelf de reis moeten maken, en door eigen kracht de reis moeten voleindigen, zij waren nooit in dat beloofde land gekomen. Veel was er geschiedt, en Gods werk was het geweest hen uit Egypteland te leiden alsook door de Rode Zee, en al die jaren zoveel goedertierenheden betoond en bewezen, als zoveel bewijzen dat zij met een onveranderlijk en getrouw God te doen hadden. Maar zelfs met alles wat zij beleefd hadden, konden zij niet door de Jordaan. Dat moest God Zelf ook weer doen, gelijk Hij het ook alleen was die de muren van Jericho liet vallen, en de stad in hun handen gaf.

De dichter van Psalm 44 heeft zo terecht gezongen: "Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven, maar Uwe rechterhand en Uw arm en het licht Uwer aanschijns, omdat Gij een welbehagen in hen had." De enige reden en oorzaak lag dus in God. Telkens en telkens weer hebben de heiligen van de oude dag dat beleden en bezongen.

Dat land Kanaän had God verkoren voor dat volk als een liefelijke woning der heiligheid. Israël was een door God afgezonderd volk, en het was Gods wil dat het volk alleen zou wonen en onder de heidenen niet zou gerekend worden. Gods woord spreekt van Israël als van een heilig volk, en van Gods heiligen in Exodus 9:6 en Deuteronomium 33:2, 3. Van Kanaän als van een heilig land. De tabernakel werd genoemd een heilige plaats (Exodus 29:31) en de tempel was Gods heiligdom (Exodus 15:17).

Met alle recht werd alzo van dat volk gesproken uit kracht van hun verkiezing, en van het heilig verbond waarin zij waren begrepen. Dat Kanaän was dus een liefelijke woning der heiligheid. God duldde in dat land de ongerechtigheid niet, maar zou

gelijk vooral Mozes en Jozua er op gewezen hebben, bij de verontreiniging, door de Heiligen God worden gestraft en bezocht.

Onder de regering van Koning Salomo zat een ieder onder zijn wijnstok en vijgenboom, en heerste er rust en vrede. Groot was de blijdschap toen de tempel door Salomo gebouwd, werd ingewijd en de stammen Israëls optrokken naar het heiligdom des Heeren, om de Heere te dienen naar zijn ordinantie door Hem aan hun gegeven.

Dat Jeruzalem, die stad des groten Konings, en de tempel op Moria was wel het middelpunt voor het gehele volk des verbonds. Het was een hoogtijd in hun leven wanneer zij daar samen vergaderd mochten zijn om de Naam des Heeren aan te roepen.

En nu was dat aardse Kanaän een onderpand van het hemelse. In de reis van de kinderen Israëls uit Egypte door de woestijn naar Kanaän, is getekend de gehele weg die God met Zijn volk hier houdt op de aarde. En nu die zelfde God, die "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL", brengt ook al Zijn volk, niet tot aan, maar door de dood en over de dood, in de rust die er overblijft voor al Gods volk.

Die God die uit vrije liefde op hen neerzag, hen greep uit satans macht, en uit der zonde heerschappij, die hun vast hield, laat nooit varen het werk Zijner handen. Wat Hij eenmaal begonnen heeft, voleindigt Hij tot Zijn eer en heerlijkheid.

God brengt Zijn volk thuis. Hun element, hun leven is niet meer in de wereld, Nee, hun leven is met Christus verborgen in God. Hun Vaderland is niet hier beneden, maar is daar boven. Hun burgerschap is in de hemel, waaruit zij ook hun zaligmaker verwachten. Waar hun schat is, aldaar zal ook hun hart zijn. Daarboven woont hun God en Koning. Daar is hun Zaligmaker, hun Verlosser, hun oudste Broeder, die hen Gode kocht met Zijn dierbaar bloed. Daar is al een groot deel van hun geestelijke familie. Daar zijn de heilige engelen, die hen hier omringen en beschermen, en tot dienst worden uitgezonden ten hunnen behoeve.

Daar zullen zij eeuwig God volmaakt aanschouwen, in Zijn dadelijke en onmiddellijke tegenwoordigheid eeuwig onafgebroken en storeloos delen. Daar is geen plaats voor de zonde meer, maar heerst de volmaakte heiligheid.

Christus gaf Zichzelf vrijwillig eenmaal over om dat volk te trekken uit de tegenwoordige boze wereld. Hij was het die hen aan God verbond, en betrekking op God gaf, en op de zaligheid die voor hen bereid was van de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. Door Gods Geest hebben zij er iets van mogen leren, dat uit de werken der wet geen vlees voor God gerechtvaardigd zal worden. Die wet is wel een tuchtmeester tot Christus, maar zij worden verwaardigd om door de wet der wet te sterven, opdat zij Gode zouden leven.

En zolang zij hier nu op de aarde zijn, wonen zij uit van de Heere. Van de aartsvaderen lezen wij dat zij in tenten hebben gewoond, gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Zij wonen, verlangend naar beter, dat is naar het hemelse Vaderland. En al heeft Israël in de woestijn een Elim aangetroffen, waar zij een ogenblik mochten liggen onder de palmen, en gelaafd werden aan de fonteinen die daar waren, het was weer spoedig: "Zeg de kinderen Israëls dat zij voorttrekken." Zij moesten weer maar verreizen, en verder door de woestijn gaan zwerven. Het is een voorrecht wanneer Gods volk hun pinnen maar niet te vast inslaat op de wereld, doch helaas, wat moeten zij menigmaal klagen met David: "Hoe kleeft mijn ziel aan het stof?"

Wat zijn zij soms als bedolven onder de beslommingen van de wereld, en worden soms met de dingen van de tijd verre weg gevoerd, zodat zij de gemeenschap Gods moeten missen, en in onvrede hun weg bewandelen. Wat een leger van vijanden die hen gedurig benauwen, en de weg voor hun afsluiten. ja wat is er innerlijk soms veel

wat hun kwelt en veroordeelt, zodat het soms is alsof zij nooit in Kanaän zullen komen. Zij mogen bij ogenblikken proeven en smaken dat de Heere goed is, en de voorsmaken van Kanaän genieten.

Zeker, al Gods kinderen krijgen op hun woestijnreis in al hun druk en tegenheden moeite en smart, wel eens een druif van die tros uit Eskol, en zij worden onderhouden door het manna uit de hemel, en het water uit de steenrots. Uit de levenden Christus wordt dat volk bediend, en zij ontvangen hier de gezegende vruchten van Zijn bitter lijden en sterven, doch 't is hier alles maar ten dele. Zolang als zij hier in de woestijn des levens zijn, dragen zij een lichaam der zonde en des doods om, en zijn alle ellenden onderworpen. Zij ervaren hoe langer hoe meer dat het hier het land der roste niet is. Bij ogenblikken is er een verlangen om ontbonden te worden, en met Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste. En nu het duurt voor de een hier langer dan voor de ander, maar bij al dat ware Israël komt er een einde aan. Geen klauw zal er achter blijven. En nu mag onder de toelating de vijand hun zonde en de kracht van de verdorvenheden, de hemel vaak uit hun ziel houden, maar geen macht of kracht der hel zal hun ziel uit de hemel houden. God heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde. Zij zijn opgenomen in het verbond des vredes, dat van geen wijken of wankelen weet. God heeft het geweten dat zij in zichzelf een gans trouweloos geslacht waren, maar Hij heeft hen vrijwillig lief gehad. En Zijn liefde en trouw is onveranderlijk en bestendig. God brengt Zijn volk thuis, uit alle talen, volken en natiën.

De Heere Jezus volvoert het werk der zaligheid. Hij zal veel kinderen tot de heerlijkheid leiden. Hij geeft Zijn schapen het eeuwige leven. Hij brengt hen in het huis Zijns Vaders, en zal α dan de Vader voorstellen, gelijk Hij het hier in de rechtvaardigmaking reeds deed, als een gemeente zonder vlek of rimpel; dan zal Hij zeggen: "Ziet, hier Ik en de kinderen die Mij de Heere gegeven heeft."

Aan het kruis opende en verzekerde Hij zelfs de moordenaar, die in de laatste ure nog genade kreeg, de ingang in het hemelse Paradijs.

Hoeveel vreze en bekommring dat arme volk van God ook hebben mag in hun leven, en aan welke slingeren zij ook zijn onderworpen, het laatste woord zal de duivel niet hebben, maar hun Gezegenden Borg die het hen zal toeroepen: "Komt in, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk dat u bereid is van voor de grondlegging der wereld."

Soms mochten zij van dat Kanaän iets zien, en hun ziel werd door de Heilige Geest naar trap en mate van dat eeuwige leven verzekerd.

O het ligt voor al dat volk in een Drie-enig God vast en gewaarborgd, en daarom komen zij er ook. Wat zal dat thuiskomen toch eenmaal zijn voor dat volk dat er toe verwaardigd wordt. Velen moeten hier hun leven doorbrengen tussen hope en vrees. de apostel Paulus spreekt van mensen, die al hun leven der dienstbaarheid onderworpen, en met vreze des doods bezet zijn (Hebr. 2). Velen dolen veel jaren, soms hun gehele leven tussen Bethel en Pniël.

Het zijn er door alle tijden en eeuwen maar weinigen geweest die een thuiskomen in het liefde hart Gods des Vaders kregen. Zeker, wij moeten nimmer ons oog sluiten voor de Soevereiniteit Gods, ook in het toedelen van de mate der genade, waar God eeuwig vrij is en blijft, maar anderzijds, wat moet het ons veroordelen, dat er zo weinig toenemen is in de weg der genade. Zo weinig levende bekommring om hersteld te worden in de gemeenschap Gods, en de geest der aanneming tot kinderen, waardoor wij mogen roepen: "Abba Vader."

Maar niettegenstaande dat alles, God brengt Zijn volk thuis, de kleinen met de groten. En wat zal dat thuiskomen eenmaal zijn. Geen oog heeft het gezien, en geen oor heeft het gehoord en 't is in het hart der mensen niet opgekomen wat God bereid heeft dien die Hem liefhebben.

Daar zullen zij verlost zijn van alle vijanden. Geen pijl zal er in die stad ooit meer geschoten worden. Daar zullen zij voor eeuwig bevrijd zijn, van alle inwerpselen en benauwingen van de satan. Daar zal geen druk en kruis, geen teleurstelling meer worden gevonden. Daar zal geen inwoner meer zeggen: "Ik ben ziek", want het volk dat daar is, zal vergeving van ongerechtigheid ontvangen. Daar zal geen wet meer vloeken, geen zonde meer drukken, en geen veroordeling meer zijn over zichzelf.

Daar zullen zij niet meer zeggen: "Was ik maar in Egypte gebleven." Nee, nooit zullen zij daar meer murmureren, of onverenigd zijn met Gods wil en weg. Daar zal geen Amelek meer zijn, maar ook geen Moabiet meer worden gevonden. Daar zal eeuwige blijdschap op hunne hoofden zijn, en treuring en zuchting voor eeuwig wegvlieden. Daar zullen zij ook geen last meer hebben van ongeloof en twijfel, van liefdeloosheid en zorgeloosheid. Daar zullen zij in het zand van de woestijn nooit meer weg zinken, want de straten van die stad, van het nieuwe Jeruzalem, zullen zijn van zuiver goud. Tot in alle eeuwigheid zal dat verlost volk door het bloed des Lams, zich eeuwig in God verheugen. O wat zullen zij hun hart daar ophalen. Wat hier de begeerte van hun hart was, maar wat zij niet konden naar het innig verlangen van hun ziel, dat zal daar hun volmaakt worden geschonken. Daar zullen zij eeuwig God groot maken. De verheffingen Godes zullen daar in hun keel zijn. God Drie-enig, het voorwerp van hun liefde, zullen zij daar volmaakt beminnen.

O wat een zaligheid, die vol zal zijn, en hoe langer hoe voller zal worden. Daar zal het zijn eeuwig vrij en eeuwig blij. Zij waren samen hier ook wel eens een ogenblik vrij; doch het was in de meeste gevallen maar kort. Zo was het ook met de blijdschap. 't Was hier maar steeds afwisselend, en meer bedroefd dan verblijd. Daar zal eeuwige rust en eeuwige vrede hun hart vervullen. De zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen in groten vrede.

Nee, in dat Kanaän worden zij niet meer opgeschrikt of vervolgd, maar een bestendige rust, en een duurzame vrede zal daar hun deel zijn. O die liefelijke woning der heiligheid, waar ook de smet der zonde niet meer zal aankleven. Zij zullen daar wandelen in lange witte klederen, en de palmtakken van overwinning in hun hand krijgen, om met Christus eeuwig te triomferen, en met Hem te zitten in Zijnen troon, gelijk Hij overwonnen heeft, en met Zijn Vader gezeten is in Zijn troon.

Geliefden, wij moeten nu kort zijn. De tijd is al verstreken, maar vraag het nu uw eigen ziel eens af bij het heengaan van deze plaats mijn medereiziger naar de eeuwigheid, of ge tot dat volk behoort, en of ge kennis hebt, bevindelijke kennis aan de zaken in deze waarheid verhandeld. Van nature zitten en leven wij allen zonder onderscheid in Egypteland, het land der duisternis en het land des doods. Van onszelf komen wij er nooit telt. Dat is eeuwig onmogelijk.

Maar mijn hoorders, is er nu al eens ooit een tijd aangebroken, dat God ons uit dat diensthuis van Egypte heeft uitgeleid? Het is een weldaad wanneer wij nog mogen leven onder het zuivere evangelie, dat onze ouders ons lieten dopen, en dat wij nog bij de waarheid mochten blijven; er onszelf nog onder mochten scharen ook door openbare belijdenis. Zo veel jonge mensen laten alles los, en verloochenen de waarheid, wat toch zulk een droevige een verschrikkelijke zaak is. Maar och, al belijden wij de waarheid, hebben wij door wederbarende genade de waarheid al eens

mogen beleven en doorleven. Is God ons al ooit te sterk geworden? Is de brug voor ons al eens opgehaald, dat wij nooit meer terug konden naar de vleespotten van Egypte, maar dat God onze voeten zette op dien weg waarop de dwaze niet zal dwalen.

Onderzoek het toch ernstig tussen God en uw ziel. Hier aan deze zijde van het graf moet het beslist worden. En daarom verbeuzel uw tijd toch niet, met alles en allerlei wat toch geen waarde heeft voor de eeuwigheid. O dat het toch nog eens een persoonlijke zaak mocht worden, en gij in het Egypte der zonde nog leerde roepen en schreeuwen gelijk Israël bij de tichelovens, toen zij daar lagen zwart van de dienstbaarheid. Wat een voorrecht was het dat hun gekrijt op kwam tot God, en dat Hij hun gekerm hoorde, en bovenal dat God aan Zijn verbond gedacht. Nooit uit Egypte, dat betekent nimmer in Kanaän. God mocht door Zijn Geest nog velen uit de macht der duisternis trekken en overzetten in het Koninkrijk van de Zoon Zijner eeuwige liefde.

Jonge mensen en oude mensen, dat u toch die verlossing die in Christus Jezus is, leerde kennen voor uw eigen hart. Dan beginnen wij pas te leven.

En die sterke hand die ons uit de macht des Satans en der zonde haalde, leidt ons ook op de weg der gerechtigheid, en laat ons nooit meer los. Moeten wij gaan door het water, of door het vuur, het water zal ons niet overstromen, en het vuur zal ons niet doen verbranden. Die Heilige Israëls, gaat met ons mee door alle diepten en gevaren. En dat volk dat door Hem verlost is, maar ook door Hem geleid wordt, zal zonder troost niet sterven. De poorten der hel zullen zijn gemeente niet overweldigen. God heeft dat volk in Zijn beide handpalmen gegraveerd, en hunne muren zijn steeds voor Hem. Nee, daar is voor dat volk geen nood. De uitkomst is zeker. Hun zaligheid ligt in God Drie-enig eeuwig vast. Menigeen denkt wel dat hij uit Egypte is uitgegaan, en zich op weg naar Kanaän bevindt, maar waar zijn de bewijzen? O laten wij onszelf en elkaar toch niet bedriegen voor die grote eeuwigheid. Velen van Israëls volk, het grootste gedeelte, leefde wel onder de bediening van het verbond, maar miste het wezenlijke in-zijn in het verbond. En dat laatste is onmisbaar en noodzakelijk voor de eeuwigheid.

Doorzoekt uzelf toch nauw, ja zeer nauw. Wat nog nooit plaats gehad heeft, kan nog gebeuren. De genadetijd is nog niet geëindigd. Hoe diep wij ook zijn weggezonden, en hoe vast ook in de boeien des satans, bij God is kracht en sterkte, om u nog te verlossen. Christus is die Sterke Held, Die ons rukken kan uit de dienstbaarheid des duivels en der zonde, en onze voeten kan zetten op de weg der gerechtigheid. Zolang ons leven nog niet is afgesneden, dan kan het nog.

Van velen uit Israël staat geschreven dat zij niet konden ingaan vanwege hun ongelof. Zij hebben zich in het ongelof verhardt. Dat God Zichzelf nog mocht verheerlijken in het werk Zijner Goddelijke genade, in de verdrukking van het ongelof, en in het schenken van dat geloof dat de wereld overwint, dat verenigd met Christus, maar dat ook bij de dood verwisselt zal worden in een zalig aanschouwen.

Er is nu nog een volk dat met veel donkerheden te worstelen heeft, en met veel vrezin is bezet, of hun werk wel waarheid is, en of zij er wel ooit zullen komen. God mocht het Zelf eens opklaren, Hij doet dat vriendelijk licht van Zijn aangezicht over u in Christus lichten, en zij u genadig. Hij verheft Zijn aangezicht over u en geve u vrede bevestigend straks in de ure des doods; "En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden." Amen

2. GODS VOLK KOMT ER DOOR

Zingen: Psalm 77 :9

Lezen: Exodus 15

Zingen: Psalm 68: 11 en 12

Zingen: Psalm 21 :4

Zingen: Psalm 105:24

Geliefden.

In Lukas 12:32 heeft de Heere Jezus tot zijn discipelen, en in hen tot zijn gehele kerk gezegd: *"Vreest niet gij klein kuddeke, want het is des Vaders welbehagen om ulieden het Koninkrijk te geven."*

De vrees welke Christus hier op 't oog heeft, was niet de angst om de vervolging, of bekommering over de verantwoording waarvan in vers 4 en 11 gesproken was, maar het is de vrees volgens het verband van de tekst, dat hun voedsel en deksel ontbreken zal. Om die vrees voor goed weg te bannen en hun daarvan te verlossen, voegt de Heer Jezus aan al het gezegde nog een laatste en afdoende woord van moedgeving toe. De Heere Jezus leidde dat woord in met de aanspraak: "Gij klein kuddeke." Meestal arm naar de wereld, gering in getal, en vreemdelingen op de aarde. In zichtelven zijn zij gelijk aan weerloze schapen, die bloot staan aan allerlei vervolgingen, maar die ook zelf een afdwalende aard hebben. David verklaarde van zichzelf dat hij gedwaald had als een verloren schaap. En de Heere Jezus sprak later tot zijn discipelen dat zij verstrooid zouden worden als schapen die gene herder hebben wanneer hij zelf tot voldoening aan Gods recht de dood zou ingaan.

Die schapen zijn in zichtelven zo arm, en moeten hun armoede inleven ook telkens wanneer zij met zoveel vrezes bezet zijn. Maar hoe arm in zichtelven ook, in hun armoede zijn zij rijk, want het is des vaders welbehagen hun het koninkrijk te geven. Dat koninkrijk is de samenrotting van alles wat tot zaligheid nodig is, het te ontvangen zegt zoveel als bevrediging te erlangen van alle ingeschapen behoeften, die naar wijsheid, heiligheid, leven en heerlijkheid. Dat de discipelen dan de conclusie trekken. Als de Vader Zijn kind het koninkrijk geeft, is er dan wel iets, dat hij het onthouden zal? Iets: voedsel en deksel misschien?

De apostel Paulus heeft in Rom. 8:32 verklaard van de Vader: *Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons, ook met Hem niet alle dingen schenken?* Gods volk heeft hier niet te vrezes zomin wat betreft de tijdelijke noden, als de volmaking van hun eeuwige zaligheid.

Toch is dat volk dat kleine kuddeke gedurig met zoveel vrezes bezet. Ga het oude zowel als het nieuwe Testament maar na, en wij zullen herhaaldelijk namen van Bijbelheiligen aantreffen, die met vreeze gekweld werden, en wier zielen soms door de vijand zozeer geslingerd en geplaagd werden, dat zij moedeloos en mistroostig hun weg bewandelen. Denk zelf maar aan Abraham de vader des gelovigen; aan een Manoach, Gideon, David en Elia. Ook in het nieuwe Testament lezen wij daar herhaalde malen van. De herders vreesden met grote vrezes. De vrouwen aan het graf vreesden, en de discipelen zaten met gesloten deuren om de vreeze der Joden. Bij velen gaat het over hun staat in de eeuwigheid, bij anderen over de stand van hun leven. En sommige worden gekweld met allerlei uitwendige vrezes en bezwaren die hun leven

drukken, en soms de slaap van hun wegnemen in de donkerheid van de nacht. Ja zolang Gods volk hier op de aarde is, dan zijn zij in het strijdperk, blootgesteld aan inwerpselen die de vrede van hun harten de rust van hun gemoed verstoren. David riep zelfs uit:

*Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart.*

Niemand van dat volk komt het hier te boven, de een wordt soms meer geplaagd dan de ander. Toen de Heere Jezus op de wereld was, duurde het niet lag of Herodes zocht hem te doden en moest Maria en Jozef met dat kind vluchten naar Egypte. Voor Christus in het openbaar optrad, werd hij verzocht van de duivel. Satans doel was niet anders dan de raad Gods tot zaligheid te vernietigen. Echter de Koning van Sion versloeg hem. Maar opmerkelijk staat er dan in Lukas 4 geschreven, *dat de duivel van hem week voor een tijd*. Hij kwam terug, en ge durig terug totdat Christus op Golgotha eindelijk zijn kop vermorzelde. En zolang Gods volk nu hier op aarde is, zullen zij de strijd onderworpen zijn. En niet alleen ziende op de macht der hel, of op de vijandschap van de wereld maar ook inzonderheid op alles wat hun verdorven hart oplevert, die onzalige fontein die maar steeds slijk en modder opwerpt, dan is het wat dat betreft geen wonder, dat zij met Paulus zuchten: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods." De lasten en moeiten kunnen soms zo zwaar zijn, dat het volk zegt: "Hoe kom ik er nog ooit door, zal ik straks niet bezwijken? Zal ik niet een der dagen in de hand van Saul omkomen? Zal ik met de vrouw van Lot niet in een zoutpilaar veranderen?"

En als zij dan ogenblikken aan de dood denken, dan slaat de vreze weer om hun hart. Zien zij op zichzelf, dan is er geen verwachting. Maar zien zij op Christus, hun Gezegend Hoofd, en hun dierbare Middelaar en Verlosser, dan is er geen nood. Hij heeft zelf gezegd tot de zijnen: "Vreest niet gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het koninkrijk te geven. Hij heeft het zelf verklaard als de Getrouwe Getuige, als de Amen, wat eenmaal door de Middelaar van het Oude Verbond werd gezongen in Zijn doorluchtig lied.

Wat wij nu thans onder biddend opzien tot de Heere wensen te overdenken.

"Gods volk komt er door"

"Totdat Uw volk, Heere! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt." Exodus 15:16b

Dat dierbare woord van onze tekst spreekt ons van *het doorkomen van Gods volk*.

1. Dat doorkomen hier: *Is gegrond in de wil des Vaders.*
2. Dat doorkomen hier: *Ligt gewaarborgd in de overwinning van Christus.*
3. Dat doorkomen hier: *Wordt verzekerd door de Heilige Geest.*

Het gaat in deze tekst allereerst over het volk Israëls. Dat volk wordt genoemd: "Uw volk", en er wordt van gezegd dat God dat volk verworven heeft.

Twee zaken die ten volle op dat volk van toepassing zijn. Uit alle volken der aarde had God het volk van Israël verkoren. De rede en de oorzaak daarvan lag niet in dat volk, maar alleen in de Heere zelf: in die soevereine en vrijmachtige God, die met het heir des hemels en met de inwoners der aarde doet naar Zijn welbehagen. De Heere heeft het Zelf verklaard dat zij waren de minste van alle volken, maar God had hen lief gehad (Deuteronomium 7). En om dat volk Gods vrijmacht te doen verstaan, en hen op het diepst te doen vernederen, heeft de Heere hun steeds herinnerd aan hun afkomst. "U vader was een Amoriet, en uw moeder een Hethietische" (Ezech. 16:3).

En in Jesaja 51:1- 2: "Aanschouwt de rotsteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt, en de holligheid des bomputs waaruit gij gegraven zijt. Aanschouwt Abraham ulieder vader en Sara, die ulieden gebaard heeft; want Ik riep hem, toen hij nog alleen was en Ik zegende hem en Ik vermenigvuldigde hem."

Het was Gods volk omdat hij het uit vrije, eeuwige liefde had verkoren, maar ook had geroepen uit het diensthuis van Egypte, en zichzelf aan dat volk laad geopenbaard als de God des eeds en verbonds. Met Abraham had God het verkond gemaakt, alsook met Izak en Jakob. En met Israël als volk bij de berg Sinai. God had hen afgezonderd van alle volken der aarde opdat het zijn eigendom zou zijn. Aan dat volk had Hij Zijn wetten en inzettingen gegeven, gelijk Hij aan geen volk gedaan had, aan hen waren de woorden Gods toevertrouwd. Het was Gods wil en welbehagen dat uit dat volk de Messias zou geboren worden. In dat zaad zouden alle geslachten der aarde gezegend worden.

Dat volk kreeg eenmaal ook een geheel enige plaats op de wereld, het land Kanaän, het snoer van hunlieden erve en hun betekenis als volk was geheel bijzonder. Wat heeft de Heere zelf niet menigmaal op verschillende wijzen en op onderscheiden tijden van Israël gesproken als van Zijn volk. Israël was een theocratisch volk, een volk met een Godsregering. De Heere zelf was Israëls Heere, Koning, Wetgever en Rechter. In Psalm 78:1 zegt de Heere Zelf: "O mijn volk." En in Psalm 81:9: "Mijn volk", alsook in Micha 6:3: "O, mijn volk."

Ja, de Heere verweet het Zijn volk in de dagen van Ahaz, een der goddelooste vorsten van Juda: "Mijn kinderen hebt gij genomen en ze de Moloch opgeofferd." God sprak niet zo, alsof dat toen ter tijd allemaal bekeerde kinderen waren, maar het betekende dat Hij krachtens het Verbond er recht op had dat zij in Zijne wegen zouden wandelen.

1. Dat doorkomen hier: *Is gegrond in de wil des Vaders.*

En dat volk nu was het type van de kerke Gods, van de uitverkorenen des Vaders, van de Bekochten van Christus bloed, van de geheiligden door de Heilige Geest. God zou in en door Christus zijn eeuwige raad volvoeren, en Zijn deugden verheerlijken.

Ook dat doel zou God nooit missen. Nee geliefden:

*"Wat Hij eens besluit ter Zijner ere,
zal zonder hindering voortgaan."*

Hij had dat volk verkoren om Zijn Vader er heerlijk in en door te maken. Dat volk had Hij verworven, maar daartoe Zijn eniggeboren Zoon gegeven. De gehele dienst der schaduwen wees op Christus, en de dienst der wet op Sinai. Daar door de hand van de Middelaar hun gegeven. Zonder Christus kon Hij zich als de God des Verbonds niet openbaren, maar ook buiten Christus kon dat volk nooit gemeenschap met God hebben.

Het Lam was in de besluiten van eeuwigheid reeds geslacht, en al dat bloed in Egypte, in de woestijn, en later in Kanaän, zag alles op dat bloed dat eenmaal vloeien zou in de volheid des tijds, en waar al de uitverkorenen uit de Joden en heidenen de kracht van zouden ontvangen tot zaligheid.

De zaligheid is uit de Joden doch zij zou ook komen tot de heidenen. Jafeth zou in Sems tenten wonen. En Rachab en Babel zouden vermeld worden onder degenen die mij kennen. Ziet de Filistijn en de Tyriër, met de Moor, zouden aldaar geboren worden.

Uit alle talen, volken en natiën heeft God Zijn volk verkoren. En of ze blank of zwart zijn, Jood of heiden, God roept hen door Zijn Geest en woord. Niet het vleeselijke, maar het geestelijke zaad van Abraham ligt onder de bollaften Gods, en begrepen in

dat eeuwig Verbond der genade, dat hier in hun zielen wordt verklaard, als eeuwig, vrij soeverein, welverordineerd en vast. Dat volk ontvangt door de tussenkomst van die Verbondsmiddelaar genade hier, en het eeuwige leven hierna. Dat volk moet er komen, naar de eeuwige verordening des Vaders, des Zoons en des Heilige Geestes. O, die wonderlijke en aanbiddelijke wegen Gods. Ons verstand staat er bij stil en wij worden gewaar dat er geen doorgronden van is.

Het is alles uit Hem, door Hem en tot Hem. Er is niet een van al dat bevoorrechte en beweldadigde volk of zij zullen er hier in de tijd iets van leren. Door u, door u alleen, om het eeuwig welbehagen.

In hen was er niets, waarom de Heere naar ten omzag, en er zal ook nooit enige verdienstelijk of waardigheid van hun kant gevonden worden. Zij moeten zichzelf maar afkeuren en verfoeien voor God in stof en as. Zij hebben de scheiding in het paradijs gemaakt, en na hem diepe val is de begeerte om met God verzoend en bevredigd te worden niet van hun kant gekomen. De Heere zegt zelf in Jesaja 65:1: "Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden. Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten. Tot het volk, dat naar Mijne naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet hier ben Ik, ziet, hier ben Ik."

Het is een eenzijdig welbehagen, en een eenzijdig werk Gods. Het schepsel valt er geheel en al buiten. En daarom zal het wonder hoe langer hoe groter worden. Dat eeuwige welbehagen is een oceaan zonder bodem. En dan die liefde en die wijsheid Gods, om met bestand van zijn deugden zulk een weg te banen, dat Hij zichzelf verheerlijkt, maar ook een volk formeert opdat zij Zijn lof zullen vertellen. Niemand kan die breuken helen en die kloven overbruggen, dan alleen die Zone Gods.

Niemand kan die schuld betalen en dat rantsoen opbrengen dan die Borg des Verbonds die God was en bleef, maar ook Mens werd, om dat volk weer tot God te brengen.

De Vader gaf Zijn Zoon, en de Zoon gaf Zichzelf. En nu komt dat volk er door, *alleen omdat God het wil*. Zo was het met Israël van de oude dag. In Egypte lag de geestelijke geboorte van dat volk. Van hun zijde was er niets anders te bezien, dan dat de Nijl hun graf zou worden. Hoe, ja hoe zouden zij ooit van onder die harde dienstbaarheid verlost en bevrijd worden. Maar God deed het, om Zijn Naam en om Zijn roem, ja om Zijns Verbonds wil. Hij gedacht aan Zijn verbond met Abraham, Izak en Jakob. Een groot oordeel volvoerde God over Farao en Zijn ganse land, en de weg werd gebaad, dat zij dat land hunner dienstbaarheid verlaten mochten.

Zij kwamen er door, het bloed van het Lam werd gestreken aan de zijposten en aan de bovendorpel van hunne huizen, en de slaande engel Gods ging voorbij. In de huizen der Egyptenaren was er allerwege rouw maar het leven van Israëls volk werd gespaard.

Straks rees de vraag weer op: Hoe komen wij er door, toen zij voor de Rode Zee stonden. Het scheen een hopeloze zaak te zijn. De dood zagen zij in de ogen van alle kanten. Waar:

*God baande door de woeste baren
en brede stromen ons een pad.*

En dan die reis door de woestijn, geen brood, geen water, en dan telkens door vijanden bedreigd. Edomieten, Amelikieten, Moabieten en wat het ergste was, hun eigen ondankbaar, goddeloos, murmurierend en afwijkend bestaan. En dat nu, waar zij door God omgeleid werden, zodat het scheen dat zij al maar verder van Kanaän af gingen, in plaats er op aan te reizen. Denk daarbij aan het oordeel dat God bracht over een

gedeelte van dat volk, zodat zij soms bij duizenden vielen, en dan het Godsgericht over Korach, Dathan en Abiram met diegenen die hen toebehoorden.

O, was het soms een vonder dat de vertwijfeling zich soms van dat volk meester maakte, en dat zij geen doorzicht meer zagen? En wat zich er ook voordeed en opdeed, God heeft hen vertrouwelijk geleid. In benauwdheden heeft de Heere hun verlost, en in de zevende liet hij hen niet omkomen.

Door de Rode Zee heeft God hen geleid, en in die wateren Farao met zijn heir doen omkomen. Dat volk heeft gezongen aan de overzijde van de Schelfzee van de grote wonderen Gods. In dat onbezaaide land heeft God hen gespijzigd met het Manna uit de hemel.

Gods hand bracht in dat dorre oord rivieren uit een steenrots voort. Psalm 105: 22. God verdelgde en beschaamde hun vijanden en onder alle ellende hunnerzijds dacht God aan Zijn verbond. En al scheen het onmogelijk om dat land vol met reuzen te bestrijden, het is toch werkelijkheid geworden.

Toen zij aan het einde van de woestijn kwamen, stonden zij weer aan de Jordaan. Het was weer hoe komen wij er door. Maar zie, Jozua, die de plaats van Mozes, die intussen gestorven was, had ingenomen, geeft bevel aan de stam van Levi om op te trekken met de Ark des Verbonds op de schouderen der priesterin. De Jordaan was volaan al zijn oevers, maar zodra die priesters met de Ark in de Jordaan kwamen, bleven de bovenwateren staan. Het benedenwater vloeiende weg, en de bedding der rivieren was droog, zodat al de Israëlieten in brede gelederen erdoor konden trekken. Ze begonnen 's morgens en aan de avond van die dag was het hele volk aan de andere kant. Allen bereikten zij de overkant, maar dat betekende niet dat zij toen konden gaan rusten en gaan zitten onder hun wijnstok en hun vijgenboom.

Hoe komen wij er in, was nu de vraag weer. Maar vlak voor Jericho, ziet Jozua een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in zijn hand had, en die zich openbaarde, als de Vorst van het heir des hemels, en die betuigde: *Ik ben nu gekomen* (Jozua 15:14).

Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen en na allen tegenstand en vijandschap heeft de Heere zelf het land der belofte aan het volk des Verbonds gegeven. Het was Gods wil dat ze er door kwamen en er in kwamen. Maar zo is het voor al het geestelijke zaad van Abraham, vooral het uitverkoren volk van God. Het gehele leven van Gods kinderen is één aan één van onmogelijkheden. Gods volk wordt door hem gehaald uit de macht der zonde uit de staat des doods en bestrijdingen in de wedergeboorte met een leven dat nooit meer sterft. Immers, in de wedergeboorte werden zij afgesneden van Adam en overgeplant en ingezet in Christus. Zij ontvangen van stonden aan geloof, hoop en liefde. En de waarheid zegt: Die in de Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven. Zij hebben een hoop die niet zal beschaamd worden, omdat de liefde Gods in hun harten is uitgestort door de heilige geest. En de liefde vergaat nimmer meer. Dat boven alles de genade giften en de roepingen Gods onberouwelijk zijn. Het is de wil des Vaders, zo sprak Christus, dat al wat Hij mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar het zelf opwekke ten uiterste dage (Johannes 6:39). En dat is een eeuwige wil, een rechtvaardige wil en een genadige wil.

Maar nu aan de zijde van dat volk is het een eeuwig durende bekommring. Worden zij door Gods Geest overtuigd, zien zij hun schuld en zonde, wordt het gemis van God in hun harten ontdekt, bange dagen en nachten worden menigmaal beleefd dat er meer vreze dan hoop is, al wordt bij ogenblikken ook de waarheid voor hun ziel geopend.

Worden zij ontdekt en moeten zij het beleven dat banden des doods en beken Belials hen verschrikken, dan is het toch geen wonder: daar zullen wij in bezwijken.

O, die gerechtigheid en heiligheid Gods, die vloek van Gods Wet, die scheiding van God tussen hun ziel, die schuld die van de aarde raakt tot de hemel, en waarvan zij niet een kwadrantpenning kunnen betalen, die bange bestrijdingen van Satan, en die woelingen van de zonde. O, wat drukt het hen toch alles neer.

Het wordt alles hoe langer hoe onmogelijker. Wat een ruimte is het in hun ziel, wanneer zij Christus leren kennen, en hun oog die Borg en Middelaar aanschouwen mag, de ogen die eens gezien hebben, zullen nooit meer terugzien. Maar al zijn ze met Jakob aan Beth-El geweest, zij moeten de Jabbok nog passeren, en daar ontvalt hen alles. O, wat een donkere en bange nacht was het daar voor hem, hij heeft het niet kunnen bekijken dat hij er door zou kunnen komen. Maar o, eeuwig wonder van Gods soevereine genade toen hij omkwam, bracht God hem er door, Zijn ziel werd gered en hij kreeg God tot zijn deel. Zijn staat werd daar vastgelegd, en de zon ging op toen hij door Pniël ging. Maar och, wat heeft hij in de stand van zijn leven menigmaal het moeten herhalen: *Hoe kom ik er door!* Er rijzen gedurig zoveel bergen en bezwaren op voor een kind van God in de rampwoestijn van dit leven waar hij maar niet overheen kan zien.

Het zou ons te ver voeren om het van stuk tot stuk op te halen, maar elk en een ieder die van de weg, die God met zijn volk houdt, geen vreemdeling is weet er wel wat van. En wij proberen het zo menigmaal om met een vorige bevinding ons te redden, maar dat loopt op een grote mislukking uit. Voor elke nieuwe weg hebben wij nieuwe genade van node. Het loopt telkens weer vast, en op een einde aan onze kant, opdat God zijn wonderen weer zal kunnen verheerlijken en die grote verlossing die in Christus is weer waarde voor ons zal krijgen. En allermeeft door de ontdekkingen die God ons geeft, van ons zelf en wat wij moeten waarnemen in ons zelf, wordt de vraag wel eens gedaan: Hoe kom ik ooit tot God bekeerd, hoe raak ik nog ooit mijzelve kwijt, hoe kom ik er ooit door? Ons vlees onderwerpt zich de wet Gods niet, steeds moeten wij het maar leren dat de oude mens der zonde nog zoveel te zeggen heeft, en in verbinding met de duivel en de wereld ons zoveel plaagt en kwelt. Doch bovenal het ergste is, dat wij die oude mens nog zoveel voedsel geven en met onze vijanden nog zoveel meeheulen. En dan straks nog sterven, hoe zal het toch gaan en hoe zal het toch wezen? Misschien met de vrouw van Lot wel uit Sodom maar nooit in Zoar komen. Voor de poort en nooit door de poort. Voor de haven en nog verdrinken. ja, de fondamenteen kunnen nog wel eens bewogen worden en de stormen nog zeer verward zijn. Maar hoe zwaar de strijd ook zijn moge, het is Gods wil dat zij behouden worden. Dat van God uitverkoren beminde volk, dat Hij lief gehad heeft met een eeuwige liefde, komt er door. God zelf brengt hen er door, Zijn eer is er aan verbonden en Zijn deugden staan er mede in het nauwste verband.

Wat God begon zal Hij ook voleinden tot op de dag van Jezus Christus. *Want wat gegrond is in de wil des Vaders, ligt ook gewaarborgd in de overwinning van Christus.*

2.

Dat is nu onze tweede hoofdgedachte, waar we thans bij stil gaan staan.

De Heere Jezus is de eeuwige en enige Zoon des Vaders. Hij werd door de Vader in de eeuwigheid verkoren om als Middelaar, Borgt en hoofd van het Verbond des Genade op te treden en als knecht des Vaders de wil en het welbehagen des Vaders te volbrengen.

En die Zoon was niet alleen volmaakt verenigd met de wille des Vaders, maar de wil des Vaders was ook de wil des Zoons. O, die volmaakte harmonie tussen de drie Goddelijke Personen om zichzelf te verheerlijken, vrij en soeverein, tot glorie, roem en aanbidding van de Waarachtige en eeuwige God. Vandaar ook dat de Zoon in het Verbond des Vredes, verklaart: *Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw Wet is in het midden mijner ingewanden* (Ps. 40 : 9).

In Christus is dat volk verkoren, in Christus wordt dat volk gezegend en beweladigd. Hij heeft dat volk met de dure prijs van zijn bloed gekocht. Neen, de waardigheid van dat volk brengt hen niet binnen, maar alleen de verdienste en de gerechtigheid van Christus.

In Hem hebben zij de Verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade. Daartoe verliet Hij in de volheid des tijds troon en kroon, de hemel der heerlijkheid. Hij nam onze menselijke natuur aan en werd de broederen in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Niet de smet der natuur, maar de smart der smet nam Hij over. Christus kwam in de nederste delen der aarde, om Gods recht te voldoen en om een eeuwige gerechtigheid te verwerven. Hij kwam om zich vrijwillig te zetten onder de schuld van Zijn volk, en onder de vloek van Gods wet.

Hij kwam op het erf des doods, om met hem die het geweld des doods had, de bangste strijd te strijden. Hij is gelijk Jona geworpen in de zee van Gods toorn en gramschap, zodat Hij betuigde: De wateren zijn gekomen tot aan de ziel, Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet staan kan (Ps. 69). Al de grote waterstromen zijn over Hem heengegaan.

Ja, door Hem is het beleefd dat de afgrond riep tot de afgrond bij het gedruis van Gods watergoten. Christus heeft het kruis verdragen, en de schande veracht, Hij heeft Zijn rug gegeven die Hem sloegen, en Zijn wangen degenen die Hem het haar uitplukten. Zijn aangezicht verborg Hij niet voor smaadheden en speeksel. Zonder tegenstreven heeft Hij zichzelf overgegeven, uit liefde tot de ere Zijns Naams en de behoudenis der uitverkorenen.

De volle last der zonde heeft Hij gedragen, en het kwam uit Zijn mond: *Hoe worde Ik geperst totdat het volbracht zij.*

Hij kwam zelf in de verlating Gods, en heeft in die drie-urige duisternis de eeuwige verlating, die wij ons zelve waardig gemaakt hadden, doorleeft in zijn volle diepte, omvang en kracht. Wij kunnen er iets van noemen, maar och niemand op de wereld is bij machte om uit te drukken, in welke strijd dat die Borg gewikkeld is geweest. Wij lezen dat Hij in Gethsémané in een zware strijd was, zelfs dat Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen. Nooit heeft iemand der wereld een smart gehad, gelijk aan Zijne smart.

Al de machten der hel zijn als tegen Hem gekomen, en die Onkreukbaar Rechtvaardige God heeft geëist het volle rantsoen op te brengen. Tot de laatste druppel heeft Hij dan ook den beker van Gods gramschap en toorn uitgedronken, en de ijver van Gods huis heeft Hem verslonden, om alles te voldoen, wat de rechtvaardige eis Zijns Vaders inhield. Hij heeft Zijn ziel volkomen aan de wil van de Vader onderworpen, en was niet wederstrevig. De dag der wrake was in Zijn hart, en het jaar zijner verlostten was gekomen.

Maar hoe zwaar het Hem ook viel, en hoe bitter Zijn lijden was, Hij is er niet onder bezweken. Zijn Godheid heeft Zijn Mensheid ondersteund. Hoe hoog de muren van de scheiding, ook waren opgetrokken, en hoe heet de hitte van God ook was, hoe

verbolgen de zee van Gods gramschap, Hij is niet bedolven, verbrand of vergaan, maar Hij kwam er door.

Ook al zonk Hij in de ravijnen des doods, Hij gaf in Zijn dood, de dood, voor eeuwig de doodsteek, en heeft de dood verslonden tot eeuwige overwinning. De belofte des Vaders in de eeuwigheid Hem gegeven en met eedzwering bevestigd, heeft de Vader vervuld. Aan het kruis heeft Christus reeds getriomfeerd over de machten des Satans; en de heerschappij der zonde verbroken.

Van Christus was geprofiteerd dat Hij Zijn zou de grote doorbreker, die voor het aangezicht Zijns volks zou optrekken (Micha 3 : 13), en zo heeft Hij zich zelf ook betoont. Alles moest voor Hem zwichten, al werd Hij ook als een Lam ter slachting geleid; en als een schaap dat stom was voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. Christus kwam er onder, Hij kwam er voor, Hij kwam er in, maar Hij kwam er ook door en uit. Geen wonder dat de Bruid in het Hooglied uitriep: Mijn liefste is blank en rood en Hij draagt de banier boven tienduizend. In de eeuwigheid was Hij de nederlaag van de hel en Zijn volkomen overwinning reeds bewust.

En hoe geslingerd Hij soms hier op de wereld mocht worden naar Zijn Menselijke natuur, nimmer heeft Hij getwijfeld aan Zijn verheerlijking. Herhaalde malen heeft Hij daarvan getuigenis gegeven, aan vriend en vijand.

In Psalm 16: 10 had de Middelaar getuigd: *Want Gij zult Mijn ziel in de hel niet verlaten: Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie.* En eer het licht van de derde morgen aan de kimmern kwam, had de Vader reeds een gezant des hemels gezonden, die de deuren der gevangenis voor de Borg des Verbonds zou openen. De Vader heeft Hem opgewekt uit de doden en Hem heerlijkheid gegeven.

Ja, Sions God en Koning ontwaakte als een slapende, als een held die juicht van de wijn. Hij kwam er door. De Vader verheerlijkte hem, de engelen aanbaden Hem, en Zijn volk omhelsde Hem.

O, wat een dag, de roem der dagen, dien Israëls God geheiligd had. De dag van volkomen overwinning en verlossing, een dag van goede boodschap. Dat onze zielen dien Koning prijzen, dat wij Hem verheffen op het allerhoogste. Hij heeft volkomen al de geschonden deugden Gods verheerlijkt in Zijn tijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid en wat Hij niet geroofd had, aan God wedergegeven. Hij is voor al Zijn volk een oorzaak van eeuwige zaligheid.

Was Hij er niet doorgekomen, er was nooit hoop of verwachting geweest voor Adams zonen en dochteren. Wij hadden ons van God losgescheurd, onszelf aan de duivel overgegeven en de dood onderworpen met al zijn gevolgen. Krachtens Gods gestrengte rechtvaardigheid, moed en vrijwillige ongehoorzaamheid, hadden wij voor eeuwig moeten omkomen.

Er was nooit geen uitkomen of doorkomen geweest van onze zijde, maar die Borg heeft Zich in de bres gesteld voor al degenen die de Vader Hem als loon op Zijn Middelaarsarbeid heeft gegeven. Op grond van de tussenkomst van die Borg des Verbonds, kwam Israël uit Egypte, door de Rode Zee, door de woestijn, door de Jordaan, en straks in het beloofde land.

Maar ook op die zelfde grond komt de uitverkoren Kerk van alle tijden en eeuwen er door. In Christus ligt het voor hen ge waarborgd. Hij heeft satans kop vermorzeld en de wet van zijn vloek ontwapend. Hij heeft de wereld overwonnen en Gods recht voldaan. *Wie zal er nu beschuldigingen in brengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het die gestorven*

is, ja wat meer is, die ook is opgewekt, die ook ter rechterhand Gods zit, die ook voor ons bidt (Romeinen 8).

Toen Christus in de dood ging, nam Hij Zijn volk mee, en zij zijn met Hem gestorven en begraven. Maar toen Hij ook opstond, bracht Hij hen mee, en zij zijn in Christus meer dan overwinnaar. Ja, Hij nam hen naar de hemel, en plaatste hen aan Zijn rechterhand. Voor dat volk dat Hij kocht met Zijn bloed is er dus geen nood meer:

*Al gaat hun pad ook door de zee
U zullen als op Mozes beê
Geen golven. overstromen.*

De hel is voor dat volk gesloten, en de hemel geopend. Alle instrument dat tegen hen bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen hen opstaat zal God verdoemen (Jes. 54 : 17).

Zeker bange vrezes zullen hun harten soms vervullen. De strijd is soms zwaar. De weg naar de hemel is smal, al is bij ogenblikken die weg ook nog zo ruim voor hun ziel. Job vervloekte zijn geboortedag, om van andere voorbeelden maar te zwijgen. Wat beeft en ontroert hun ziel soms onder al de inwerpselen en pijlen van de Vorst der duisternis. Maar hun Verlosser is sterk, Heere der Heerscharen is Zijn Naam.

Als God Zijn aangezicht verbergt, zijn zij verschrikt, al is hun berg door God goedgunstig vastgezet. En dan die dood, die donkere Doodsjoodaan die zij nog eenmaal doormoeten. Al hun bevindingen en ervaringen ontvallen hun. Maar omdat dien Grote Jozua met de priesters in de Jordaan zullen staan, zullen zij ook daar doorkomen. De tweede dood zal hen niet beschadigen. Voor de wereld en al dat nabijkomende Christendom; zal het zo tegenvallen, maar voor Gods kinderen zal het eeuwig meevallen. De Heere Jezus zelf komt hen afhalen, en zal hen thuisbrengen in het huis Zijns Vaders, met zijn vele woningen. Geen nood voor dat erfdeel Gods, zij komen er door. Het ligt in Christus gewaarborgd.

O, ziet dan volk des Heeren op Hem. Die wat hij begon ook zal voleindigen dien overste Leidsman en voleinder des geloofs. O, vaster dan de sterkste burg, die er op de aarde is, is het verbond des vredes, waarin Gods uitverkorenen zijn begrepen, van voor de grondlegging der wereld. Dat Verbond immers weet van geen wijken of wankelen. Maar ook geen sterker waarborg van de zaligheid en de heerlijkheid van Gods kinderen, is er dan in het bloed en de gerechtigheid van Christus Jezus. In Egypte hadden zij zich schuldig gemaakt aan afgoderij, en vlak voor de Rode Zee nog in de zonde van het ongeloof gevallen. Ja de gehele, weg door de woestijn was zonde en ongerechtigheid, opstand tegen opstand. Maar o, dat dierbare bloed van de Middelaar verzoende al hun ongerechtigheden, en Zijn volmaakte gerechtigheid is de grond van hun rechtvaardigmaking. Zodat zij voor God konden bestaan. En die gerechtigheid van Christus was ook voor hen als de poort des Heeren, waardoor zij gingen in het land. der belofte, en voor al Gods volk de ingang waarborgt, in het hemelse Kanaän.

Christus' persoon en verdienste is dus de Waarborg, de enige oorzaak waarom zij er doorkomen en binnenkomen.

Komt, zingen wij van Hem, met Psalm 21 : 4:

Hij heeft, o God van U begeerd, enz.

Toepassing

3.

En ten slotte dat Gods volk er doorkomt, wordt verzekerd door den Heilige Geest.

Van de Heilige Geest staat er geschreven in betrekking tot het oude Verbondsvolk: "Hij stelde Zijnen Heilige Geest in het midden van hen." Die Geest zweefde bij de schepping reeds op de wateren. Die Geest rustte op Christus, en het is door de kracht des Heilige Geestes dat de Zoon Gods als mens geboren is (Lukas 1:35). Door die Geest heeft Christus zichzelf Gode opgeofferd (Hebr. 9:14). En Hij is ook gerechtvaardigd in de Geest naar 1 Tim. 3: 16. De Heilige Geest is door Christus verworven, en werd na Zijn hemelvaart uitgezonden op het Pinksterfeest te Jeruzalem in zulk een ruime mate. Die Heilige Geest maakt de dode uitverkoren zondaar levend. Die Heilige Geest ontdekt en ontbloot de levend gemaakte zondaar. Die Geest maakt plaats voor Christus. Hij leert het dat volk dat de verzoening van de Vader uitgaat, door de voldoening van de Zoon. De Heilige Geest is ook de grote Toepasser der zaligheid. Niemand kan een ding aannemen tenzij het hem uit de hemel gegeven zij.

Die Geest opent het verstand, om onszelf als een dwaas en blind schepsel voor God te leren kennen. Die Geest doet ons ook de wet kennen in zijn geestelijkheid, en onszelf daarentegen als schuldig aan alle Gods geboden. Dien Geest verheerlijkt ook Christus in het hart van een gans verloren zondaar, om Christus te kennen als het einde der wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.

O, die Heilige Geest geeft nooit rust in het hart, voor en weleer wij met Simeon mogen zeggen: "Mijn ogen hebben Uwe zaligheid gezien, die Gij bereid hebt voor het aangezicht van alle de volken. Die Geest ontdekt die vernederde Christus, om door Hem vrede met God te vinden, en alles wat wij nodig hebben voor tijd en eeuwigheid."

Die Geest past Christus en al Zijn weldaden toe door Zijn Goddelijk vermogen, maar schenkt ook het geloof in de harten der uitverkorenen om Hem te omhelzen, en op Hem als het enige fundament der zaligheid te zakken en te zinken. *Mijn Rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

Er is echter een groot onderscheid tussen de verzegeling en de verzekering des Heiligen Geestes. De verzegeling des Geestes, of het merk of teken des Geestes, krijgen alle gelovigen. Paulus zegt van al Gods kinderen in Eféze 1:13: "Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte. Allen die ware zaligmakende genade ontvangen, en de duivel kan hen nooit meer in zijn macht krijgen tot verdoemenis. Al Gods kinderen worden Gods beeld deelachtig. Zij worden vernieuwd naar Gods beeld, en de Goddelijke natuur deelachtig. Al leven zij voor zichzelf onder veel bestrijdingen en omringd van veel duisternissen, toch zijn zij een zaad dat de Heere gezegend heeft. ja, al moeten zij zichzelf er nog zo menigmaal buiten zetten, toch is er een volk op de wereld, dat eerbied en achting voor hun leven heeft. Zij moeten wel eens zeggen: *Heere, als ik voor mijzelf zoveel geloof had, als dat anderen voor mij hebben, dan zou ik niet zoveel in de war zitten.* Maar och, zij kunnen het met het volk niet doen. Zij hebben het nodig dat God zelf het zegt, en de Geest het bestempelt in hun harten.

Een grote genade is het, een tweede genade zouden wij het kunnen noemen, wanneer Gods Geest getuigt, dat wij een kind Gods zijn. Job mocht zeggen: " Ik weet, mijn Verlosser leeft", en Paulus: " Ik weet in wie ik geloofd heb." Maar ook is het groot verzekerd te zijn, niet alleen van ons aandeel aan God en Christus, doch ook wanneer wij van het eeuwige leven verzekerd mogen zijn.

Bij elk van Gods kinderen is er een hoop op de toekomstige heerlijkheid. Zij zijn begerig naar een beter, dat is naar het hemelse Vaderland. De wereld is voor hen vergaan, en in hun leven krijgen zij de eerstelingen te smaken, van het leven hier-

namaals. O, zelfs in de meest bekommerde van Gods volk kan de oefening van het geloof soms zo sterk zijn, dat zij bij ogenblikken roet blijmoedigheid getuigen:

*Gij zult mijn kruis eindigen hier
Want goedertier,
Zijt Gij gestadig
Het werk Uwer handen zult Gij
Volvoeren vrij
O Heer genadig.*

Psalm 138:4.

De Heere Jezus sprak van de toekomstige heerlijkheid tot Zijn discipelen in Johannes 14. Maar och, zij kunnen het niet vast houden. Het kan onder satans bekampingen zóver weg gaan, dat zij er niet meer aan denken kunnen, en als zij door moedeloosheid verslonden worden, kunnen zij soms aan alles gaan twijfelen, en in hun hart schreeuwen:

*"Waar is nu die God op wie gij bouwdet,
En aan wie gij uw zaak vertrouwdet".*

Wat zijn soms de inwendige bespottingen sterk, en in hun ziel is er geen kracht tegen die grote menigte. Het loopt al maar lager met hen af. Doch wat die dierbare Heilige Geest doet? Hun indachtig maken alles wat Christus tot hen gezegd heeft. O, die levendige herinnering aan de beloften en aan de woorden van de Mond der Waarheid tot hen gesproken.

Wat wordt dan het geloof weer versterkt, de hope verlevendigd, en de liefde verwakkerd. Dan moet de twijfel vluchten, en dan geloven zij dat zij er door komen. Neen, dat kan niet door de herinnering van hun bekering en op grond van hun ervaringen, maar wel sloor de dierbare kracht des Heilige Geestes die in hun werkt. Dat kinderlijk vertrouwen dat hoopvol uitzien op hetgeen God zelf hen beloofd en toegezegd heeft. Dierbare stand in het leven der genade.

Maar vooral wanneer zij statelijk verzekerd door de Heilige Geest, vertrouwend mogen geloven, dat zij straks zullen ingaan in des Konings Paleis. En dan worden zij zo losgemaakt van al het aardse en vergankelijke, dat het verlangen sterk wordt om ontbonden te zijn, en met Christus te wezen. Dat verlost worden van een lichaam des zonde en des doods, van een wereld die in het boze ligt, en van de machten des Satans, die hier Gods kind kwellen zolang zij op de aarde zijn. Daarboven zijn zij toch van alle strijd ontheven, en zullen zij hun wens verkrijgen om naar de lust van hun hart God Drie-enig eeuwig te verheerlijken.

En de Geest en de Bruid zeggen: *Kom! en die het hoort, zegge: Kom!* Dan geloven zij dat het maar een verdrukking van tien dagen is. En wat er ook gebeurd, en geschiedt, daar geloven zij dat zij er doorkomen. Dan is het van hun zijde wel, een nauwelijks zalig worden, maar aan Gods kant zeker zalig worden. Dan is het in hun hart: Maar ik zal uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met uw Goddelijk beeld. Gods volk komt er door. Het ligt vast in een Drie-enig God.

Maar och geliefden, 't is de vraag voor ons persoonlijk of wij er door zullen komen. Al kwamen alle mensen er door en wij komen er niet door, wat zal het dan ons baten? Daarom, wat heeft elk mens het toch persoonlijk te onderzoeken voor die grote eeuwigheid die aanstaande is. Zo menigeen bekommert er zich niet om. Al hun zorg is maar hoe ze door dit leven zullen komen. En wat is het getal groot van degenen zelfs,

die leven onder de waarheid die daar zorgeloos hun jaren doorbrengen, en over de wereld gaan als een beeld.

O, jonge mensen denkt toch aan uw Schepper in de jaren uwer jongelingschap. God kan uw leven onverwachts afsnijden, en al laat de Heere u vele jaren hier leven op aarde, er komt toch eenmaal een eind aan.

Bedenk toch dat ons leven een voorbereiding is voor de eeuwigheid. Het leven zonder God en buiten Christus is toch zo arm en toch zo leeg. Het baart niet anders dan teleurstelling. Het geeft geen vervulling en verzadiging. Maar in de dienst van God en in de vereniging met Christus wordt een genot gesmaakt, en een vrede geproefd die alle verstand te boven gaat.

Jongens en meisjes, dat je de ijdelheid leerde kennen van alles wat buiten God is, maar dat ook door de trekkende liefde Gods, en de verlossende liefde des Zoons, en de arbeid van de Heilige Geest uw ziele betrekking op God kreeg en op dat grote heil dat Hij in Christus Zijn volk bereid heeft. O, dat de prediking van het evangelie aan uw ziel tot die einde toe gezegend werd. Dat de verheerlijking Gods en van Zijne deugden uw leven mocht worden. ja de tijd mocht nog eens aanbreken, dat het ook in uw werd: "Doch roepende tot de Heere in de benauwdheden die ze hadden, zo verlost Hij hen".

Ouden van dagen, het zal niet lang meer duren of God snijdt uw levensdraad af, en u zult voor God moeten verschijnen. O, dat gij toch eens recht bekommerd wordt, om er door te komen en uit te komen op grond van de gerechtigheid Christi. Dat toch al de roepstemmen en bemoeienissen Gods zo lange jaren aan u bewezen, toch niet uw oordeel zullen verzwaren. Het is nu nog de dag der zaligheid. Straks zal het niet meer kunnen, maar nu is het nog het heden der genade.

Gerusten te Sion, en zekeren op de berg van Samaria, u denkt dat u er wel doorkomen zult, maar op welke gronden? Nooit in de gevangenis gezeten, nimmer in de banden verkeerd, en in alles uzelf maar geholpen en gerust gesteld, zonder dat God er ooit aan te pas kwam.

Weet voorzeker dat gij uzelf bedriegen zult voor de eeuwigheid. Toen Petrus in Handelingen 12 uit de gevangenis kwam, wist Hij dat God het gedaan had. Dat God u nog mocht ontdekken en overtuigen, en dat Hij u nog bekeren mocht en verlossen gelijk Hij al zijn volk doet.

En tenslotte, vrezend volk in ons midden, dat zoveel aangevallen wordt, dat gij zelf maar zijt begonnen, dat gij bedrogen zult uitkomen geeft de moed niet op. Dat God nog eens met u doortrok; en alles eens wegnam van u als grond voor de eeuwigheid. Dat het nog eens een omkomen werd in uzelf, opdat Gods recht u er doorbrenge en uw ziel red maar ook hersteld in de gemeenschap Gods, op grond van de toegerekende gerechtigheid van Christus, verzekerd door de Heilige Geest.

O wat er dan ook moge plaats hebben, en voor welke zeeën gij ook geplaatst moogt worden. Geen nood, God zal u nooit begeven, noch verlaten. Hij doe u en ons veel in het geloof oefenen. Waarmede wij nu zullen besluiten: *Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos. Hij zal ons geleiden tot de dood toe.*

Amen

3. MET MIRJAM AAN DE SCHELFZEE

Zingen: Psalm 44:2

Lezen: Exodus 15

Zingen: Psalm 150: 1-2

Zingen: Psalm 138: 1

Zingen: Psalm 106:7

Geliefden.

Overal, bijna op elke bladzijde van het dierbare Woord van God, maar ook in het leven van Gods kinderen, wordt op zulk een voortreffelijke en kostelijke wijze de soevereiniteit Gods ons gepredikt. De soevereiniteit Gods in het verkiezen en verwerpen van Adams Zonen en Dochteren. De Heere Jezus heeft Zijn Vader gedankt in Matth. 11, beide voor de verkiezing en de verwerping. *"Vader, Heere des hemels en der aarde, Ik dank U, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, maar hebt het de kinderkens geopenbaard. ja, Vader, want also is geweest het welbehagen voor U."* Die Soevereiniteit is aanbiddeijk, ondoorgrondelijk, wijs en heilig, maar ook zo vrij en onafhankelijk.

Hij ontfermt zich die Hij wil, en Hij verhardt die Hij wil. Jakob heeft Hij liefgehad en Ezau heeft Hij gehaat. Niemand kan ook in dezen Zijn Hand afslaan en zeggen: Wat doet Gij? O, wat is het een onschatbare weldaad om in ons leven door de genade des Heiligen Geestes onder die Soevereiniteit Gods te mogen buigen. Om onder de Majesteit van Die Soevereine God te mogen vallen, en Hem in Zijn soevereine handelingen en wegen te mogen aanbidden.

De wereld blijft daar vreemd van, en de nabij Christen wordt er nooit toe verwaardigd. In het hart van dezulken, omdat de liefde Gods er niet in uitgestort is, wordt die vijandschap daartegen, al komt het bij allen niet even sterk openbaar, nooit gebroken. Alleen door de overwinningen van Christus, en de heerschappijvoerende genade Gods, vallen wij voor God, en onder God, en kunnen wij alleen maar verenigd worden met God. Welgelukzalig is dan de mens die hier door genade verwaardigd mag zijn en worden, om in die Soevereine wil, macht, en liefde Gods besloten te zijn en hier in de tijd het voorwerp er van gemaakt te worden door wederbarende genade, op grond van de aangebrachte gerechtigheid van Christus.

Waar de genade valt, daar valt zij eeuwig vrij. Het geschiedt zonder aanneming des persoons. Het is niet om waardigheid of verdienste, maar alleen vloeiend uit het vrije van Gods eeuwig welbehagen. Die verkorenen, beweldadigden en bevoorrechten zullen er dan ook eeuwig van zingen: *Door U, door U, alleen om het eeuwig welbehagen.*

Maar dat volk wordt ook in hun leven gewaar dat de bedelingen en bedieningen van Gods genade in Christus vrij en soeverein zijn. Dat betreft de tijd van hun roeping, maar ook in het mededelen van Zijne genade, wat de trap en de mate daarvan aangaat. Lees het zelf maar in Gods Woord, en gij zult bemerken dat er een groot onderscheid is, in de wegen die God met Zijn volk houdt hier op aarde. Denk maar aan de patriarchen, en aan de zovelen waar de waarheid van spreekt.

De een moet soms jaren in banden en gevangenis gaan, en de ander wordt soms in korten tijd door de stukken doorgeleid. Er zijn er die hun leven lang der dienstbaarheid onderworpen zijn, daar anderen na korter of langer tijd gesteld worden in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Sommigen moeten lange tijden zuchtend hun weg bewandelen in veel strijd en aanvechting, daar weer anderen aan stille wateren worden geleid, en in kinderlijk blijmoedig geloofsvertrouwen steunend op Christus en op Zijn volmaakte gerechtigheid, hun weg mogen vervolgen.

En zo zouden wij door kunnen gaan, maar om het met één woord maar uit te drukken, de soevereine vrijmacht wordt in dat onderscheidene leven openbaar.

Nee, wij kunnen geen el tot onze lengte toedoen, en geen haar wit of zwart maken. Wat is Gods kind toch steil en diep afhankelijk van de vrije bediening des Heiligen Geestes. Maar, dit is zeker, al de uitverkorenen, door Christus gekocht en verlost, worden door de Heiligen Geest van dood levend gemaakt. Zij krijgen allen een droefheid naar God, die een berouwelijke bekering tot zaligheid werkt. En zij liggen allen onder de belofte, dat zij zullen zingen van de wijngaard van roden wijn.

Zij zullen bij beurten zingen. Dat volk heeft God geformeerd, en zij zullen Zijn lof verkondigen (Jesaja 43:21). De tong der stommen zal juichen. O, wat een eeuwig wonder.

Zij leren het bekennen dat het eeuwig recht zou zijn, wanneer zij voor eeuwig zouden moeten verstommen. Maar nu heeft die dierbare Borg gezwegen opdat zij zouden mogen spreken, Hij heeft gezongen voor Hij naar de Olijfberg ging, om in de diepte van Gethsémané Gods recht te voldoen en uit kracht daarvan mogen zij ook zingen. O, geliefden, al gebeurt het maar eens in ons leven, het ligt in God Drie-enig verzekerd en gewaarborgd, dat zij eenmaal eeuwig zullen zingen van de goedertierenheden Gods.

Komt, wij wensen er in deze ure van te spreken, met de hulpe des Heeren, op grond van de waarheid die uw gewijde aandacht vindt opgetekend in Exodus 15:20, 21, waar Gods Woord aldus luidt:

En Mirjam, de profetes, Aärons zuster, nam een trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien. Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt den Heere; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiters in de zee gestort.

Wij wensen in deze ure:

Met Mirjam te vertoeven op de oever van de Schelfzee, gedrongen tot de lof des Heeren.

1. Een historie: *die ons wijst op het grote voorrecht waarin zij mocht delen.*
2. Een historie: *die ons bepaalt bij de onveranderlijkheid van Gods trouw.*
3. Een historie: *die ons is nagelaten tot moed en troost van het vaak bestreden volk des Heeren.*

Wie Mirjam was, is ons allen uit Gods Woord bekend. Zij was de dochter van Amram wiens naam betekende: *volk der verhevenheid*; en van Jochebed (heerlijkheid van Jehovah). Zij was geboren nog vóór Aäron en Mozes. Zij wordt genoemd in Gods Woord: een profetes, en zij was een van die vrouwen, die later - evenals Debora - door de Heere verkoren en bekwaamd was om mede te werken tot de verlossing van Gods volk. Zij was heel wat ouder dan Aäron en Mozes, en gelijk uit haar ontmoeting met de Prinses van Egypte aan de Nijl blijkt volstrekt niet verlegen of beschroomd. Zij

was gevat en bij de hand; zo zelfs dat Jochebed haar moeder, haar, toen zij nog zeer jong was, een jong meisje, reeds met volkomen gerustheid de zorg van het kind Mozes toevertrouwde.

Zeer duidelijk staat er in Exodus 2:4 dat Mirjam door haar moeder als wachteres gesteld werd, en zich van verre stelde, om te weten wat met hem gedaan zou worden. Wat ons daaruit blijkt, dat zij, reeds als jong meisje, de vreze Gods bezat en het ware geloof deelachtig was. Zij gehoorzaamde haar ouders, als de macht door God over haar gesteld. Reeds in haar prille jeugd droeg zij de zaak van Gods verdrukte Kerk op haar hart. Zij begaf zich niet moedwillig in gevaar, en was niet roekeloos, maar beoefende door genade iets van de voorzichtigheid der heiligen.

En dat zij het ware geloof deelachtig was, blijkt daaruit dat zij op Gods daden bleef letten, en biddend de uitkomst verbeidde. Zij nam ook de juiste tijd waar, want op het ogenblik dat de dochter van Farao het kind dat zij daar vond in het biezekistje, bewonderde, trad Mirjam toe, en nam het voor de verkorene Gods op.

Ja, de Heere noemt haar een profetes. Het was dus een vrouw die bedeed was met Gods Geest, niet alleen persoonlijk, maar ook ten dienste van het volk. Zij had de gave der profetie ontvangen, de gaven, n.l. om met verhevene woorden vol geestdrift en aangrijpende redenen op anderen te werken. Zij was dus een orgaan, waardoor God zich openbaarde, en zij sprak het Woord Gods.

Ook in Micha 6:4 wordt de naam van Mirjam genoemd, zovele eeuwen nadat zij geleefd heeft door God zelf. Zij behoorde volgens Gods eigen Woord tot degenen die met Mozes en Aäron voor het aangezicht van het volk waren heengezonden.

Dat het dus een verkorene, en begenadigde des Heeren was, lijdt geen twijfel. Daar zijn de duidelijkste bewijzen van in de waarheid. God zelf heeft er getuigenis van gegeven, en Hij is de hartenkenner en de nierenproever. Hij kent degenen die de Zijnen zijn. Wij als mensen zien aan dat voor ogen is, maar God ziet het hart aan. En de waarheid zal het ons leren, dat de vrucht van het Godswerk in het leven van Mirjam openbaar geworden is.

Het was ook een mens met veel gebreken en zwakheden. Dat is wel openbaar geworden in het verdere van haar leven. Wij zullen dat thans niet ophalen.

1. Wij willen nu wijzen op het grote voorrecht door God aan haar geschonken.

Van anderen van Gods kinderen lezen wij ook in de waarheid, dat zij soms bijzondere tijden hebben beleefd, ja, sommige hoogtepunten, die met een onuitwisbaar schrift geschreven zijn in hun levensboek. O, dat zijn momenten dat alles wat van hen was, er onder lag, en dat de rijke vrije genade Gods ten spijt van Satan, in hun hart en leven triomfeerde. Ja, dat zijn ogenblikken wanneer God met Zijn volk pronkt, en dat zij wederkerig God mogen verheffen als het hoogste van hun blijdschap. Dan komt duidelijk openbaar dat God Zijn volk geformeerd heeft, opdat zij Zijnen lof zullen verkondigen. Dan triomfeert de genade over de zonde, en het leven over de dood. Dan behagen wij onszelf niet, maar wordt de ziel verwaardigd, zichzelf te mishagen, en Gods ere alleen te bedoelen.

Zo was het ook hier bij Mirjam de profetes. Haar hoogtepunt lag niet in de woestijn van Sinaï, noch bij Kades, maar aan de Schelfzee. Het was, toen Mozes met de openbaring uit 't Braambos, onder het verdrukte Israël in Egypte was verschenen, voor Farao zijn tekenen had gedaan, en eindelijk het geplaagde volk door de Rode Zee had uitgeleid. Op de duinen van de Schelfzee is alle naijver op haar jongere broeder onderdrukt geworden in haar hart. Toen heeft zij in Mozes roeping geloofd. Zij heeft zich als profetes met Aäron bij Mozes aangesloten en in de avond van haar leven, met

jeugdige geestdrift zich aan het hoofd van Israëls vrouwenschaar gesteld om op de duinen van de Rode Zee de God Israëls te verheerlijken.

Dat volk waar God zoveel wonderen aan verricht had, was baar volk. Zij was ook persoonlijk in die verlossing begrepen. Zij had met dat volk in de verdrukking mee gekermd, gezucht en geschreeuwd tot. God. Ook hare tranen waren voor Gods aangezicht geweest. Zij was met haar geweest aan de rand van de afgrond. Zij had het beleefd dat alle menselijke hoop en uitkomst op verlossing was afgesneden. Het was ook haar benauwd geweest van alle zijden.

Op de ondergang van het volk des Heeren was het aangelegd. Farao had al zijn krachten ingespannen, en alle pogingen in het werk gesteld om Gods doel met dat uitverkoren volk te verijdelen. De vijand had zich opgemaakt om de beloften door Jehovah gedaan aan Abraham, Izaäk en Jakob tot een bespottig te maken. Het was aangelegd op een algeheel verderf, en op een totale uitvoering van het volk des verbonds.

Ja, de gehele strijd die hier op de wereld gestreden wordt, is een kamp tussen Satan en Christus, de wereld en de Kerk, een kamp op leven en dood. Zo is het vanaf het Paradijs geweest, en zo zal het zijn tot aan het eind der eeuwen, hoewel de uitslag niet onzeker en twijfelachtig is, het is van eeuwigheid bepaalt en op Golgotha beslist.

En nu was het niet om de waardigheid van dat volk of om hun voortreffelijkheid en uitnemendheid boven Egypte, dat God hen verlost had. De grond van hun behoud lag ook niet in hun tranen of zuchten. O Nee, dat viel er alles buiten. Zij heeft het ook beseft, dat wanneer God gehandeld had, naar hun schuld en zonde, dan was er geen verwachting geweest.

Zij hadden immers ook van alle zijden hun weg voor God verdorven, en gedaan wat kwaad was in de ogen des Heeren. Zo God in het recht met hen was getreden, dan waren zij in de hand van de vijand overgegeven, en van onder de hemel weggevaagd. Maar het was gelijk de oude dichter zong in Psalm 103: 4:

Barmhartig is de Heere en zeer genadig.

Schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig.

De Heere is groot van goedertierenheid.

God had dat volk verkoren uit het eenzijdige van Zijn Welbehagen, omdat Hij hen had liefgehad. Het was om Zijns zelfs en groten Naams wil dat Hij hen bewaard en ondersteund had in de vuuroven van Egypte. God zelf had over hen gewaakt aan alle zijden, want anders waren zij in hun druk vergaan. Maar 't was ook op grond alleen van het bloed des Lams, dat zij uit Egypte uit dat diensthuis waren uitgeleid. En nu die doorgang door de Rode Zee? God was bewogen geweest in zichzelf en uit liefde tot Zijn Naam, tot Zijn Raad, tot Zijn deugden en tot Zijn eer had Hij een weg gebaad waar nooit een pad geweest was. En toen Israël door de zee ging als op het droge, was het niet anders dan op grond van de gerechtigheid van Christus. De stam van Juda ging voorop, en uit die stam zou de Messias geboren worden. Die grote Verlosser en Doorbreker Zijns volks, Waarachtig God en Waarachtig Rechtvaardig Mens in één Persoon. Door Hem alleen kunnen wij ook geestelijk maar uit de tirannie van de helse Farao verlost worden, en uitgeleid uit het diensthuis der zonde. Maar ook door de Rode Zee van Jezus' bloed kunnen wij gebracht worden op de weg der gerechtigheid die leidt tot het Kanaän der eeuwige rust.

Van ons komt er niets in aanmerking, maar 't is alles de vrije gunst die eeuwig God bewoog. En 't is alleen door dien Christus, die Zichzelf openbaart als de Eerste en als de Laatste dat de vijanden worden verdeld, en dat het volk wordt bevrijd. Dien

Christus openbaart zich later aan Jozua, als de Vorst van het heir des Heeren, door Wien alleen het volk des verbonds Kanaän, mocht innemen, en als hun erfdeel uit Gods hand mocht ontvangen. Hij is die Sterke God, voor wie alle vijanden moeten zwichten maar waardoor ook Zijn volk alleen behouden wordt. Wat blonk in alles de heerlijkheid van Christus uit!

O, wat ruim waren de ogen van Mozes daarvoor geopend, en zijn hart ontsloten, toen hij aan de oevers van de Schelfzee de Naam des Heeren mocht prijzen. De oorzaak van die verlossing lag alleen in de God des Verbonds, en met welke kostelijke woorden heeft Mozes die bevrijding mogen bezingen.

Wat is het hart van Mirjam er door geraakt en opgewekt. Hoe oud zij ook was, toen Mozes zijn lofzang gezongen had, kon zij niet zwijgen. Haar hart was zo vervuld met de Majesteit Gods, en van de grootheid Zijner wonderen, dat zij een trommel in haar hand nam, en dat zij vergezeld van de vrouwen die ook een muziekinstrument meenamen, de Heere ging prijzen. Voor ons zou het dwaas zijn, om bij voorkeur in trommelen en rijen een middel van Godverheerlijking te zoeken, maar onder een Oosters volk en in de dage der schaduwen was het gepast. Denk ook maar aan de verschillende psalmen die daarvan spreken.

De handtrommel is een hoepel van hout of metaal, ongeveer een handbreed welke met een vel is overtrokken. Hierop werd door de vrouwen met de vingers geslagen bij openlijke optochten of rijen om de maat aan te geven. Dat de vrouwen in rijen dansten kwam voor bij nationale feesten, bijzonder van -overwinningsfeesten in godsdienstplechtigheden. Ook Gods Woord spreekt van het opspringen van vreugde, vanwege blijdschap dat de Heere zulk een grote verlossing had geschonken.

De Apostel Jakobus zegt het ook: *is iemand goedsmoed, dat hij zinge*. Grote redenen had de Heere gegeven aan Zijn volk om Zijn Naam aan te roepen en om Zijn wonderen te vertellen. En waar dan het hart vol van is, daar loopt de mond van over.

Nee, het is in het leven van Gods kinderen niet altijd klagen en treuren, er komen ook wel eens andere ogenblikken *Des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich*. Nu de Heere, Farao en zijn ruiters had laten versmoren en verdrinken in de Rode Zee, en Zijn volk behouden aan de overzijde gebracht had, was er tussen hen en Egypte een eeuwige scheiding gevallen. En wanneer de kracht van het bloed van Christus in onze ziel verheerlijkt wordt, als wij door het geloof door die Rode Zee heengaan, dan zijn wij geheiligd, voor eeuwig tot een volk des Heeren; dan is er een besliste scheiding en breuk gekomen tussen ons en de wereld. Zou dan dat volk kunnen zwijgen?

Mirjam was zelf door Gods Geest er ingesloten en zij aanschouwde door het geloof de verlossing in Christus' bloed van alle zonde en ongerechtigheid, de overwinning over de dood en over de hel, Nee, zij kon zich niet langer meer bedwingen.

Het werd voor haar een heilige vanzelfsheid. Gods Geest inspireerde haar, maar dreef haar ook tot de lof des Heeren. Wat vervulde de Majesteit Gods haar ziel, en wat heeft ze diep mogen blikken in die verlossing die in Christus Jezus is, en die eenmaal in de volheid des tijds zou worden volvoerd, tot redding en bevrijding van al de uitverkorenen.

En zo gaat het met al dat volk dat dezelfde genade deelachtig wordt. Het is voorwaar een hoogtij in hun leven wanneer God hen uit en door de diepte van de Rode Zee heeft door- en uitgebracht, en zij mogen nu staan op de duinen van de Schelfzee, vervuld met de lof des Heeren:

*God baande door de woeste baren
En brede stromen ons een pad
Daar rees Zijn lof op stem en snaren
Nadat Hij ons beveiligd had.*

Psalm 66: 3.

2.

En nu in de tweede plaats *op de oever worden wij met Mirjam bepaald bij de onveranderlijkheid van Gods trouw.*

In al de openbaringen Gods en de opluistering van Zijn Goddelijke deugden, blinkt Zijn aanbiddelijke Majesteit, maar ook de volmaakte liefde die Hij bezit tot zichzelf. God heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil. God beoogt in alles en met alles, maar ook door alles de verhoging en de verheerlijking van Zijn volmaakte deugden en eigenschappen. Dat was ook zo in de verdelging van de Egyptenaren en in de verlossing en bevrijding van Zijn volk.

Vandaar dat Mirjam ook zong: *Zing de Heere, want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard en Zijnen ruiters in de zee gestort.*

Mirjams oog was er voor geopend dat God het alleen gedaan had. Zij wenst met die grote verlossing niet in het schepsel, maar alleen in God te eindigen. De verheerlijking Gods is het einddoel van al de werken Gods in natuur en in genade beide, maar het is ook de betrekking en het verlangen van al dat volk dat de Goddelijke natuur deelachtig geworden is. *Al uwe werken, Heere, zullen U loven, en Uwe gunstgenoten zullen U zegenen* (Psalm 145: 10). God zelf heeft de verlossing van Zijn volk gewild. En waar aan mensenzijde alle hope was afgesneden, daar heeft God in de Zoon Zijner eeuwige liefde zelf een weg gebaad om Zijn deugden te verheerlijken, en Zijn eeuwigen Raad te volvoeren. De Vader heeft de zaligheid uitgedacht, de Zoon heeft de zaligheid bewerkt, en de Heiligen Geest komt die zaligheid toe te passen en te verzegelen.

Wij hebben ons moedwillig gestort in de afgrond van zonde en ongerechtigheid, en liggen mitsdien onder het rechtvaardig oordeel Gods. En bij ons is er van nature geen verzet en geen macht tegen de zonde, de dood en het verderf, tegen de helse Farao. Maar God heeft het gedaan, en daarom moet Hij ook alleen, en geheel al de ere ontvangen. Het is een eenzijdig werk waar niets van het schepsel bij in aanmerking komt. O, wanneer Gods volk er eens ingezet wordt, en de grootheid van die verlossing in Christus Jezus wordt in hun hart verklaard, dan wensen zij ook niet anders, dan om de Heere te zingen. Dan komen er ogenblikken dat zij zouden wensen dat alles wat adem heeft de Heere love: *Want Zijn Goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Dan erkennen zij dien God als de "Jehovah", de Getrouwe en Onveranderlijke Die zich in de verlossing van Zijn volk betoond als een Waarmaker van Zijn beloften, maar ook als de Uitvoerder van Zijn bedreigingen, tegenover al Zijn vijanden.

En nu was, en is, en blijft Jehovah altijd de onveranderlijke in Zijn verbondstrouw en liefde, maar het wordt altijd voor ons oog niet even klaar en duidelijk geopenbaard. Daarom zong Mirjam nu: *Zingt de Heere, want Hij is hogelijk verheven.* In Prediker 5:7 wordt God genoemd: "Hoger dan de Hoge", en in Psalm 135: 6 belijdt de Kerk: *Want ik weet dat de Heere groot is, en dat onze Heere boven alle goden is.* Volgens de geleerden staat er in de grondtekst van de Bijbel: *"Want Zich verheffende heeft Hij Zich verheven."*

Nu lagen er voor Israëls volk jaren achter, dat het scheen alsof God van Zijn beloften niet meer wist. Hoe ver had God Farao toegelaten om dat volk te verdrukken. Het kwam zover dat zij niet anders meer konden bezien dan dat de Nijl het graf zou worden van de Kerke Gods. En nu zelfs uitgeleid uit Egypte kwamen zij andermaal in zulk een diepe weg van beproeving, dat zij als gekomen waren tot aan de poorten des doods.

O, wat zijn het dan bange tijden, wanneer de vijand ons achtervolgt, de hemel als van koper en de aarde als van ijzer is en wij met onze vorige bevindingen niets meer kunnen doen. Ja, 't is bang van alle zijden wanneer God Zich verbergt, en achter alles wat God gesproken, en er in ons leven gepasseerd is een vraagteken geplaatst wordt: wanneer wij met alles zo geslingerd worden, dat wij de vertwijfeling nabij komen. Het is voorwaar een grote, maar ook een zeldzame genade wanneer wij beleven mogen, om zittende in de duisternis te betrouwen op de Naam des Heeren en te steunen op onzen God. Gods volk wordt steeds maar weer gewaar dat het geloof een gave God is, en dat ook tot de oefening van het geloof de kracht des Heiligen Geestes van node is. Denk maar aan de moedeloosheid van Simson die geloofsheld aan de holle plaats te Lechi. En staat het ons niet beschreven, dat David uitriep, na zoveel betoningen van Gods gunst: "*Nu zal ik een der dagen door de hand van Saul omkomen.*" Wie van Gods kinderen zal die tijden van inzinking niet kennen?

Maar, 't is ook waar, dat de Heere Zijn volk niet altijd zal kastijden, en eeuwiglijk in het verdriet zal laten. God laat het altijd tot een zekere hoogte komen, en dan, ja, dan, staat Hij op tot verlossing Zijns volks. De Heere is hooglijk verheven. Hij zorgt voor zijn eer, en:

*God zal Zijn waarheid nimmer krenken
Maar eeuwig Zijn verbond gedenken.*

Hij zal niet toelaten dat de rechtvaardigen wankelen; maar het ook zover niet laten komen dat de vijanden zullen juichen. De Heere is hooglijk verheven, ten goede voor Zijn volk. O, Hij bemint hen zo teer; Hij heeft hen zo innig lief. Zij kunnen soms wel onder het geweld van de vijand zuchten, maar zullen in zijn klauwen niet worden overgegeven.

En als God opstaat, dan toont Hij geen medelijden met Zijn vijanden. Farao met zijn ruiters zijn in de Rode Zee verdrongen. God heeft Zijn gerechtigheid aan hen geoefend, door hen in de diepte der wateren te laten verdrinken, en zo: Van de top van eer; In eeuwige verwoesting neer te storten in de hel.

Wij weten uit heel de Schrift des Ouden Testaments, hoe geducht Egypte was bepaald vanwege zijn ruiters. Dat was hier dan ook de trots van Egypte geweest en de schrik van Israël: "het paard en zijn ruiters." Het is hier de verpersoonlijking van alle wereldse en helse benauwing waardoor Gods volk 'benauwd kan worden.

Uiteindelijk was de strijd van Farao tegen God zelf gericht. Het was de strijd in het Paradijs voorspeld; het ging tegen Christus; tegen dat vrouwenzaad, en dus tegen de volvoering van het Welbehagen Gods. In de grond van de zaak is dat altijd het oogmerk in de geestelijken strijd die hier gekampt wordt.

Dood en verderf bedreigde Israël in die zes honderd wagenen, in die paarden en ruiters, onderdrukking en slaafse dienstbaarheid. Maar Jehovah was ontwaakt en had die ganse menigte met een wenk van Zijn Almacht neergeworpen in de kolken der wateren. O, in dat oordeel over Farao en zijn ruiters blinkt de geestelijke en eeuwige verlossing van Gods volk. Met één slag vernietigde God die voor Zijn volk verderfelijke macht van Farao. Maar zo was het ook op Golgotha toen Christus

triumferende uitroep: Het is volbracht en Satans kop voor eeuwig vermorzelde. Aan het kruis heeft Hij getriomfeerd over alle machten en krachten der hel.

Ja, in Zijn opstanding uit de dood, aan de morgen van de derde dag *toen Christus ontwaakte als een slapende, als een held die juicht van de wijn, sloeg Hij Zijn wederpartijders aan het achterste, en Hij deed hen eeuwige smaadheid aan* (Psalm 78: 65, 66).

Al de beloften door de Vader aan de Zoon gedaan in de eeuwige Vrederaad zijn en worden vervuld. De Vader heeft de Zoon, Die zich als Middelaar en Borg zo diep vernederd had, uitermate verhoogd. Christus werd opgenomen in de hemel, en is nu gezeten aan de Rechterhand des vaders, en betoont Zich van daar het hoofd van Zijn Christelijke Kerk, door Wie de Vader alle dingen regeert. Maar daarenboven zwaait Hij Zijn Koninklijken scepter, en heerst van de zee tot aan de zee, en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde.

En nu komen er in het leven van Gods Kerk, maar ook persoonlijk in het leven van Gods kinderen, momenten dat die Gezegende Christus Zich verhoogd in Zijn sterkte. Hij werpt Satans troon ter neder: *Hij heerst over de opgeblazenheid der zee*. Hij verbreekt de kracht der zonde, en doet hen Zijn overwinning over Satans wereld en zonde niet alleen gevoelen, maar ook zien. O, wanneer dien Christus dat volk ophaalt uit de afgrond der zonde, en uit de zee van de zware strijd, dan komen er ogenblikken dat zij met Mirjam op de oevers van de Schelfzee, staande, de Heere vrolijk mogen zingen. Dan staren zij op de wateren die Farao tot een graf zijn geworden, met daar achter het gehate Egypte; en nu jubelend en dankend met psalmen en lofzangen zingend de Heere, Die alleen alle lof en aanbidding toekomt.

Wat een gezegende tijden, wanneer Gods kind nu niet langer treurt en zucht, maar met volle blijdschap des harten, van goedertierenheid en van recht mag zingen.

O, wat zijn het kostelijke tijden in het leven van Gods kinderen, wanneer de Heere als die Getrouwe Verbonds Jehovah het zichtbaar voor hen opneemt. Er zijn zoveel tijden geweest, dat zij dachten dat God hun nooit meer genadig zou zijn. Dan scheen het soms als of zij door de vijand zouden verbrijzeld en te niet gemaakt worden. Maar wanneer de Rechterhand des Heeren verandert, dan komt er blijdschap in hun hart.

Dan mogen zij de wrake Gods aanschouwen in de oefening van Zijn recht, maar ook de rijke betoning van Gods soevereine ontferming en genade in Christus Jezus.

O, die verheerlijking van Gods trouw aan een gans trouweloos geslacht. Wat vervult het hun hart met ootmoedige erkenning. ja, God zelf dringt hen door Zijn Geest tot de verheffing van Zijn Naam en deugden. Indien dezen dan zwegen, dan zouden de stenen gaan spreken. Voorwaar, dan noopt de in het hart uitgestorte liefde tot wederliefde. Wat is het dan een vanzelfsheid om de Naam des Heeren te prijzen.

Dan kan de duivel het niet meer beletten, en dan is ook alle twijfel en ongeloof ver weg gebannen. Dan is voor dat ogenblik ook alle zelfverheffing de bodem ingeslagen. Dan vergeten wij onszelf, en dan roemen wij Dien God Die wonderen op wonderen werkte. In die oefening en blijdschap des geloofs in de vereniging met Christus, door de invloeiingen des Heiligen Geestes, krijgen zij dan verbinding met de hemel, waar volmaakt Gods lof wordt verkondigd. de duivel brult dan wel, maar dat volk heeft er dan geen last van. Werkelijk het was voor Mirjam een hoogtepunt in haar leven, en dat is het voor Gods kinderen, wanneer zij zo blij van geest, God mogen verheffen. Dan leeft het leven Gods, dan hebben zij het eens naar hun zin als het hart van vreugde in God opspringt. Wat aanschouwen zij dan met hemelse klaarheid voor hun

eigen ziel, dat eeuwige welbehagen, waar het alles uit voortvloeit. Wat dierbaar wordt hun dan de overwinning van Christus; en wat hartverheffend is dan de arbeid des Heiligen Geestes in de toepassing en bevestiging van die verlossing uit zulk een groten nood en dood. Dan, ja, dan leeft het in hun hart; gelijk wij het nu ook samen zingen met de dichter van Psalm 138:1:

*'k Zal met mijn ganse hart Uw eer,
Vermelden, Heer, U dank bewijzen.*

Toepassing

3.

En nu geliefden, deze historie, die wij noemden het hoogtepunt in het leven van Mirjam, Aäron's zuster, *is ons nagelaten tot moed en troost voor het vaak bestreden volk des Heeren.*

Mirjam behoorde tot het getal dergenen die van eeuwigheid door God waren verordineerd tot het eeuwige leven. Zeker, er wordt ons in de waarheid geen uitvoerig verslag gegeven omtrent Mirjam's leven tot in verschillende bijzonderheden, maar wat wij er van weten, is voor ons genoeg om te geloven dat zij een gekende Gods was. Wat een rijk bevoorrecht gezin. Immers ook hare twee broeders hadden genade in Gods ogen gevonden. Zij had met Mozes en Aäron een bijzondere plaats gekregen in het volksleven van Israël. Een geheel enige plaats was haar als vrouw gegeven in het midden van Gods strijdende Kerk. Als jong meisje toonde zij reeds de vreze Gods deelachtig te zijn.

O, wat een beschamend voorbeeld voor veel jonge meisjes en jongelingen in de tijd die wij beleven! Wat heeft Mirjam meegedeeld met haar ouders, in de nacht van de beproevingen die haar volk, maar ook haar ouders persoonlijk moesten doorleven. Zij is zelfs tot grote steun geweest in de dagen toen haar ouders "Mozes" moesten verbergen.

Welk gevaar er ook aan verbonden was, Mirjam voldeed aan het vriendelijke verzoek van haar moeder om van verre te aanschouwen wat er met haar pas geboren broertje gebeuren zou. Het leven van Gods Kerk was haar leven, en de druk van Gods volk werd ook door haar gevoeld. Wie zal het zeggen, maar zeer verklaarbaar is het, dat zij als kind haar stem tot God heeft opgeheven, en gepleit op de beloften door God aan Zijn volk gedaan.

O, waar zijn thans de kinderen die in hun prille jeugd God vrezen, en hun ouders onderdanig zijn. Velen staan tegen hun ouders op, verachten hun vader en trappen op het hart van hun moeder. Het getal neemt toe van degenen die spotten met de dienst van God, en die aan de vermaningen van hun ouders zich niet willen onderwerpen. Openlijk kiezen zij de brede weg der zonde en zij betonen met sprekende daden dat zij geen lust hebben aan de kennis van Gods wegen.

Hoeveel jongens en meisjes zijn er niet in onze dagen die wanneer zelfs hun ouders als zij op hun knieën voor hun kinderen vallen en hen verzoeken toch naar de Kerk te gaan of de catechisatie te bezoeken, er om lachen. Voor velen heeft de dienst van God geen waarde meer. Aan een hel geloven zij niet meer, en op een hemel hopen zij niet. O, welke schrikkelijke tijden beleven wij toch. De indrukken van dood en eeuwigheid worden door velen uitgerekend.

O kinderen, beseft toch, dat God uw ouders over u gesteld heeft. Jongens en meisjes, denkt er maar ernstig over dat God niet straffeloos Zijn geboden laat vertrappen. *Het oog dat de vader veracht en de moeder bespot, de raven der beek zullen uwe ogen uitpikken, en des arends jongen zullen zij eten.*

Uw lamp zo gij niet tot bekering komt, zal uitgeblust worden in zwarte duisternis. Hier kunt gij met God en godsdienst spotten, de Kerk verachten, de middelen vertrappen, maar weet dat eenmaal de dag zal aanbreken, dat God met u zal afrekenen.

Dan zal God lachen in uw verderf en spotten wanneer uwe vreze kont.

Inderdaad, zij zijn bevoorrecht die in hun jonge dagen door Gods Geest worden wedergeboren, het leven Gods deelachtig, en in bet midden van Gods Kerk een naam en een plaats krijgen. Zij mogen wel veracht zijn bij de wereld, en verdrukt door de vijand, maar zij zijn uitverkoren en dierbaar bij God. Gods oog is over hen open. Zij zijn in Gods verbond begrepen, en God hoort hun gekerm, en Hij ziet hun tranen.

Maar ook op Gods tijd worden zij verlost en bevrijd. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, zo ontfermt zich de Heere over degenen die Hem vrezen. Zij komen wel in de oven der verdrukking, maar God brengt er hen ook uit. jaren en jaren kan het soms duren dat Gods kind in zware banden en boeien gekneld zit. Het kan soms gaan door diepe afgronden dat zij alle hoop opgeven, en dat zij denken nog voor eeuwig om te komen. *Maar hun Verlosser is sterk, Heere der Heirscharen is Zijn Naam.*

O, wat is die verlossing in Christus groot en wat is de kracht van het bloed sterk. God twist de twistzaak van Zijn volk, en Hij komt hun recht uit te voeren. Mirjam is er getuige van geweest niet alleen, maar zij heeft er ook persoonlijk in gedeeld. Wij leren Mirjam uit de waarheid kennen als een mens met een moeilijk karakter, en een mens waar veel in af te keuren was. Maar God neemt de persoon des mensen niet aan. Waar de genade valt, daar valt zij eeuwig vrij. O, die soevereiniteit Gods! Zij is niet te doorgronden, maar wel te bewonderen en te aanbidden. Er staat God niets in de weg. Al dat volk dat vrij en soeverein van God verordineerd, geroepen en begenadigd is, dat zal nooit kunnen eindigen in zichzelf, maar alleen in die vrije gunst die eeuwig God bewoog.

Gods Geest heeft hen in de aanvang van hun leven overtuigd van hun schuld en zonde, maar ook bij de voortgang ontdekt aan de diepte van Adams val, waar zij zichzelf moed en vrijwillig in gestort hebben, en steeds meer worden zij verlicht om zichzelf te kennen in hun verloren toestand. En daar tegenover openbaart God Zich in Zijn Soevereine liefde, in Christus Jezus. Hoe zou het anders kunnen, of hun ziel wordt opgewekt om God te prijzen bovenal.

En toen Mirjam zong op de oever van de Schelfzee, was zij reeds oud en bedaagd. Er lag een leven van strijd en moeite van zuchten en geweent achter haar. Maar toch brak de tijd aan dat Gods Geest haar hart en mond opende, en dat zij tot roem van God mocht zingen:

*God zal eindelijk helpen, U die nu klaagt,
Verbeidt de Heere op Zijn toekomst hebt acht.*

Zij heeft het ervaren: wat onmogelijk is bij de mensen, dat is mogelijk bij God. En dat zullen ook allen ervaren die dezelfde genade deelachtig zijn, die in Mirjams leven was verheerlijkt. En daarenboven, wij kunnen er wel van verzekerd zijn, toen Mirjam daar op die duinen staan mocht, God grootmakende, dat zij in die ogenblikken alles vergeten was, wat er achter haar lag. O, wat was de blijdschap groot, en het vooruitzicht schoon. Maar zo is het ook met al dat arme bestreden volk van God hier op aarde.

O, al zegt de duivel, dat ge uw mond nooit zult openen en al vertellen zij u van binnen, dat u nog voor eeuwig zult omkomen en verstommen, grijp toch moed, bestreden volk, God zal nooit laten varen het werk Zijner handen. God heeft U liefgehad met een eeuwige liefde, en de duivel zal het niet winnen.

Gij zijt duur gekocht en Christus zal niet beschaamd worden. Al schijnt het voor u soms hopeloos, maar 't is niet hopeloos.

Wat God begon zal Hij zekerlijk voleindigen. de Heiligen Geest heeft in de eeuwigheid zich reeds verbonden, om de arbeid voor Christus aan uw ziel te bevestigen, en dien dierbaren Geest zal Zijn werk niet staken, maar volvoeren.

Ik wenste van de hemel, dat deze historie uw ziel mocht bemoedigen in het strijdperk van dit leven. Dat ge uit de overdachte waarheid hope mocht scheppen. Al ligt gij nu onder de wet, het evangelie zal voor u niet verborgen blijven. En gelijk eenmaal de Middelaar des ouden Verbonds met Aäron de priester het volk des Heeren uitgeleid en voortgeleid hebben, ja, Mozes het lied des bevrijding ging aanheffen voor het ganse volk, zo zal ook de Middelaar des Nieuwen Verbonds u uitleiden, doorleiden, en eenmaal inleiden. Die Man zal niet rusten voor en alear Hij de ganse zaak zal voleindigd hebben. Ziet toch door het geloof op dien Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus.

Hij is een Volkomen, een bereidwillige, maar ook een alleszinse bekwame Zaligmaker. Hij verwierf vooral Zijn volk de zaligheid, en bezit ook als Waarachtig God het volle vermogen, voor die volle zaligheid toe te passen, aan al degenen die door ontdekkende en ontblotende genade zichzelf als een rampzalig zondaar en zondares zich leerden kennen. Het Welbehagen des Vaders zal door Zijne Hand gelukkig voortgaan. Hij is blank en rood en draagt de Banier boven tienduizend.

Wat zal het toch een blijde dag zijn wanneer u met Mirjam eenmaal zingen mag, en het verlossingslied moogt aanheffen, Gode tot ere. Al dat volk dat hier Gods recht leert billijken en er onder leert vallen, goedkeuren en liefhebben, zal er hier van zingen. Het onze, en wij moeten omkomen, opdat alleen Gods gerechtigheid zal worden verhoogd, en Christus verheerlijkt. Al degenen die met Mirjam hier mogen zingen, zullen ook eenmaal in de hemel aanheffen het lied van Mozes en van het Lam.

Of later Mirjam nog gezongen heeft weten wij niet, wel dat zij later nog tegen Mozes opstond, en met Gods handelingen niet verenigd was. Zij is zelfs nog voor haar dood melaats geworden, hoewel zij niet melaats gestorven is. Op de voorbede van Mozes is zij weer gezond geworden en in het leger teruggekomen, maar dat ook haar stem blinkt in het Kanaän daarboven, dat is vast en zeker.

Die hier in waarheid, al was het maar eenmaal, hebben gezongen tot lof van de God des verbonds, en van de verlossing die in Christus is, zij, zullen in de eeuwigheid niet zwijgen. Nee, zij zullen eeuwig zingen van Gods goedertierenheden.

O, wat er ook tussenkamt, en hoe de ouden mens der zonden zich ook openbaart, Gods verbond kan nooit vernietigd worden. *Ik de Heere worde niet verandert, daarom zijt gij, o, kinderen van Jakob, niet verteerd* (Mal. 3:6).

Door de woestijn van dit leven brengt Mozes hen aan het eind, en Jozua neemt het over om Israëel in Kanaän te brengen. Daar zal nooit stilzwijgen meer zijn wanneer die ware Jozua ons in de rust des hemels heeft gebracht. Eeuwige blijdschap zal daar op hun hoofden zijn, maar treuring en zuchting voor eeuwig wegvlieden. O, volk van God, *wees dan geduldig in de verdrukking, verblijdt U in de hoop. Volhardt in het gebed.* Het zal straks eeuwig meevallen, en dan zullen de verheffingen Godes eeuwig in uwe kelen zijn.

Hier blijft alles maar ten dele en onvolmaakt: Het is hier alles maar tijdelijk en afwisselend, maar dat zal in de hemel niet meer zijn. Daar is de eeuwige oplossing, en

daar zult gij uw wens verkrijgen, om volmaakt en eeuwig Gods lof te ontvouwen tot verheffing van de Vader, de Zoon, en de Heiligen Geest. In die eeuwige Godstad zal geen pijn meer worden geschoten op onze ziel, daar zullen wij nooit meer gedrukt worden door vrees of bekommering, daar zullen wij ook geen last van onszelf meer hebben. De duivel met al zijn trawanten is daar voor eeuwig in de afgrond gesloten, en wat van ons was, is hier begraven. O, wat zal de hemel weergalmen van al dat verlore volk dat God eeuwig zal prijzen.

Maar o, wat zal het vreselijk zijn wanneer God in uw volslagen ondergang zich verheerlijken zal in Zijn Goddelijke gerechtigheid! Wat David zong in Psalm 36:

*Daar zijn de werkers van het kwaad
Gevallen in een jammerstaat
Waarin zij hulpeloos sterven.*

Zal aan u mijn onbekeerd medereizigers, bevestigd worden, wanneer gij vreemdeling blijft van de weldaden des verbonds door Jehovah aan Zijn volk geschonken. Ik kan en ik mag u van deze plaats niet laten gaan, voor en aler ik u gewaarschuw en vermaand hebt. De lankmoedigheid Gods is groot over u, maar bedenk dat er straks een einde aan zal komen, en in de eeuwigheid zal de deugd van Gods lankmoedigheid niet meer geoefend worden.

Verhardt en verzet u dan toch niet langer tegen God. Het is gewis en zeker dat gij het onderspit zult delven. Farao en Zijn heir is u ten voorbeeld. En daarenboven, Christus zal eenmaal zeggen: *Deze Mijn vijanden die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen zijn zou, breng ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood* (Luc. 19).

Dat u nog in deze uw dag leerde bekennen wat tot uw eeuwige vrede dient. Nu is het nog de tijd der genade, maar straks is ook die tijd geëindigd, en dan zult gij uw lot voor eeuwig in de rampzaligheid beklagen. Verzondig toch de bemoeienissen Gods niet. Dat God u nog mocht wederbaren door Zijn Geest en Woord, om tot God te leren schreeuwen, en Hem achterna te klagen. Mirjam had hier door genade de zijde van God en van Zijn volk leren kiezen, en God verwaardigde haar om te zingen van Zijne wegen. Hier kunnen wij meezingen met de lieden die van de wereld zijn, maar levende en stervende buiten Christus, zal het straks eeuwig vloeken zijn.

O, God beware u voor dat vreselijk oordeel, en geve u nog genade om intijds voor God in te vallen, en het bloed der verzoening te leren kennen, verenigd te worden door het geloof met Christus.

O, bedenk dat dit toch noodzakelijk is voor de tijd en voor de eeuwigheid. Velen zijn er uit Egypte gegaan, door de Rode Zee getrokken, op de oever gezongen, maar niet met hun hart. Meeleven is geen inleven; en wij kunnen wel meelopen en meezingen, maar al wat uit het geloof niet is, dat is zonde. Het vleselijke Israël komt om, maar het geestelijk Israël gaat binnen. Alleen dat volk dat in waarheid door Gods Geest is uitgeleid, en persoonlijk de kracht van de verlossing die in Christus Jezus is, heeft leren kennen. Verstandswerk zal wegvallen, maar op het hartenwerk komt het aan. Het is voor elk een persoonlijke zaak, bedreigt en misleidt uwe zielen niet voor de eeuwigheid. Zoekt toch de vernieuwing door God de Heiligen Geest, en de vereniging door het geloof met Christus.

En tenslotte, volk van God, de Heere heilig de waarheid aan uw hart. Hier leert u het bij aanvang, en dat juichen is niet uit wraakzucht of leedvermaak, maar een verheffen van het onkreukbaar recht Gods, en dat is het wat betreft de vijanden, maar 't is ook hier uw blijdschap, en het zal straks uw eeuwige vreugde zijn: *Sion verlost door recht.*

Dat die gerechtigheid Gods in Christus veel door ons verhoogd mocht worden, opdat wij er ook straks eeuwig van zullen zingen.
Amen

4. GODS VOLK OVERWINT EN TRIOMFEERT

Zingen: Psalm 97: 1
 Lezen: Richteren 5
 Zingen: Psalm 20:3-4
 Zingen: Psalm 3:2
 Zingen: Psalm 138:4

Geliefden.

In Psalm 20:8 horen wij Gods volk betuigen: *"Dezen vermelden van wagens, en die van paarden, maar wij zullen vermelden van de naam des Heeren onzen Gods."* Dat hier een man aan het woord is, bij wien de ere Gods op de voorgrond staat, en het geloof triomfeert, dat is zeer duidelijk. Ook dat de Meerdere David, de Gezalfde Koning van Sion het middelpunt van dit lied is, lijdt geen twijfel. Dat Christus overwint, en Zijn rijk nooit zal ondergaan, ligt van eeuwigheid reeds vast. Reeds in de eeuwigheid heeft de Vader Zijn Zoon gezalfd tot Koning over Sion de berg Zijner heiligheid. En in de eerste moederbelofte heeft de Vader de komst van Zijn Zoon in de wereld niet alleen bekend gemaakt, maar ook Zijn strijd voorzegd, en Zijn overwinning op al de machten van Satan verzekerd. Nee, toen Christus in de wereld kwam, en in die aller zwaarste strijd gewikkeld werd, was het geen twijfelachtige zaak, wie het zou winnen. De Kerk van de ouden dag heeft door het geloof die overwinning reeds aanschouwd, en zich daarin verlustigd. Wij hebben er hier in Psalm 20 een duidelijk bewijs van. David was een type van Christus, met heilige zalfolie was bij aan God en aan 't rijk verbonden. Saul kon met al zijn vijandschap en met al zijn goddeloze voornemen tegen David, de raad van God niet vernietigen. Al ging het door het onmogelijke heen, God bracht hem tot de troon. En in welke strijd David ook daarna gewikkeld werd in zijn leven, geen vijand ter wereld was er, die zijn troon omver kon werpen. God was rondom hem als een vurige muur. Tot het allerlaatste hebben de vijanden gepoogd, zelfs van zijn naaste betrekkingen om Gods verbond met David teniet te doen; maar de Heere heeft hun allen beschaamd, en te schande gemaakt. Deze psalm, gezongen in oorlogstijd, herinnert ons hoogstwaarschijnlijk aan de Ammonietisch-Syrische oorlog, waarvan wij lezen in 2 Samuël 8. David en zijn volk waren vergeleken bij hun vijanden de Syriërs, zwak en onmachtig. David had nog geen in alles geordend en toegerust staand leger. Hij had in gehoorzaamheid aan 's Heeren bevel (Deuteronomium 17:16), de paarden, de strijdrossen voor zich niet vermenigvuldigd. De Syriërs daarentegen hadden hun strijdwagens wier raderen, met zeisen voorzien, in de strijd verschrikking en dood verspreiden; hun paarden en ruiters waren zonder getal.

Daarop beroemden zich de vijanden, en meenden zij dat hun overwinning zeker was. Maar David, in God gesterkt, achtte geen van deze dingen. Zijn zielsoog was door God ontsloten; hij zag de heirscharen tot zijne hulp gereed, en juichte: *"Maar wij zullen vermelden van de naam des Heeren onzes Gods."*

Het geloof laat de wereld haar roem op al haar wijsheid en kracht, en rekt alleen met God. Het veracht het afgodisch vertrouwen en roemen op schepselen, en houdt in het midden der gevaren alleen aan God vast, en beroemt zich ootmoedig in God.

Het waarachtig geloof vindt zijn sterkte in God, en overwint door Christus, Die als waarachtige en eeuwige God getriomfeerd heeft over alle machten en krachten der

hel. O, in Hem heeft Gods uitverkoren volk de verlossing door Zijn bloed, namelijk, de vergeving van hun misdaden, naar de rijkdom Zijner genade. Hij verlost van de toekomstige toorn, maar ook uit de heerschappij der zonde en des satans. Gods kinderen worden ook bewaard in Gods kracht, maar zullen ook overwinnen; niet alleen bij de dood, en na de dood, maar ook hier in dit leven door het geloof, gelijk wij thans hopen te overdenken.

Onzen tekst vindt u opgetekend in Richteren 5:13:

"Toen deed Hij de overgeblevene heersen over de heerlijken onder de volke; de Heere doet mij heersen over de geweldigen."

Dat Gods volk overwint en triomfeert alleen in en door Christus, dat wordt in dezen tekst ons zo kostelijk geleerd. Het is Gods eigen werk, wat ook leidt tot de roem van Gods Naam en deugden.

De overwinning van Gods Kerk.

1. De overwinning vaal Gods Kerk: *betreft de overgeblevenen.*
2. De overwinning van Gods Kerk: *wordt geheel en alleen aan Jehovah toegeschreven.*
3. De overwinning van. Gods Kerk: *moet een persoonlijke zaak worden in ons leven.*

In het voorgaande 12de vers heeft de profetes Debora, die door God middellijk was gebruikt tot de verlossing van Israëls volk uit de hand van Jabin de Koning der Kanaänieten, haar ziel herhaaldelijk opgewekt tot de verheffing van de daden des Heeren. De verlossing die God geschonken had aan Zijn onwaardig en zo zwaar verdrukt volk, was zeer groot. Debora kon maar niet genoeg de daden Gods prijzen. Zij heeft Gods Geest ingeroepen, omdat zij van haar gebrek en armoede zozeer bewust was tegenover die grote God, Die zo wonderlijk met Zijn volk gehandeld had. En niet alleen heeft Debora haar eigen ziel opgewekt tot de lof des Heeren, maar zij sprak ook Barak toe. Hij moest ook op zijn wijze de daden des Heeren aan 't volk laten zien.

Debora wenste met alles wat in haar was, dat het gehele volk de Naam des Heeren mocht prijzen. God had zulke grote wonderen gedaan.

Ja, wanneer God ons in de vrucht van de verlossing doet delen, dan hebben wij behoefte om alles op te roepen om met ons God groot te maken. Dat is de vrucht van het nieuwe leven. Dat leven gunt God de volle eer, al moeten zij gewaar worden dat hier alles maar ten dele is.

En nu in deze tekst wordt die verlossing, en de weldaad van die verlossing, nog klaarder omschreven, opdat wij daardoor te meer nog opgewekt worden om de lof des Heeren nog groter te maken. Nee, wij kunnen God niets toebrengen. God is de Algenoegzame in Zichzelf, en is niet vatbaar voor vermeerdering of vermindering. *Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.*

Toch zegt de Heere in Zijn Woord: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof verkondigen." Het grote doel dat God van eeuwigheid beoogt heeft en dat Hij beoogt in de tijd, dat is toch niets minder dan de verhoging van Zijn eeuwige deugden. Daartoe verkoor Hij Zijn volk in Christus Jezus; daartoe verlost Hij hen, en zal Hij hen ook eenmaal verheerlijken, opdat zij Hem eeuwig verheerlijken zullen. O dat doel zal God niet missen. Dat ligt onveranderlijk en eeuwig vast in God Drie-enig. Ook onze tekst spreekt daarvan op zulk een kostelijke wijze. Alle overwinningen die

behaald worden door de Kerke Gods, in het algemeen, en door het volk van God in het bijzonder, zijn gegrond in Christus, die Grote Overwinnaar.

In onze tekst wordt gesproken van de overgeblevenen die heersen zullen over de heerlijken. De heerlijken onder 't volk, dat zijn hier: *de bloem van de vijanden, de voornaamsten uit het leger van Jabin*. De krijgsoverste van het leger der Kanaänieten, Sisera, had te beschikken over 900 ijzeren strijdwapens. Twintig jaren had Jabin het volk van Israël onderdrukt. Wat was het een bange tijd geweest.

Ook toen Barak uittrok, bemoedigd en opgewekt door het woord van Debora, spotte Sisera er mede. Het was voor hem een hopeloze zaak om het aan te durven, van zulk een ontbloot en verarmd volk, om de strijd met hem aan te binden. Voor Sisera scheen die hopeloze samenscholing van 't ellendige volk des Heeren op Tabors top een welkome gelegenheid om hen geheel en al te verpletteren, die het nog waagden aan verlossing van zijn juk te denken.

En tegenover die heerlijken aan wier zijde macht was, die over alle mogelijke krijgswapens te beschikken hadden, stond een overblijfsel dat klein en onmachtig was.

In de verdrukking van Israëls volk onder Jabin waren de gelederen van Israëls strijdbare mannen gedund. Moord en doodslag was aan de orde van de dag geweest. De vijand had zovelen van Israëls volk reeds neergeslagen. En dat niet alleen. De zonde van afgodendienst en vermenging met de heidenen had er ook zovelen verslagen. De afval was groot geweest. Velen hadden zich overgegeven aan de zonde der heidenen, en al droegen zij uitwendig nog de naam van Israëliet, zij bekommerden zich niet meer over de God van Israël, en over de ware dienst des Heeren.

Ja, toen het woord van Debora en de roepstem van Barak klonk door het land, zij gevoelden er niets voor, om zich te verenigen tot de strijd tegen de Kanaänieten. Of zij nu nog vrij zouden worden, of hun leven lang zouden blijven in dienstbaarheid onder Jabin, dat het hun geheel koud en onverschillig. O welk een verwoesting brengt toch de zonde mee, en wel een droeve zorgeloosheid de verlatingen van de wetten en inzettingen Gods. Dat was ook in de dagen van Debora en Barak wel duidelijk aan het licht gekomen.

Het was maar een klein overblijfsel dat nog gedrukt en gebukt ging onder de last van hun schuld en zonde, maar dat ook uitzag naar het ogenblik dat God Zich nog over hen ontfermde, en dat die Getrouwe Jehovah nog aan Zijn verbond zou gedenken, weleer opgericht met Abraham, Izak en Jakob, en eenmaal met dat volk aan de Sinäi. In dat eeuwige en eenzijdige verbond der genade ligt de grondslag voor Gods volk, en dat is ook de enige verwachting van hun leven. Om hunnentwil kan God het niet, maar wel om Zijns Zelfs en Groten Naams wil. Christus heeft toch als Hoofd, Borg en Middelaar, al de eisen van het verbond volbracht en vervuld. O, door alle tijden en eeuwen is het maar een klein overblijfsel. En dat overblijfsel, ook in de dagen van Debora en Barak, was er omdat God Zelf er voor gezorgd had.

In Jesaja 1:9 verklaart de profeet: "Zo, niet de Heere der Heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden."

Elia, die grote profeet in de dagen van de goddelozen Koning Achab, kwam in zulk een diep moedeloze toestand, dat hij tot de Heere sprak: "Ik ben maar alleen overgebleven, en zij zoeken mijne ziel." Maar het Goddelijk antwoord tot hem was: "Ik heb er nog zeventuizend overgelaten, die de knie voor Baäl niet gebogen hebben

ja, de Getrouwe Verbonds Jehovah betuigt en verzekert in Zefanja 3:12: "Maar Ik zal in het midden van U doen overblijven een ellendig en arm volk, die zullen op de Naam des Heeren betrouwen."

God heeft van eeuwigheid vrij en soeverein Zijn volk verkoren in Christus. Hun namen zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams. De Zoon, als de Knecht des Vaders, verbond Zich in de Raad des Vredes om voor hen aan Gods recht te voldoen, maar ook om hen te verlossen, te zaligen, te herstellen en te verheerlijken. God de Heiligen Geest nam het op Zich om die uitverkorenen in de tijd des welbehagens, levend te maken hen te verenigen met Christus, en te bewerken dat zij Gods eigendom zouden worden. Ja, ben te verzegelen tot de dag der verlossing.

En nu wordt hier van *de overgeblevenen* gesproken. Door alle tijden en eeuwen is er zulk een overblijfsel geweest; en dat zal er ook blijven zo lang de wereld staan zal. Christus, Sions eeuwige Koning, is nooit zonder onderdanen geweest. En zo lang de zon en de maan zijn zullen, zal de Naam van Christus voortgeplant worden van kind tot kind en van geslacht tot geslacht. God Zelf draagt daar zorg voor. Van het begin der wereld dat God Zijn Kerk ging bouwen en planten, heeft Satan alles aangewend om dat overblijfsel van de wereld weg te krijgen. Maar als Kaïn zijn broeder Abel doodslaat, dan geeft God weer een Seth. En zo is het altijd gegaan. In de donkerste tijden waakte God over Zijn Kerk.

Christus verzekerde dat de poorten der hel Zijn gemeente nooit zouden overweldigen! Het bloed der martelaren is steeds het zaad der kerk geweest. Hoe harder Israël verdrukt werd in Egypte, hoe meer het waste. Nee, nooit is het de vijand gelukt Gods volk uit te roeien. Die overgeblevenen zijn dat Godgeheiligde zaad dat in de eeuwigheid reeds door de Vader aan de Zoon is gegeven; dat zaad dat Hij zou zien, naar Jesaja 53, dat Hem zou dienen. Nee, wij behoeven nooit bevreesd te zijn dat de vijand het zal weg krijgen.

Toch is het altijd maar een klein kuddeke geweest tegenover de grote massa die vervreemd van God voortleefde. Een overblijfsel dat staande bleef temidden van de vijandschap der wereld, en de verleiding van Satan. Het was niet al Israël dat tot Israël behoorde. Nee, een afval der heiligen is er niet. Wat er ook valt en afvalt, het vaste fundament Gods staat, hebbende dezen zegel: "De Heere kent degenen die de Zijnen zijn" (2 Tim. 2:19). Judas openbaart zich als een verrader; Ananias en Saffira door niemand onderschept, maar gerekend tot de ware kerk te behoren, worden als hypocrieten openbaar.

Demas krijgt de tegenwoordige wereld lief en verlaat Paulus. De vrouw van Lot gaat wel mee uit Sodom, maar verandert in een zoutpilaar op de weg naar Zoar.

Orpa trekt mede met Naomi en Ruth uit Moab, maar op de grens keert zij terug. O, wij kunnen wel meeleven, doch meeleven is geen inleven. Wat trekken er velen mee met Gods volk, en voegen zich bij de Kerk, maar de Heere Jezus heeft eens gezegd: "Wie volharden zal tot de einde, die zal zalig worden." Velen klimmen over de muur, of laten zich door een overzetter, gelijk Bunjan het eenmaal uitdrukte, maar die nooit door de enge poort van de wedergeboorte, en inlijving in Christus, op de smalle weg des levens zijn gekomen. Het is voor elk mens maar een nauw onderzoek of wij met God begonnen zijn, of dat God met ons begonnen is.

Alle plant die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, wordt uitgerukt; zo sprak Christus met zoveel ernst tot Zijn discipelen. Het zal wel een eeuwig wonder zijn door genade om tot die overgeblevenen te mogen behoren. Een wonder Gods, nademaal dat overblijfsel in het vuur der beproeving komt. Israël kwam in de vuuroven van Egypte.

En in de dagen van de richters ontbrandde de strijd tegen het erfdeel des Heeren. De vijand legt het aan op de algehele uitroeijing en verdelging van de Kerke Gods.

Daar heeft de vijand boog en schild,

En vurige pijlen op verspild.

Dat volk van God staat bloot, voor de benauwingen des satans, voor het geweld van de wereld, en voor de macht der zonde. Het zijn sterke verbondene, gevaarlijke en rusteloze vijanden die Gods Kerk aanvallen. Het zijn vijanden die niets en niemand ontzien, en die onder de toelating ons zo kunnen verdrukken, plagen en pijnigen, dat wij soms de dood verkiezen boven het leven.

En daarbij, dat volk van God is in zichzelf zo machteloos en krachteloos. Christus' sterkste wapen in de ongekend zware zielenstrijd in de hof van Gethsémané, was het gebed. "En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger." Maar och, dat arme volk dat moet nog een gebed krijgen om te bidden, en een zucht om te zuchten. En zovele tijden zijn er in hun leven, evenals Israël in de dagen van Debora en Barak, dat zij zichzelf in de ellende en in het verdriet gestort hebben. Tijden, dat de Heere hen geeft in de handen van hun vijanden, omdat zij God verlaten hebben, en andere goden zijn nagewandeld.

Hoe bang is het dan dat volk wanneer in die strijd God Zijn vriendelijk aangezicht voor hen verbergt, en zij zwerven moeten van dag tot dag, van maand tot maand, ja, van jaar tot jaar eer dat God aan de spits treedt, en hen rukt uit de hand van hun vervolgers. Zeker, zij beseffen het, wanneer zij zichzelf staande hadden moeten houden, dan was het zeker een verloren zaak geweest. Maar: *God houdt door Zijn kracht Zijn volk in stand.*

De vijand kan dat overblijfsel niet uitroeien. God slaat hen toch steeds in liefde gade, Het zijn toch Zijn beminden, Zijn gunstgenoten. God heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde. Hij zal Zijn hand er niet van aftrekken. De Heere Jezus heeft hen met Zijn bloed gekocht; Zijn leven er voor opgeofferd, en Hij bidt dat hun geloof niet ophoude. Ja, Hij is het die dat overblijfsel gedurig tot heerschappij brengt. O geliefden, de heerschappij is op Christus' schouders, en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Sterke God. Het is een wonderlijk God, een wonderlijk volk, en een wonderlijk werk.

2.

Komt, overdenken wij nu in de tweede plaats *dat die verlossing van die overgeblevenen alleen en geheel Gods eigen werk is.*

Debora bezingt in haar lied de verlossing die God heeft gegeven aan Zijn volk Israël, opdat het:

- a. die verlossing zullen kennen.
- b. opgeleid zullen worden tot God die alleen die verlossing bewerkte, maar ook opgewekt om God alleen daarvoor te erkennen.

Het was God Zelf, en Hij alleen, die eenmaal Zijn volk dat Hij verkoren had uit al de volkeren der wereld, en tot Zijn volk had aangenomen, verlost had uit het diensthuis van Egypte. Door een sterke hand en een uitgestrekte arm had Hij Zijn volk geleid, trouwelijk door de woestijn, en door middel van Jozua gebracht in het land dat Hij Abraham, Izak en Jakob beloofd had. De inwoners van dat land konden niet bestaan voor het aangezicht van Israël, omdat de Heere met hen was, en Zijne eenmaal gedane beloften vervulde. Al de dagen van Jozua, en al de dagen der oudsten die lang geleefd hadden na Jozua, diende het volk de Heere, en wandelde in Zijn wegen.

Waar Jozua zo voor gevreesd had, is werkelijkheid geworden. Zij hadden de volken niet verdelgd, die de Heere hun gezegd had, maar zij vermengden zich met de heidenen, en leerden dezelfde werken; en zij dienden hun afgoden, en zij werden hun tot een strik (Psalm 105).

Israël werd zorgeloos en verliet de Heere. De dienst van God kwam op de achtergrond, en de rechten des Heeren werden vergeten. De stammen leefden op zichzelf; de eenheid verbroken. Zekerlijk dat volk was ondergegaan door hun zonden, was het niet dat God aan Zijn verbond gedacht had.

Een eerste uitvloeisel daarvan was, dat de Heere dat volk in de druk, en in de verdrukking bracht. Anders was het doorgestaan, en van kwaad tot erger gegaan zijn met dat volk, dat de Kanaänieten in zijn ingewanden duldde, of onder de Kanaänieten geduld werd; dat zich met hen verzwagerde, de Heere de nek toekeerde, en de goden van 't land, de Bals en Astharoths diende, verloochenende zijn beginsel *Hoor, Israël, de Heere onze God is een eeuwig Heere!* Er is niemand meer dan Hij alleen (Deuteronomium 6:4, 4:35), en zich overgevend aan het heidense gevoelen dat er voor elk land bepaalde goden des lands waren.

Maar opdat ze daarin niet geheel onder zouden gaan, bracht God hen in de druk. De Kanaänieten gingen hen overvleugelen, God liet de listige Kanaänieten toe, dat zij het maken en 't gebruik van krijgswapenen aan zich trokken, en Israël daarvan ontbloot deden staan.

Alles geschiedde met voorbedachte raad om Israël als volk geheel van de aarde weg te doen. Zo was het ook in de dagen toen Jabin Israëls volk onderdrukte. Het volk kwam in de banden, waaruit zij zichzelf niet konden verlossen. De kinderen Israëls hadden tot de Heere geroepen. Zij stonden als aan de rand van de afgrond, en van hun zijde was er geen hope of verwachting dat er nog uitkomst zou komen. Het was alles zo diep verzondigd. Zij konden, ziende op zichzelf, op God niet meer rekenen. Door hun eigen schuld en zonde hadden zij zichzelf in zulken diepe ellende gebracht. Zo ernstig en aanhoudend waren zij gewaarschuwd, maar helaas, zij hadden naar de stem des Heeren niet geluisterd, en Zijn verbond geschonden.

Maar zie, ook aan hun had God het betoond en bevestigd: "Eer zij roepen zal Ik horen, en eer zij spreken zal Ik antwoorden." God Zelf had in Zijn aanbiddelijke raad al een weg gebaad om Zijn volk uit het geweld en de macht zijner onderdrukkers te verlossen. Ter oorzaak van de ere Zijns Naams ontfermde Hij Zich over Zijn erfdeel. In die verdrukking van de Kanaänieten, verwekte God Debora, de profetes, die woonde tussen Rama en Bethel, op het gebergte van Efraïm. Door haar kwam het bevel des Heeren tot Barak, de zoon van Abinoam, die in de stam Naftali, dus op het toneel der grootste verdrukking woonde. Die mensen hadden van zichzelf ook niets, want wat is toch de mens en wat is in hem te prijzen? God had Debora begiftigd met geloof en met moed, en de zwakke twijfelmoedige Barak werd ook een held.

Het gehele volk was zorgeloos en moedeloos, maar zodra de stem van Barak klonk in het midden van het volk, gaf God zulk een bezieling en geestelijke opwekking, dat er tienduizend man Barak navolgde om de strijd tegen de vijand aan te binden. Het was alles Gods eigen werk. De Heere trok uit voor hun aangezicht. God Zelf streed tegen de vijand. Hij verschrikte het leger, gelijk eenmaal bij de Egyptenaren wellicht met slagregen en bliksemvuur. O, het zijn allen Gods knechten, ook de machten der natuur. God heeft het alles in Zijn hand. Er kwam een verwarring in het leger der Kanaänieten, zodat de vijand in het nauw gedreven werd, en door het zwaard van Israël werden zij verkeerdt. De Heere deed grote wonderen, dat Sisera op zijn voeten

ontkwam, en in Jaëls tent een ellendige dood wachtte. Het was een luisterrijke overwinning, waarin de arm des Heeren zich zo kennelijk ontbloot had tot verlossing van Zijn bedrukte volk. Het was God Zelf die moed gaf aan het moedeloze volk, en het hart van de vijanden met schrik vervulde, dat zich reeds voor goed oppermachtig had gewaand, en vast geloofde dat er niets zekerder was, dan dat hun heerschappij bestendig zou blijven.

Maar God keerde de rollen om. Hij belachte het drijven van de vijand, en gaf Israël kracht om het leger der Kanaänieten te verslaan, niet alleen, maar zelfs om voor te gaan, totdat zij Jabin de Koning van Kanaän hadden uitgeroeid.

God had het voor Zijn volk opgenomen, en liet niet toe dat die heerlijken die machtigen hun zouden overweldigen. God had Zijn gerechtigheid van de hemel geopenbaard, de vijand ten ondergebracht, en Zijn volk verlost. *Dit was van de Heere geschied en het was wonderlijk in hun ogen.*

Uiteindelijk was het de strijd van het slangenzaad tegen het vrouwenzaad. Dat volk van Israël droeg in hun de Levensvorst Christus Jezus, de Overwinnaar van het rijk der duisternis. Jakob profeteerde van dien Christus op zijn sterfbed dat de scepter van Juda niet wijken zou, noch de wetgever van tussen zijne voeten, totdat Silo zou komen, en Dezelve zouden de volkeren gehoorzaam zijn (Gen. 49:10).

Bileam, die valse profeet, sprak van de beloofden Koning: "Er zal een ster voortgaan uit Jakob en er zal een scepter uit Israël opkomen, die zal de palen der Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth verstoren."

En om niet meer teksten te noemen, Jesaja kondigde Christus aan, als die Verlosser die tot Sion komen zou (Jesaja 59:20).

En nu al de machten van de hel hebben zich verenigd om Gods raad te verijdelen en Gods beloften krachteloos te maken. De diepste oorzaak van de strijd ook tegen het oude verbondsvolk, was de strijd tegen Christus.

Het gaat altijd om het levende kind. Al heeft elk mens een strijd op de aarde naar Job 7:1, toch van die strijd die hier bedoeld zijn, zijn allen vreemd, die liggen in de macht des satans. De vijand laat hen met rust. Maar gans anders is dit met het erfdeel des Heeren. Zij moeten door veel verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods.

En wij hebben die strijd niet licht te achten. Denk maar eens aan de onderdrukking van Israël in Egypte die zelfs enkele honderden jaren duurde. Het leek wel of Egypte het graf van Gods Kerk zou worden.

En de twintig jaar dat Israël gebukt ging onder het wrede geweld van de Kanaänieten, werd het volk ook uitgemergeld; en het ware zeer zeker ondergegaan, tenzij de Heere niet bij hen geweest ware. De Getrouwe Verbonds Jehovah had de twist van Zijn volk getwist, en hun recht, dat zij hadden in en door Christus uitgevoerd.

Zij hadden niet alleen de overwinning behaald, maar mochten nu heersen over de heerlijken.

En zie, dat had God nu gegeven, niet om er in zichzelf, maar alleen in God mee te eindigen, wien alleen alle ere, aanbidding en dankzegging toekomt.

Maar zo is het ook met de geestelijke verlossing die God Zijn uitverkorenen schenkt. Het is uit kracht van het eeuwige welbehagen Gods, en uit kracht van Zijn onveranderlijk verbond, dat in de eeuwigheid vast ligt, dat God Zijn volk in de vrijheid stelt; maar ook Zijn Kerk doet heersen over hun vijanden.

Van eeuwigheid heeft God Zijn Kerk liefgehad en verkoren. De Vader heeft die Kerk verkoren in Christus van voor de grondlegging der wereld. Van die Kerk is Christus

het Hoofd. De Vader verordineerde Hem om te zijn Borg en Middelaar en Hij verbond Zich ook in de eeuwige vredeaad, om in de volheid des tijds voor die Kerk te voldoen aan het recht des Vaders, maar ook om die Kerk te kopen met de prijs van Zijn dierbaar bloed. Daarom zegt de Apostel Paulus ook tot die Kerk: "Gij zijt duur gekocht" (1 Kor. 6:11). Maar die Christus nam het ook op Zich om de verkorene en gekochte kerk daadwerkelijk te verlossen. Te verlossen van onder de vloek der wet, van onder het oordeel des doods, van al hun schuld en zonde, maar ook uit de macht en heerschappij des satans. ja, om hen te bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk. De Vader eiste, de Zoon beloofde en aanvaardde. Maar ook de Zoon eiste, en de Vader verbond Zich, om hetgeen Hij beloofd had te zullen vervullen. ja, wij mogen met alle vrijmoedigheid wel zingen:

*Het staat op recht en. waarheid pal
Als op onwrikbare steunpilaren.*

De verlossing gaat uit van de Vader; is door de Zoon teweeggebracht, en wordt door de Heiligen Geest krachtadig en onweerstandelijk toegepast. Het is dus het werk van de Drie-enige God. Christus heeft op Golgotha alles volbracht. Zijn werk voleindigd en getriomfeerd over alle machten en krachten der heil.

Onder de ouden dag was het reeds voorspeld, dat Hij heersen zou in het midden van Zijn vijanden (Psalm 110: 2); heersen van de zee tot aan de zee, en van de rivieren tot aan de einden der aarde (Psalm 72).

Als waarachtig en eeuwig God, bezit Hij een onbepert vermogen, en als Middelaar is Hem gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. Hij heerst ongestoord. Alle vijanden die zich tegen de Kerk verzetten, zijn overwonnen, en kunnen niet verder gaan, dan dat Hij toelaat. De Kerk heeft in zichzelf geen macht tegenover die grote menigte. Toch anderzijds, zo God voor hen is; wie zal dan tegen hen zijn? Haar Verlosser is sterk, Heere der Heirscharen is Zijn Naam.

En nu komen er ogenblikken hier in dit leven, dat die overgeblevenen, in zichzelf zwak en krachteloos, door de kracht van Christus als helden het slijk der straten mogen treden. Er zijn veel tijden dat zij als bedolven liggen onder het geweld van de vijand, maar de rollen keren wel eens om. God laat Zijn volk niet eindeloos in het verdriet. Met schaamte en met schande worden de vijanden bedekt, en God verlost Zijn volk, zodat zij van Zijn wonderen mogen gewagen.

Toen Christus opstond uit het graf deed Hij Zijn vijanden eeuwig smaadheid aan. En zo wordt het ook in het leven van de Kerk openbaar. Maar dan is het ook zo, dat het voor hun oog duidelijk is, dat God het alleen gedaan heeft. Hun hope was vergaan, en hun verwachting was afgesneden; maar God verloste hen ter goede uur. En dan krijgen zij ook genade om zich over hun vijanden te verblijden, vanwege de wrake Gods die zij mogen aanschouwen. Dan wordt hart en mond vervuld met de lof des Heeren. Dan is de oorzaak van hun blijdschap niet het verderf der goddelozen, als zodanig, maar dat Gods gerechtigheid van de hemel geopenbaard is, en dat God heeft geijverd voor de verheerlijking Zijner deugden. Dan heeft Hij voor de ogen der heidenen getoond hoe lief Hij Zijn volk heeft. *Alle instrument dat tegen hen bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die tegen hen opstaat zal Hij verdoemen.*

En wanneer dat dan plaats heeft, nee, dan blijft hun mond niet langer meer gesloten, maar wordt zij geopend tot lof en eer van dien God die huil verloste uit al hun benauwdheden. Dan kan hen niets meer scheiden van de liefde Gods. In dat geloof staande, overwinnen zij de wereld, en vrezen zij geen vijand meer. Dan zien zij geheel en alleen op dien Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus. Alle twijfel is dan geweken, en dan ligt ook de reus "ongeloof" tegen de aarde geslagen. Dan kunnen

zij er iets van gevoelen wat het eenmaal zal zijn, wanneer bij de dood, en in het oordeel, alle vijanden zullen zijn als stof onder de zolen van hun voeten. En dan het wonder dat zij daartoe verwaardigd worden, zulk een onwaardige in zichzelf. Wat zinken zij dan laag weg onder het wonder Gods. Vanwege al hun omzwerven, en al hun afwijkingen, waren zij waardig geweest dat God nooit meer naar hun had omgezien, en dat zij onder de druk der vijanden waren bezweken. Maar die eeuwige liefde des Vaders en des Zoons, o, die oneindige verbondstrouw van de Drie-enige God aan hun betoond, doet hun Zijn Naam erkennen, en Zijn wonderen prijzen. En wat een grote weldaad is het wanneer dat door ons persoonlijk beleefd mag worden in ons leven.

3.

Daarbij willen wij nu in de derde plaats nog een ogenblik uw aandacht bepalen.

Debora getuigde daarvan in haar lofzang, toen zij zong: *"De Heere doet mij heersen over de geweldigen."* Debora heeft er een voorproef van mogen hebben, wat het eermaal voor al Gods volk zal uitmaken wanneer zij met Christus als Koningen zullen heersen, en het aardrijk zullen beërven.

Grote bemoeienissen had de Heere met Debora gehouden. God had ook op haar neergezien. Machtigen had de Heere van de tronen afgetrokken, en nederigen verhoogt. Zwaar en lang was het lijden geweest onder de overheersing van Jabin, ook persoonlijk voor Debora: Afwisselende toestanden zal zij ook beleefd hebben, en wellicht meer donker dan licht, meer neergedrukt, dan opgewekt. Wat zal zij er ook veel onder geleden hebben. Maar nu zij zingt van de grote daden Gods, nu was het zo geheel anders.

De rechterhand des Heeren was veranderd, en die rechterhand doet krachtige daden. Des avonds was er geweest, maar des morgens was er gejuich. O wanneer Hij Zijn arm ontbloot, dan wordt de vijand vernederd en Gods onderdrukte volk verlost en bevrijd. Dan vernieuwt God het gelaat des aardrijks uitwendig, maar ook inwendig tot Zijn lof en ere.

God Zelf had het bezielend woord in haar mond gelegd, toen alles als lag in de dood. Door het woord dat zij spreken mocht, was het hart van Barak en van zijn mannen ontvonkt om op te trekken tegen de vijand.

God Zelf had op zulk een wonderlijke wijze de overwinning gegeven. Nu, ja nu waren aan die zwakke vrouw die echter de zaak des Heeren vertegenwoordigde, en van wien het woord des Heeren uitging, Kanaäns geweldigen onderworpen. Daarom mocht zij betuigen: *"De Heere doet mij heersen over de geweldigen."* En dat mocht zij zonder eigenwaan en zelfverheffing betuigen, want zij vertegenwoordigde niet hare eigene, maar des Heeren zaak. Het was niet haar eigen triomf, maar de triomf des Heeren, over het rijk der duisternis, die zij vierde.

Wat was Debora er grondig van overtuigd dat het alles Gods eigen werk was, en dat zij nu in de vrucht van die overwinning delen mocht tot blijdschap van haar hart. Het heeft God behaagd in Zijn grote goedertierenheid, uit genade, de zaak Zijns volks tot Zijn eigen te maken. En zo kennen ook Gods kinderen, zover het leven Gods zich in hen openbaart, ook geen eigen zaken, maar alleen de zaak hups Gods. De Heere heeft het zo nauw verbonden. Zijn overwinning is de verhoging van Zijn volk. Zijn ere is Zijns volks heerlijkheid.

Wat is het een grote weldaad wanneer wij statelijk en standelijk mogen beleven, wat hier Debora mocht uitdrukken. Wij zouden kunnen zeggen, haar ziel was nu in de vrijheid gesteld. De banden waren gebroken; de vijanden ten onder gebracht, en nu

mocht zij blij en vrij in God zijn. O, wie zal het ooit uitdrukken wat het is om te mogen heersen over de geweldigen?

Van nature liggen wij allen onder het geweld van de Vorst der duisternis. Moed en vrijwillig hebben wij in de bondsbreuk van Adam de zijde van Satan gekozen, de zijde van hem die een mensenmoordenaar is van dep beginne. Zo langen tijd wij nu onder die heerschappij des satans liggen, m. a. w. zolange tijd wij zijn gewillige onderdanen zijn, dan gevoelen wij er niets van. Wanneer een sterkgewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede. Maar zo de tijd aanbreekt dat God ons trekt uit de macht der duisternis, Zijn wederbarende genade in onze ziel verheerlijkt, en onze ogen geopend worden, dan begint de strijd. Satan moet, maar hij wil zijn prooi niet loslaten. Hij doet niet anders dan dat volk benauwen, pijnigen en kwellen. En wat worden zij gewaar in hun leven dat Satan het geweld des doods heeft. Zij hebben zichzelf moed en vrijwillig aan hem overgegeven, en nu gevoelen zij de banden van de dood, en de angsten der hel verschrikken hen. Zij vinden benauwdheid en droefenis, maar ook zij roepen de Heere aan in al hun nood. O wanneer zij bij ogenblikken dat niet hadden, dat zij hun hart voor God mochten uitstorten, dan kwamen zij in de wanhoop om. God opent voor al Zijn volk de hemel, maar ook Zijn liefdehart. Zij worden getrokken met koorden der liefde, en Gods Geest wekt hen op, om hun hart uit te storten voor Gods aangezicht. God Zelf bindt hen aan Zijn troon, en Hij leert het hen tot Hem de toevlucht te nemen, steunend op de gerechtigheid van Christus.

Daarbij, zij gevoelen het tot in het diepst van hun ziel, zij hebben in hun droeve val Gods deugden geschonden, Gods wet overtreden, en krachtens Gods rechtvaardig oordeel, liggen zij onder vloek en toorn. Alles getuigt tegen hen, en in zichzelf worden zij steeds ongelukkiger en ellendiger. Er komen ogenblikken dan gevoelen zij het met David, dat zij liggen als onder stokebranden (Psalm 57), geen vrede in hun beenderen, maar veroordeeld gaan zij over de wereld.

Soms zijn de pijlen van Satan zo scherp, en het gevoel van Gods toorn zo benauwd, én dan geen uitkomst, dat zij vrezen er voor eeuwig onder te bezwijken.

Ja, er komt wel eens een lichtstraal in hun ziel, soms wel eens een opening in het evangelie, een gezicht op Christus, maar Gods recht is niet voldaan; de schuld is niet verzoend, de vloek van de wet niet opgeheven. God geeft dat volk waar Hij de hand Zijner genade aan gelegd heeft, wel eens ruimte, zeker, dat geschied, maar zij lopen met een ongeredde ziel over de wereld. En bemoediging is geen oplossing. Zij staan met alles wat zij wel eens beleven mochten toch aan hun eigen kant, en dan is maar steeds de vraag hoe het nog eens aflopen zal.

Een geopenbaarde Christus is nog geen toegepaste Christus; en een belovend God, nog geen vervullend God. In de grootste donker, en onder de zwaarste bestrijdingen, dan geloven zij het wel dat het goed voor dat volk zal uitkomen, maar de vraag is, hoe zal het met hén gaan. Het blijft een persoonlijke zaak.

En nu voor hun eigen ziel dan is het vaak of zij hoe langer hoe meer er van afgaan, en de vijand sterken. In grote engten worden zij soms gedreven; en er kunnen ogenblikken komen, dat zij het niet graag zouden uitdrukken, zelfs tegen hun liefste vrienden, wat er in het binnenste van hun hart gezegd wordt. Als God doorwerkt, dan wordt het aan onze kant een hopeloze zaak. En o, geliefden, wat worden zij gewaar dat zij het nimmer aan een eind kunnen brengen. Dat kon Debora niet, dat kon Barak niet; en dat kon dat leger van tienduizend soldaten ook niet. Maar God Zelf heeft het beslist en beslecht. De Heere Jezus kwam om de werken des satans te verbreken, om de Zijnen te verlossen van hun die het geweld des doods had, dat is de duivel (Heb. 2:14). Van hem was geprofeteerd in Psalm 110: "Hij zal koningen verslaan ten dage

zijns toorn. Hij zal recht doen onder de heidenen. Hij zal het vol dode lichamen maken; Hij zal verslaan dengene, die het hoofd is over een groot land. Christus is die Held, bij Wien de Vader hulp besteld heeft, en Die machtig is om te verlossen. Hij heeft Gods toorn gestild en verlost van de vloek der wet door Zijn Goddelijke en dadelijke gehoorzaamheid.

Christus heeft Satans kop vermorzeld, op Golgotha's kruis. En wanneer nu die verlossing door de Heiligen Geest in ons hart wordt toegepast en bevestigd, dan zijn wij ondergegaan in onszelf, afgesneden onder Gods recht, maar ook opgenomen en vrij verklaard, door de Grote Rechter op grond van de volmaakte gerechtigheid van Christus. Dan heeft God gesproken: "*De Heere schelde u, gij Satan; de Heere schelde u, Die Jeruzalem verkiest*", gelijk eenmaal bij Jozua de Hogepriester in Zacharia 3, waarna dan de verwisseling der klederen plaats had. Dan wordt Jakob door God Israël genoemd; een overwinnaar Gods. Gods recht is dan voldaan, de wet kan ons dan niet meer vervloeken, en Satan niet meer verdoemen, en de dood niet meer overweldigen. Dan is het: *de Heere doet mij heersen over de geweldigen*

*Als onze vijanden met schand',
Veldvluchtig moeten wijken.*

Nee, het is geen half werk, maar een volmaakt werk wat God werkt in de harten van Zijn volk. Dan zijn zij in Christus meer dan overwinnaars. Dan triomfeerden zij in Christus Jezus. Dan stelt God hen op de hoogte. Dan zeggen zij, wie zal er beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemd? Christus is het, Die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods zit, Die ook voor ons bidt.

Nee, nooit had dat volk hun hoofd kunnen opheffen en hun mond kunnen openen, wanneer God Zelf niet aan de spits getreden was. Zij willen het gaarne met Saulus betuigen: "Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen."

Al het heil van Gods volk en kind vloeit uit God, als die eeuwig en algenoegzame Bron en Fontein, en hun sterkte alleen in Christus, in Wie zij begrepen zijn van voor de grondlegging der wereld. Vandaar dat zij ook zulk een behoefte hebben om Christus te verheffen als het hoogste van hun blijdschap. O, wat is het toch een kostelijk werk.

Het is hun vurig verlangen om God de ere van alles te geven. Zij zouden wel wensen, dat er nooit stilzwijgen meer zijn zal, maar dat hart en mond Gods lof zal verkondigen.

Soms hebben zij zoveel jaren als een stomme over de wereld moeten lopen, zuchtend onder de druk der geweldigen en vaak vrezend dat zij nimmer hun mond zouden openen. Maar nu zij in Christus mogen heersen over de geweldigen, nu is hun mond de ganse dag vervuld met de lof des Heeren. O, wat een grote omkeer toch!

Het is nu inderdaad een nieuwe hemel, en een nieuwe aarde. En daarbij, wat is het voor een kind des Heeren een onschatbaar voorrecht om in de stand van het leven gedurig in de geloofsvereniging met Christus te mogen heersen over de geweldigen. De vijand houdt niet op zolang Gods volk op de aarde is om hen aan te vallen.

De wereld haat hen naarmate zij op Christus gelijken in hun leven. ja, wat kunnen vrienden soms vijandig zich openbaren. Denk maar aan David in Psalm 55:13 - 15, hoe bezwaarde het zijn hart, en welk een diepe smart veroorzaakte het in zijn leven. De oude mens der zonde steekt gedurig zijn kop op, zoekend de innige gemeenschap der ziel met God te verbreken, en het geloof te doen wankelen. Hoe zwaar die strijd is, en hoe diep het gaan kan is ons uit de waarheid genoegzaam bekend, uit het leven der

Bijbelheiligen. En Gods bevestigde volk weet er wel van mee te spreken in meer of mindere mate hoe afwisselend hier hun leven op de aarde is. Meer donker dan licht, meer buiten dan binnen, meer gebonden dan vrij, meer onder dan boven. Maar toch breken er ogenblikken aan dat zij mogen heersen over de geweldigen. Dan mogen wij er weer eens doorheen zien, en overheen zien. In het geloof is geen twijfel, en in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vreze buiten. Zalige ogenblikken wanneer God Zelf de sterkte van hun hart is, en Christus hun schild, gelijk wij daarvan nu zingen uit Psalm 3 : 2.

Toepassing

Laten wij nu met een kort woord van toepassing eindigen.

Groot is het voorrecht, geliefden, als wij in ons leven zoals Debora hebben mogen zingen; zingen van de verlossing der Kerk, maar ook van de verlossing van ons eigen ziel. ja, wanneer dat plaats gehad heeft in ons leven, dan hebben wij een tijd leren kennen dat God ons in de banden bracht, dat Hij Zijn eeuwig welbehagen in Christus verklaarde in onze ziele, en dat wij door de Heilige Geest iets in de bekendmaking en in de toepassing daarvan voor ons eigen ziel iets mochten doorleven.

Uit de verhandelde waarheid is ons gebleken hoe noodzakelijk dat voor elk mens die op reis is naar de grote eeuwigheid de drie stukken van ellende, verlossing en dankbaarheid gekend moeten worden. Nee, ik bedoel niet alleen verstandelijk en schriftuurlijk, maar in de praktijk door de onderwijzing van God de Heiligen Geest.

In onze dagen zijn er zoveel duizenden mensen, die vast menen, dat de verstandelijke beschouwing van de zaken genoegzaam is voor de eeuwigheid. Dit is echter misleidend voor onze zielen. Gods Geest moet ons verstand verlichten, en het moet ons hart raken.

God zal voor Zijn Kerk instaan, en Zijn volk niet begeven noch verlaten; maar de vraag is voor ons persoonlijk of wij tot die Kerk behoren. Het is wel een voorrecht in de school van de zichtbare kerk te zijn opgenomen, maar een levend lidmaat van de ware Kerk worden wij alleen door de wedergeboorte, en vernieuwing van God de Heiligen Geest. Dat een iegelijk het eens in ernst onderzocht voor Gods aangezicht.

Het is toch voor elk een levensvraag. Nu verkeren wij nog In het land der levenden, en zijn nog onder het aanbod van genade. Welhaast zal ons leven worden afgesneden, en ons lot voor eeuwig beslist. Na deze tijd zal er geen tijd meer zijn.

En nu is het maar van tweeën één; wij behoren tot de ware kerk, of wij staan er buiten. Een derde is niet mogelijk. Hoe donker het ook op de wereld en in ons hart is, voor het ware Israël Gods is er hoop en verwachting. Maar zo is het voor de wereld niet. En ook de dwaze maagden, die geen olie in hun vaten hebben, zullen eeuwig buiten blijven.

Een uitwendig onberispelijk, godsdienstig leven is niet af te keuren, Nee het is te prijzen. Het is als een voorrecht te achten wanneer wij door de algemene genade nog ingetoomd worden, en niet losbreken in de zonde, maar laat ons wel bedenken, dat de zaligmakende genade des Heiligen Geestes, onmisbaar is voor de eeuwigheid.

Krachtens onze val in Adam liggen wij niet alleen dood in zonden en misdaden, maar zijn wij ook vijanden van God geworden, en begeren niet dat Christus Koning over ons zijn zal.

Vreselijk zal het zijn om in die staat te blijven liggen en voort te leven. Wanneer dan straks de dood komt, dan zullen wij door Christus als pottenbakkersvaten verbrijzeld worden met Zijn ijzeren scepter.

Dan zal het vreselijk zijn te vallen in de handen van een levend God. O bedenk toch, jong en oud, klein en groot, dat er in het graf geen verzinning en geen wetenschap meer zal zijn.

Dat u de tijd van uw leven kostelijk leerde achten, en met al de roep- en lokstemmen winst mocht doen voor de grote eeuwigheid. God betoont nog dat Hij geen lust heeft in uw dood, noch in uw verderf, maar daarin dat gij u bekeert en leeft. Dat die rechtmatige eis die God op u heeft, eens een ootmoedig smeekgebed mocht worden tot Gods troon.

Dat Gods Zoon u riep uit de dood tot het leven. Dat de liefde Gods in uw hart werde uitgestort door de Heilige Geest. De afsnijding van Adam, en de inplanting in Christus is voor alle dingen noodzakelijk. En door de liefde Gods alleen wordt onze vijandschap gebroken, en krijgen wij een droefheid en smart over de zonde, maar ook betrekking op God en op Zijn deugden. Allen die God in de weg staan, tegen Hem strijden en Zijn volk benauwen, zullen zekerlijk uit de weg geruimd worden. Het is kwaad en bitter tegen de Heere te zondigen. Daarom roepen wij het u in deze ure toe: "Kust de Zoon, opdat Hij op u niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden" (Psalm 2:12).

Het is toch zulk een grote weldaad wanneer wij het hier aan deze zijde voor God mogen verspelen; voor Hem mogen invallen en onzen Rechter om genade leren bidden.

Jongens en meisjes, valt God nog te voet. Zullen wij het leven Gods deelachtig worden, zeker dan zullen wij in onszelf ongelukkig worden. Dan komen wij in de banden, maar niet in die banden te blijven, nee, op Gods tijd zullen wij er uit verlost worden. De vijand kan ons wel hard drukken, maar God zal ons ten dood niet overgeven. Indien u de Zoon zal vrijgemaakt hebben, dan zult gij waarlijk vrij zijn. Christus verlost de Zijnen van de toekomstige toorn, van het geweld der hel, en eenmaal van alle ongerechtigheid. Wat onmogelijk is bij de mensen, dat is mogelijk bij God.

Mannen en vrouwen, ouden van dagen, aan Gods kant is er hope en verwachting voor degenen die in boeien zijn geslagen.

Velen mochten er nog toe verwaardigd worden om die verlossing die in Christus is, te leren kennen tot vrijmaking van hun zielen. Menigeen verlost zichzelf met de waarheid, maar o, geliefden, daar zullen wij bedrogen mee uitkomen. De waarheid zal ons vrij moeten maken. Al eigen werk heeft geen betekenis, en zal geen stand houden wanneer de dood komt. Alleen Gods werk zal triomferen.

Hoe menigeen van Gods kinderen gaan in banden over de aarde, en missen de ware vrijheid, omdat zij in het leven blijven met al hetgeen zij doorleefd hebben. Het zal toch aan onze zijde een verloren zaak moeten worden. Gods recht zal toch zijn loop moeten hebben, met alles aan het eind komen, met alles van ons in de dood, opdat wij het zullen leren uit welken groten nood en dood God Zijn volk verlost. Dan alleen zullen wij beleven wat Petrus schreef: Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud verlost zijt uit uw ijdele wandeling maar door het dierbare bloed van Christus, als van een onbevlekt en onbestraffelijk Lam.

Waarlijk bedrukt en bekommerd volk, voor wie het hoe langer hoe onmogelijker wordt, ik zou u wel willen toeroepen:

*Nooddruftigen, veracht Gods goedheid niet,
Nooit zal Hij Zijn. gevangenen begeven.*

God doet wonderen aan doden, voor wie alle hoop en verwachting is afgesneden; Hij is op weg om uw banden te slaken, om u van de vloek en het oordeel te verlossen, en uw ziel in de ruimte te stellen. Wat zal het toch een blijde dag zijn wanneer gij tegen Satan zult kunnen zeggen: "Ga naar mijn Borg, want die heeft alles voor mij volbracht."

Volk des Heeren, daar weet u ziel iets van bij ervaring. Uit die ruisende kuil, en uit dat modderig slijk heeft Christus u opgehaald en uw voeten op dien rotssteen gesteld (Psalm 40). Maar om nu gedurig met Debora te zingen, hebt gij in de stand van uw leven nodig de dadelijke toepassing van Christus, door de Heiligen Geest, om door het geloof in Hem en door Hem te heersen. Soms worden er grote diepten voor u geopend; in een strijd gewikkeld in de weg van heiligmaking, waar gij tevoren geen kennis aan had. Maar ook uw Koning, uw Borg staat boven de strijd. Hij neemt kennis van de zaken, Hij zal u niet laten verzocht worden boven vermogen, maar met de verzoeking de uitkomst geven. En straks, volk des Heeren, dan is het einde van de strijd. Dan wordt gij voor eeuwig uit al de strijd verlost, en zal God u opnemen in heerlijkheid. Dan zult gij met Christus overwinnen, en zitten in Zijn troon, gelijk Hij overwonnen heeft, en met Zijn Vader is gezeten in Zijnen troon. Hier hebt u maar een enkele maal gezongen, maar daar zal het eeuwig zijn: "Gij, o Lam Gods, zijt waardig te ontvangen de aanbidding en de dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

Amen

5. DE VLOEK OVER MEROZ

Zingen: Psalm 79:6

Lezen: Richteren 5

Zingen: Psalm 68:1-3

Zingen: Psalm 119:69

Zingen: Psalm 118: 10

Geliefden.

De Apostel Paulus heeft in zijn tweede brief die hij zond aan zijn geestelijke zoon, Timothéüs, geschreven van de zware tijden die komen zullen in het laatste der dagen. Met het laatste der dagen bedoelt dan Paulus, de dagen die voorafgaan zullen aan de wederkomst van Christus op de wolken des hemels.

In de oorspronkelijke taal des Bijbels wordt gesproken van bange tijden. Bang en moeilijk zullen die tijden zijn voor de Kerke Gods, vanwege het hierna beschreven karakter der tijden, zonder wet en zede en vreze Gods. Paulus kondigt het komen dier tijden dus niet maar aan in het algemeen, maar bijzonder om de gemeente voor te bereiden op de ellende die haar wacht. Er zullen niet maar sommigen, goddeloos en dwalend zijn, gelijk Paulus in 1 Tim. 4:1 zeide, maar het zedelijk verderf zal zich dan uitstrekken over heel de mensheid het zal algemeen zijn; de algemene tijdgeest zal zo zijn.

Hoe die geest uit de afgrond, die als een stroom over de wereld gaan zal, zich zal openbaren, gaat de apostel dan verder verklaren. Het is thans ons doel niet, om daar verder over uit te weiden, alleen u maar te wijzen op het feit zelf. Wij hebben niet te profeteren, en in de verborgen raad Gods in te dringen. Dat komt ons niet toe, maar wel is het nodig acht te geven op de tekenen der tijden. Die zware tijden, die bange tijden zijn er, wanneer wij bij het licht van Gods Woord, de openbaring van het leven gadeslaan.

Met schrik en vreze moet ons hart wel vervuld zijn, wanneer wij zien op de afval maar niet minder op het diep verval dat zich in de huisgezinnen, en in de Kerk Gods steeds meer zichtbaar wordt. Wat is de glans van het ware volk Gods verre weg. Wat wordt het dadelijke gemeenschapsleven weinig beoefend. Wat vernemen wij weinig van de werking van Gods Geest. God brengt Zijn uitverkorenen toe, maar onder het oordeel. O, dat het ons ter hart ging, en ons diep vernederde voor het aangezicht des Heeren, om met berouw en droefheid tot God weder te keren. Het oordeel begint van Gods huis, en waar zal het dan een einde nemen?

Met grote zorg moeten wij wel zien op het opkomend geslacht. Wat wordt er weinig van gehoord dat God er nog onder werkt. Ja, wat zijn er weinig indrukken van dood en eeuwigheid. Wat doet de waarheid weinig kracht. En daarbij, wat openbaren velen zich als Gallio's, die zich geen van deze dingen aantrekken. Waarschuwingen van ouders worden vertrapt, met de tranen van leraars gespot. Op een hemel hoopt men niet, en aan een hel gelooft men niet. Zonder God leeft men voort, zijn eigen leven leeft men uit. Men wandelt naar het goeddunken van zijn boos en goddeloos hart, en de roep wordt steeds luider: "Laat ons Zijn banden breken en Zijn touwen van ons werpen. Maar laten wij bedenken, dat God geen ledig aanschouwer is. God laat niet met Zich spotten. God neemt er wel nota van. Hij zal niet straffeloos zijn geboden en inzettingen laten vertreden.

O, dat in deze mijn stem zijn mocht als een stem van vele wateren, en dat het woord des Heeren, in ons midden, nog mocht zijn met kracht en Majesteit.

Ik heb thans een gewichtige boodschap van Godswege u te brengen. Och, dat het doordrong tot de harten.

De woorden van onze tekst vindt uwe gewijde aandacht opgetekend in Richteren 5:23; waar Gods Woord aldus luidt:

"Vloek Meroz, zegt de Engel des Heeren, vloekt hare inwoners geduriglijk, omdat zij niet gekomen, zijn tot de hulp des Heeren, tot de hulp des Heeren met de helden."

In deze voorgelezen tekstwoorden worden wij bepaald bij:

De vloek over Meroz, door God Zelf uitgesproken

1. De diepe oorzaak van die vloek.
2. De grote betekenis van die vloek.
3. De onverbiddelijke volvoering van die vloek.

De woorden van onzen tekst maken een deel uit van het zo voortreffelijke, kostelijke en Godverheerlijkende lied van Debora, gezongen na de wondere verlossing door God gegeven aan zijn oude volk, in de overwinning van Sisera en het grote leger van de Kanaänieten. Deze woorden staan met de historie in dat lied bezongen in het nauwste verband.

Het was vanwege de verlating van de Heere en het verre afwijken van de God des eeds en des verbonds, dat Israël kwam onder de macht van Jabin de Koning der Kanaänieten. Doch ook tegelijk was die verdrukking een bewijs er van welk een grote plaats dat volk van Israël bij God had. Denk maar aan Amos 3:2, waar de Heere verklaart: "Uit alle geslachten der aardbodems heb Ik u alleen gekend, daarom zal Ik al uwe ongerechtigheden over ulieden bezoeken." Dus de kastijding Gods is een teken van de liefde Gods.

Twintig jaar aaneen had Jabin met geweld de kinderen Israëls onderdrukt. Hun lijden was zwaar geweest, en menselijk gesproken ging Israël zijn ondergang tegemoet.

Doch ook ditmaal gelijk wij telkens weer vinden in het Boek der Richteren, en in de gehele historie van Gods Kerk, nam de Heere weer redenen uit Zichzelf, gedacht aan Zijn verbond in Christus Jezus, en verloste Israël uit de hand van zijne vijanden. Debora, de profetes, heeft krachtens een openbaring van de hemel Barak geroepen, en hem bevolen met tienduizend man uit te trekken de vijand tegemoet. Het gehele volk, alle de stammen van Israël waren opgeroepen om mede uit te trekken ten strijde. Helaas, er waren er onder de stammen en steden die harteloos gebleven waren, en trouweloos zich hadden betoond. Toch waren er geweest, en niet alleen van Nafthali en Zebulon, die op 't woord Gods uit Debora's mond, zich gewillig hadden aangeboden. Met moed en kracht waren de ten strijde uitgetogenen uit Israël door God bedeed. God Zelf had hen aangegord, tot de strijd. En als door een wonder Gods is de vijand verslagen en Israël bevrijd.

Het gehele verloop van de strijd heeft Debora tot eer van God bezongen, en tot een blijvende troost voor het erfdeel des Heeren, dat gedurig in de strijd gewikkeld wordt hier op aarde.

En zie nu midden in dien lofzang van Debora treffen wij een Woord aan dat dien ongeschapen Verbondsengel, de Zone Gods Zelf, Debora laat uitspreken. Het is geen vloek zonder oorzaak, Nee een boodschap die ons wel met vreze en beven mag vervullen. De inhoud van die ontroerende boodschap is: *"Vloek Meroz."*

1. *De diepe oorzaak van die vloek.*

Waar Meroz lag, wordt ons niet meegedeeld, maar naar het verband te oordelen, moet het een stad geweest zijn in de vlakte van Megiddo, niet ver van de plaats, waar de strijd gestreden is, en de beslissing ten gunste van Israël gevallen is. Dat de inwoners van die stad Israëlieten geweest zijn, dat lijkt geen twijfel. En toch over die stad en over die inwoners sprak God Zelf de vloek uit. Wat was de diepste oorzaak daar nu van? Een zware beschuldiging richt de Heere tegen Meroz, en een beschuldiging die gegrond was. God Zelf had door Debora gesproken, en het ganse volk opgeroepen tot de strijd tegen de Kanaänieten. Het was dus "een hulp des Heeren met de helden."

De vraag zou gedaan kunnen worden, maar heeft dan Jehovah behoefte aan hulp? Kan de Almachtige Zichzelf niet verlossen? De apostel Paulus zegt toch ook dat God niet nodig heeft om van mensenheden gediend te worden als iets behoevende, dewijl Hij allen het levende adem en alle dingen geeft.

God heeft toch geen menselijke hulp van node. Wij hebben deze woorden ook niet op te vatten, in de zin alsof God aan ons gebonden is, en dat Hij afhankelijk van ons is. God bezit in Zichzelf een eeuwig en onbepert vermogen. Hij is de Almachtige, *Die maar spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.* Gedurig wordt de mens er maar buitengezet, opdat God alleen de eer van Zijn eigen werk zal ontvangen. Gods kinderen hebben een Machtige Helper, Heere der Heerscharen is Zijn Naam. En het is Zijn vermaak en verlustiging om ellendigen te helpen uit de nood. Het is het werk des Heiligen Geestes om dat uitverkoren volk te doen wanhopen aan hun eigen kracht, opdat zij hun sterkte in de God Jakobs zullen vinden. Het is een voorrecht wanneer wij maar veel zijn hulpe nodig hebben.

Dus deze woorden hebben wij niet op te vatten, alsof de Heere hulp nodig heeft en alsof wij de Heere moeten helpen. Nee, de hulpe des Heeren, dat is, de hulpe, gelijk de Heere die door Zijn volk wil betoond hebben aan elkaar; de hulpe die naar Zijn hart is, die Hij wil, die Hem welbehagelijk is. De Heere rekent Zich één met Israël.

God had gesproken door Debora, en de stem van Barak had geklonken door het ganse land. De nood waarin land en volk zich bevond, was hoog geklommen. En zie nu was het toch de dure roeping dat het gehele volk als een enig man zou uittrekken met de hulpe des Heeren om de vijand te verdrijven en de vrijheid terug te krijgen die zij zovele jaren hadden moeten missen.

Ook de harten van de inwoners van Meroz hadden moeten ontbranden en ontvonken, toen het woord van Barak kwam in hun oren. Zij hadden zich niet mogen onttrekken, maar zichzelf moeten geven, en mee strijden tegen de vijand, die de ondergang van de kerk zocht.

Ja, die vijand die in de grond van de zaak Gods verbond zocht te vernietigen, en de beloften Gods krachteloos te maken, ook Meroz had het moeten beseffen, waarover het ging, en hun krachten moeten geven. Maar nee, Meroz heeft niets gedaan. Zij hebben zich niet bekommerd om de ere Gods, en het welzijn van het land. Zij hebben hun broederen aan hun lot overgelaten. Het waren ontaarden van Israël. Zeer waarschijnlijk is het dat Meroz nabij het oorlogsterrein lag, en het allerminst in aanmerking kwam, om zich onzijdig te houden. Meroz had vooral grote schade kunnen aanbrengen aan die ruiters, vluchtend op hun vossen. Maar zij hebben geen hand ter hulpe toegestoken, zij hielden zich als ging het hun niet aan. Zij wilden hun leven er niet aan wagen. Zij gevoelden als het er op aan kwam niets voor de zaak des Heeren en van Zijn volk. Niets voor de ere van Zijn Naam, niets voor 't heil, dat Hij uit Israël te voorschijn zou brengen, niets voor Zijn beloften, vanouds gedaan aan Abraham, Izak en Jakob; niets voor Zijn Koninkrijk. Het liet hun alles even koud en

onverschillig. Het deerde hen niet, of de kool van Israël werd uitgeblust, of de Naam des Heeren in vergetelheid kwam, of Gods Naam zou worden gelasterd, en de dienst van de duivel zou heersen op de erve des Heeren.

Een bijbelverklaarder voegde er nog aan toe: *Waarschijnlijk, dat ze, toen zij anders merken konden, dat de Heere Barak en zijn getrouwen voorspoedig maakte, en ze dus toen in elk geval zich nog bij hun broederen hadden kunnen voegen, om mee de vijand af te maken, nog stil zijn blijven zitten.*

Hoe het zij, de houding die zij aannamen was alledroevigst. God heeft het gadegeslagen. Hij heeft er kennis van genomen, en in de ogen Gods is het zo vreselijk geweest, dat God Zelf de vloek over die stad en over hare inwoners heeft uitgesproken.

De houding van die inwoners van Meroz is een vreselijke misdaad, en een grote schande geweest. Daar was geen verontschuldiging voor; ook geen genade, de vloek Gods zou hen treffen. En die vloek is rechtvaardig.

Op de wereld worden er menigmaal vloeken uitgesproken, uit bittere vijandschap. Wat durft een mens soms aan. Dan wordt het openbaar dat de mens een kind des duivels is, en met een eeuwige vijandschap tegen God vervuld is. Is er enige oorzaak of reden dat de mens God vloekt en Zijn Naam lastert? O, in het allerminste niet. God heeft de mens geschapen versierd met Zijn beeld, opdat hij altijd God zou prijzen.

En op welk een droeve wijze de mens ook zondigde, en Gode beledigde, God doet de mens niet anders dan goed. Het betaamt alle mensen God te vrezen, maar daar is geen vreze Gods voor hun ogen.

En niet alleen dat dien verharden en verblinden mens het aandurft God te vervloeken, maar hoe menigmaal komt het ook voor dat kinderen hun ouders, en ouders hun kinderen vloeken, en allerlei verwensingen elkaar doen. Het gebeurt ook, door sommigen dat zij er niet voor terug deinzen om zich te bezondigen aan Gods kinderen, aan de ambtsdragers der gemeente, aan leraars, aan de gezalfden des Heeren.

Helaas, Gods kinderen kunnen soms oorzaak geven in hun leven dat Gods Naam gelasterd wordt. Denk maar aan het voorbeeld van David, de man naar Gods hart, die na zijn diepen val de ontzettende boodschap kreeg, dat hij de vijanden des Heeren, grotelijks had doen lasteren. Wat een bitter verdriet is dat voor David geweest. O, wat hebben Gods kinderen de bewaring des Heeren toch nodig van dag tot dag. Maar wat is het ook een weldaad, dat God een enge band om onze lendenen komt te leggen, en de hoogheid Gods steeds op onze ziel gedrukt wordt. Alleen de vreze Gods bewaart ons voor de zonde. De vijand ligt snaar steeds op de loer om Gods volk te benauwen, en daardoor God aan te tasten, en Zijn Majesteit te schenden. Welgelukzalig is de mens die gedurig vreest, en zijn hart op zijn wegen mag zetten, zijn ogen steeds op God geslagen heeft, met de verzuchting dat Gods Naam om onzentwil nooit gelasterd, maar veel meer geprezen mag worden.

Maar al zingt men de vloeken uit tegenover die Allerhoogste Majesteit Gods, God zal er niet door verminderen. O nee, "van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God." God zal op Zijn tijd de vloeken op hun kop doen nederdalen, en hen voor eeuwig doen verzinken als zij hier in de tijd niet komen tot waarachtige bekering. O God kan, naar Zijn Soevereine Vrijmacht, en maakt naar Zijn eeuwigen raad van vloekers bidders. Voor de Heere is niets te wonderlijk, en niemand kan Zijn Hand afslaan en zeggen: "Wat doet Gij?"

De lasteringen waarmede Joden en Heidenen eenmaal Christus lasterden, sneden door Zijn reine en heilige ziel; Hij is voor Zijn Kerk een vloek geworden, om degenen die

onder vloek en toorn lagen, daarvan te verlossen, en te bewerken dat er eenmaal geen vervloeking meer tegen iemand van hen zijn zal (Openb. 22:3). Diepe wonden kunnen er soms geslagen worden, door de tong die is als een vuur; een wereld der ongerechtigheid, die ontstoken wordt van de hel. Maar vloeken zonder oorzaak komen niet.

Het is een bijzondere weldaad wanneer wij gevloekt worden, dat wij er onder mogen verkeren, gelijk eenmaal David, toen hij in diepe ellende verkerende, gevloekt werd door Simeï, maar verwaardigd werd om stille te zijn, en het in de handen Gods over te mogen geven. In dezen tekst is het echter anders. De Rechtvaardige Rechter Die een wreker is en zeer grimmig, wanneer Hij in een heilige toorn ontstoken, laat vloeken, dan is daar een oorzaak voor. Bij ons diep gevallen mensen kan er zoveel over onze lippen komen dat onbedacht is, waar wij later soms veel berouw van hebben, wanneer een mens innerlijk gedichteerd wordt, en zijn verstand weer terug krijgt, maar zulks is niet denkbaar bij de Vlekkeloos Heiligen God. O geliefden, wij kunnen het nog maar als uit de verte bezien, wat God als reden opgeeft dat Meroz door Hem gevloekt is, maar Hij draagt als de Alwetende er een volmaakte kennis van. Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht. Hij is rein in Zijn spreken en heilig in Zijn richten. Beef aarde, voor het aangezicht des Heeren.

2.

Dat daarvoor gegronde redenen zijn, dat wordt ons nog meer verklaard, wanneer wij nu in de tweede plaats stilstaan *bij de grote betekenis van dien vloek over Meroz.*

Vloekt Meroz zegt de Engel des Heeren, vloekt hare inwoners geduriglijk. Wanneer wij met opmerkzaamheid en aandacht het lied van Debora nalezen, dan is er wel iets wat ons zeer verwonderen moet.

? En dat is dit, dat Ruben ook niet mee deed aan de strijd. De stam van Ruben bleef zitten tussen de stallingen om te horen het geblaat der kudden.

? Gilead bleef aan gene zijde van de Jordaan.

? En Dan onthield zich in schepen.

? Aser zat aan de zeehaven, en bleef in zijn gescheurde plaatsen.

En wat is nu de reden, dat die stammen niet vervloekt werden, en over Meroz het oordeel werd uitgeroepen? Was dan het onttrekken van die stammen aan de strijd dan ook niet af te keuren? Handelt God dan willekeurig? O nee, laat zulke gedachten toch verre van ons zijn. Het was diep te betreuren dat Ruben en die andere stammen waren achtergebleven. Het was geenszins goed te keuren. Integendeel, de Heere heeft hen bestraft. Hun zonde is niet verbloemd of verdoezeld, Nee het standpunt dat zij hebben ingenomen wordt sterk gelaakt. In de vorige verzen blijkt wel duidelijk dat God Zijn ongenoegen uitspreekt over die stammen. De tragen worden berispt.

De nodiging tot deelname aan de strijd was tot hen doorgedrongen. De voornemens des harten van Ruben waren groot, maar tot handelen kwam het niet. Zij hadden er wel over gepeinsd, wel over beraadslaagd, besprekingen gevoerd, maar geen handelen. Grote plannen ... en niets doen.

Gilead stond bij Ruben nog achter. Ruben peinsde nog, maar Gilead ontkende eenvoudig dat Baraks daad hem aanging. Immers zij woonden over de Jordaan. Wat kon hem dien strijd daar in Efraïm deren? Het was immers geheel buiten hem.

Bij Ruben was het traagheid, bij Gilead ongevoeligheid, iets van Kaïns woord: *ben ik mijns broeders hoeder?* Meestal wordt traagheid door onverschilligheid gevolgd. Op Gilead volgde Dan. Ook zijn gedrag gaf aanleiding tot een berisping.

Dan en Aser werden ook genoemd. Zij gaven zich geheel aan de handel, en sloegen Baraks oproeping in de wind.

De zucht naar winst maakte hen traag voor de dingen van Gods Koninkrijk. De zorgvuldigheden van de handel, deden Dan de strijd voor het erfdeel des vaderen vergeten. Ons hart kan maar met één zaak vervuld zijn. Is God in het hart, dan ligt de wereld er onder, maar is het omgekeerd waar, dat de wereld de boventoon heeft, dan is er geen plaats voor God en goddelijke zaken. O, hoe menigmaal ligt een kind van God er onder. Zelfs David moest klagen: Hoe kleeft mijn ziel aan het stof. Wat wordt het openbaar dat God ons maar steeds bewaren moet. Wij hebben zulk een afwijkend en afhoererend hart.

Aser woonde aan de zeeoever; vooral aan de havens had zij zich vastgezet. Zij zorgden voor zichzelf alleen, en gevoelden zeer weinig van de onderlinge band der gemeenschap. Hij moest de kust tegen de vijand veilig houden, en kon zijn havenplaatsen niet verlaten.

Bij de één zowel als bij de ander van de stammen die achterbleven, was het gevoel van roeping om de erfenis Gods te handhaven, zeer zwak, en de band der samenbinding zeer krachteloos. Scherp zijn die stammen bestraft, maar toch als stammen Israëls door de Geest des Heeren erkend in Debora's lied.

Zij werden niettegenstaande hun verkeerde houding toch als broeders toegesproken, en er werd gevraagd: "Waarom, o Ruben, waarom, o Dan?" Alsof zij wil zeggen: "Had uw broederschap met ons, dat gij ons vlees en bloed zijt, en dat gij met ons enen Verbonds God hebt, niet wat anders moeten meebrengen? O dat "waarom" sprak God tot die stammen, opdat dat woord het als een mes genezend zou insnijden in de zielen. Het waren dus nog bemoeienissen Gods, de woorden die God tot die achtergebleven stammen liet richten.

Ruben had andere tijden gekend. Toen de stammen Kanaän binnentrokken was Ruben, naar 's Heeren wil, kloek met hen mee opgetogen teen de Kanaänieten, hoewel zijn erfdeel lag aan de overzijde van de Jordaan. En zo was het ook met de andere stammen geweest. Een geest van traagheid en gemakzucht, berekening en eigen belang had die stammen overmeesterd, en ze ten dele van de broederstammen vervreemd. Toch als het er op aan kwam, dan hoorden zij er bij, en waren één met hen, gelijk ook later in verschillende gevallen gebleken is.

De meesten van Gods volk zijn geen vreemdeling van dat afgezakte leven. Wat kan het soms ver, vër wegzinken. Het schijnt soms of alles weg is, maar toch op de bodem van het hart daar smeult nog iets van dat leven Gods, dat op Gods tijd weer tot heldere openbaring komt. Waar God eenmaal Zijn werk in het hart begonnen is, door Zijn Geest, daar zet Hij het ook voort, maar Hij onderhoudt het ook en voleindigt het. Lag het niet in God vast, dan was het spoedig gedaan. Hoe meer ontdekkende en verlichtende genade wij van de hemel ontvangen, hoe meer wij het gewaar zullen worden, dat het alleen God is die ons staande houdt, en die over ons waakt, bij dagen en bij nachten. Komt het er op aan, dan, dan kiezen zij partij.

Met Meroz was dat anders. Hun zonde was dat zij niet te hulp gesnelde bij de vervolging van de vluchtende vijanden. Die vervolging was niet ineens afgelopen, doch werd in verschillende richtingen voortgezet, zolang men kon (zie hoofdstuk 4:16, 17). Het was vanzelfsprekend dat de bewoners der Israëlitische steden uit de omgeving bij die vervolging niet werkeloos mochten toezien, maar zich hadden

moeten scharen onder de helden, de dapperen van Baraks leger. Dat nu hadden de mannen van Meroz niet gedaan. Zij van wie men dat zeer zeker had kunnen verwachten en die daartoe alleszins de gelegenheid hadden gehad, waren niet gekomen tot de hulp des Heeren. De zaak des Heeren, en van des Heeren volk had hen onverschillig gelaten. Daarom en daardoor hadden zij zwaarder gezondigd dan de stammen, die vóór de strijd stil waren weggebleven.

Zij werden nu, de mannen van Meroz, vanwege hun meer dan Laodicese houding getroffen door de Goddelijke vloek. Het was de Engel des Heeren Zelf, Die eens wezens niet de Heere is, en Die aan Israël de overwinning schonk (zie hoofdstuk 2:1), Die deze vervloeking in Debora's mond gelegd had. Letterlijk genomen, richtte Debora tot haar hoorders, het bevel om te vervloeken; de bedoeling is echter: *vervloekt zij Meroz!*

De houding van Meroz is in 't oog lopend geweest. Van zeer nabij zijn zij met de zaken in aanraking geweest. Vandaar ook minder te verontschuldigen dan Ruben, en andere nalatige stammen. Waarom trof dan Meroz alleen en bepaaldelijk een vloek, waardoor zijn inwoners verworpen werden van God, Zijn aangezicht en gunst, afgesneden van Israël. O, hier ligt een onderscheid, en dat is de grote betekenis van die vloek.

In het wezen der zaak, stond Meroz aan de zijde van Sisera en Jabin, tegen zijn volk. Zij hebben dus tegen God en tegen Zijn volk gestreden. Vanzelf dat had gij tegen Meroz niet moeten zeggen. Zij zouden nu wel toegestemd hebben, dat zij aan Israël geen dadelijke hulp hebben geboden, maar dat het toch niet inhield tegen Jehovah te strijden. Meroz zou wel ingebracht hebben: "Gij moest Barak en zijn leger maar eens van nabij gekend hebben, dan zou uw oordeel wel wat gewijzigd worden. Nee, tegen de Heere zijn wij geenszins, maar wel tegen Barak en zijn heir.

Hun taal was veel te hoog, en hun roem veel te werelds, om de naam van volk des Heeren waardig te zijn. O, wat een leugenachtige geveinsdheid!

En om het nog duidelijker te zeggen: door alle tijden heen zijn er een deel mensen, die weinig of geen hart openbaren voor de vreze en de dienst van God; weinig of geen hart voor de ere van Zijn Naam; en voor de stichting en geestelijke vrijheid van Zijn volk. Zij laten zich niet opwekken door het Woord van Debora. Zij laten zich niet vergaderen achter de Baraks. Zij tonen geen hart voor de zake Gods, en van Zijn volk. Zij werken eerder, op welk gebied dan ook, tegen, hetzij door daadwerkelijke tegenkanting, of door meer lijdelijke tegenstand.

Toch moeten wij zeer voorzichtig zijn in onze beoordeling. De Heere kent degenen die de Zijne zijn, en Hij is het als die Hartenkenner en Nierenproever, Die ziet tot in het diepste van ons hart. Het is voor ons mensen, al zijn wij begenadigd, en aanvankelijk verlicht door Gods Geest, onmogelijk te bepalen hoe ver het gaan kan met genade, in een kwijnende staat, zomin als het mogelijk is de grens aan te geven van iemand met een voorbeeldige wandel en gevoelige indrukken, zonder de bijzondere genade des Heiligen Geestes. Er komen tijden dat Gods kind voor zichzelf een raadsel is, en zichzelf geen naam meer kan geven. Zij weten soms niet meer wat zij van zichzelf moeten denken.

Gods kinderen, hoewel het leven Gods deelachtig zijnde, kunnen zo verstrikt zijn door de zorgvuldigheden des levens, dat zij zich voor een tijd onttrekken van Gods volk. De wijze maagden kunnen met de dwaze in slaap zijn gevallen. Het vuur der liefde kan zo ver uitgeblust zijn, dat er geen vlam meer te zien is.

De waarheid spreekt zelf van een verachten in de genade. De Bruid in Hooglied 5 sliep, en lag op het bed van zorgeloosheid. Salomo boog zich voor de afgoden van zijn

vreemde vrouwen. En om niet meer voorbeelden te noemen, doch het is zeer duidelijk dat voor een tijd het leven van Gods volk zo zijn kan, dat zij God geen ere aandoen, het volk zelfs bedroeven, meeheulen met de vijand en wat al niet meer. Grote schade brengen zij zichzelf toe, en zij zijn zelf er de oorzaak van dat God Zijn aangezicht voor hen verbergt, en dat zij in het dorre moeten wonen. Toch vloekt God hen niet en wil hen niet veroordeeld hebben als personen. Het zijn en het blijven Zijn kinderen, ook al dwalen zij, gelijk David eenmaal betuigde als een verloren schaap.

Maar dat is met degenen die tot Meroz behoren, zo geheel anders. Zij behoren uitwendig wel bij de Kerke Gods; zij zijn er door hun ouders ingebracht. Zij werden gedoopt, gingen soms jaren naar een Christelijke school, bezochten de catechisatie, sloten zich soms aan als belijdende leden, maar zijn vijanden van God en van Zijn volk. In de grond van de zaak zijn zij Sion gram. Ismaëls die spotten met Izak; kwade pesten in het midden van Gods Kerk.

Er is zelfs nog een groot onderscheid tussen onbekeerde mensen, niet wat de grondslag van hun leven betreft, maar wel wat de openbaring van het leven aangaat. Er zijn inderdaad genadeloze mensen, die nog een open consciëntie hebben; nog eerbied voor de waarheid; achting voor Gods volk, en ingetogen leven. Dezulken zijn nog wel eens bewogen bij de gedachte aan dood en eeuwigheid, en zijn overreed dat zij zo voortlevend, God niet zullen kunnen ontmoeten. Zij zouden hun plaats niet gaarne ledig laten staan in de Kerk, en zijn soms in hun uiterlijk leven, nog voorbeeldiger dan sommigen van Gods volk. O, zolang de consciëntie van een mens nog spreekt, dan is dat een bewijs dat God hem nog niet heeft losgelaten.

Maar nu die anderen die als Gallio zich geen van deze dingen aantrekken. Dezulken die de waarschuwingen verwerpen, het bloed des Nieuwen Testaments onrein achten; mensen die zich verharden in de zonde, en openlijk betuigen dat zij aan de kennis van Gods wegen geen lust hebben.

In dat "Meroz" wat wij nu bedoelen, wonen mensen die vroeger nog knepen in hun consciëntie hadden, zodanig leefden dat sommige mensen er nog wat goeds van dachten, maar die op latere leeftijd spotten met hetgeen waar zij vroeger nog eerbied voor hadden.

O, ik beef, terwijl ik aan dezulken denk, die openlijk hun vijandschap betonen tegen God en zijn volk. Hun consciëntie is gesloten, de waarheid doet geen kracht meer. Zij zijn als Ezau die om ene spijze zijn eerstgeboorterecht verkocht. Ja, zij zijn nog minder dan Ezau, want hij zocht nog een plaats des berouws met tranen, maar bij hun komt er geen traan meer over hun wangen. Zij komen niet tot de hulp des Heeren. Zij weigeren beslist. Zij spotten met het leven, en met de strijd van Gods kinderen. Zij verwerpen God, en zij breken door alle banden heen. Onaandoenlijk blijven zij voor de ernstige boodschappen die tot hen worden gebracht. Zij lasteren de heerlijkheden, en blijven nergens meer voor staan. Worden zij soms nog aangesproken, dan ligt er een glimlach op hun aangezicht. ja, er zijn van die droeve elementen die nog erger dan die jongens bij Eliza niet achter de rug, maar in het aangezicht van Gods knechten en kinderen het aandurven om hen spottend in het aangezicht te zien, en met een satanise lach hun vijandschap te openbaren.

Op verschillend terrein leven zij zichzelf uit, zijn vertrouwd geworden met de zonde, en scheiden zich ten slotte af van de zichtbare Kerk, of zo zij nog enige godsdienst willen behouden, begeven zich tot de leugen. Op een hemel hopen zij niet, en aan een hel geloven zij niet. Zij zeggen, wij zullen het wel afwachten. ja, het gaat soms zover, wanneer over de ontzaglijkheid van de eeuwigheid met hen gesproken wordt, dat zij

zeggen: daar is nooit iemand teruggekomen om te zeggen hoe het is. Ik hoorde zelfs, in de tijd van mijn bediening, een inwoner van Meroz zeggen: Ik ben zelfs voor God niet bang, en vrees de hel niet.

O mensen, 't is om er koud van te worden. Maar wij zien dat als God een mens los laat, waar hij toe in staat is; de duivel, ja nog minder, want de duivelen geloven ook, en zij sidderen (Jak. 2:19).

Is het nu een wonder, dat de Engel des Heeren zegt: "Vloekt Meroz, vloekt hare inwoners geduriglijk"? Meroz heeft God verloochend en schandelijke ontrouw jegens zijn volk bewezen. De verdoemenis van dezulken is rechtvaardig. Zij zullen het oordeel dragen, zo zij zich niet van hart bekeren, en vernieuwd worden door de krachtadige en onweerstandelijke bediening des Heiligen Geestes.

Zie daar nu met een enkel woord u voorgesteld de grote betekenis van de vloek over Meroz.

3.

Ons rust nu nog ten slotte iets te zeggen over: *de onverbiddelijke volvoering van die vloek*.

De vloek is in vervulling gegaan. Wanneer een mens iemand vloekt, is dat dikwijls een ijdel lippenwoord. Gods vloek daarentegen is een daad. Het was de Engel des Heeren, Die Meroz liet vloeken. En in beloften en bedreigingen is Hij de Waarachtige. Wat uit Zijn mond gaat blijft vast en onverbroken. Aan de ene zijde wat Die Waarachtige Getuige belooft aan Zijn volk wordt bevestigd, al is het soms door de diepste en onmogelijke wegen. Hij houdt getrouw Zijn Woord. Hij volbrengt het tot in het duizendste geslacht. Gods kinderen hebben er niet aan te twijfelen. Het moge hun zielen sterken in de diepste beproevingen en in de zwaarste strijd.

Maar de Engel des Heeren vervult ook al Zijn bedreigen. Hij is de Vorst van het heir des Heeren. Hij draagt de Banier boven tienduizend. Hij was het die Sisera's leger verschrikt had, en aan de spitse van Zijn volk staande, Zijn volk bracht tot de overwinning. Hij vervloekte hier degenen, die Israël wilden heten, en zich naar Zijn Naam noemden, maar in hun hart Hem haten, en de vreze Gods haten, en geen hart hadden voor de zake Zijns Koninkrijks, noch voor Zijn volk. God is een verterend vuur en een eeuwige gloed bij wien niemand wonen kan. En Christus wordt wel voorgesteld als het Zachtmoedige Lam, maar ook als een Leeuw die brult en verscheurd al wie Hem tegenstaat. Met vlammend vuur zal Hij wrake doen over degenen, die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie niet gehoorzaam zijn. Hij zal naar Jesaja 66:14 *Zijn vijanden gram zijn*.

Meroz is de stad op welke de schrikkelijke toorn Gods rustte; zij en haar inwoners zouden geen vrede hebben. Gods Woord bewaart over die stad een geheimzinnig stilzwijgen. Terwijl de vlakte van Megiddo een van de beroemdste gedeelten was van het land Kanaän; een vlakte die het toneel was van zo menige strijd; terwijl de naam en plaats van de beek Kison, van de berg Thabor, van de stad Taänach tot op de huidige dag zijn bewaard, weet niemand van de ligging der stad Meroz meer een spoor te ontdekken, en is van hare geschiedenis geen bladzijde aan de vergetelheid ontruikt. Wij zouden kunnen vragen, hoe kwam zij om? Hoe verging zij? Welke was de straf waardoor haar bestaan een einde nam? Maar op al die vragen vernemen wij niets, dan een veelbetekenend stilzwijgen. O, dat wij er toch met aandacht op mochten letten.

Dat is het oordeel Gods over allen, die zich aan de strijd Gods onttrekken. De vloek des Heeren rust op hen. Zij missen allen invloed op het leven. En als aan het eind van een eeuw de historieschrijver zich neerzet om de lotgevallen van land en volk te vereeuwigen, zal enkel de naam van dezulken worden genoemd. Het enige wat er overblijft, is een nagalm van het woord door de Engel des Heeren gesproken: *vloekt Meroz, vloekt gedurig hare inwoners, omdat zij niet gekomen zijn tot de hulpe des Heeren.*

God laat niet met Zich spotten. Hij weet Zijn tijd. Hij kent het hart. Wij kunnen ons voor God niet verbergen. Hij weet ons wel te vinden; en de mens zal het oordeel niet ontvlieden. Elk mens die onbekeerd sterft, gaat verloren om eigen schuld. En hoe meer roepstemmen en waarschuwingen wij gehad hebben, hoe zwaarder dat het oordeel zijn zal. De Heere Jezus heeft Zelf gezegd, dat die de weg geweten hebben, en niet bewandeld, die zullen met dubbele slagen geslagen worden. Krachtens Adams schuld liggen wij onder het oordeel, maar komt daar nog bij, de verwerping van Christus dan zal het dubbel zwaar zijn. En vooral wanneer wij het evangelie openlijk verworpen hebben, en de Heiligen Geest hebben bedroefd, en gelasterd.

De Engel des Heeren die Meroz vloekt, zal Meroz vervolgen, en zijn vloek Meroz treffen. O, wat een vreselijke vloek toch! Een vloek die uitgevoerd wordt zonder barmhartigheid, of verschoning. Dan kent God geen medelijden, Nee onverbiddelijk is de volvoering van het oordeel. De goddelozen worden verdaan van voor Gods aangezicht. Zij worden verdelgd van de aardbodem, en Gods gerechtigheid wordt in hen verheerlijkt tot hun eeuwig verderf. Als pottenbakkersvaten worden zij verbrijzeld, en in stukken geslagen (Psalm 2:9).

In een stikdonkere nacht gaan zij onder, zonder ooit het licht meer te aanschouwen. Hun gedachtenis wordt van de aarde verdaan, en zij gaan heen zonder begeerd te zijn. ja, God rekent wel af; wees daar maar van verzekerd. Vreselijk is het te vallen in de handen van een levend God. Hij zal ze eenmaal afscheiden, en hun deel zetten met de geveinsden, daar zal weinig zijn en knersing der tanden.

En Meroz, ja allen die datzelfde leven geleefd hebben, zij zullen in de hel niet meer bidden, maar hier door God vervloekt, zullen zij Hem eeuwig vloeken vanwege de pijnen en de smarten. O, was er in de hel nog mogelijkheid om een ogenblik onder God te buigen, er zou nog verademing zijn, maar daar worden de verdoemden nimmer toe verwaardigd. Hier hebben zij het nooit begeerd, ja er mede gespot, en in de rampzaligheid zal er geen gelegenheid zijn om zich ooit te verootmoedigen. Wij zijn niet in staat om het miljoenste deel ervan uit te drukken, wat de volvoering van de vloek zijn zal, in de buitenste duisternis, Nee, daartoe is onze tong te kort, en zijn onze woorden veel te arm. Wanneer wij geraken aan de grenzen der eeuwigheid, dan moeten wij met eerbied gaan zwijgen; geve de God aller genade ons genade, om Christus' wil, nu staande als aan de grens der eeuwigheid met diep ontzag in te stemmen met de dichter van Psalm 119:69:

Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer!

Toepassing

En nu mijne geliefden, dat de schrik des Heeren ons bewegen mocht tot het geloof en tot de zaligheid. Een aller gewichtigste boodschap heeft God tot ons laten brengen in deze ure. Dat door de bediening van God de Heiligen Geest oren en harten werden geopend, om er eens acht op te slaan. ja, dat zal toch noodzakelijk zijn, al is met de

grootste ernst de waarheid gelegd op onze consciënties. De Heere Jezus heeft in de gelijkenis van de rijken man en de arme Lázarus Zelf betuigd, al stond er iemand van de doden op, zij zonden het zich niet laten gezeggen. En zo is het ook inderdaad. Wat is de doodstaat van de mens in Adam toch vreselijk. Wij hebben ons moed en vrijwillig in dien val van alle schatten en gaven beroofd, en nu zijn wij horende doof, en ziende blind. Dat Gods Geest dit woord vergezelde.

Het is Gods neerbuigende goedheid nog, dat wij nog waarschuwingen van de hemel ontvangen. Wij worden nog waardig geacht dat de vloek van Ebal, en de zegen van Gerizim over ons nog wordt uitgeroepen.

Inderdaad, zware tijden belevan wij. De wereld heeft met God afgedaan, maar God nog niet met hen. Dood en verderf dreigt van alle kanten. Wij moeten onze ogen wel moedwillig sluiten, om het niet te willen zien dat God uitgegaan is uit Zijne plaats om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken (Jesaja 26:21).

In de jaren die achter ons liggen, heeft God het zwaard bevel gegeven, en miljoenen zijn er afgesneden in veel landen, die op de verschrikkelijkste wijze hun leven hebben moeten eindigen. Een nieuwe wereldoorlog, een andere afslachting van mensen staat voor de deur, waarbij het te vrezen is, dat wat achter ons ligt, maar kinderspel geweest is. Wij willen niet profeteren, maar geven wij acht op Gods getuigenis, dan is het ergste te vrezen.

God zal betonen dat Hij God is. God houdt de volkeren nu nog in bedwang, maar wat zal het zijn wanneer God ze los zal laten? Dan mogen wij met David wel zeggen: "Uw oordeel Heere, kan niet dan vreselijk wezen." De wereld maakt zich rijp voor het oordeel Gods. En slaan wij nu eens een blik op het erf van Gods Kerk, in haar zichtbare openbaring, wat moet vreze dan onze harten vervullen.

Hier zitten vaders en moeders die er van mee kunnen praten hoe droevig het gesteld is met hun kinderen. Ouders worden door hun kinderen, die zij onder hun hart droegen, en aan hun hart drukten, op hun hart getrapt. Ja, soms door hun eigen kinderen verlaten, terwille van de waarheid Gods.

Ouders, al zijn onze kinderen nog onderworpen, en al gaan ze nog mee onder de waarheid, wat kunnen wij er weinig van bemerken, dat het nog enige vrucht draagt. Wij moeten wel eens zuchten: "O God, zouden zij nog een consciëntie hebben? Zouden zij nog wel eens denken aan dood en eeuwigheid? Zou het nog wel tot hun doordringen, dat zij bekeerd moeten worden; en dat zij zo voortlevend God niet kunnen ontmoeten? Wat zijn het toch onvruchtbare tijden die wij belevan. Het is of God alles heeft overgegeven aan zichzelf, en dat er niets meer is dat tot hen spreekt.

O kinderen, o jongens en meisjes, ik heb in deze ure een ernstige boodschap ook aan u. Draagt gij nu nooit iets mee van de waarheid? Gaat het altijd maar over u heen? Uw ouders nemen u mee naar de Kerk; zij zenden u naar de catechisatie; op de school wordt Gods Woord u telkens voorgehouden; er zijn ogenblikken dat uw ouders u aanspreken over het enige nodige voor de grote eeuwigheid. Maakt het dan nimmer indruk op uw hart? Brengt het u nooit tot enig nadenken? Bedenk toch dat de dagen der jeugd de tijd is tot bekering. De meeste mensen die God bekeert, roept God in de dagen van hun jeugd en jongelingschap. God wekt er ons zelf toe op in Pred. 12:1. "Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen in dewelke gij zeggen zult: ik heb geen lust in dezelve."

Hoe ouder dat de mens wordt hoe ongevoeliger en verharder dat hij wordt in de meeste gevallen.

Nu leeft ge nog onder zulk een ruïn aanbod van genade. In Adam zijn wij allen verdoemelijk voor God. Wij zijn in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, voorwerpen van Gods vloek en toorn. Maar hoe diep ellendig en rampzalig wij ook zijn, God laat u nog een weg verkondigen in Christus Jezus de Tweede Adam, waardoor gij de welverdiende straf nog kunt ontgaan, en wederom tot genade komen. God Zelf heeft in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid een weg uitgedacht met behoud en verheerlijking van Zijn recht, om degenen die onder de vloek lagen, daarvan te verlossen.

Christus heeft een vloek willen worden, om de vloek weg te nemen, en om hen te kronen met goedertierenheid en barmhartigheden. Het staat geschreven tot troost en bemoediging van Gods knechten dat Gods Woord nooit ledig zal wederkeren, maar dat het doen zal wat Hem behaagd, en dat het voorspoedig zal zijn waartoe Hij het zendt. God zal aan Zijn ere komen, en verheerlijkt worden zowel in de zaligheid van de uitverkorenen, als in het tandengeknars van de goddelozen. Wij zijn verantwoordelijk voor de arbeid, maar niet voor de vrucht.

Wat ik u bidden mag als een gezant van de hemel: "Laat u toch met God verzoenen." De wereld stelt teleur, de duivel misleidt u, en zoekt niets anders dan uw eeuwigen ondergang; en bovendien de zonde hoe verlokkelijk zij u ook schijnt, tracht u te vermoorden, en langs de kortste weg in de hel te krijgen. Die de Heere Jezus vindt, die vindt het leven, en trekt een welgevalen van de Heere.

Jong en oud, klein en groot, bedenk toch wat tot uw eeuwige vrede dient. Ja mannen en vrouwen, ouden van dagen, Gods lieve Geest bewerkte nog intijds uwe harten tot de vreze van Gods Naam. Wanneer het aan onze zijde hopeloos wordt, dan is er nog hope. Er is toch zulk een ruimte door God geopenbaard in de zending van Zijn Zoon hier op aarde. Voor de grootste der zondaren is er genade in het bloed van de Heere Jezus Christus Gods Zoon. Hij kwam om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. Hij gaf Zich in de dood, ja in de dood des kruises tot voldoening aan het Goddelijk recht, en om arme gebonden zondaren vrij te maken uit de banden des Satans, en te verlossen van de vloek der wet. In Christus is de gerechtigheid en het leven.

Ouders, hebt u kinderen, die met God en godsdienst hebben afgedaan, en waar gij niet meer tegen spreken kunt, o dat ge er dan gedurig met de Heere over spreken mocht. Er ligt niemand buiten Gods bereik. Hij is de Machtige en de Almachtige om hen te bekeren; om een haak in hun neus en een gebit in hun mond te leggen. Dat uw ogen het nog eens zien mochten, en dat die verloren zoon nog eens terugkwam, en die dochter die zich nu van alles afwendt, met boete en berouw aan de voeten van de Heere Jezus terecht kwam. Zij leven nog, en God leeft ook nog. *Er is bij de Heere vergeving, opdat Hij gevreesd worde.*

Wat bij de mensen onmogelijk is, dat is mogelijk bij God. En mocht ik in deze ure de consciënties eens raken van degenen die hier nog wel zitten, maar eigenlijk spotten met alles wat er gepreekt wordt. Daar zitten er hier, voor wie de dienst van God een vermoeidheid is, en op het punt staan om de waarheid vaarwel te zeggen. Zij ergeren zich aan de zuivere, eenvoudige waarheid Gods. Een enkele maal komen zij nog ter Kerk, maar de verveling en de vijandschap is op hun aangezicht te lezen. Ik wenste in deze ure wel, dat alle jonge mensen thans waren in dit Kerkgebouw; om nog eenmaal de waarheid te horen.

Dat mijn tong was als de pen van een vaardigen schrijver, en dat de scherpe pijlen van Gods Woord gedreven door Gods Geest, in uw hart mochten ingaan. Thans heeft de wereld en de zonde de overhand op u, maar luistert nog eens eenmaal naar Gods Woord.

Onverschilligen, verachters van God, verwerpers van Christus, spotters met het evangelie, denk, o denk aan Meroz. U staat thans voor de poorten van die stad, of wellicht hebt u binnen die stad reeds een woning betrokken. Wat ik u bidden mag: Vliedt, vliedt toch uit die stad waar de Engel des Heeren de vloek over uitspreekt. De inwoners van die stad zinken steeds dieper in de zonde weg, en verwerpen Christus. Breek met de zonde, aanvaardt de vloek, waaronder u ligt, en dat u als een hulpeloze in uzelf door het geloof vluchten mocht tot de hulp des Heeren; tot de hulp des Heeren met de helden. Dat u God lief kreeg, en Zijn volk lief kreeg, Zijn dag, Zijn inzettingen, Zijn Naam, Zijn zaak.

In de wonden van de Heere Jezus is alleen maar ontkoming, en vrede voor zielen. Blijft u God haten, en met Zijn volk spotten, dan hebt gij niet anders te wachten dan met Meroz verdeldg te worden. Veracht het woord dezer vermaning toch niet! God heilige het aan uw harten, tot Zijn eer, en uw zaligheid.

En tenslotte, de tijd roept mij om te eindigen, maar volk des Heeren, ook tot u nog een enkel woord. Het was Gods Geest die u van dood levend maakte. Het was Gods Geest die u overtuigde van zonde, gerechtigheid en het oordeel. Het was door de liefde Gods, dat u Gods recht leerde beminnen en de vloek waaronder u lag, over te nemen. Wat een blijdschap gaf u de opening van het evangelie. De wet werkte niet anders dan toorn, maar de openbaring van Christus was u tot zaligheid. Dat u niet tussen de stallingen bleef zitten, en dat de wereld toch de overhand niet over u hebbe, tot schade van uw zielsleven. Dat u mocht komen tot de hulp des Heeren. Helpt uzelf toch niet langer met uw bevindingen en ervaringen, wordt niet ijdel als het vermogen overvloedig aanwast, zet er uw hart toch niet op, Gods Geest mocht met u twisten, om alles buiten Christus als grond te verliezen, en dan uitgedreven uit uzelf te beleven:

*'t Behoeftig volk in hun noden,
In hun ellende en pijn
Gans hulpeloos tot Hem gevloeden
Zal Hij terg redder zijn.*

Psalm 72:6.

Die dierbare Engel des Heeren, van God verordineerd in de eeuwigheid, en in de tijd gegeven, voleindigend het werk dat de Vader Hem gegeven had om te doen, mocht door Zijn Geest u helpen, verlossen van onder de vloek der wet, en terug brengen in de volzalige gemeenschap Gods, waar al het oordeel voor eeuwig voor uw ziel wegvalt.

En zijt gij door genade, door de trekkende liefde des Vaders, tot de hulp des Heeren gekomen, de tijden zijn donker. De Kerk komt straks in de smeltkroes, en de oven staat voor u open, maar laat het u tot troost zijn, dat hoe donker het ook zal worden, wanneer zij straks naar Daniël 11, door het zwaard en door de vlam zullen vallen, door gevangenis, en door beroving veel dagen, dan zult u met een kleine hulp geholpen worden. Wees niet mistroostig, maar verblijd u in de hoop. God Drie-enig is de sterkte van uw hart. De Heiligen Geest uw blijvende vertrooster. Meroz wordt verdeldg, en gij, u zult bevestigd worden tot in alle eeuwigheid.

Amen

6. HET STERVEN VAN MOZES

Zingen: Psalm 37: 19
 Lezen: Deuteronomium 34
 Zingen: Psalm 49: 6-7
 Zingen: Psalm 149:5
 Zingen: Psalm 68:2

Geliefden.

In Psalm 37:37 roept David ons toe: *"Let op de vrome, en ziet naar de oprechte want het einde van dien man zal vrede zijn."* Wij worden dus opgewekt om te letten op de vrome, en te zien naar de oprechte. Jozefs broeders verklaarden ook dat zij vrome lieden waren, maar met dat alles hadden zij hun broeder toch verkocht. Hier wordt zulk een vroomheid bedoeld, die vloeit uit de vreze Gods, gewerkt door de Heiligen Geest; een vroomheid die gelijk staat met godzaligheid.

Van oprechten wordt hier gesproken, dezulken namelijk die in een rechte verhouding tot God zijn gesteld, gelijk wij dat van Job en meer anderen van Gods kinderen lezen. Zij zijn door God oprecht gemaakt en hebben in oprechtheid hun schuld voor God bekend (Psalm 32:5). Het zijn zulken die gedurig door de ontdekkingen des Heiligen Geestes aan hun onoprechtheid bekend zijn gemaakt, en steeds meer leren zuchten: "Laat de oprechtheid en de vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U (Psalm 25:21).

Wij zien zo vaak aan wat voor ogen is. Wat een optocht kunnen wij maken voor een Saul, die zich achter de vaten heeft verstoken, en die profeteert. Wat een grote gedachten hebben wij soms van een Simon de tovenaer, die zich voegt bij de apostelen, en wat laag kunnen wij op een Hanna zien, die daar sprakeloos voor God ligt, maar toch bitterlijk bedroeft van ziel is. O, het wordt zo openbaar in ons leven, dat wij uit en van onszelf niet anders dan dwaasheid en blindheid zijn, en maar steeds van node hebben met de dichter te zuchten:

*Och, dat ik klaar en onderscheiden zag,
 Hoe ik mij naar uw bevelen moet gedragen.*

Psalm 119:14.

God Zelf moet onze ogen maar openen om te mogen zien de wonderen van Gods wet, maar ook om te letten op de vrome en te zien naar de oprechte. De belijdenis van de mens kan soms zo gereformeerd zijn, maar de praktijk zo in strijd met Gods Woord en Wet. Op uitwendig vertoon moeten wij niet letten, ook niet onze oren neigen tot degenen die roepen: *"Heere, Heere"*, maar veel meer of wij kunnen bespeuren de echtheid van Gods werk, die zich openbaart in heiligen wandel en godzaligheid. Alleen Gods werk zal maar gekroond en bevestigd worden. Zonder heiligmaking zal niemand God zien. En naar die volmaaktheid jaagt toch Gods volk. Het is toch de lust van het nieuwe leven, in de vereniging met Christus om Zijn beeld gelijkvormig te mogen worden.

En nu zegt de dichter: "Let op de vrome, en zie naar de oprechte; want het einde van dien man zal vrede zijn." Hun begin kan soms zo duister en bestreden zijn. En in hun leven? Hun bestraffing is er soms allen morgen. O als zij alleenlijk in dit leven op Christus waren hopen, dan waren zij de ellendigste van alle mensen. Wat zijn de tegenspoeden der rechtvaardigen menigmaal vele. Wat gaat hun weg vaak door de

diepte. Wat worden zij veel gekweld en beroerd door Satan, wereld en eigen vlees. Maar hoe zwaar hun strijd ook is, en hoeveel onrust hier in dit Mesech hun deel is, het einde van dien man zal vrede zijn.

Sauls einde was onrust, en op de hoogte van Gilboa viel hij in de eeuwige onvrede. Simon de tovenaer kwam openbaar als een man die was een bittere gal en samenknopsel van ongerechtigheid. Nee, wij moeten niet denken dat wij Lazarus dood kunnen hebben, en het leven van de rijke man. De wens van Bileam is dwaas en vruchteloos.

Het einde van de vrome en van de oprechte zal vrede zijn. God heeft van eeuwigheid gedachten des vredes over hen gehad. Christus heeft door Zijn bloed de vrede verworven. Hij Zelf is hun vrede (Eféze 2:14). De Heilige Geest schenkt die vrede Gods in hun hart. *Het einde zal vrede zijn.* De God des Vredes zal de Satan haast onder hun voeten verpletteren, en ... zij zullen ingaan in de vrede, degenen, die in hun oprechtheid gewandeld hebben. En die eeuwige vrede zal niemand meer kunnen verstoren, of verwoesten. Gods volk komt in die stad welks Kunstenaar en Bouwmeester God is, en waar geen vijand een pijl ooit meer zal kunnen schieten. Het einde van die man zal vrede zijn.

Komt geliefden, wij wensen in deze ure u bij zo'n man te gaan bepalen, waarop dat woord uit Psalm 37:37 op van toepassing was.

Het woord van onze overdenking kunt u opgetekend vinden in Deuteronomium 34:5, waar Gods Woord aldus luidt:

"Alzo stierf Mozes, de knecht des Heeren, aldaar in het land van Moab naar des Heeren mond."

Aan de hand van dezen tekst wensen wij met de hulpe des Heeren te spreken over: Het sterven van Mozes, de knecht des Heeren, op de hoogte van Pisga.

1. Hij was door God voorbereid.
2. Hij was met de dood verenigd.
3. Hij is in de dood verheerlijkt.

In Hebréeën 9:27 zegt de apostel Paulus dat het de mensen gezet is eenmaal te sterven, en daarna het oordeel. Wij zijn geschapen om te leven, en wij worden geboren om te sterven. Krachtens onzen diepen val in Adam, door de verbreking van het verbond der werken zijn wij allen de tijdelijke, geestelijke en eeuwige dood onderworpen. In de Staat der rechtvaardigheid hadden wij een vrije wil. God heeft ons laten kiezen. Helaas wij hebben in ons verbondshoofd Adam de dood verkozen boven het leven.

En nu is het de mens gezet eenmaal te sterven. De bezoldiging der zonde is de dood. De Heere had het immers Zelf gezegd tot Adam toen hij hem het proefgebod gaf, dat inhield niet te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven." Dat gebod is overtreden, en nu wacht ons alleen de dood. Niemand zal zijn ziel van het graf redden. Wij lezen in Gods Woord maar van twee kinderen Gods die van de dood zijn vrijgesteld, en dat was Henoeh en Elia. Doch hun onmiddellijke opneming in de heerlijkheid hebben wij als uitzonderingen te beschouwen.

Nu heeft het geweld en de list des satans, alsook de ongehoorzaamheid van Adam Gods raad en verbond niet kunnen vernietigen. Ameer Satan de mens verleidde, en Adam en Eva van de verboden boom hadden gegeten, had God gedachten des vredes gehad en niet des kwaads.

Naar Gods vrijmachtig welbehagen in Christus Jezus heeft Hij van eeuwigheid een volk verkoren tot de eeuwige zaligheid en heerlijkheid. Het heeft Hem behaagd om door de diepte van Adams val Zich te verheerlijken in Zijn eeuwige Soevereiniteit. De predestinatie is het besluit Gods aangaande de eeuwigen staat der redelijke schepselen. De predestinatie is niet een daad van barmhartigheid of rechtvaardigheid, maar van de Soevereiniteit Gods. De verkiezing en de verwerping zijn dus twee daden die uit Gods Soeverein besluit naar buiten komen.

De rechtvaardigheid wordt daarin openbaar doordat God het ene deel, en dat wel het allergrootste laat in hun verderf en ondergang, waarin zij zichzelf geworpen hebben. De Barmhartigheid, door dien Hij uit die verderfenis trekt degenen die Hij in Zijn onveranderlijke raad uit enkele goedertierenheid, in Christus uitverkoren heeft, zonder aanmerking hunner werken. Christus heeft voor beide Zijn Vader gedankt in Matth. 11:25, 26.

Voor die uitverkorenen nu is de dood geen straf meer, maar een zegen. Voor hen geldt het, dat de dag des doods beter is dan de dag toen zij geboren werden. Van onder het vonnis en het oordeel des doods worden zij verlost.

In de wedergeboorte worden zij uit de geestelijken loodstaat opgewekt. Van de eeuwigen dood worden zij ontheven, en de tijdelijke dood al moeten zij dien ondergaan, is voor hen geen betaling meer voor de zonde, maar een afsterving van de zonde en een doorgang tot het eeuwige leven.

De wereld moet sterven, en Gods volk mag sterven. Waarom Gods volk mag sterven? Omdat hun Gezegenden Borg en Middelaar de Heere Jezus Christus de dood te niet gedaan heeft, en verslonden tot eeuwige overwinning. De Zone Gods nam onze menselijke natuur aan, van de eeuwigen toorn Gods in de staat Zijner diepe vernedering. Hij droeg vrijwillig het oordeel en de vloek in de plaats van Zijn volk. Hij heeft Zichzelve vernietigd gehoorzaam geworden zijnde, tot in de dood des kruises. En terwijl Hij de dood inging, heeft Hij door Zijn eeuwige kracht de dood, de doodsteek gegeven, en in Zijn opstanding het leven en de onverderfelijke aan het licht gebracht. Nu heerst de dood niet meer over dat uitverkoren volk; God heeft het oordeel van Zijn volk weggenomen op grond van Christus' volmaakte Borgtocht, en nu is de dood de lichamelijke dood voor dat volk de weg tot de volle genieting van de eeuwige zaligheid en heerlijkheid. Zalig zijn dan ook daarom de doden, die in de Heere sterven, en degenen die door de kracht van, Christus opgewekt worden tot dat nieuwe en onverderfelijke leven. Zij zullen van de tweede dood niet meer beschadigd worden. Christus heeft de dood overwonnen, door in de dood in te gaan, maar ook Gods kinderen worden de overwinning deelachtig, door dezelfde weg te gaan, die Christus hun is voorgegaan. De dood brengt voor Gods kinderen een eeuwige verlossing van alles wat hen hier benauwde, en is de deur tot het eeuwige leven. Voor Christus was ook de dood het einde van Zijn strijd, maar dat is het ook voor allen die in Hem geloven.

1. Mozes was door God voorbereid.

Zo moeten wij nu ook het sterven van Mozes bezien. De dood kwam voor Mozes niet als een dief in de nacht. Hij is niet onverwachts uit het leven weggerukt, o nee, hij is door God Zelf voorbereid om te sterven. Mozes was een verkorene Gods. Naar Gods eeuwigen raad moest hij in de tijd geboren worden. Wonderlijk is hij in de bange tijd van Israëls onderdrukking in Egypte, door God bewaard. Hij was geboren om wedergeboren te worden. Hij is begiftigd en bedeed met kostelijke genade. Kennis

bekwam hij van een Drie-enig God. Groot was de taak en geheel enig, waartoe God hem had bestemd.

Veertig jaren heeft hij Israëls volk mogen leiden. Toch is ook Mozes gegaan de weg der ganse aarde. Hij is ook gestorven. de ouderdom van zijn vader Amram, die honderd zeven en dertig jaar oud werd (Exodus 6:19), heeft hij niet mogen bereiken, maar toch is verre de grens overschreden door hem genoemd in Psalm 90 van de sterken en van de zeer sterken.

Daarbij staat van Mozes aangetekend, dat zijn oog niet donker was geworden, en zijn kracht niet was vergaan. Dat is wel als een wonder aan te merken, ziende op alles wat hij doorleefd heeft, en op de slagen die gevallen zijn. De meeste grijsaards zijn, wanneer de dood aan hun uitgedoofd leven, eindelijk de laatste slag toebrengt, volkomen afgestreden. Krankheden ondermijnden sinds langer of korter tijd het lichaam. Bij de meesten worden de gebreken des ouderdoms openbaar die hun lichaam verzwakken, en hun krachten slopen. De geest kan zich niet meer als met adelaars vleugelen verheffen; de wachters des huizes beefden, die door de vensteren zagen, werden verduisterd, en er kwamen verschrikkingen op de weg, en de lust verging (Pred. 12:3, 5); zichzelf en anderen werden zij menigmaal tot een last.

Bij Mozes was daar echter niets van te vinden. Hij was geen gefolterde en afgemartelde lijder, die hijgde en verlangde naar het einde. Izak was blind toen hij oud was, en Jakobs krachten waren vergaan toen hij kwam aan de avond van zijn leven. Mozes is als een krijgsman in het volle harnas gestorven. Dat rijke en veelbetekenende leven is tot het einde in de dienst des Heeren voor Zijn volk besteed. Schier altijd komt de dood nog onverwacht.

Bij Mozes was dit echter niet zo. Hij is geheel op zijn sterven voorbereid. Nog kort voor zijn sterven werd een veldtocht tegen de Midianieten ondernomen, en met een gewenste uitslag bekroond. Hij had nog vergadert met de oudsten, en met hen gesproken van zijn naderend einde. Voor het oor van het volk heeft hij de wet nog herhaald die hij eenmaal uit Gods Hand had ontvangen. De gehele historie van de verlopen jaren heeft hij herdacht, en voor het recht des Heeren kwam hij nog op.

Wat ernstig heeft hij het volk gewaarschuwd, wat vaderlijk hen vermaand om toch niet af te wijken van de Heere.

Hij nam de hemel en de aarde tot getuigen, dat hij hen leven en dood, zegen en vloek had verkondigd. Hij heeft het hen uit zijn hart toegeroepen; Kiest dan het leven, opdat gij leeft gij en uw zaad. Het bevel heeft hij gegeven om stenen op te richten het de woorden der wet er op, wanneer Israël in Kanaän zal zijn gekomen. Hij was zelfs nog in staat om al die laatste lessen en profetieën te boek te stellen, en verordende dat men die nalatenschap aan de Levieten ter bewaring zou toevertrouwen, maar ook elke zeven jaar ten aanhore van het ganse volk openlijk en plechtig te herlezen.

Jozua stelde hij aan gans Israël voor, als zijn wettigen opvolger; in een persoonlijk woord richt hij zich tot Jozua, die zijn taak zal overnemen, hem bemoedigd met de toezegging van Gods ondersteuning en tegenwoordigheid.

Nog voor zijn dood zingt hij een hoog verheven lied Deuteronomium 32, waarin hij de God des verbonds roemt in Zijn onveranderlijke trouw en liefde. Nogmaals vermaande hij het volk om tot de einde standvastig en onbewegelijk te zijn. Ja, niet recht mogen wij wel zeggen, dat hij rijp ten hemel gaat. Aandoenlijk en indrukwekkend is het afscheid in Deuteronomium 33. Dat afscheid nam Mozes van de stammen Israëls enkele uren voordat hij ging sterven.

Moedig gaf de Godsmán de last over, waartegen in zijn hart geen enkele wederspraak opkwam. Nog eenmaal zag Mozes op Israël, dat daar in die onafzienbare vlakke gelegerd was, en waaronder het voor niemand geheim bleef, dat het zijn grootste profeet welhaast voor altijd zal missen. Zal Mozes scheiden, zonder zijn volk te zegenen? Nee, nog eenmaal sprak hij uit zijn hart tot het hart van zijn volk waarmee hij één was al zovele jaren.

Was zijn voorlaatste woord een ernstige bedreiging geweest, het allerlaatste werd een overrijke belofte. Hij zette zijn hart nog eenmaal open. Het was een afscheid als weleer Jakob van zijn zonen nam. Mozes' laatste ademtocht was liefde en gebed voor zijn volk. Daar stond de profeet, die tevens als Hogepriester zegent. Het was als een verkwikkende zegen op het dorre veldgewas, de allerlaatste woorden van de trouwen dienaar Gods, die door God Zelf voor zijn dood is voorbereid.

O wat is het toch onuitsprekelijk groot om hier in de tijd te mogen sterven, eer dat het sterven wordt. Nee, dat is geen vrucht van onzen eigen akker. Wij willen van nature van de dood niet weten. De waarheid Gods hebben wij verworpen, en de leugen van Satan geloofd. De rijke dwaas in Lukas 12 zou tot zijn ziel zeggen: Ziel, gij hebt veel goederen die opgelegd zijn, voor veel jaren, neem, rust, eet, drink, wees vrolijk. En die dwaas zijn wij zelf. Wij zijn Gods beeld verloren, en mitsdien zijn wij dwaas en verdwaasd door de zonde geworden.

En al krijgen wij nog zoveel tijd in ons leven, wij zullen de dood altijd maar ver weg stellen. De dood is altijd voor een ander. Wij leven alsof wij hier altijd zullen blijven. O, wat komt de doodstaat van een mens toch ook daarin openbaar. Hij leeft maar uit: Wijk maar van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Zou het van ons afhangen, Nee, nooit en nooit zou er iemand gevonden worden, die voor de ure des doods was voorbereid. Maar het is het voorrecht van Gods uitverkorenen dat Hij hen in de tijd wederbaart. Dat Hij de rust in de wereld opzegt, ja dat het in de tijd eeuwigheid voor hen wordt. Er komt voor dezulken een tijd dat de dood hen achtervolgd; dat zij moeten sterven en God ontmoeten. O, 't is hun een wonder dat de aarde hen nog draagt, en dat de hemel hen nog dekt. Wat is het in die dagen hun menigmaal tot diepe vernedering dat God hen nog staande houdt temidden van de dood, en dat God hen nog een genadetijd geeft.

In al hun benauwdheid en droefheid, veroordeeld door Gods recht, gedrukt onder al hun schuld en zonde, als beledigers van de allerhoogste Majesteit, roepen zij tot de Allerhoogste. In hun zijn er geen redenen waarom God hen nog genadig zou zijn, maar wat zuchten zij bij dagen en bij nachten: *O God, doe het om Uw Zelfs wil.* Zij komen met Benhadads knechten met de koorden van veroordeling om hun hals, en met zakken van schaamte en droefheid om hun lendenen tot de Koning der Koningen, van wien zij gehoord hebben, dat Hij een goedertieren Koning is; een God van menigvuldige vergeving en verlossing. Het evangelie blijft voor dat arme volk niet bedekt. Zij worden gewaar dat er een naam onder de hemel gegeven is, waardoor zij kunnen zalig worden. God heeft Zelf een weg gebaand in de Zoon Zijner eeuwige liefde, waardoor verlorene zondaren en zondaressen met behoud van Gods recht, en met verheerlijking van al Gods deugden, van de dood verlost kunnen worden. Dien Christus voldeed aan het eisende recht des Vaders maar verzoende ook de schuld Zijner uitverkorenen. Hij is in de ravijnen des doods ingegaan om de dood van zijn kracht te beroven, teniet te doen degene die het geweld des doods had, namelijk de duivel, en de prikkel er uit weg te nemen. Christus heeft door Zijn Borgtochtelijke bediening de dood die anders een koning der verschrikking is, gemaakt tot een bode

des vredes. Het vreselijke karakter van zondebezoediging heeft de dood verloren voor allen die in Christus zijn begrepen.

Dat de dood voor velen van Gods kinderen nog zulk een vreesaanjagende kracht heeft, ligt wel in het wankelachtige van hun geloof, en in de zonde die gedurig een scheiding maakt tussen God en hun ziel, en hun de vrijmoedigheid des geloofs beneemt.

Toch worden Gods kinderen voorbereid voor de dood. Zij worden hier door genade gasten en vreemdelingen op de aarde. Hun leven is met Christus verborgen in God. Hun burgerschap is in den hemel. Hun gehele leven vanaf het ogenblik dat God hen van Adam afsneed, en inplante in Christus, is een stervend leven. God breekt het hier maar af, opdat zij hun leven alleen in Christus zullen vinden. Zovele mislukkingen en teleurstellingen zijn er in hun eigen leven, zoveel ervaring doen zij op van hun onvolmaaktheid en ongelijkvormigheid, wat God voor hen gebruikt, opdat zij het hier op de wereld moede zullen worden, en met een reikhalzend verlangen uitzien naar het einde van hun strijd, naar de volmaaktheid des hemels, wanneer God zal zijn alles en in allen.

Menigmaal wordt het door anderen meer opgemerkt dan door hun zelf, maar God bereid Zijn volk voor en toe voor de eeuwige zaligheid. De banden die hen aan het leven bonden, worden lossen gemaakt, en er komen ogenblikken dat zij met Jakob zeggen: Het is genoeg, dat ik nu sterf. Dat hun nieren met Job verlangen in hun schoot, en dat zij met Paulus begeerte hebben om ontbonden te worden, en met Christus te zijn. O, welk een onschatbaar voorrecht is het om te sterven aan alles wat van de wereld is, te sterven aan zichzelf, ja meer betrekking te hebben om te sterven, dan om te leven.

Nee, niet uit moedeloosheid gelijk Elia, Jeremia of Jona, alhoewel zij die tijden ook wel kennen dat het zo is, want ook die toestanden blijven hen niet vreemd in hun uitwonen van den Heere, maar uit de betrekkingen om van de zonde verlost te worden, en voor eeuwig van zichzelf ontdaan, om God Drie-enig volmaakt te kennen, en volmaakt te verheerlijken.

Zo was nu ook Mozes door God voorbereid. O, wat een betrekking had zijn ziele op de aanschouwing van de volle heerlijkheid Gods. Hij had in zijn leven veel van Gods heerlijkheid gezien, meer gezien dan enig ander kind van God gelijk de waarheid ons zegt, doch 't was ook voor hem nog maar ten dele. Hoe korter bij God en hoe meer van God in ons hart, hoe sterker heimwee naar God.

O wanneer een ziel voorbereid wordt voor de dood, dan is dat alleen door de liefde des Vaders, door de arbeid des Zoons, en door de bediening des Heiligen Geestes.

Het is alles Gods eigen werk; een bovennatuurlijke genade die in ons hart en leven verheerlijkt wordt, en waar God ook alleen de ere van zal ontvangen. Die alles overwinnende genade doodt in ons alles wat ons bindt aan dit leven, en verenigt ons ook met de dood gelijk wij nu in onze tweede hoofdgedachte nader wensen te bezien.

Mozes was met de dood verenigd. Van nature is de dood onze grootste vijand. De dood is een tegennatuurlijke zaak. De dood is een geweldenaar (Numeri 14:37, is vol verschrikking (Job 18 : 11 -15). De dood is zelfs voor Gods kinderen de laatste vijand die tenietgedaan moet worden. Hiskia die godvruchtige Koning van Juda, moest zelfs nog de boodschap van den hemel krijgen: "Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven" (Jesaja 38 : 1). En die man met zoveel genade, die al had mogen sterven, daar staat zelfs van geschreven na het ontvangen van die boodschap: "En Hiskia weende gans zeer". Er zijn mensen, soms gebeurt het ook wel onder Gods kinderen, dat zij zo gemakkelijk over de dood spreken. Maar het is zulk een groot

verschil of wij er over spreken uit de beschouwing, en omdat de dood nog zo ver weg is, of dat het gebeurt in de dadelijke vereniging en gemeenschap met Christus die door Zijn Borgtochtelijk lijden en sterven de bitterheid en de vreze des doods voor ons heeft weggenomen. Toen den Heere Jezus voor de dood geplaatst werd, was Zijn ziel ontroerd in Johannes 12 :27. En toen Hij den dood inging in Gethsémané, dan staat er geschreven, dat Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen. Hij bad zelfs tot driemaal: "Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan, doch niet mijn wil, maar Uw wil geschiede". De Heere Jezus is niet zonder strijd in de dood gegaan. En Hij had nooit zonde gekend noch gedaan en geen bedrog was er in Zijn mond gevonden.

Nee, laten wij den dood maar niet gering achten, en er zo lichtvaardig niet over spreken. Een oude leraar zei eens: "Als de dood komt, dan kan wel zijn dat wij honden horen blaffen, die wij nog nooit gehoord hebben in ons leven". Velen van Gods volk hebben de bangste doodstrijd gestreden, ook al waren zij verzekerd van hun aandeel in Christus. Gods volk heeft geen wapens in dien strijd. Zij moeten het hier ervaren, dat zij van zichzelf niets vermogen. Paulus verklaarde in Filipp. 4 : 13: "Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft".

Daartegenover zijn de voorbeelden van degenen die soms hun leven lang met vreze des doods over de aarde gegaan hebben, doch die op hun sterfbed mochten beleven, dat alle vreze des doods was weggevallen, en zonder iets van de verschrikking des doods te smaken, met ruimte mochten heengaan in vrede. Het is zo menigmaal gebeurd dat dezulken Gods bedrukte volk nog moed in mochten spreken, en met blijdschap mochten getuigen van de grote kracht, en van de zalige vrucht vloeiend uit de vereniging met Christus voor hun ziel.

De mens buiten Christus kan nooit met de dood verzoend en verenigd zijn. Gods kinderen hebben zelfs genade van den hemel daartoe nodig. Zij hebben genade nodig om te leven, maar ook genade om te sterven. Had Christus hun Borg en Middelaar nooit onder Gods wil gebogen, en er mede verenigd geworden, er was nooit geen sprake geweest dat er één van Gods volk in dat voorrecht zou delen. O, dat gehele leven van Christus was Borgtochtelijk voor al de zijnen. Al wat die eeuwige Zone Gods is, was en deed, heeft Hij gedaan voor Zijn volk, die Hem in de eeuwigheid van Zijn Vader geschonken waren. Zij en zij alleen genieten in leven en in sterven de vrucht van Zijn Borgtochtelijke bediening. Hij heeft voor hen de pers alleen getreden, en Hij heeft alle genade en weldaden voor Zijn volk verworpen. En God den Heiligen Geest past het alles toe, opdat de Drie-enige God van alles en voor alles alleen de eerde dankzegging en aanbidding zal ontvangen. Wij moeten in Christus zijn om vrede met God te kunnen hebben, maar 't is ook alleen door Christus dat wij onze hoofden kunnen opheffen, en met David kunnen zeggen, dat wij tienduizenden van vijanden, ook de dood niet vrezen, maar er voor ingewonnen zijn, en er mede verenigd zijn geworden.

Het was ook de vrucht uit de vereniging met Christus, dat Mozes met de dood verenigd werd. In de laatste uren van zijn leven was hij verre van de mensen, maar dicht bij zijn God. Met Hem was hij volkomen verzoend, en hij wist zich in leven en in sterven het eigendom Gods te zijn. Hij was gereed voor zijn laatste afreize. Het was bij hem niet zoals bij velen, die tot het laatste toe tot elke prijs willen leven en moeten sterven. Zeker een vurig gekoesterde wens was onvoldaan gebleven, maar met de Heere was hij geheel voldaan, want de Heere had alles wel gemaakt. Zo zal het zijn met al Gods kinderen hier op aarde. Wat is er een verlangen in het vernieuwde hart

om God volmaakt te kennen en te verheerlijken. Wat een begeerte ligt er toch op de bodem van het hart, om verlost te worden van de zonde. Wat blijft er hier steeds een gemis over in het hart van dat volk een jagen naar de volmaaktheid, maar dat wordt aan deze zijde van het graf niet verkregen. Met zichzelf zal het een strijd blijven tot de einde, maar te mogen sterven voldaan in God, en met God, en over God, wat een zalig voorrecht is het. In de hemel worden alle raadsels opgelost, en God zal zowel erkend en gedankt worden, voor de verhoorde, zowel als voor de onverhoorde gebeden door Zijn volk opgezonden.

O, dat volkomen rusten in het welbehagen Gods, en dat aanbidden van al Zijn wijze wegen, hoe onbegrijpelijk zij ook voor ons zijn geweest.

Mijn weg was een cirkel van louter gena

'k Sla. zalig aan het einde Gods heerlijkheid ga.

Vrede vervulde het hart van Mozes toen hij stond voor de poorten des doods. Zijn wens was niet vervuld. Veel moest hij achter laten. Maar hij is het alles in God kwijt geraakt. God heeft het alles van hem overgenomen. Van alles was hij los. Zijn taak was vervuld. 't Is nu genade, genade en anders niet, voor Mozes. Wat had hij een gezegende Leidsman, Die eeuwige Jehovah loste alles op. Vrede was er in zijn hart, een vrede die alle verstand te boven gaat. De duivel, de wereld en de zonde is nu niet meer in staat, en wordt ook niet meer toegelaten om die vrede te verstoren en te verwoesten gelijk dat in zijn leven zo menigmaal had plaats gehad.

Alles is nu weggefallen. God alleen bleef over. Geen zware doodstrijd maakte hem het sterven moeilijk. Geen heftige levensworsteling werd daar gewelddadig afgebroken. Geen wanhopige strijder lag daar straks neder met verwrongen gelaatstrekken. Nee, de getrouwe Jehovah die Zich eenmaal aan hem openbaarde, bleef hem nabij. God bracht hem op een eenzame plaats. In de laatste ure mocht hij nog ervaren de vervulling van de Godsbelofte. In zijn laatste stonde hoorde hij nog, toen alle stemmen zwegen. de Heere spreken. Met diepe eerbied en met heilig ontzag mocht hij luisteren naar de toespraak van zijn God, volgend met stille verrukking de vinger, die hem alles in Kanaän aanwijst, wordt zijn ziel verzadigd met de goedgunstigheden Gods. O, wat een gezicht werd hem geschonken, op het land der belofte, dat God eenmaal beloofd had aan Abraham, Izak en Jakob. Maar dat alles valt ook weg, bij het gezicht op het hemelse Kanaän, dat nu met ieder ogenblik klaarder wordt voor het oog van zijn ziel.

Het blij vooruitzicht dat mij streelt,

Ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen.

U in gerechtigheid aanschouwen

Verzadigt met Uw Goddelijk beeld.

Zijn staf valt weg, doch nu is het de ure des doods. En toen werd in zijn volkomenheid bevestigd: Uw stok en Uw staf vertroosten mij. O, wat is het een grote genade om in de ure des doods met bewustheid voor ons zelf, genoeg aan God te hebben; uit alles uitgezet van alles losgemaakt, en dan alleen in God te rusten; een vlakke weg tussen God en onze ziele, bereidt om dit leven te verlaten, en over te gaan in de heerlijkheid des hemels.

Hij viel zo in de liefde armen Gods. *Hij stierf naar het woord des Heeren*, zalig en zacht. Mozes ontsliep op zijn sterfplaats, waarheen hij zonder vermoeienis was opgeklommen. De dood behoefde hem niet hard en ruw van zijn levensstengel af te rukken. Zachtkens streek de laatste nevel heen over zijn aangezicht, en legde God hem neder in de armen van die dood, die Gods knecht was om voor Gods kind te zijn, de

poort tot het eeuwige leven. Mozes heeft geen dood gevoeld. Aan hem is vervuld: *Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos, Hij zal ons geleiden tot de dood toe* (Psalm 48: 15). Mozes was door de kracht van Christus overwinnaar van de dood, en de dood stond daar met verbroken wapens. Mozes had vrede met de dood. Hij was al los van de aarde, voor hij van de wereld af was. O, wat een weldaad toch. Zijn ziel mocht rusten op het volbrachte offer van Christus, waardoor ook voor hem een volkomen verzoening was teweeggebracht. In zijn sterven mocht hij genieten, de eerste beginselen van de vergelding des loons, waarop hij gezien had, toen hij Farao's paleis had verlaten, om de zijde van het verdrukte volk van God te kiezen, toen hij 40 jaar oud was. De eeuwige liefde Gods des Vaders vervulde zodanig zijn hart, dat al de bitterheid van het sterven was weggevallen. Die liefde Gods gaat de kennis te boven, en doet ons ervaren: *Het is mij goed nabij God te zijn*. De vertroosting des Heiligen Geestes zijn zó overvloedig in zijn hart geweest, door de ontmoetingen, verkwikkingen en indrukken die hij van de hemel heeft gehad, dat de dood geen dood voor hem was. Nimmer is in zijn ziel zo'n licht, zo'n vrede, zo'n vergenoeging, en zo'n blijdschap geweest als in de ogenblikken, dat God Zijn kind en knecht uit dit aardse leven wegnam. Wat is God toch getrouw voor Zijn volk. Hij blijft eeuwig Dezelfde voor degenen die Hij liefgehad heeft met een eeuwige liefde. Hij zal Zijn werk voor hen voleinden. veel bergen komt Hij dan te slechten, en alle dalen te vullen. Alle zonden te verzoenen, alle vrezen weg te nemen, en alle bekommelingen uit het hart te bannen, zodat zij met vrede leunende op Christus, de dood mogen ingaan, om zo voor God in Sion te verschijnen (Psalm 84:4). Mozes is nu ontbonden, en ingegaan in een rust beter dan ooit het aardse Kanaän kon bieden.

O, welk een grote genade, niet alleen door God voorbereid te zijn, om de Doodsjordaan te mogen betreden, maar ook verenigd te zijn met de scheiding van ziel en lichaam. Hier hebben wij menigmaal nog zoveel te zeggen en in te brengen, maar die volkomen vereniging met de wille Gods. *Nu laat Gij Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede, naar Uw Woord, want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien*. Nu niet anders meer willen dan wat God wil. O, wie zal het ooit uitdrukken. Dan ligt vlees en bloed er onder, en is onze ziel geheel en al overwonnen, en verslonden in de majesteit van Gods Soevereine wil. Zalig, drie werf zalig, om zo in de Heere te sterven, en de woestijn van dit leven te mogen verlaten, om in het Kanaän der eeuwige rust te mogen binnen gaan.

Daar houden de bozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht. In dat land zal geen inwoner meer zeggen: Ik ben ziek, want het volk dat daar is, heeft vergeving van ongerechtigheid. Verenigd met God, en met al Zijn handelingen, dat is hier de hemel, en dat zal eeuwig de hemel zijn.

ja, hier zien wij ten volle bevestigd: Wat onmogelijk is bij de mensen is mogelijk bij God. Hier schittert en blinkt de allesoverwinnende kracht van de Goddelijke liefde, genade, barmhartigheid en ontferming, tot roem van Dien eeuwigen Naam die te prijzen is tot in der eeuwigheid.

3.

Maar in de derde plaats: *Mozes is ook door zijn sterven verheerlijkt geworden*.

Mozes was met alle Adams' zonen en dochteren krachtens erf en dadelijke schuld verdoemelijk voor God. Krachtens dien diepen val lag hij ook onder Gods vloek en toorn. In zichzelf ook niet anders dan verwerpelijk. In zichzelf had hij ook geen bestaan voor God, en zelfs na ontvangene genade moest hij belijden: *Want wij vergaan door Uwen toorn, en door Uwe grimmigheid worden wij verschrikt. Gij stelt onze*

ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uwer aanschijns. De zonde kleefde Mozes ook aan. Behalve de dagelijkse struikelingen waaraan Gods volk onderworpen is zolang zij hier op de wereld zijn, had hij tegen Gods bevel in, tot tweemaal op de rotssteen geslagen met zijnen staf (Numeri 20:11a), en de Heere tot toorn verwekt (Deuteronomium 1:37a); het ongenoegen Gods over zich gehaald zodat hij met zijn voet Kanaän niet betreden mocht.

Toen God Mozes had geroepen om Israël te verlossen, op een andere tijd dan dat Mozes verwacht had, betoonde hij zich onwillig.

Wat was Mozes verslagen geweest toen Farao dat volk niet liet trekken, en de verdrukking van dat volk steeds groter werd (Exodus 5:22, 23). Hoe verdrietig was Mozes, toen het volk hem wilde stenigen (Exodus 17:4). Wat kleinmoedig was hij in Numeri 11:14, 'toen het volk ontevreden over het manna, vlees wilde hebben. Wat was Gods weg ook met hem toch anders geweest, dan dat hij het bij de aanvang van zijn leven had verwacht. Wij vallen onszelf hoe langer hoe meer maar tegen, en wij moeten maar inleven, dat er in ons nooit iets is wat God kan behagen. In die woestijn vooral heeft Mozes ook zichzelf leren kennen, zoals nooit tevoren.

En zo zouden wij verder kunnen gaan. Mozes heeft zichzelf moeten kennen als een mens van gelijke bewegingen als alle de andere. In zichzelf niet anders dan zondig, vijandig ongelooft, vol met allerlei wangestalten, en dat alle roem van het scheepsel ten enenmale wegvalt. Het uitnemendste van dit leven, moeite en verdriet.

*Zo Gij in het recht zoudt treden
O Heere, en gadeslaan
Ons' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?*

Psalm 130: 2.

Maar wat was nu de grondslag de hoop en de verwachting van Mozes' leven? Die grondslag lag buiten zichzelf, in het vrijmachtige, Soevereine welbehagen Gods. Hij lag van eeuwigheid in de gedachten Gods. Hij was door God uitverkoren en dierbaar, verlost van de schuld der zonde; door de heiligheid van Christus versierd, en nu werd hij in heerlijkheid verzadigd.

God kroont Zijn eigen werk. Hij die het goede werk begonnen heeft, voleindigt het tot op de dag van Jezus Christus. Zonder Christus geen begin, zonder Christus geen voortzetting, maar ook zonder Christus geen volharding en geen voleindiging. O, die voorbede Christi, sterkt en onderhoudt Gods kinderen, temidden van de uit- en inwendige strijd. Hij is het die hen niet beschaamd laat uitkomen, maar Hij verhoogt hen uit de poorten des doods, opdat zij zijn lof eeuwig zullen vermelden. Gereinigd en geheiligd door het bloed des Lams, worden Gods kinderen ook door dat bloed en door dien Geest verheerlijkt.

Zij worden zalig omdat God het wil, en zij worden verheerlijkt om eeuwig God te verhogen. hun lange witte klederen zijn gewassen in het bloed des Lams. Gods volk laat hier alles achter. Vlees en bloed zal het Koninkrijk Gods niet beërven.

De dood brengt hen een onschatbaar gewin. Voor allen die de Heere Jezus in onverderfelijkheid hebben liefgehad, is de ure van hun sterven, de ure van hun zegepraal.

Welk een overgang is het ook voor Mozes geweest! Het bevel Gods moest worden volbracht ook aan hem, doch de toorn Gods was weggenomen. De Heere heeft al uwe oordelen weggenomen (Eféze 3:15), er was niets anders meer dan een betoning van Gods eeuwige liefde. Alle verschrikking was verdwenen en in de armen Gods had hij de geest gegeven. Een ongekende zaligheid was hij nu deelachtig geworden. Hier was ook zijn leven

143

vermengd van smart en teleurstelling, waardoor zijn gemoed was gegriefft. Nu was er geen zonde noch struikeling meer die zijn ziel bevlekte. Geen strijd noch moeite bezwaarde meer zijn gang. Geen zorg noch klacht verdonkerde meer zijn leven.

Geen verdriet of ongeloof drukte hem meer. Geen opstand tegen Gods wegen meer; geen dwaze handelingen die hem zouden veroordelen. Geen gemis, geen gebrek, zou hem nu ooit meer aankleven. Het zwerven door de woestijn was toen voor eeuwig geëindigd. Nu waren het geen voorsmaken meer, maar de volle zaligheid was daar zijn deel. Geen eerstelingen, maar de volle erfenis ontvangen. Het geloof is verwisseld in aanschouwen, de hope was toen vervuld; alleen de liefde is meegegaan, want in de hemel is het eeuwig liefhebben en beminnen van God. O, die eeuwige verheerlijking van Gods kind en knecht. Geen gedachtenis, geen leed, geen beschaamdheid des aangezichts, geen veroordeling meer van de zonde, en van zichzelf in volmaakte reinheid en heiligheid voor Gods aangezicht wandelen. Geen Egyptenaar, geen Edomiet, geen Moabiet meer die ooit hun zaligheid zal verstoren. In de hemel is het alleen maar bewonderen en aanbidden van de vrije Soevereine genade Gods in Christus Jezus. Opgenomen in de heerlijkheid, dragen zij de naam des Vaders op hun voorhoofd, en staan zij als priester voor de troon.

Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in des menschen hart niet is opgeklommen, wat God bereid heeft voor degenen die Hem liefhebben.

Dat eeuwig uitrستن, dat eeuwig in God verblijd, dat eeuwig met Gods beeld verzadigd, dat eeuwig genieten, van de liefelikheden in Gods rechterhand.

God neemt Zijn volk op in heerlijkheid, maar Hij verheerlijkt hen ook, bij de dood naar de ziel, en in de groten dag der dagen ook naar het lichaam. Het sterfelijke zal onsterfelijke aan doen, en het verderfelijke onverderfelijke.

Dan zullen zij met hun schoonheid weer pralen.

Zij krijgen eenmaal een lichaam, dat verheerlijkt is, gelijkvormig aan het lichaam van Christus. Wat hen hier maar aanvankelijk

144

was geschonken, wordt dan in de volkomenheid door hen verkregen. Zij waren er ook hier niet vatbaar voor, maar die volmaaktheid is voor de hemel, bewaard. Daar zal God Zijn liefhebbers doen beërven wat bestendig is, en al hun schatkameren volkomen vervullen.

Zij zullen daar eeuwig in de volle gemeenschap Gods delen; in het gezelschap van al de gezaligden, maar ook van al de engelen die eeuwig de lof van Gods Naam verhogen.

Daar zal ook nooit einde meer aan komen, maar die zaligheid zal voortduren tot in een eindeloze eeuwigheid. O geliefden, de woorden gaan ons ontbreken, want het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen.

Het is hier maar een stamelen in deze bedeling van hetgeen Gods kinderen volmaakt zullen ontvangen en genieten. In de ogen dergenen die gerust waren, waren zij maar verachte fakkels. De wereld heeft hen getrapt en gesmaad. Soms der eigen huisgenoten hebben hun ziel doorpriemd. Zij waren als aller afschrapsel.

En voor zichzelf dan konden zij het hier niet verder brengen dan met Paulus uit te roepen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam der zonde en des doods. Wat waren zij vaak vermoeid vanwege de doodslagers. Maar bij de dood konden zij dat alles te boven. O, dan niet alleen verlost van het lichaam der zonde, maar ook uit het lichaam der zonde en des doods.

Dan wandelen zij met witte klederen, waar niet één zwarte vlek ooit meer op gezien zal worden, en de palmtakken van overwinning hebben zij daar in hun hand. O,

verrukkelijke heerlijkheid; van binnen vol van hemelvreugde, van buiten blinkende als de zon, zich koesterende en vermakende, in de zonnestralen der Goddelijke heerlijkheid, en zelf wonderlijk verheerlijkt, met een heerlijkheid die nooit zal verminderen, maar eeuwig zal vermeerderen.

Komt, zingen wij er van uit Psalm 149:5:

Zo zal de heerlijkheid der vromen, enz.

Toepassing

De kinderen Israëls beweenden Mozes in de vlakke velden van Moab dertig dagen. Dat hadden zij ook gedaan toen Aäron, Mozes' broeder, door de dood was weggenomen. Ook over Mozes' dood zijn er door het volk tranen gestort. Hij was wel uit het oog, maar niet uit het hart. De consciënties van het volk gingen open, zij gingen beseffen wat zij nu kwijt waren.

Ook Jozua heeft daar gestaan met innige droefheid. Meer dan een vader was hij voor hem. O die raad, en die voorlichting, die bemoedigingen die uit Mozes' hart en mond waren gekomen. veel blinden was hij tot een oog; veel zwakken tot een hand. Hij was de raadsman, voor zovele verlegenen. Hij was een Voorbidder geweest, die zich in de bres stelde tussen God en dat volk. De rouwtijd spoedde ten einde, maar het aandenken aan Mozes bleef. De naam der goddelozen zal verrotten, maar de gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn. O, welk een weldaad wanneer Mozes, als de vertegenwoordiger van de wet, ons zijn mag een tuchtmeester tot Christus (Gal. 3:24). Dan zullen wij het leren: De wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. Krijgen wij daar kennis aan door de wederbarende en ontdekkende bediening des Heiligen Geestes, dan zullen wij ook eenmaal in de hemel zingen het lied van Mozes en van het Lam.

O, welk een oneindige diepten liggen er in de dood van Mozes opgesloten. Stel u niet gerust en tevreden, om het verstandelijk te beschouwen, maar zoek door genade de zaken van de woorden te leren kennen, tot waarachtig heil van uw ziele, en bovenal tot verheerlijking van Dien God, Die in Zijn eeuwige en ondoorgrondelijke wijsheid zo'n weg uitdacht tot verlossing der Zijnen door de handhaving van Zijn wet en recht, in de volle betoning van Zijn goedertierenheid en barmhartigheid.

Doch geliefden, zal het wel met ons zijn op reis naar die grote eeuwigheid, dan zullen wij door de onderwijzingen des Heiligen Geestes iets moeten kennen van de genade geschonken aan Mozes de knecht des Heeren. Van die grote genade aan hem bewezen niet alleen in zijn leven, maar ook bijzonder in zijn sterven hebben wij in deze ure iets vernomen.

Dat God Zelf de zaken op het hart drukte door de kracht van Zijn eeuwigen Geest. In dat sterven van Mozes is bevestigd geworden dat het einde van de vrome en van de oprechte vrede is.

Maar zal dat bij ons ook zo zijn, dan moet er in ons leven een begin uit God zijn. Wij kunnen niet sterven gelijk wij geboren zijn. Velen zijn er in onze dagen die zich over dood en eeuwigheid niet meer bekommeren. Wat is het oordeel der verharding groot, ja zelfs onder degenen die de waarheid nog uitwendig belijden. Menigeen is er ook die zich paait met de ijdele gedachte dat het straks als de dood komt, nog wel mee zal vallen. Zij trachten zichzelf gerust te stellen met de barmhartigheid Gods, en Gods gerechtigheid doezelen zij weg.

Weer anderen richtten zichzelf een gerechtigheid op, waarvan de Heere Jezus eenmaal verklaarde tot de Joden: *Tenzij dat uwe gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en Farizeeën, gij zult het Koninkrijk Gods niet ingaan.*

Ja, sommige mensen menen zoveel te bezitten, dat zij niet te vrezen hebben voor de dag des doods, menende dat zij God wel kunnen ontmoeten. Dat zijn die gerusten te Sion en die zekeren op de berg van Samaria. Door niets en niemand kunnen zij bewogen worden. Krampachtig houden zij vast aan hun vermeende gronden, doch zij bedriegen zich voor de eeuwigheid. O, wat is de mens toch door de zonde een jammerlijk schepsel geworden. Hij leeft van nature maar om zichzelf te bedriegen voor die grote eeuwigheid.

Gemeente, met heiligen ernst moet ik het u in de Naam des Heeren aanzeggen, wat Christus eenmaal sprak tot Nicodémus: *Voorwaar, zeg Ik u, tenzij dat iemand wederomgeboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.* Een Goddelijk wonder moet er in ons verheerlijkt worden. Meent maar niet dat wij zo maar de dood tegemoet kunnen reizen. Wij hebben van Mozes gehoord, dat hij door God werd voorbereid om te sterven, dat hij door God met de dood werd verenigd, en dat hij door God, in zijn dood werd verheerlijkt. Geef er uzelf toch eens rekenschap van, of gij ooit uw schuldbrief thuis kreeg, of gij ooit voor de dood geplaatst zijt, of gij ooit met God te doen gekregen hebt. O, is het in de tijd al eens eeuwigheid geworden? Sterven houdt in, God te ontmoeten; en buiten Christus is God een verterend vuur en een eeuwige gloed bij wien niemand wonen kan.

Nee, wij gaan de mate en de zwaarte van de overtuiging niet bepalen; want dat is niet hetgeen de doorslag geeft, maar het gaat over de waarheid en de echtheid der overtuiging. Is er in ons leven al ooit een tijd aangebroken dat wij het voor God moesten en mochten verspelen? Is het al ooit beleefd: Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad was in Uwe heilige ogen.

Mensen onderzoekt het toch of gij ooit zondaar voor God zift geworden. Hebt gij ooit iets leren kennen van de banden des doods, en van de angsten der hel. Sommige mensen zijn benauwd voor enige tijd, maar nooit bedroefd. En zie dat is een gevolg van de zaligmakende bediening des Heiligen Geestes. Maar Gods Geest drijft dien overtuigden en bedroefden zondaar ook tot God uit. O wanneer die tijd daar is, dat zij de grootheid van hun schuld en zonde zien, wanneer zij moeten sterven, en niet kunnen sterven, dan werden er een roepen tot God geboren. Uit de diepte roep ik tot U o God. Gods recht moet voldaan worden, de klove geheeld tussen God en hun ziel, de vloek en het oordeel waaronder zij liggen weggenomen. De wegen houden op in Israëel, maar wanneer dat ook werkelijk plaats heeft, dan wordt in dien nood der ziel dien Gezegenden Christus in hun hart ontdekt. En de kennis van dien Christus is het eeuwige leven. O, wat verruimt Hij hun ziel. Wat is het als een leven uit de doden, wanneer de Eerste Persoon, de Tweede Persoon openbaart (Matth. 16: 16, Gal. 1:15). In Hem is de verzoening met God, door Hem de herstelling in Zijn gemeenschap, maar ook van Hem dat leven dat triomfeert over de dood.

Door het geloof worden zij met Hem verenigd gelijk eenmaal Mozes daar getuigenis van geven mocht. In de vereniging met dien Christus is het alleen mogelijk dat in het aanschouwen van de grootheid en heerlijkheid dier verlossing hun ziel in het dal van Achor een deur der hope geopend ziet. Welk een ruimte kan hun ziel smaken, en welk een hope hun hart ontvangen, als zij dien Overwinnaar des doods mogen aanschouwen door het geloof. Dan zien zij Hem als een God van volkomen zaligheid. En dat er bij de Heere uitkomsten zijn, zelfs tegen de dood (Psalm 68:21). Maar nog groter is het om de dadelijke toepassing door de Heiligen Geest van Christus Persoon, en werk te

mogen ontvangen, zodat zij Hem mogen aannemen door het geloof. O, dat aannemen van Christus als hun Schuldovernemende Borg, Zaligmaker, Verlosser, en Voorspraak bij de Vader, vergezeld door de Heiligen Geest der belofte. O, die vrijverklaring des Vaders, die als onze rechter ons op grond van Christus' gerechtigheid ons alleen maar kan vrijspreken van schuld en straf en een recht geven tot het eeuwige leven. Die zalige afhandeling, en verklaring dat God nooit meer op ons toornen of schelden zal. O, verenigd met Christus is het alleen maar mogelijk door de dood en over de dood heen te zien, en betrekking op de dood te kunnen krijgen.

Wat de trap en de mate betreft, daar is God vrij in, maar wij zullen van die zaken iets moeten leren voor ons eigen ziel. Wij wensen u niet te misleiden voor de eeuwigheid, maar het gewicht der zaken op uwe harten binden.

O jong en oud, klein en groot, bedenk toch wat tot uwen eeuwigen vrede is dienende. De grote massa gaat daarheen zonder bekommering. Maar wees er van verzekerd, wanneer het aan deze zijde van het graf niet gekend wordt, dan zal het straks vreselijk zijn te vallen in de handen van een levend God. Dat God nog eens bekering ten leven gaf.

Arm geslacht, arm geslacht dat daar als Gallio loopt over de wereld, en zit onder de prediking van het Woord. Het zal wat uitmaken de weg geweten en niet bewandeld te hebben. Moedwillig uzelf verhard onder de ernstige aanbiedingen van Gods genade. Maar och, gij zijt nog in het land der levenden. God roept zondaars nog tot bekering. Hij betuigt het met ede van de hemel, dat Hij geen lust heeft in de dood der goddelozen, maar daarin dat de goddeloze zich bekeert en leve. Zondaars en zondaressen dat gij Gods recht eens mocht erkennen, aanvaarden en overnemen. Er is nog kans om behouden en zalig te worden. Zeg nu eens eerlijk, wat is er op de wereld buiten God en buiten Christus toch te vinden? Geen vrede, geen rust, geen voldoening. Alleen in Christus, en door Zijn bloed is er vrede en verzoening met God te bekomen. En wanneer ons leven van Christus is, dan zal het sterven gewin zijn. God ontferme Zich nog naar de grootheid Zijner goedertierenheden en eeuwige ontferming in Christus Jezus.

Ik moet gaan eindigen, de tijd roept. Maar volk des Heeren dat u hier leerde sterven dat was geen vrucht van uw akker. Dat u op de dood betrekking kreeg, dat was omdat Christus' leven in u geopenbaard werd. De weg naar de hemel is vol van raadsels en struikelingen. Het is een weg waarop ons vlees gekruisigd moet worden met al zijn bewegingen. Maar door alle teleurstellingen, beproevingen en afbrekingen, wordt uw ziel meer en meer voorbereid om Gods aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen. Losmakende genade hebt gij nodig. O, wat zijn er een banden die ons binden aan dit leven. Maar zo God ons voor de dood inwint, en met de dood verenigt, dan kan het. Van Job lezen wij ook dat hij stierf oud en der dagen zat. En voor David was het heengaan van deze wereld een grote blijdschap. Hij wist dat zijn anker vast lag. God had hem een verbond gesteld, dat in alles welverordineerd en vast was. O, wat verlangde hij naar de volmaaktheid. Volk des Heeren, maakt uw roeping en verkiezing vast. Het zal dierbare vruchten voor uw ziel afwerpen. God make ons los van al het zien en zinnelijke, los van onszelf, los van de zonde.

*Wanneer zal ik naderen voor Uw ogen;
in Uw huis Uw Naam verhogen?*

De dood zal zijn de dag van uw verlossing, de dag van uw verheerlijking. Het is hier maar een Mesech, een huilende wildernis. O die woestijn, die woestijn! En dan die woestijn van binnen. In der eeuwigheid geen vrucht van ons. En nu weet ik wel volk

des Heeren, de meesten tijd kunnen wij niet sterven, en willen wij niet sterven, en durven wij niet sterven. Hoe verder van God af, hoe verder wij van de dood af zijn. Maar denk nu eens een ogenblik als gij nu eens een boodschap kreeg dat gij nooit moest sterven, maar hier altijd blijven, dan zoudt gij toch wel van moedeloosheid wegzinken. Het is hier uw thuis toch niet. Uw Vaderland ligt toch daarboven. Gij zijt hier toch een vreemdeling. De dood is de weg om van de zonde, en van uzelf verlost te worden, en in Gods volmaakte en volheerlijke gemeenschap gebracht te worden. En dat is toch de lust van uw hart? Dat is toch het verlangen van uw ziel? Mozes stierf in de onmiddellijke nabijheid met God. O, dat het onze ziel ook te beurt mocht vallen. Wat zal het dan een makkelijk sterven zijn. En dan uit de drek verhoogd te worden, om nooit meer in dit vlees terug te keren, maar eeuwig verheerlijkt, met Christus, met Hem zitten in Zijn troon, gelijk Hij overwonnen heeft, en met Zijnen Vader gezeten is in Zijnen troon. Nu zo mocht de God aller genade om Zijns verbonds wille, ons voorbereiden, verenigen, om door de dood eeuwig verheerlijkt te worden.

Amen

7. DE BEGRAFENIS VAN MOZES

Zingen: Psalm 89: 19

Lezen: Judas

Zingen: Psalm 84:4-6

Zingen: Psalm 40:3-4

Zingen: Psalm 115:9

Geliefden.

In Psalm 84:12 belooft de Heere aan Zijn volk te zullen geven genade en ere. Genade staat voorop, en ere volgt.

Genade staat tegenover schuld, en ere tegenover schande.

In Adams diepen val, door de verbreking van het verbond der werken, hebben wij de Allerhoogste Majesteit Gods aangetast, en Zijn volheerlijke deugden geschonden, Zijn heilige wet overtreden, Zijn bedreigingen niet geloofd, en Zijn beloften smadelijk verworpen. Wij zijn schuldig, diep schuldig, ja des doods schuldig geworden, en zo verdorven, dat wij vertreden liggen in ons bloed, op de vlakke des velds, onder het rechtvaardig oordeel Gods.

En nu is er een volk op de aarde, dat van eeuwigheid door God gekend en verkoren is naar Zijn vrijmachtige genade in Christus Jezus. Een volk dat verlost is en verlost wordt door dien van God verordineerden en geschonken Middelaar des Verbonds. Van Hein zegt de apostel Paulus in 2 Kor. 8:9: "Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijne armoede rijk zou worden."

Dat volk wordt krachtadig geroepen met een heilige roeping, begiftigd door de Heiligen Geest in de ure der wedergeboorte met het geloof, die geen vrucht is van de vrijen wil van het schepsel, maar van Gods scheppende genade (Psalm 51:12). Zij worden gerechtvaardigd, uit Zijne genade door de verlossing die in Christus Jezus is (Rom. 3:24). Uit genade worden zij zalig. Zij zijn in hope zalig, en ontvangen bij de dood de eeuwige zaligheid.

Zij ontvangen voorkomende, blijvende en achtervolgende genade. Uit de volheid van Christus krijgen zij genade voor genade. En dat alles komt van de God aller genade, Die uit de ingewanden Zijner eeuwige barmhartigheid bewogen, Zijn genade wil meedelen aan dood en doemwaardigen door het kanaal van Jezus' bloed, tot roem van Zijn genade.

Het is een genade die wanneer zij geschonken wordt niet ledig en onvruchtbaar laat, maar die in diepe vernedering doet roemen: Door de genade Gods ben ik, dat ik ben. Genade maakt klein, ootmoedig, zachtmoedig, nederig van hart, en door die ontvangen genade beminnen wij God Drie-enig boven alles, en hebben Hem hartelijk lief, met alles wat in ons is. God schenkt om Christus' wil Zijn uitverkoren volk genade om te leven, en genade om te sterven.

Maar Hij verleent hen ook ere. O, wanneer God komt met Zijn overtuigende en ontdekkende genade als vrucht van de arbeid des Heiligen Geestes, dan liggen zij in hun schaamte en schande voor Gods aangezicht. Hoort het hen betuigen: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad was in Uwe ogen." Met ootmoed

buigen zij onder Gods gerechtigheid, en zo Hij hen voor eeuwig verwierp, zij zouden God van geen onrecht beschuldigen.

Staan zij voor Gods recht, met Jozua de Hogepriester, bekleed met vuile klederen, is Satan daar om hen te weerstaan, dan hebben zij een zwijgende mond. De tollenaar stond achter in de tempel, hij durfde zijn ogen niet naar de hemel opheffen, maar sloeg op zijn borst, zeggende: *O God, wees mij zondaar genadig!* (Lukas 18:13).

O die zwaarte, en dat gewicht van onze erf en dadelijke schuld van Gods aangezicht, de gruwelijkheid en walgelijkheid van ons bestaan, en van ons leven, liggend onder Gods toorn en gramschap, o wat veroordeelt het hen. Maar zie dat van God uitverkoren volk wordt gewassen, gereinigd en geheiligd in het bloed des verbonds. Zij worden gekroond met goedertierenheid en barmhartigheden. Zij worden bedekt en bekleed met Christus' gerechtigheid, maar ook versierd met Zijn heiligheid. God verheft Zijn volk uit de drek, en plaatst hen naast prinses en wereldgroten. God legt Zijn heerlijkheid op Zijn volk. Hij neemt hen aan tot zonen en dochteren des Allerhoogsten. Hun ziel wordt gered, en hun lichamen worden tempelen des Heiligen Geestes, waar God in woont. Zij krijgen Gods beeld weer terug, en worden hersteld in Gods gemeenschap, en dat in een weg, dat Gods deugden worden verhoogd en verheerlijkt. God Zelf is het deel hunner erve. Hier worden zij menigmaal gesmaad en gelasterd, en moeten zij ook beschaamd over de aarde gaan, maar God geeft genade en ere. Hij twist hun twistzaak. Hij neemt het voor Zijn volk op. En wat wordt het in het einde van hun leven soms klaar gezien dat zij God toebehoren, naar ziel en lichaam beide. Ook in hun sterven geeft God hun ere. Ja zelfs in hun begraven. Bijzonder is dit wel aanschouwd in Mozes de knecht des Heeren.

Wij willen in deze ure met de hulpe des Heeren bij zijn bijzondere begrafenis u bepalen.

Gods Woord spreekt ons daarvan in Deuteronomium 34:6:

"En Hij begroef hem in een dal in het land van Moab, tegenover Beth-Peor en niemand heeft zijn graf kweten tot op dezen dag."

Deze woorden spreken ons van: *De begrafenis van Mozes.*

1. Die begrafenis is door God Zelf verricht.
2. Die begrafenis was een nederlaag voor de duivel.
3. Die begrafenis is van grote betekenis voor Gods Kerk.

In onze vorige predikatie mochten wij spreken over het sterven van Mozes de knecht des Heeren. Wij hebben toen vernomen hoe zalig hij bij en in de Heere ontslapen is. Voor het gehele volk is het duidelijk geweest, dat het einde van dien man vrede was. God kroont met vrede het einde Zijner knechten. En nu dat dode lichaam? Wat is daarmee geschied? Als een oordeel Gods wordt het aangemerkt wanneer onze lichamen als mest zijn op de aardbodem. Denk maar eens aan de volvoering van Gods recht, in de uitvoering van het vonnis Gods, over de lichamen van Achab en Izébel, die zo schrikkelijk tegen God gezondigd hadden (1 Kon. 21).

Sommige mensen beweren, dat 't een zaak van weinig belang is, wat er met ons lichaam na de dood geschiedt. Men zegt dan, als de ziel maar behouden is, dat lichaam wordt toch verteerd en aan het gewormte overgegeven. Zulk geredeneer echter is dwaas, en in strijd met Gods Woord. Wij hebben in ziel en lichaam gezondigd; en krachtens dien diepen zondeval ligt ziel en lichaam onder het oordeel des doods. En zo wij onbekeerd en onverzoend de eeuwigheid in moeten, dan zullen wij alle vlees tot een eeuwige afgrijzing zijn.

Voor Gods uitverkorenen is dat echter anders. Zij zijn van eeuwigheid door de Vader in Christus verkoren tot de eeuwige zaligheid en heerlijkheid. Die Zone Gods, in de eeuwigen raad des vredes gesteld tot Borg en Middelaar, nam uit de maagd Maria ons vlees en bloed aan, door de werking des Heiligen Geestes. Hij werd als mens geboren in de volheid des tijds, en droeg in ziel en lichaam Gods toorn en gramschap. Christus gaf Zijn ziel tot een rantsoen voor velen.

Zijn ziel werd geheel bedroefd tot de dood toe. En in Zijn lichaam heeft Hij onze zonden gedragen op het hout. O, wat diep heeft die Borg Zich willen vernederen, om aan het strenge recht Gods, te voldoen, de schuld van Zijn volk te verzoenen, de wet te vervullen, Satans kop te vermorzelen en ziel en lichaam van Zijn volk te verlossen. de apostel Paulus riep er van uit in 1 Kor. 6:20: "Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en ziel welke beide Godes zijn." Hier in de tijd komt God de Heiligen Geest de doden zondaar levend te maken, en uit het geweld der hel te verlossen. Hun ziel wordt gereinigd en geheilgd door het bloed en de Geest van Christus, en hun lichamen worden tempelen des Heiligen Geestes, waar God in woont. Beide de ziel en lichaam zijn door Christus gekocht en verlost, en zou het dan een onverschillige zaak zijn hoe wij leven, en hoe wij sterven? Nee, zo is het niet. Altijd wordt in de waarheid aangedrongen op een heiligen wandel. Zonder heiligmaking zal niemand God zien. En het is toch ook de lust, de begeerte van het hart van al de door Gods Geest levend gemaakten, en door Christus vrij gemaakten, om ziel en lichaam Gode te wijden. Nee, het waren geen holle klanken, toen Paulus uitriep in Rom. 7:24: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods." Job had betrekking op de dag der opstanding toen hij in de diepen weg der beproeving, in de oefening des geloofs mocht uitroepen: "En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen, denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijne ogen zien zullen en niet een vreemde; mijne nieren verlangen zeer in mijnen schoot."

En nu is Christus' dood niet alleen Borgtochtelijk geweest, maar ook Zijn begrafenis. Ook daarin heeft Christus de vloek gedragen voor Zijn volk. Die begrafenis was een smadelijke vernedering, gelijk zij dat voor elk mens is. In de begrafenis treedt het verderf naar voren, dat door de zonde over de mens gekomen is.

Christus daalde in het graf, zonder dat de verderving des doods, Zijn vlees tot ontbinding bracht. In Psalm 16:10 was door Christus reeds getuigd: Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, en mijn vlees zal geen verderving zien. O, wat een tedere zorg Gods ging over het ontzielde lichaam van de Middelaar. Men heeft zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij de rijken in Zijnen dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft, en er geen bedrog in Zijn mond geweest is (Jesaja 53:9).

Voor Christus is het graf geen lijdelijk ondergaan in het verderf geweest, maar een worstelen met de machten des graf's, die Hem aangrepen en omknelden. Hij is een volkomen Zaligmaker. Door in de verslinding des graf's af te dalen, heeft Hij het graf zijn triomf ontnomen. Christus heeft als Middelaar, het oordeel, de bitterheid, de smaad, die er in het graf ligt, ontnomen.

Doordat Christus in het graf inging, heeft Hij het graf voor Zijn volk geheilgd en gemaakt tot een liefelijke slaapstede (Jesaja 57:2).

Het graf bewaart dat volk wel, maar verslindt hen niet meer. Hoe groot is toch geweest de liefde des Vaders in het schenken van .Zijn Zoon, Hij die van eeuwigheid was in de schoot Zijns Vaders. Zijn verlustiging en Zijn vermaak gaf Hij tot de verheerlijking van Zijn deugden, en tot de verlossing van Zijn uitverkorenen.

Hoe diep, hoe oneindig diep heeft die Zoon Zich willen vernederen, tot in de nederste delen der aarde, onder al die smaad, hoon, verachting en schande om Zijn volk eeuwig te verhogen. Om uit alles de vloek weg te nemen, en het in een zegen te veranderen. "Och, of al wat in ons is, Hem prees." Alle lof, dankzegging, ere, aanbidding is Christus waardig. Alle knie moest zich voor Hem buigen, en alle tong Hem belijden. Hij is al Zijn volk een oorzaak van eeuwige zaligheid.

Voor tijd en eeuwigheid heeft Hij Zijn volk aangenomen en overgenomen. Gods volk heeft in geen levensverzekering te gaan, en aan geen begrafenisfonds te betalen. Daar is door Christus betaald voor alles, en Zijn tedere zorg gaat over ziel en lichaam, zowel in leven als in sterven. Zij hebben een arme God die hun leven moeten offeren aan de goden van de wereld. Maar daartegen is dat volk rijk en gelukkig te achten, die niet meer zichzelf, maar het eigendom van Jezus Christus geworden zijn.

In het bijzonder heeft Mozes dat mogen beleven, maar is dat ook in zijn sterven en begraven openbaar geworden. Hoger ere dan ooit beschoren is aan enig schepsel, ja zelfs aan een ander van Gods kinderen, is Mozes te beurt gevallen. Geen mens zag hem sterven. Geen mens heeft hem begraven. Daarvoor heeft de Heere Zelf gezorgd. God begroef hem in een dal in het land van Moab. Welk een eer! Wie is dit ooit overkomen? Niet een ander voorbeeld is ons bekend, zowel voor als na Mozes. De grond daarvan en de rede daarvoor moet vanzelf niet in Mozes zelf gezocht worden, maar moeten wij alleen zien in de Soevereine wil, liefde en genade Gods, die daarin vol majesteit tot openbaring kwam.

Aan het eind van Deuteronomium 34 lezen wij dat er geen profeet meer opstond gelijk Mozes, dien de Heere gekend had, van aangezicht tot aangezicht. Hij was een man geweest, die door God was afgezonderd tot een zeer bijzondere taak; en op een bijzondere plaats door God gezet, maar ook die in zo'n tedere en nauwe gemeenschap met God heeft mogen verkeren. Hij is een der voornaamste typen van Christus geweest onder de Oud Testamentische dag. God heeft hem wel in het bijzonder genade en ere gegeven.

Vele legenden zijn er in betrekking tot de begrafenis van Mozes. Veel verhalen zijn er opgedist dienaangaande, maar ons betaamt het niet om daar op in te gaan. Waar Gods Woord verder over die begrafenis zwijgt, past het ons niet om daar dieper in te dringen. Met eerbied en diep ontzag hebben wij de sobere en eenvoudige verklaring die de waarheid ons geeft te aanvaarden, zonder verdere gissingen te maken. Het heeft de Heilige Geest goed gedacht, er geen verdere verklaring van te geven, en daarom wensen wij ook niet verder dat terrein te betreden. Alleen mogen wij met aanbidding en verwondering opmerken op welk een bijzondere wijze God Mozes heeft beweldadigd en wij mogen ook wel zeggen verheerlijkt.

O welk een verwaardiging voor een mens, die toch uit en van zichzelf ook niet voor God bestaan kon, en niet anders verdiend had dan verworpen te worden van voor het heilig aangezicht Gods, maar die volmaakt in Christus, zo'n bijzondere ere te beurt valt. Sommige groten der aarde, waarvoor hier Koninkrijken beefden, worden soms als een ezel begraven. En al zou het geschieden met de grootste pracht en praal, dat valt toch alles weg bij die glans en heerlijkheid waarmede God Zijn volk, en inzonderheid Mozes heeft begraven.

De versmaadheid van Christus had voor Mozes. in zijn leven meer waarde dan al de genietingen van de wereld en van de zonde. Mozes had door genade de zijde van God en van Zijn arme verdrukte volk gekozen; wat is zijn loon groot geweest, niet alleen in

de hemel, waar God hem een plaats heeft gegeven, maar ook hier in zijn sterven en in zijn begrafenis.

Wat heeft God met Zijn kind en knecht gepronkt. God kroont Zijn eigen werk, tot verheffing van Zijn volk, maar niet minder, ja veel meer tot verheerlijking van Zijn Zoon, in Wien Hij toch al Zijn welbehagen heeft. De Zoon verheerlijkt de Vader, maar ook de Vader verheerlijkt Zijn Zoon, als de Middelaar van het betere verbond; van het Verbond der genade. En zo bekwam ook Christus, ere en heerlijkheid door het sterven, en in het begraven van Mozes.

2.

Maar komt laat ons nu ook in de tweede plaats die begrafenis van Mozes bezien *als een nederlaag voor de duivel*.

Niemand heeft ooit geweten waar het graf van Mozes is geweest. Of het volk van Israël er naar gezocht heeft, toen het voor hun duidelijk was geworden, dat hun leidsman was heengegaan om nimmer weder te keren, wij weten het niet. Of de Heere Zelf terstond geopenbaard heeft, dat elke poging om Mozes' graf uit te vinden ongeoorloofd en vruchteloos was, en dus moest worden nagelaten, ook dit kan niemand beslissend uitmaken. Vast staat alleen dat ook na zijn dood, en na zijn begraving Mozes' lichaam nog van betekenis blijft. Dien aangaande heeft de Heilige Geest veel eeuwen later een uiterst merkwaardige openbaring geschonken in het Nieuwe Testament door de brief van Judas.

Daar wordt ons verhaald, dat er over het lichaam van Mozes een twist is gevoerd door de engel Michaël met de duivel (vs. 9). Michaël heeft toen geen oordeel van lastering voortgebracht tegen de duivel, maar alleen gezegd "de Heere bestraffe u!"

De zonde is eigenlijk in de hemel begonnen. Een deel van de engelen heeft zijn beginsel niet bewaard, en het zijn duivelen in de hel geworden. Zij hebben zich tegen God verzet, en waren niet vergenoegd met de plaats door God hen gegeven. Dat deel der engelen die gevallen zijn, zijn uit de hemel gestoten. Voor die duivelen in de hel is er nooit zaligheid meer mogelijk. Zij worden met eeuwige banden bewaard tot het oordeel van de grote dag. Die duivelen hebben zich geworpen op de mens, de beeld-drager Gods op aarde. Satan wist in welk een staat de mens verkeerde, tot lof en heerlijkheid van zijn Schepper. Vijand was hij van God maar ook van de mens, die naar Gods beeld geschapen was. De verzoeking des satans bedoelde dan ook in de allereerste plaats God te treffen in Diens volheerlijk schepsel, en de mens zelf te storten in het verderf des doods. In die verzoeking bediende Satan zich onder Gods toelating van de slang, die listiger was dan al het gedierte des velds. De slang was het instrument; Satan sprak door haar. Satan was een mensenmoordenaar van den beginne. Die Satan keerde zich tot de vrouw tot Eva, niet omdat deze onwetend was van het gebod en de bedreiging des doods of van de belofte des levens, nee maar door Eva zal Satan invloed hebben op Adam.

Adam en Eva hebben beiden, niet onwetend, maar welbewust hebben de leugen geloofd en zich losgescheurd van God. De mens viel naar Gods besluit, gelijk ook der engelenval in het besluit Gods lag. God heeft de zonde niet lijdelijk toegelaten, doch hoewel Hij naar al Zijn volmaaktheden de zonde haat, heeft Hij haar gewild, opdat Hij Zich in gerechtigheid en barmhartigheid zou verheerlijken. Toch was die val rampzalig, en de zonde de grootste misdaad die ooit gepleegd is. De volle verantwoordelijkheid van dien val ligt voor de mens. Adam en Eva hebben zich moed- en vrijwillig geworpen in de armen des satans, en zijn heerschappij over hen begeerd, naar ziel en lichaam beide. O, wie zal ooit in staat zijn om die diepte van de val in

woorden uit te drukken; en welke rampzalige en verstrekkende gevolgen die val gehad heeft?

Eeuwig wonder van Gods soevereine liefde, wil en macht, dat God de duivel voor was. Noch Satan met al zijn geweld, noch de mens in al zijn vijandschap en snode ondankbaarheid, kon Gods raad tot zaligheid der uitverkorenen in Christus Jezus verbreken of vernietigen.

De Vader maakte in de eeuwigheid een verbond met Zijn uitverkorene, ziet de Zoon Zijner eeuwige liefde. In dat Verbond kwam de Zoon voor als Borg, Middelaar en Hoofd, vertegenwoordigende al degenen die Hem van de Vader gegeven waren. Dat Verbond dat zijn grondslag heeft in de eeuwigheid, en tot in der eeuwigheid duren zal, heeft dien Borg bevestigd met Zijn eigen bloed. Dat Verbond weet van geen wijken of wankelen. Terstond na de val, na de verbreking van het verbond der werken, is het Verbond der genade bekend gemaakt, en de belofte geschonken van dat vrouwenzaad dat eenmaal die slang de kop zou vermorzelen.

In de volheid des tijds kwam de Zoon Gods aannemend onze menselijke natuur, op deze vervloekte aarde. Hij kwam om aan Gods recht te voldoen, Gods geschonden deugden op te luisteren, de wet te vervullen, maar ook om de werken des satans te verbreken. Hij heeft de verzoening teweeggebracht door Zijn eigen bloed, maar ook met Zijn bloed Zijn volk gekocht. de apostel Paulus riep er van uit: "Gij zijt duur gekocht." En nu komt er voor al Gods uitverkorenen een tijd dat zij dadelijk verlost worden uit de heerschappij der zonde en des satans; een tijd dat zij worden getrokken uit de macht der duisternis en overgezet worden in het Koninkrijk van de Zoon van Gods eeuwige liefde.

En die verlossing betreft ziel en lichaam beide. Het heeft plaats in de wedergeboorte, en vernieuwing door God de Heiligen Geest, maar met bewustheid voor zichzelf in de rechtvaardigmaking, wanneer God als Rechter op grond van Christus' aangebrachte gerechtigheid, hen vrijspreekt van schuld en straf, en hen een recht verleent ten eeuwigen leven. Het geschiedt in die ure wanneer God Zelf tot de Satan zegt: "De Heere schelde u, Die Jeruzalem verkiest; is deze met een vuurbrand uit het vuur gerukt?" (Zach. 3:2).

O, wat een wonder als het in ons leven waar mag worden, dat het beleefd wordt, dat het God om Zijn volk en Zijn volk om God te doen is. Wanneer God dat volk voor Zijn rekening neemt, en verzekert door Zijn Geest, dat Hij niet meer op hen toornen noch schelden zal (Jesaja 54:9). Die vrede met God te ontvangen die alle verstand te boven gaat. O, niet langer meer onszelf, maar het eigendom te zijn van Jezus Christus, Die ons met Zijn dierbaar bloed gekocht, en van al onze zonden verlost heeft.

Maar daarmee is de strijd niet geëindigd. Och nee. Zodra God de mens zijn ogen opent, en de keuze heeft mogen doen gelijk Mozes, om niet langer een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, maar liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan ontbrandt de strijd. Een strijd die is zwaarder wordt naarmate God Zich verheerlijkt in het hart van Zijn volk, een strijd die soms gaat als tussen leven en dood. Satan is niet alwetend, maar wel veelwetend. Hij weet het dat hij maar een korten tijd heeft, en dat hij niet een van die door Christus gekochten en verlost, ooit uit Zijn Hand zal kunnen rukken. Nee, de duivel krijgt dat volk nooit meer terug. Zij worden allen in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid. De duivel heeft het onderspit moeten delven, en het moeten afleggen voor Sions eeuwigen Koning. Satan heeft de nederlaag geleden, en zijn macht en heerschappij is verbroken, waarvan hij zich nooit sneer herstellen zal. Zijn vonnis is al

geveld in het Paradijs, en op Golgotha heeft Christus hem overwonnen, en over hem getriomfeerd. De grote Hervormer Luther schreef echter: "Zijn kop is wel vermorzeld, maar hij kan met zijn staart zulke klappen geven dat hij onder de toelating onze gehele bekering in stukken slaat." En zo is het ook inderdaad.

Paulus schreef aan de gemeente van Korinthe: Zijn gedachten zijn ons niet onbekend. Ja, die grote kruisgezant, bedeed met zoveel genade, klaagde over een scherp doorn in zijn vlees, en een engel des satans die hem met vuisten sloeg in 2 Korinthe 12. Zeker naar de bedeling van de eeuwige Soevereiniteit en vrijmacht Gods is er een groot onderscheid in het leven van Gods kinderen hier op aarde. God geeft aan ieder naar dat Hij wil. En zo is het ook in de bepaling van de strijd die hier te voeren is in dit leven. God geeft kracht na kruis, maar ook kruis naar kracht. Toch zal een ieder van Gods kinderen gewaar worden, met welk een helse woede Satan vervuld is tegenover God en Zijn erfdeel. Wat heeft Satan Christus gezocht, vervolgd en benauwd terwijl Hij hier op aarde was. Al zijn pijlen heeft Hij op dien Borg afgeschoten. Er staat zelfs van Christus geschreven, terwijl Hij in de hof van Gethsémané vertoefde, dat Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen. En in datzelfde verband lezen wij: "En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger." ja, de Vader zond een engel uit de hemel, die Hem versterkte.

O, wanneer die Getrouwe Verbonds Jehovah Zijn volk niet ondersteunde, en Christus als Borg in al de benauwdheden met Zijn volk niet benauwd was, en hen verlost, waar zouden die arme wormen, (want dat zijn zij toch in zichzelf) moeten blijven. Zij komen soms op de zeef van Satan, en zij zouden er zeker overgaan, was het niet dat die Grote Voorbidder voor hen bad bij de Vader, dat hun geloof niet zal ophouden. Zeker Satan kan niet verder gaan, als dat God hem toelaat; maar wij zien het om dat ene voorbeeld maar te noemen bij de groten lijder Job, wanneer God Zelf dien duivel geen bepaling gemaakt had, dan had die vorst der duisternis, als een briesende leeuw, Job zeker verscheurd.

Hoevelen worden niet aangevallen over hun staat voor de eeuwigheid. Soms breekt het zweet hun uit, en weten zij niet waar zij het zoeken moeten. Anderen van Gods kinderen die het onbewegelijk Koninkrijk ontvangen hebben, worden menigmaal geplaagd betreffende de stand van hun leven. Wat kan het hun soms bange zijn, dat hun ziel schreeuwt tot God.

Maar ook heeft het plaats dat die duivel allerlei godslasteringen in hun ziel werpt; soms in hun binnenste vloekt, maar soms ook spot, en hen aandrijft tot de verzaking en verloochening van God, van Christus, van de Heiligen Geest. O, ik zal het niet verder gaan uitbreiden, want de duivel hoort het ook als wij er over spreken. Wie het vatten kan die vatte het! Nee, denkt over zijn geweld en over zijn listen niet zo lichtvaardig. Het is een student van bijna 6.000 jaar, en hij weet onze zwakste plekken.

Welk een scherpe pijlen schiet hij op Gods kinderen soms in de ure des doods nog, dat hun ziel ineenkrimpt. En denkt er maar over, dat hij nergens voor terugdeinst, maar dat hij alleen moet wijken, wanneer Christus opstaat, en door Zijn machtwoord, dat gespuis uit de hel veldvluchtig moet wijken. O, wat zal het eenmaal zijn, als Gods volk die strijd voor eeuwig te boven is. In die hemelstaat schiet hij nooit een pijl meer. Toch is de duivel een rusteloze vijand. David in Psalm 25: 9 riep van hem uit:

*En die rusteloos mijn val
Wreed en wrevelmoedig zoeken.*

En om nu terug te keren tot de begrafenis van Mozes. Naar het oordeel van sommigen onzer Bijbelverklaarders liet God Mozes begraven door de aartsengel Michaël, in een dal, dicht bij de bergtop Nebo, in het land van Moab.

Volgens onze Kanttekenaars heeft Michaël met Satan getwist over het lichaam van Mozes, naar een oude overlevering liep de twist daarover omdat Mozes naar satans beweren wegens het ombrengen van de Egyptenaar een eervol graf onwaardig was. Maar komt geliefden, laat ons trachten zoveel het ons mogelijk is, naar Gods Woord met enkele woorden, de zaak wat nader toe te lichten.

Michaël is de aartsengel of de Archangel, waarvan wij lezen in Daniël 10, Openb. 12, en in de brief van Judas. In al die plaatsen treedt hij op als een der eerste vorsten. Hij is een der eersten van de vorstelijke engelen. Michaël is een geschapen engel, die door macht en waardigheid waarmede hij van God bekleed is, en door hoogheid van dienst onderscheiden wordt van andere engelen en voor God staat.

Tegenover die Michaël kwam nu de duivel te staan, die zijn recht wilde laten gelden op het lichaam van Mozes. Michaël is de engel die om zo te zeggen met hand en tand, de zaak van Gods volk op aarde voorstaat, opneemt, beschermt en uitvoert. Uit verschillende uitspraken der Heilige Schrift blijkt ons dat op de achtergrond van de strijd, dien wij op de aarde zien, tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad, een strijd is tussen engelen en duivelen, en dat ongetwijfeld menige gewichtige gebeurtenis op aarde, inzake het volk des Heeren door God teweeggebracht wordt, door de dienst der engelen.

Wij mochten onze aangezichten wel bedekken van schaamte, dat er zo weinig van gekend wordt van dien dienst der engelen, waar toch de Majesteit Gods in uitblinkt, maar ook zo'n rijke troost vloeit voor het vaak zo bestreden erfdeel des Heeren. Alleen in de brief van Judas wordt de gebeurtenis aangehaald, die wij niet voorbij kunnen laten gaan, nu wij over de begrafenis van Mozes de knecht des Heeren handelen.

Een geloofwaardig Schriftverklaarder heeft een verklaring over dien strijd van Michaël met Satan gegeven, die in hoofdzaak op het volgende neerkomt, en die wij ook overnemen.

Mozes was een mens, was een Adamskind, was in de paradijsvertreding begrepen, was een zondig mens over wien der halve de dood macht had. Nu is het de duivel, die het geweld des doods heeft. De mens is door de zonde hem toegevalen. Daarom is het vonnis der hoogste majesteit over de mens gekomen: de dood. In dien schrikkelijke dood, de ontluistering van het beeld en de gelijkenis Gods, viert de duivel zijn ontzettende triomf. Daarom zegt hij als het ware: "al wat sterft is voor mij." Nu, dat is een leugen. Uit kracht van het welbehagen des Vaders, vanwege de borgtochtelijke arbeid van Christus is het: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven." De dood is verslonden tot overwinning. Christus stierf, gelijk wij reeds opgemerkt hebben, opdat Hij door de dood teniet doen zou, den. gene die het geweld des doods had, dat is de duivel (Hebr. 2). De duivel heeft .zich vergist. Maar bedenk vooreerst, dat die triomf van Immanuël nog geopenbaard moest worden in de opstanding van Christus.

En bedenk voorts, dat Mozes gestorven was, krachtens een oordeel Gods, over zijn zonde, omdat hij de Heere niet geheiligd had aan het twistwater van Meriba.

Nu zei de satan: *Hij is voor mij*. De duivel is de fontein van alle boosheid en goddeloosheid; een geheel uit zijn staat voor God' vervallen grootheid, wiens heerlijkheid, oorspronkelijk ten goede gericht, en nu in 't tegendeel van boosheid geheel is omgeslagen. Satan is een werkmeester van boosheid. Hoe brutaal en onbeschaamd treedt hij op de voorgrond; nog een aanslag doende op de liefde des

Vaders, op het volmaakte Borgwerk des Zoons, maar ook op het lichaam van Gods kind en knecht. Ja geliefden, het gaat ver; zeer ver. De duivel had dat lichaam willen hebben om de kinderen Israëls ertoe te verleiden om op afgodische wijze de overblijfselen van Mozes te gaan vereren, alsook om zijn haat en vijandschap nog te koelen aan dat ontzielde lichaam. Was de duivel nu Mozes' ziel kwijt, voor eeuwig kwijt om hem te plagen en te folteren, nu wilde hij nog beslag op dat lichaam leggen. Zó ver, zeer ver gaat het met die helse woede van Satan. O mensen, het houdt wat in, God afgefallen, en de duivel toegefallen! Zolang Gods volk hier op aarde, is, zullen zij niet smart en droefheid het moeten inleven, wat de droeve gevolgen zijn van die moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid.

En de duivel laat zich zo maar niet terugsturen. Michaël kwam op voor de zaak des Heeren en van Zijn volk. Vandaar dat twisten en die woordenwisselingen die er voorgevallen zijn bij de begrafenis van Mozes. O, wat is de duivel geducht in zijn werking; evenals een plens van grote gaven, die zijn gaven in dienst der zonde stelt. Michaël heeft de twistzaak in Gods handen gegeven, met dezelfde woorden, waarmede. Satan werd toegesproken, in betrekking Jozua de Hogepriester: "*De Heere bestraffe u*" Satan moest het ook hier verspelen. God begroef dat lichaam, en de duivel bleef er af. Wat is de tedere zorg Gods over Zijn volk groot, naar ziel en lichaam beide. Het was alsof God sprak: "Het is nu gevoeg." Dat lichaam behoort Mij toe, en gij o duivel zult het niet verderven. Mozes wist er niets meer van, maar het staat ons beschreven. God heeft het laten optekenen, als een nadere bevestiging van de eeuwige onveranderlijke en onverbreekelijke liefde, waarmede Hij Zijn volk lief heeft van eeuwigheid tot in alle eeuwigheid, maar ook tot vertroosting van Zijn volk.

3.

Maar ook, en dat is nu onze derde hoofdgedachte, *die begrafenis van Mozes is van grote betekenis voor Gods Kerk.*

Niet alleen is die begrafenis van Mozes, die God Zelf verzorgd heeft, een buitengewone eer geweest, die nooit te voren, en ook daarna aan iemand van Gods kinderen is te beurt gevallen, maar ook moeten wij dat bezien als' een bijzonder bewijs van Gods wijsheid tegenover Israëls volk. Inderdaad, Mozes had een grote plaats in het hart en in het leven van Israëls volk. En denk maar aan Jozua, Mozes' dienaar, wat een ijver dat hij voor Mozes had; dat als het in zijn macht was geweest, had hij Eldad en Medad wel de mond gestopt. Jozua had wel genade, maar stond nog zo blind voor de rijkere en ruimere bediening des Geestes, waarvoor Mozes' ogen wel geopend waren. Had God Mozes niet begraven, dan had dat volk van Israël het wel graag willen doen, een kapel op dat graf willen bouwen, of dat overgebleven stof willen vereren. God weet wel wat in den mens is van nature. Zolang de mens in het werkhuis zit, en in de weg van het verbroken werkverbond in vrede met God wil komen, dan hebben wij meer met Mozes, dan met Christus op. De Jood roemt op God, en steunt op de wet, en kan Jeruzalem niet vergeten. O dat onderhouden van dagen, maanden en jaren! Wat zit dien offerdienst, en die reinigingen naar de wet bij de mens er diep in. Van nature staat Mozes op de voorgrond.

En toch uit de werken der wet kan geen vlees voor God gerechtvaardigd worden. Mozes kon Israël niet brengen in Kanaän, en nog veel minder kan de wet ons brengen in de gemeenschap met God. Mozes eist onzen dood en ons verderf, vanwege onze erf- en dadelijke schuld. En Mozes bevredigen dat is onmogelijk.

Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. O, hoe benauwd wordt het in de ziel van een door Gods Geest

overtuigde zondaar die moet betalen, en wil betalen, maar gewaar wordt dat hij de schuld hoe langer hoe groter maakt, zodat men er onder denkt te verzinken. Het was van alle kanten hopeloos geweest, zo God Zelf in de Zoon Zijner eeuwige liefde niet een weg had gebaad, om van die vloek der wet verlost te worden. Nooit en nimmer waren wij van Mozes afgekomen, ware het niet dat God Zijn Zoon had geschonken en gezonden. Christus is met Zijn Borgtocht tussenbeide gekomen, en Hij heeft de vloek van Zijn volk op Zich genomen. Die Rotssteen is door Mozes met zijn vloekstaf geslagen op zo'n wijze, dat Christus bedroefd werd tot de dood toe; als een vervloekte tot de kruisdood werd verwezen, en van God en mensen verlaten, uitgeroepen heeft: *"Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Maar Christus heeft op Golgotha uitgeroepen: "Het is volbracht."* De vloek heeft Hij weggenomen, de wet vervuld, en de schuld betaald. Op één dag heeft Hij de ongerechtigheid van Zijn Kerk weggenomen. En Christus is in Zijn opstanding uit de doden gerechtvaardigd in de Geest. Aan de Goddelijk gerechtigheid heeft Christus voldaan, zodat de Vader niets meer te eisen heeft van Hem, maar ook niet van Zijn volk. En nu door de toerekening van dit volbrachte Borgwerk, door de toepassing van die aangebrachte gerechtigheid in het hart der uitverkorenen mogen zij zeggen: *Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is Die ook is opgewekt, Die ook ter rechterhand Gods zit, Die ook voor ons bidt* (Rom. 8:33 - 34).

Wat heeft dan de dood en de begrafenis van Mozes toch een grote betekenis voor Gods Kerk op aarde. Mozes is door God begraven, en nu is er geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. O, wat een uitnemende weldaad om hier door de wet te sterven om Gode te leven.

Helaas, wat zijn er weinig mensen die in de praktijk gestorven zijn; weinig mensen die van het werkverbond zijn overgegaan in het genadeverbond. Al Gods uitverkorenen hebben in de wedergeboorte de doodsteek gekregen, en zijn wel in het genadeverbond begrepen, maar ik bedoel nu met bewustheid voor zichzelf, beleefd en doorleefd wat Paulus schreef aan de gemeente van Kolosse: "Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God" (Kol. 3:3).

O die doorleving, van die staatsverwisseling, dat God ons aan het eind bracht met alles, dat wij in de dood terecht kwamen, God ons afsneed, en wij verloren gingen, om in en door Christus op te staan tot een nieuw leven. Zo dat de wet ons niet meer verdoemen kan, maar dat God al het oordeel van ons heeft weggenomen, en het geloof ons heeft geschonken dat God nooit meer op ons toornen noch schelden zal. Dat geloof dat er straks geen vervloeking meer tegen ons zijn zal, omdat wij bekleed zijn met de gerechtigheid van Christus en versierd met Zijn heiligheid.

O, die vastigheid en zekerheid onzer zaligheid in Christus Jezus, Die Zijn leven voor ons gaf, maar *Die ook het schild is dat ons bevrijdt Mijn eer, mijn vast betrouwen.*

Wat Mozes nooit heeft kunnen doen, dat heeft Die dierbare Christus gedaan. Mozes kon met zijn eigen leven het volk van Israël niet redden van het oordeel der verwerping, en kon het volk in het beloofde land niet brengen. Mozes was slechts een mens hoe dicht levend bij God, hoe heilig hij ook ware, hij was slechts een mens, een onvolmaakt zondig mens. Ook hij had zijn ogenblikken van zwakheid. Hij kon zondigen, en heeft gezondigd, toornig wordend vanwege het ongeloof en de wederspanning des volks, de Heere niet heiligend voor het aangezicht der kinderen Israëls. Mozes was slechts dienaar, en het uitgedrukte beeld Zijner Zelfstandigheid.

Hij bezit de onmededeelbare volmaaktheden Gods. Hij is de onveranderlijke en oneindige, tegenover al het geschapene dat eindig en veranderlijk is. Hij is boven alle engelen Gods. Tot Hem is gezegd, wat nooit tot een der engelen gezegd is: "*Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid, de scepter Uwer Koninkrijk is een rechte scepter. O God, Uw God heeft U gezalfd met vreugde-olie boven Uw medegenoten.*" Christus is de waarachtige God en het eeuwige leven.

Mozes was alleen profeet, maar Christus was ook Hogepriester en Koning. Christus heeft niet ene offerande in eeuwigheid volmaakt al degenen die geheiligd worden. Hij heeft nooit geen zonde gekend of gedaan. Hij heeft nooit, gelijk Mozes, ook maar één enkele keer, één ogenblik gewankeld; nooit is Hij gestruikeld, nooit is een gedachte tegen de wet Gods in Hem opgekomen; nooit een woord over Zijn lippen gegaan, dat niet was ter ere Gods. Christus heeft een eeuwige verzoening teweeggebracht. Christus is ingegaan niet in de zichtbaren tabernakel, maar in de hemel zelf om voor het aangezicht Gods te verschijnen voor ons. En Hij is daar ingegaan niet met het bloed van bokken of stieren, maar met Zijn eigen bloed, door het voorhangsel Zijns lichaams, dat is Zijne menselijke natuur. Zijn offerande was een levende, redelijke offerande die altijd vers blijft voor het aangezicht Gods, en waardoor Zijn volk een toegang bekomt als langs een verschenen levenden weg, ingewijd door het bloed des Middelaars.

Mozes bouwde wel aan het huis aan de gemeente des Heeren. Doch dat huis, die gemeente was niet zijn eigendom. Hij bouwde en arbeidde er aait, als een knecht aan het huis van zijn heer. Hij deed het met liefde, met gehele toewijding van zijn hart, met getrouwheid. Daarvan heeft hij getuigenis bekomen. De Heere heeft hem *Zijn knecht* genoemd en hem ingeleid in de verborgenheden der toekomst. Hij is een getuige geweest van de dingen die daarna gesproken zouden worden. Hij heeft, eeuwen na zijn dood, met Christus gesproken over diens uitgang; over het volbrengen van het werk aan het huis Gods. Maar hij heeft dat alles gedaan als dienaar, en niet als eigenaar.

Christus daarentegen heeft Zijn bediening vervuld als de Zoon over Zijn eigen huis. Dat huis nu is de gemeente, het volk des Heeren, de uitverkorenen uit het ganse menselijke geslacht uit Joden en heidenen, uit alle taal, volk en natie. Christus heeft Zijn gemeente gekocht met Zijn dierbaar bloed. De Kerk is Zijn eigendom naar het welbehagen des Vaders.

Christus is een volkomen Zaligmaker. Hij verlost en redt van de vloek en de veroordeling der wet en troost door Zijn Geest, allen, die in Hem al hun heil en zaligheid mogen vinden, voor tijd en eeuwigheid.

Komt, laat ons samen van die Gezegenden Christus zingen uit Psalm 40:3 - 4.

Toepassing

Een ogenblik mochten wij in deze ure stilstaan en uwe aandacht bepalen bij de zeldzame begrafenis van Mozes.

Het is een grote verborgenheid Gods, en het is ons niet mogelijk op alle vragen die daaromtrent gedaan kunnen worden, een antwoord te geven, omdat Gods Woord er van zwijgt. God beware ons voor indringen in hetgeen Hij niet bekend gemaakt heeft, maar schenke licht en genade om met het weinige dat wij er van zeggen mochten, winst te doen voor de eeuwigheid.

Zowel in het leven, sterven en in de begrafenis van Mozes, heeft de getrouwe Verbonds Jehovah bevestigd, dat Hij genade en ere aan Zijn volk geeft. Wat is en

blijft God getrouw tegenover Zijn volk, en wat neemt Hij het er voor op, ook tegenover al de boosheid en het geweld van de hel. Al heeft niemand Mozes' graf geweten, toch weten wij uit Gods Woord, dat God Zelf Mozes begraven heeft.

Dat wij met eerbied en met heilige jaloersheid daarop mochten staren, maar door dat alles opgeleid tot de heerlijkheid van Die God, Die Zijn volk vrij en soeverein heeft verkoren in Christus Jezus, en niet zal toelaten dat de rechtvaardige wankele. Hij heeft Zijn volk lief met een eeuwige liefde, maar heeft hen ook lief tot de einde toe.

Wat is de mens dan toch arm die God mist en Christus niet kent; de mens die nimmer in zijn leven zaligmakend door Gods Geest werd bewerkt. O al zou u de gehele wereld bezitten, zonder God zijn wij doodarm. De wereld is, zo schreef eenmaal een Engels Godgeleerde, onkundig aan God, onkundig aan de wet, onkundig aan het evangelie, en onkundig aan Christus en Zijne gerechtigheid. O, die armoede is niet uit te spreken.

Jonge mensen in ons midden, de wereld belooft veel, en Satan spiegelt u veel voor van de genoegens en de plezieren van het leven. En de dienst van God wordt als zwartgallig voorgesteld, als een aaneenschakeling van ellende. Maar gelooft het toch eens, ik bid het u om het heil van uw onsterfelijke ziel, het is alles bedrog en ijdelheid waar de duivel u mee bezig houdt.

Heel de wereld met al wat er op en in is, kan ons hart niet vervullen of bevredigen. Christus riep Zijn discipelen toe met het oog op de aanstaande verdrukkingen: *Vreest hem niet die het lichaam kan doden, maar vreest veel meer Dien Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.* Het leven van Gods kinderen is wel vol strijd en bekommering, maar wat is hun voorrecht onschatbaar groot. God heeft Zichzelf in hun hart en leven geopenbaard, op Die God hebben zij betrekking gekregen: *daar strekt zich al mijn lust en liefde heen.*

En zo God verder met hen ging, dan hebben zij geleerd om liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, *dan voor een tijd de genietingen der zonde te hebben, achtend de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte, omdat zij mogen zien op de vergelding des loons* (Hebr. 11). O, die verklaringen van Gods Majesteit en heerlijkheid in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Dat door Hem overgenomen te worden voor tijd en eeuwigheid. *Het leven is mij Christus en het sterven gewin.* De zalige en gegronde wetenschap dat wij naar ziel en lichaam voor Gods rekening liggen.

Bent u dan niet arm, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, die dat alles mist, en van dat alles ontbloot zijt? Zeg nu maar eens eerlijk wat u op de wereld en in de wereld hebt, en wat uw vooruitzicht is straks als de dood komt. Zonder God geleefd en zonder God gestorven, dan is uw deel geworpen te worden in de buitenste duisternis, waar weinig is en knersing der tanden. En al krijgt u straks nog een stukje grond om op begraven te worden, eenmaal zult gij toch in de opstanding alle vlees tot een eeuwige afgrijzing zijn. En God zal het niet voor u opnemen. Christus zal wel uw Rechter, maar niet uw Verlosser zijn. De duivelen in de hel zullen u eeuwig folteren.

Diep, naamloos diep is de mens gevallen in de bondsbreuk van Adam, beklagenswaardig zijn staat en toestand, maar wat zou het een wonder voor elk mens moeten zijn, dat God hem nog laat in het heden der genade. Die prediking, dat de wet door Mozes is gegeven, maar de genade en de waarheid door Jezus Christus zijn geworden. Wat Mozes ons nooit geven kan, schenkt Christus een iegelijk die in Hem gelooft. Onder de verkondiging van dat rijke evangelie, moogt gij u nog bevinden. Er is geen voorwendsel voor onze zonde. Dat het God behagen mocht, dat de pijlen van Zijn Goddelijke pijlkoker door Gods Geest gedreven werden in uw harten.

Dat het gebeuren mocht kinderen, in het prille van uw jeugd. Dat het plaats mocht hebben jongelingen en jonge dochters in de bloei uwer jaren, opdat ge uw krachten niet zult opofferen aan de Moloch van deze wereld. Thans groeit er een geslacht op dat schier indrukloos en bandeloos voortwandelt naar de eeuwigheid. O, ons hart moet wel beven en sidderen, wij mochten wel niet anders dan tranen zijn, als wij er een recht besef van hadden, hoe diep treurig de tijden zijn die wij beleven.

Voor elk mens of hij jong of oud, rijk of arm is, geldt het: *"Tenzij dat iemand wederomgeboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien."* Een Goddelijk genadewonder moet er in onze harten verheerlijkt worden, zal het wel zijn op reis naar die grote eeuwigheid. Van nature liggen wij in de macht des satans en onder zijn heerschappij besloten, en nu kan niet Mozes, maar Christus ons uit die macht verlossen en bevrijden van de toekomstigen toorn.

Jong en oud, dat u toch heden nog bedenken mocht wat tot uw eeuwige vrede dient. Morgen is het misschien te laat, ja het kan nog wel zijn eer de klok twaalf uur geslagen heeft, dat uw leven reeds afgesneden is en gij gedagvaard zijt voor de groten Rechter van hemel en van aarde om rekenschap te geven van uw rentmeesterschap. De dienst van Satan is zo'n harde dienst, en het loon dat hij uitbetaald, is eeuwig, *"ach en wee."*

Dat uw harde harten nog verbrijzeld en vernederd mochten worden eer het voor eeuwig te laat is. Dat u als een schuldige overtreder en als een vervloekte door Gods heilige wet, aan de voeten van die Gezegende Christus terecht mocht komen. Hij was onschuldig, maar nam de schuld van Zijn volk over, en nam ze ook weg op Golgotha's kruis. Hij heeft voor de overtreders gebeden. Hij werd een vloek om Zijn volk van de vloek te verlossen. Hij gaf Zich in de dood om Zijn gunstgenoten te geven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid.

O geliefden, dat er ook in ons midden nog een alarm, nog een noodgeschrei gehoord mocht worden: Zone Davids, ontfermt U mijner. De engelen in de hemel zouden verblijd zijn; de duivels in de hel beschaamd, God werd er verheerlijkt en het zou uw ziel tot een eeuwige blijdschap zijn.

Gods Geest mocht in deze geesteloze tijden nog eens overtuigend en zaligmakend werken tot bekering van onbekeerden, maar ook verlichtend, ontdekkend, ontblotend en uitbrandend al degenen die zo vastgenesteld zitten in het verbroken werkverbond.

Velen zijn er in onze dagen die de grond van hun leven hebben in hun doen en laten, in hun wettische werken en gelijk zijn aan de genisten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria. Door niemand en door niets worden zij opgeschrikt, zij leggen zich rustig neer op doop en belijdenis, op hun goede werken, op hun stichtelijke levenswandel. Zij verzekeren zichzelf van hun eeuwige zaligheid. Helaas dezulken slapen de slaap des doods, liggen in zorgeloosheid terneder en zijn opgeblazen door wettische hoogmoed. Nog nooit is er een wonder Gods in hun leven gebeurd. Zij hebben de grootheid van hun schuld en zonde in het licht van de Goddelijke deugden nog nooit aanschouwd. Als een vloek en doemwaardige in zichzelf hebben zij nog nimmer over de wereld gelopen. Nee, nooit is het uit hun hart opgekomen: *"O God, wees mij zondaar genadig."* En degenen die nooit zondaar voor God zijn geworden, kunnen ook niet sterven aan de wet, en zullen er zich ook nooit in kunnen verblijden dat God Mozes begraven heeft, en dat zij in Christus rechtvaardig voor God gesteld werden. O, dat alle valse gronden waar de mens krampachtig aan vasthoudt toch werden weggeslagen, alles wat omgaat buiten de zaligmakende ontdekkingen des Heiligen Geestes, want het zal toch geen dageraad hebben. Het is een bed dat te kort en een deksel dat te smal bevonden zal worden in de dag der eeuwigheid.

Dat Gods lieve Geest nog eens met kracht werkte, wegnemend die valse vrede en die ongegronde rust, om op een ware zaligmakende wijze gebracht te worden tot Christus, Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.

Ja wat is Christus toch voor velen een verborgen Persoon, ook al is er een breken met de wereld en een verlaten en haten van de zonde gekomen. Wat staat bij menig een van dat volk Mozes meer op de voorgrond dan Christus.

Dat berouw dat zij gehad hebben, die bittere klachten, dat bidden, dat vasten, dat treuren, dat belijden, dat reformeren, dat zijn hun zaligmakers. O, zolang wij nog troost hebben en moed scheppen uit onze gestalten, dan heeft Christus en Zijn bloed geen waarde voor ons. En met dat alles is er nog een volgen van Mozes, en zoeken wij hem nog te behagen en te bevredigen. Maar met dat alles is het een onbevredigd, onvoldaan leven, gedrukt, beklemd en waarin de blijdschap des geloofs gemist wordt, en de hartelijke vreugde in God door Christus. In Klaagliederen 4:9 lezen wij *dat de verslagenen van het zwaard gelukkiger zijn dan de verslagenen van de honger*. Het eerste duurt kort en het andere neemt veelal een lange tijd. Zeker God is vrij in Zijn wegen en handelingen. *Maar kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten*. Hadden wij meer betrekking op de dood dan op het leven. Zeker, wij mogen onszelf niet doodslaan, want dan zijn wij zelfmoordenaars, maar wat zou het dag en nacht onze verzuchting toch moeten zijn, of God er eens een eind aan maken mocht. God liet eenmaal Mozes op de berg komen en daar stierf hij, maar God begroef hem ook, en Jozua nam zijn werk over.

En over het algemeen waar door genade Christus geopenbaard' is in het hart, wat is er weinig doorbreken. O, wie het vatten kan, die vatte het! Maar zolang Mozes en Jozua er zijn, dan staat Mozes vooraan. Dat Gods Geest twistte in onze harten, om met onszelf in de dood terecht te komen, door God afgesneden, ondergaan met al ons doen en laten, om in de Heere HEERE gerechtvaardigd te worden en zich te beroemen, gelijk het ganse zaad van Israël daartoe verwaardigd wordt. *Och dat Israëls verlossing uit Sion kwame, dat de Heere de gevangenis van Zijn volk mocht wenden, dan zal Jakob zich verheugen en Israël zal verblijd zijn!*

Inderdaad, het zijn heilgeheimen en verborgenheden, die God ons door Zijn Geest alleen maar bekend kan maken, maar ook uit genade schenken. Wat zou het een vruchtbare tijd zijn in Gods Kerk en onder Gods volk, wanneer die zaken meer beleefd werden. Dat het onze er aanging en dat wij de beroving van onze goederen met blijdschap mochten aanschouwen. Alle dingen schade en drek achten, om de uitnemendheid van de kennis van de Heere Jezus Christus. O, die Goddelijke blijdschap, dat het God behaagd heeft om langs zo'n Weg in Zijn eeuwige wijsheid Zijn welbehagen te volvoeren in Christus Jezus. Die onuitsprekelijke gave Gods, waar in Hem een oceaán van genade van liefde, van licht, van leven, en een volheid die nooit uit te ledigen is. O dat bloed van Christus, reinigt van de schuld, maar ook van de smet der zonde.

Groot is het voorrecht door de bewerking des Heiligen Geestes, gedurig door het geloof de toevlucht tot die geopende fontein te mogen nemen. Gedurige ontdekkingen zullen de weg zijn tot nieuwe en nadere openbaringen van de Drie-enige God. Gestorven aan de wet, met Christus verenigd, leidt niet tot een los en zorgeloos leven, Nee, juist het tegenovergestelde. De wil van God, de liefde Gods, de heiligheid Gods, en de heerlijkheid Gods dringen u tot een Gode betamelijke wandel. Om heilig en onberispelijk voor Hem te zijn in de liefde. Meer en meer betrekking om Gode gelijkvormig te zijn en Zijn beeld te vertonen in handel en wandel.

Dat God uw hart en ogen aftrekke van alle ijdelheid. Hier is en blijft alles maar ten dele, eenmaal komt het volmaakte. God heeft Mozes begraven, en niemand heeft zijn graf ooit geweten, opdat Christus maar in het middelpunt staan zou, en uw oog, hart en genegenheden alleen maar naar Hem getrokken zouden worden, om nauwer met Hem verenigd, Zijn voetstappen te drukken. Wat van ons is, zal ook eenmaal door God begraven worden, de oude mens der zonde met al zijn goddeloze werken, woelingen en begeerlijkheden gaat het graf in. Dat zal de weg zijn om het onze voor eeuwig kwijt te raken, en dan eenmaal naar ziel en lichaam verheerlijkt Die Koning Die gestorven, begraven en opgestaan is eeuwig te verheerlijken.

Wat zal het eenmaal zijn, volk des Heeren, om Gods lof eeuwig te verkondigen, Zijn Naam eeuwig te prijzen. Het is hier maar stamelen, maar wat zal de hemel weergalmen wanneer de verlost en zullen zingen het lied van Mozes en van het Lam, die eeuwige verlossing; die eeuwige zaligheid en heerlijkheid. Dan ~~al~~ geen satan meer zijn, geen werkheilig bestaan u meer aftrekken; daar is geen werkverbond meer, maar het eeuwige genadeverbond in zijn volle luister en glorie, tot roem van Die God Die te prijzen is nu en tot in der eeuwigheid.

Amen

8. WAT GODS GENADE VERMAG

Zingen: Psalm 8: 1-2

Lezen: Richt. 11

Zingen: Psalm 111: 3-4

Zingen: Gebed des Heeren vers 4

Zingen: Psalm 22: 13

Geliefden.

De waarheid leert ons in Psalm 8:3: *"Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijders wil, om de vijand en wraakgierige te doen ophouden."* Hemel en aarde getuigen van Gods Majesteit. Beschreven kan het niet worden, maar een uitroep van aanbidding en verwondering is het eerste woord van de dichter. En dan daalt de dichter van de hoogten der hemelen af tot de aarde, van de machtige hemellichamen, de maan en de sterren, tot de kinderkens die op de straten spelen, en de zuigelingen aan de borsten der moeder. Wat een tegenstelling) Wie zou dat nu verwachten? De machtige hemellichamen worden gesteld tegenover zwakke en hulpeloze kinderen. En toch de laatsten zijn niet minder dan de eersten een hoofdstuk van Gods werken. En nu uit de mond van de kinderkens en de zuigelingen heeft God sterkte gegrondvest.

Ook in de tempel waren het kinderen die riepen: *Hosanna de Zone David*. En toen de overpriesters en de schriftgeleerden het kwalijk namen, heeft de Heere Jezus geantwoord met dezen tekst. De lof die uit de mond der kinderen komt, is een sterkte, ene macht, die de Heere daarin gegrondvest heeft, opdat zij de strijders zouden zijn tegen de lasteringen van de blinde loochenaars en bestrijders van Gods heerlijken Naam. Calvijn heeft ervan gezegd: *God behoeft tegen Zijn onmachtige en dwaze vijanden geen andere strijders dan kinderen, die alleen reeds zijn in staat Zijn zaak te verdedigen*. Kinderen en zuigelingen zijn als maaksel van Gods Hand de getuigen van Zijn Almacht, wijsheid en liefde.

Toch is dat inzonderheid waarachtig van de kinderkens en zuigelingen in de genade. Jeremia was geheiligd van de baarmoeder. Het kind van Jerobeam werd weggenomen omdat er iets goeds in was voor de God van Israël. David heeft in zijn jeugd op de harp gespeeld, tot ere van God. *Johannes de Doper*, zegt een onzer Engelse Godgeleerden, *heeft al gedanst voor Christus, eer dat hij geboren was*. Er zijn tijden geweest in Gods Kerk dat de lof des Heeren vaak vernomen werd uit de mond der kinderkens en der zuigelingen. En dat was tot beschaming van de hel, en dat zal het nog zijn wanneer de nieuw geboren kinderen in het Koninkrijk Gods, stamelen,

schreeuwen tot God, maar ook Zijn deugden mogen verkondigen, Door kindermonden brengt God de vijanden tot zwijgen.

Wij wensen daar thans iets van te vernemen uit onze tekst Richteren 11:36:

"En zij zeide tot hem; Mijn vader, hebt gij uw mond opengedaan tot de Heere? Doe mij, gelijk als uit uw mond gegaan is, naardien u de Heere volkomen wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen Ammons."

In deze tekst zien wij de heerlijkheid van de genade Gods uitblinken:

1. In een volkomen overgave des harten.
2. In een voorbeeldige zelfverloochening.
3. In een verheffen van de ere Gods boven alles.

Telkens en telkens komt het in het leven maar openbaar dat wij niets weten. Van nature zijn wij zo dwaas en ellendig, dat wij denken veel te weten, en willen wij alles weten. De Heere laat Zich niet narekenen, en naar Zijn vrij en soeverein welbehagen volvoert Hij in alles en met alles, en door alles Zijn Raad. Hij beoogt in alles en met alles de verheerlijking van Zijn Naam en deugden. Het verstand der verstandigen komt Hij te niet te maken, en Hij betoont Zich te zijn de alleen wijze God. De mens wordt er maar uitgezet en buiten gezet. God bekomt Zijn doel en krijgt Zijn eer. Welgelukzalig is dat volk, dat maar met alles aan een eind gebracht wordt, en dat niet al zijn zaken en problemen, met al zijn wegen en gangen maar door God en in God opgelost mag worden. Dat volk dat maar genade mag ontvangen om God GóD te laten, zichzelf te verloochenen; achteraan te komen, en de Heere te volgen door bezaaide en onbezaaide landen. Dat volk is van eeuwigheid door God gekend en bemind; ligt in Zijn eeuwig welbehagen besloten; is door de Vader aan Christus gegeven; en zijn door Hem overgenomen; Christus is hun Borg en Middelaar. Hij is alles en in allen voor hen, en zij worden alleen zalig omdat God het wil. God is groot en wij begrijpen het niet, maar zo is het ook met al Zijn wegen en met al Zijn leidingen.

*Aanbidding, eer en danb're lofgezangen;
Want Hij regeert.*

Heilig en ondoorgrondelijk zijn al Zijn wegen en gangen met de mensen. Van de dwaas komt niet anders dan dwaasheid voort. Wij kunnen niet anders dan verderven en verwoesten. Dat is ons bestaan. Dat is de vrucht van dat diep verderf dat wij over onszelf gebracht hebben. O, hoe noodzakelijk is het om dat te leren, door het ontdekkend licht des Heiligen Geestes, maar ook om het eerlijk en oprecht, met smart en droefheid, te bekennen en te erkennen. Wij kunnen niets anders dan de dood vruchten dragen: schuld niet schuld vermeederen. Wij kunnen onszelf niet anders dan de hel waardig maken. Wij overtreden Gods wet die heilig, rechtvaardig en goed is, van ogenblik tot ogenblik met gedachten, woorden en werken. Ja, onze catechismus zegt het zo terecht, dat zelfs onze beste werken in dit leven onvolkomen en niet zonde bevlekt zijn. Wie zal nu ooit buiten Christus en de toepassing van Zijn eeuwig geldende gerechtigheid voor God kunnen bestaan. Immers niemand.

Maar nu in en door Christus komt God Zijn Naam groot te maken. Nee, Hij maakt de mens niet groot, maar wel Zijn genade, zoals de dichter in Psalm 31:17, het gezongen heeft. God verheerlijkt Zich in en door Christus in de rijkdom en in de grootheid Zijne genade, naar Zijn soeverein welbehagen. Onze mond wordt gestopt, waar Die Grote Pottenbakker met het leem doet wat Hij wil. Hij maakt het ene vat ter ere, en het ander

ter onere. Voor ons zijn er vaak "duistere voorzienigheden", maar God is een Licht, en gans geen duisternis is in Hem.

Hij verheerlijkt Zijn genade aan en in wien dat het Hem behaagd. Wij moeten er met onze handen maar afblijven, want God gaat door. Die genade Gods in Christus blinkt en schittert in de duisternis van ons hart en leven. Die genade vermag alles, en daarom zal de God aller genade ook eeuwig, en alleen, alle ere en lof ontvangen.

1. *Een volkomen overgave des harten.*

Dat is wel duidelijk bewezen en bevestigd ook in Jeftha en ook in zijn dochter, in zijn enigste dochter die hij op de wereld had. Jeftha zelf was een hoerenkind. Zijn vader Gilead had verschillende kinderen, doch de laatste was niet uit een wettig huwelijk geboren. Met minachting werd op dat kind neergezien, doch zolang die vader leefde, had hij een plaats in zijn huis. Jeftha werd zolang zijn vader leefde verzorgd en beschermd. Maar zodra de vader stierf werd dat kind verstoten en op straat gezet. Wij kunnen en wij hogen het nooit voor de zonde opnemen. De zonde is en blijft Godonterend en zielverwoestend, doch hadden zij zichzelf gekend, dan hadden zij Jeftha niet weggezonden. In hun gedachten stonden zij ver boven die jongen. Zij wilden er niet mee te doen hebben. O, wat een toestand toch! Dat kind had niet gevraagd om op de wereld te komen, mar hij was toch geboren. Uitwendig was het voor die jongen wel een bittere weg om verstoten te worden en in de vreemde te moeten zwerven. Van zijn broers heeft hij geen liefde ontvangen, maar toch was hij geen voorwerp van medelijden. God had hem liefgehad met een eeuwige liefde. Gods liefdeoog was op hem gevestigd. Hij moest geboren worden, om wedergeboren te worden tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Gods bijzondere zorg was over dat kind, en wanneer hij in zijn jeugd genade heeft gehad, dan heeft hij uitgesloten door zijn broeders, kunnen zingen als een vrucht van de vernedering Christi, door de Heiligen Geest:

Wie mij veracht

God wou mij niet verachten.

En door God uitverkoren en bemind van voor de grondlegging der wereld, dat heeft meer waarde, dan al de toejuichingen, rijkdommen, ere en aanzien van de gehele wereld. Al wordt ons dan geen plaats op de wereld gegund, een plaats bij God te hebben, dat heeft meer betekenis, dan de hoogste plaats op de aarde.

Door de Vader verkoren en geliefd, door de Zoon gekocht en verlost, door de Heilige Geest bewerkt en geheiligd, dat is toch het allervoornaamste. Daar valt alles wat van de wereld is, in het niet bij weg. De wereld kan ons vertrappen en Ismaël ons bspotten, maar wanneer wij genade in Gods ogen hebben gevonden, dan zullen wij ervaren, dat die genade zal blijven tot in der eeuwigheid. Dan zullen er ogenblikken aanbreken dat God het voor ons opnemen zal, dat Christus onze twist zal twisten, en ons recht zal uitvoeren. En nu voor dat volk is het wel groot, wanneer dat uitwendig mag plaats hebben en gezien wordt, doch voor dat volk is het wel het allergrootste wanneer het inwendig mag beleefd worden in het ten onderbrengen van ons zondige, verdorven en vijandige vlees en bloed. De zwaarste strijd is de strijd die Gods volk te voeren heeft met hun eigen bestaan en met al die machten en krachten die het God nooit gewonnen zullen geven, en waartegen zij ook zelf geen kracht hebben, om het ten onder te brengen. Met Paulus mogen zij wel eens zeggen: *Ik vermag alle dingen door Christus die mij kracht geeft.*

Zo was het ook met Jeftha. In hem is de genade Gods klaar en duidelijk uitgeblonken. Jeftha heeft zichzelf niet verhoogd, en zichzelf niet verlost, maar God heeft het gedaan.

Op Gods tijd zijn zijne banden geslaakt. Hij heeft mogen beleven: *In stilzitten en vertrouwen zal uw sterkte zijn.* God heeft het voor hem, die door zijn broeders veracht was, opgenomen. Jeftha was ook een mens gelijk als wij allen, doch God had Zijn genade in zijn ziel verheerlijkt, en hoe bitter het dan soms ook is in ons leven, dan komen er toch wel eens tijden, dat wij onze zaken in God kwijt mogen worden, en dat God opstaat. Zijn eigen broeders hebben hem teruggeroepen. In een rechte weg is hij teruggekomen, en hij is gedreven door de liefde tot de ere en de zaak des Heeren HEEREN. Het hart van Jeftha was vervuld met de liefde Gods en met de vreze des Heeren. Wij hebben daarvan de duidelijke bewijzen in zijn leven. Jeftha was een type van Christus, en door die richter Israëls, zou de Heere Zijn volk verlossen.

Wat Gods genade vermag! Door die genade zoeken wij niet onszelf te behagen, maar de zaak des Heeren te dienen, en voor die zaak ons leven over te geven. Wat Gods genade vermag!

Zien wij ten tweede: *In een voorbeeldige zelfverloochening.*

Eigen zin en wil te verloochenen en te vragen, niet wat wij willen, maar wat God wil. Wij lezen in Jesaja 66:2: *Maar op dezen zal ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft.* Het eerste was bij Jeftha en het laatste werd niet gemist. Wat God bevolen had in Deuteronomium 20 om een volk niet aan te vallen, zonder met hen gehandeld te hebben, heeft Jeftha geëerbiedigd en betracht. Hij heeft eerst boden gezonden tot de koning der kinderen Ammons en alles in het werk besteld, om in vrede de zaak tot een oplossing te brengen.

Wat Gods genade vermag? Dat blijkt uit de gelofte die Jeftha aflegt, voor het aangezicht des Heeren. Nee, het is niet ondoordacht geweest, maar in een heilig oogenblik van zijn leven, gedreven door de liefde Gods, dat hij zichzelf, maar ook zijn geslacht geeft in de handen des Heeren, Er staat zo opmerkelijk in vers 29 van dit hoofdstuk: *Toen kwam de Geest des Heeren op Jeftha.* En dat betekent dat onze geest er dan onder ligt. Als ons bestaan de overhand heeft, dan doen we niet anders dan dwaze dingen, doch dat is zo geheel anders als wij onder de bewerking van Gods Geest liggen. Jeftha heeft wel terdege geweten en beseft wat hij gedaan heeft. Jeftha heeft op niemand anders het oog gehad, dan op zijn dochter. Het ging er over, of de Heere Zich over hem en zijn geslacht zou ontfermen. Of de Heere zijn geslacht een plaats zou geven onder de stammen Israëls. Hij gaf de beslissing over aan de Heere. Wanneer de genade Gods triomfeert, dan vallen wij onvoorwaardelijk onder God en aan de zijde Gods. Nee, het is er verre, verre vandaan, dat het onverschilligheid geweest zou zijn, dat Jeftha die gelofte deed. De ere Gods lag dieper in zijn hart, dan het voortbestaan van zijn geslacht. Wanneer de liefde Gods de overhand heeft, in ons hart en leven, dan willen wij niet anders dan wat God wil. Het ging niet over de uitvoering en uitwissing van de naam uit het boek des levens. O nee, het vaste fundament Gods staat, hebbende dezen zegel: *De Heere kent degenen die de Zijnen zijn.* Jeftha is nooit zijn afkomst vergeten. Hij was ziel wel bewust dat hij een bastaard was, wat het uitwendige betrof. En wat wij er van lezen in Deuteronomium 23:2, dat is ons bekend: *Geen bastaard zal in de vergadering des Heeren komen.* Zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des Heeren niet komen. O, wat eerbied en diep ontzag was er in het hart van Jeftha voor de ere en voor het recht des Heeren HEEREN. Wanneer we de Goddelijke natuur deelachtig worden, dan krijgen wij terug wat wij in het Paradijs ontvangen hebben, en dat is God lief te hebben, boven alles. Dat zien wij ook in Jeftha.

Maar nu komt de zaak. Er is voor een kind van God zo'n groot verschil tussen de inleving en de uitleving van een zaak. Het staat onomstotelijk vast voor ons dat Jeftha voor zichzelf een goede tijd gehad heeft. Gods weg met hem was door de diepte. Daar zijn wat stormen over zijn ziel gegaan. Wie zal het ooit in woorden uitdrukken, hoe zwaar zijn innerlijke strijd geweest is.

Het is vast en zeker dat de Heere de Zijnen nooit verlaat. Hij ondersteunt en beschermt hen in het grootste gevaar. Ja, in al de donkerheden en strijd is Hij bij hen, en Hij zal niet toelaten dat de rechtvaardige wankele. Hij geeft hen kracht naar kruis. Maar desniettemin in de wegen van beproeving, is het geloof niet altijd even sterk en de hoop niet altijd levendig.

Er kunnen zulke moedeloze tijden beleefd worden, en de vijand kan onder de toelating zoveel macht uitoefenen, dat zij van binnen zeggen: *Wat zal ik langer op de Heere wachten.* Het ongeloof en de twijfel kan soms zo sterk zijn, dat wij God gaan verdenken, en alles in twijfel gaan trekken. Het kan wel zo donker worden, dat wij aan de rand van de wanhoop en aan de rand van onverschilligheid komen, dat wij alles gaan opgeven. En in zulke wegen kan de vijandschap van ons hart ook zo zijn kop opsteken, dat wij vrezes niet alleen in het water van de moedeloosheid te verdrinken, maar ook in het vuur van de vijandschap te verbranden. De vijand kan soms zo met alles de spot gaan drijven, dat het van alle kanten benauwd wordt, dat wij ons geen uitkomst meer kunnen beloven (Psalm 71:8). Jeftha was in verschillende opzichten een type van Christus. Zijn broeders geloofden ook niet in Hem. De Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Christus was de steen door de bouwlieden verworpen. Hij had ook niets om Zijn hoofd op neer te leggen. Christus moest ook de dood in. Toch laat God nooit varen de werken Zijner handen.

En wanneer dan de tijd aanbreekt, dat God het kromme tot recht maakt en de duisternis tot licht en de zaken gaat oplossen, dan komt er een blijdschap in het hart, die alle vreugde van de wereld verre te boven gaat. O! het is wat, wanneer de Heere die ellendigen recht doet op hun klacht! Wanneer die bestemde tijd is aangebroken dat de Heere alles schoon maakt.

Jeftha mocht terugkeren, en God bevestigde wat Hij hem beloofd had. Hij gaat dan een weg banen, waar wij geen pad meer zagen. En al hebben wij dan de Heere lang in onzen druk verwacht, wanneer de Heere dan alles vlak en effen maakt, dan is het geen wonder dat in die ogenblikken God hun alles doet vergeten, wat er achter hen ligt, en zij in aanbidding aan Zijn voeten neervallen, om met de dichter uit te roepen:

*Wie is aan onzen God gelijk
Die armen, opricht uit het slijk
Nooddruftigen van elk verstoten.
Goedgunstig opheft uit het stof
En, hen verrijkt met eer en lof.
Naast prinses plaatst en wereld groten.*

Ja, wanneer God komt, dan wordt alles zo anders. Dan is er blijdschap voor de rechtvaardige, en vrolijkheid voor de oprechten van hart. Dan gaan de stommen spreken en de kreupelen springen als een hert. Dan loopt hart en mond over van de lof des Heeren. Wat is er dan een ootmoedige vrijmoedigheid om de Naam des Heeren te loven, om zich geheel en al voor tijd en eeuwigheid in Zijn Handen over te geven. Wat is dan de liefde sterk! Dan wordt het verbond met God vernieuwd en voor de toekomst is er een verliezen in de Heere en een stil berusten in Zijn beleid. Daar kunnen wij God laten regeren. Daar is alles wat God doet, goed. Daar worden wij het met God eens, al zou God alles van ons wegnemen. Dan wordt Zijn eer en heerlijk-

heid het hoogste doel van ons leven. Daar is het de taal van ons hart: *Wien heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde.* Dan staan wij niet meer in het middelpunt, doch dan staat Christus, de Zoon van Gods eeuwig welbehagen op de voorgrond. Dan komen wij niet meer in aanmerking. Dan is het: *Niet ons niet ons o Heere, maar Uwen Naam geef ere om Uwer goedertierenheid en om Uwer waarheid wil.* Daar verliezen wij alle waarde en betekenis. Dan is er aan ons niets meer gelegen, dan kan de Heere met ons doen wat Hij wil, en ook met ons geslacht. Zo was het ook bij Jeftha. Toen hij dan ook die gelofte mocht afleggen, was er een Goddelijke blijdschap in zijn hart en een volkomen overgave en vereniging met Zijne wegen. Dat is wel een van de zaligste ogenblikken in ons leven, en wij kunnen wel zeggen, dat behoort wel tot de zeldzaamheden in ons leven. Dat zijn die ogenblikken dat wij alles voor de Heere over hebben, ook onszelf.

Maar nu moet het uitgeleefd worden. Het moet werkelijkheid worden, en dan wordt weer openbaar wat de mens is. Wanneer genade triomfeert, dan ligt vlees en bloed er onder, en vlees en bloed heeft niets in te brengen zolang de ziel als onder en in God verslonden is. Doch het komt maar gedurig openbaar, dat wij niet weten van hoedanige geest dat wij zijn.

Over het algemeen is het zo kort, dat ons bestaan er onder ligt. Wij komen zo spoedig weer in onszelf terecht. Wij lezen zo opmerkelijk van de Koningin van Scheba; zo keerde zij en toog in haar land, zij en hare knechten (1 Kon. 10:13), en dat is ook de gedurige ervaring van Gods volk.

De Geest des Heeren kwam op Jeftha, en zo trok hij het land door. Beïnvloed door die Geest had hij die gelofte gedaan, dus het was in waarheid en in oprechtheid, zijns harten. Doch toen de Heere de Ammonieten in zijn hand gegeven had en hij wederkeerde naar zijn huis, kwam zijn dochter hem tegemoet.

De ontroering die zijn hart vervulde toen hij zijn dochter zag, was zo groot, dat hij zijn klederen scheurde en zeide: *Ach mijn dochter, gij hebt mij ganselijk neergebogen en gij zijt onder degenen die mij beroeren.* Volgens de geleerden moet er letterlijk staan: *Gij verplettert mij; gij doet mij neerzinken; gij werpt mij neer.* Wat is de mens! De Heere had grote dingen gedaan, door de hand van Jeftha. Op die veldtocht waarvan hij nu teruggekeerd was, had hij twintig steden veroverd; hij had de Ammonieten verslagen en niet alleen dat, maar hun zelfs het wederrechtelijk bezette gebied ontruikt, en hun de lust tot voortzetting van de strijd voor goed benomen. De Heere had genade en ere gegeven aan Jeftha, die tevoren zo diep er door moest. Het kan wel eens lang duren, maar op Gods tijd, dan staat Hij toch over Zijn volk op, en dan twist Hij hun twist.

De Heere had alles welgemaakt; een wonderlijke verlossing gegeven, doch nu opeens, zo geheel onverwachts, daar begint het te stormen in het hart van Jeftha, zoals het nog nooit gestormd had, Hij moet nu uitleven wat hij ingeleefd had. De eigenliefde kwam boven. O, wat ligt de duivel toch altijd op de loer om het leven Gods te roven en te verwoesten. Zodra hij er maar tussen kan komen, dan zal hij het niet nalaten. En hoe geheel anders is het met Gods volk, dan met de Heere Jezus. Die Gezegende Christus kon getuigen: *De overste dezer wereld komt en heeft aan Mij niets.* Christus had geen boos en verdorven hart gelijk wij dat hebben. Hij was heilig, onnozel, onbesmet en afgescheiden van de wereld. Christus heeft wel de schuld der zonde gedragen, en de smart van de smet der zonde doorleefd, maar Hij was en bleef de Zone Gods, rein en heilig, niet alleen in Zijn Goddelijke, maar ook in Zijn menselijke natuur. Hij heeft in Zijn diepste vernedering nooit Zijn Vader verdacht, noch ge wankeld in Zijn liefde en in Zijn vertrouwen.

Hij is gehoorzaam geweest tot de dood, Ja tot de dood des kruises. Hij heeft voleindigd het werk dat de Vader Hem gegeven had om te doen. Christus is tot de einde toe volstandig, standvastig en onwankelbaar gebleven. Daardoor heeft Hij verzoend, al ons wankelen en hinken op twee gedachten. Wat een slingeren en beroeringen zijn er vaak in ons leven; wat verheft zich ons vlees en bloed gedurig tegen de wegen des Heeren. En daarin wordt openbaar steeds meer en meer hoe diep dat wij in Adam gevallen zijn. Wij zijn God afgevallen, en onszelf en de duivel toegevallen, en ons vlees onderwerpt zich de Wet Gods niet, en het kan ook niet. Wij proberen gedurig maar om het zo te krijgen dat het wel kan, doch daar komt hier nooit een verzoening tussen de vlees en geest, tussen de ouden en de nieuwen mens. Het zal een strijd blijven tot de einde toe.

Maar die gezegende Borg heeft ook verworven, dat Zijn volk zal volharden tot de einde toe. Dat volk kan wel eens struikelen en vallen, doch afvallen en vervallen dat zal nooit geschieden. Zij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Tot hun smart en droefheid moeten zij gewaar worden, dat in hun geen kracht is tegen die grote menigte. Dat wanneer de Heere hun maar een ogenblik aan henzelf zou overlaten, dan was het zelfs na al de genade die zij ontvangen hebben, nog voor eeuwig kwijt. Maar die grote Voorbidder aan 's Vaders rechterhand leeft altijd om voor Zijn volk te bidden.

Hij is die Voortredende en tussentredende Borg en Middelaar des Verbonds, Die trouwe Wachter Israëls Die nooit slaapt en nimmer sluimert, maar Die waakt aan alle zijden. Vandaar dat er wel eens ogenblikken zijn in het leven van die wormen Jakobs en van dat volk Israël, dat zij uitroepen: *Hartelijk zal ik U liefhebben, Heere mijn sterkte*. Zij moeten eerlijk bekennen dat zij de meeste tijd zo liefdeloos zijn, maar toch zijn er ogenblikken dat hun hart mag branden van liefde, en dat zij geen woorden kunnen vinden om uiting te geven aan de liefde tot de Goddelijke Personen. Zo heeft Jeftha het ook gekend.

Toen zijn dochter hem tegemoet kwam, stond hij een ogenblik diep ontroerd en verpletterd stil. Vlees en bloed kreeg voor een ogenblik de overhand, doch de Heere heeft het zo welgemaakt. Hij laat Zijn volk niet verzocht worden boven vermogen; maar geeft met de verzoeking, ook de uitkomst. De Heere weet precies wat wij nodig hebben. En in de houding van die dochter van Jeftha zien wij ook duidelijk wat de Heere vermag; wat Gods genade vermag. Zij was ook in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Zij was ook een kind des toorns gelijk alle de andere, doch God had ook op haar in ontferming neergezien. Wat is God toch vrij en soeverein in het uitdelen en in het mededelen van Zijn genade in Christus Jezus.

Voor de Heere staat er niets in de weg. Het verachte heeft God uitverkoren. Die dochter van Jeftha is ook op de wereld moeten komen. Zij lag in het eeuwig Welbehagen Gods opgesloten. En terwijl zij nog zeer jong was is het in de vrucht openbaar geworden dat God Zijn genade in haar hart had verheerlijkt. Toen God Abram riep, als hij vijf en zeventig Jaar oud was, heeft hij zonder enig tegenspreken Ur der Chaldeeën verlaten, om te gaan naar een land dat de Heere hem wijzen zou. Dat was de vrucht van de inwendige roeping die geschiedde krachtdadig en onweerstandelijk door Gods Geest en Woord.

Mozes, toen hij veertig Jaar oud was, heeft het paleis van Farao verlaten en geweigerd om een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk

van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genietingen der zonde te hebben.

Ruth verliet het heidense Moab, omdat zij betrekking had gekregen op de God van Naomi en de God van Israël. Zij is uitwendig de armoede ingegaan, omdat de rijkdom van de God van Israël, begerlijk en beminnelijk voor haar ziel geworden was.

En denk nu eens aan de dochter van Jeftha. Gods Woord spreekt niet van de dag en het uur van haar bekering. De wereld zou de boeken niet kunnen bevatten wanneer alles opgetekend was, en de Heere heeft het ook niet nodig geacht om alles in bijzonderheden te laten beschrijven. Maar wat Gods Woord ervan zegt is genoeg. Haar vader was ook haar broeder. Zij heeft met hem meegeleefd, en meegedeeld in zijn verhuizing en verachting. Zij is nooit bij haar vader vandaan gelopen. Zij was geestelijk één met hem. O, wie zal beschrijven wat dat kind afgeworsteld heeft in het verborg ene toen haar vader in de oorlog was. De vijanden van God en de vijanden van haar vader waren ook haar vijanden. *Zou ik niet haten, die U haten en verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat; tot vijanden zijn zij mij* (Psalm 139: 21, 22). Zij was een gezelschap van allen die de Heere vrezen (Psalm 119: 63), en hoe jong zij ook was, de zaak van Gods Kerk lag na aan haar hart. Wat een rijk bevoorrecht kind is zij geweest. Waar de genade triomfeert, daar valt de wereld weg, en daar zoeken wij het goede voor Jeruzalem. Onze belangen vallen weg; wanneer het geldt de zaak van Gods Kerk. Die dochter van Jeftha mocht ook delen in de blijdschap des Heeren en van de overwinning die de Heere had gegeven. Zij ging haar vader tegemoet met trommelen en reien. Nee, het was geen oppervlakkige en uitwendige blijdschap, omdat haar vader nu geëerd zou worden door het volk, en ook omdat zij nu wel een grote plaats in de wereld zou krijgen! Nee, het was geen opgaan in zichzelf en een vermaak in een welbelovende toekomst die nu voor haar open lag, maar een blijdschap dat de Heere de twist Zijns volks getwist had. De Heere had volkomen wraak gegeven van de vijanden, van de kinderen Ammons. De Heere had het voor Zijn volk opgenomen, Jehovah, de God des eeds en des verbonds, had aan Zijn verbond gedacht, en Zijn trouw en Zijn Waarheid bevestigd. En zie dat was de reden waarom zij zo verblijd was. Wij kunnen het niet beschrijven hoeveel zij in haar leven geschreeuwd en gezucht heeft. Maar voor al Gods volk is het leven een zaaien met tranen. Het lijden van het volk is ook haar lijden geweest, maar nu de Heere uitkomst gegeven heeft, nu is ook haar hart vervuld met een Goddelijke blijdschap.

O, wat is die dochter een steun geweest voor haar vader. Het was zijn enigst kind. Het was zijn enigst oilam. Zij was de lust van zijn ogen. Wat zal het bezit van dat kind in al de bitterheid van zijn leven; zijn smart verzoet hebben. Maar nu in het bijzonder gebruikt de Heere die dochter, tot de sterkte van zijn hart. Als dat kind nu ook eens geschreeuwd had, toen zij tot de ontdekking kwam, welke gelofte haar vader afgelegd had in een van de heiligste ogenblikken van zijn leven. Het had kunnen zijn dat ook die dochter zo ontroerd en zo verpletterd was geworden, toen zij gewaar werd dat de zon van haar uitwendig levensgeluk daar voor altijd onderging en hare gehele toekomst voor het natuurlijke leven, als in een ogenblik weggeslagen werd. Het had ook in haar vlees kunnen vallen, en wat was dan de smart voor die vader verzwaaard geworden. Jeftha's vlees schreeuwde: *teruggaan, terugtrekken; maak het ongedaan wat je beloofd hebt.*

De genade in Jeftha's ziel sprak: *ik heb mijn mond opengedaan tot de Heere, ik zal niet kunnen teruggaan.*

Wie zal het nu winnen? Nog nooit is er in het leven van Jeftha, en in zijn ziel zo'n zware strijd geweest. Een strijd in zijn binnenste tussen God en de duivel, tussen vlees en geest. *Wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?*

De strijd en de oorlog is in het Paradijs al verklaard en uitgeroepen, en die worsteling is ernstig en gewichtig, maar tot roem van God is ook in die hof van Eden de overwinning verzekerd. Niet de duivel, niet die leugenaar, niet die mensenmoordenaar van de beginne, maar God heeft het laatste Woord:

Gij zijt Verwinnaar in de strijd

En, geeft Uw volk den zegen.

Gods genade maakt de mens niet onnatuurlijk, maar wel geeft die genade in Christus Jezus bovennatuurlijke kracht en sterkte, om in de grootste beproevingen niet weg te zinken, maar verenigd te worden met Gods soevereine handelingen.

Het geloof overwint de wereld; de hoop is als een anker der ziel, zeker en vast; strekt zich uit tot wat God beloofd heeft; de liefde vergaat nimmermeer. Die dochter van Jeftha staat ons in Gods Woord getekend als een voorbeeld van voorbeeldige zelfverloochening en onderworpenheid. Wij zien in haar wat Gods genade vermag.

Nee, die dochter zal niet op het altaar geofferd worden. Het mensenoffer is de Heere een gruwel. Jeftha's dochter zal nooit mogen trouwen. Het huwelijk is een ordinantie door God ingesteld in de staat der rechtheid. En niettegenstaande dat wij alles verzondigd en verwoest hebben heeft de Heere in Zijn aanbiddelijke raad en goedgunstigheid de instelling van het huwelijk bestendigd.

De Heere heeft Zelf gezegd: *Het is niet goed dat de mens alleen zij; en op een andere plaats: Tot uw man zal uw begeerte zijn.*

Het huwelijk behoort wel tot één der grootste zegeningen die ons in het natuurlijke leven geschonken kunnen worden. En ook vooral onder Israël, het volk waaruit eenmaal de Messias geboren zou worden, was het zelfs een grote eer om getrouwd te mogen zijn, en met kinderen te worden gezegend. Vooral de gelovigen onder de ouden dag achten het voor een grote zegen wanneer hun huwelijk met zonen gezegend werd.

Het huwelijk is in het natuurlijke leven de bestemming van de mens. Inderdaad, het brengt veel zorgen met zich mede, maar die zorgen wegen niet op tegen al het goede wat de Heere in het huwelijksleven schenkt.

En zie, nu was het voor Jeftha's dochter verboden, voor altijd verboden, om een man te hebben, die voor haar zorgen, die haar beschermen, die haar zou geven de liefde van zijn hart. Zij zou nooit het genoegen en het genot smaken om een kind ter wereld te brengen, op te voeden en te koesteren.

Uitwendig zou zij niet anders dan een leeg leven krijgen. Zij zou in eenzaamheid, haar leven moeten doorbrengen. Het is moeilijk om in woorden te beschrijven of uit te drukken, wat het eigenlijk voor haar betekende, dat alles te moeten missen, en ten die opzichte alleen haar weg te gaan. Voorwaar een grote beproeving. En het was een beproeving voor haar gehele leven. Abraham, de vader der gelovigen, werd door de Heere verzocht in Genesis 22, doch hij kreeg zijn zoon weer terug. Jakob werd beproefd, doch de dag kwam, dat hij het einde van Gods wijze wegen zien mocht. Hier was het zo geheel anders. Voor de dochter van Jeftha zou het in de eeuwigheid alles opgelost worden.

Maar zie wat de genade Gods vermag. Op het ogenblik dat haar geliefde vader zo ontroerd was, als een riet heen en weer geslingerd werd sprak zij tot haar vader: *Mijn vader, hebt gij uw mond open gedaan tot den Heere, doe mij, gelijk als uit uw mond gegaan is.*

Wij zien hier zo duidelijk bevestigd: *Al mijn kinderen zullen van de Heere geleerd zijn.* Hoe jong zij ook geweest is, zij kende de Heere. Wat een eerbied, wat een liefde was er in haar hart voor de Heere. Ook zij had God lief boven alles, en het was in haar hart: Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, also ook op de aarde.

Zij verweet haar vader niets. Nee, zij was wel bewust in welken weg en onder welke omstandigheden haar vader die gelofte gedaan had. Zij had een heiligen eerbied voor het reine werk Gods. Die dochter is als een middel in Gods hand geweest, niet alleen om haar vader op te richten, maar ook om hem op te wekken om te betalen wat hij beloofd had. Jeftha's dochter was ten volle verenigd met de beslissing die gevallen was. Niet haar vader, maar God had beslist. Het was Zijn soevereine en vrijmachtige wil dat het geslacht zou uitsterven. En nu wilde ook die dochter niet anders dan wat God wilde.

Gods genade triomfeerde in haar ziel. En door die genade worden wij aan de zijde Gods geplaatst, vallen wij onder de soevereiniteit Gods, niet omdat het niet anders kon, maar uit liefde tot dat Dierbare Wezen, Die doet alles wat Hem behaagt, in de hemel en op de aarde. Er was bij haar een stil berusten in Gods beleid. God had meer waarde voor haar, dan al haar geluk, en haar gehele toekomst. Er waren op dat ogenblik geen redenen en tegenredenen. Het lag zo vlak in haar hart. Zij was zo verslonden in God en in Zijn weg, dat de duivel haar niet beroeren kon. O, wat zien wij hier de genade Gods blinken en schitteren. Jeftha's dochter had ook hetzelfde vijandige en opstandige hart als wij allen, maar de Heere gaf haar genade om zichzelf te verloochenen, om haar kruis op zich te nemen, en de Heere te volgen.

De Heere heeft het voor die dochter opgenomen, en Hij kan alles wél maken met Zichzelf. Voor bijzondere wegen geeft God bijzondere genade. En dan staat onze jonkheid niet in de weg bij de Heere. De Heere heeft immers Zelf gezegd: *Uit de mond der kinderen en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest.* Wij kunnen wel jong rijen in jaren, maar toch oud zijn. De Heere is zo vrij. Soms geeft de Heere jonge mensen meer licht en genade dan degenen die al lange jaren op de weg des levens zijn.

Bij de oude Zacharias viel de boodschap die hij kreeg in ongeloof, en Maria, hoe jong ook, toen de engel tot haar gesproken had, mocht zeggen: *"Zie de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar Uw woord"* (Lukas 1:38). Het is in die dochter van Jeftha wel vervuld: *Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwes tegenpartijders wil, om de vijand en wraakgierige te doen ophouden* (Psalm 83).

Wat een zalig voorrecht toch, wanneer God het wint. En wanneer God ons wat onthoudt in het natuurlijke, dan geeft Hij het dubbel terug in het geestelijke. God is geen dorre woestijn, noch een land van uiterste donkerheid voor de Zijnen. Nee Hij brengt hen in een overvloedige verversing. Dan doet Hij hen zoveel van Zijn gunst, van Zijn liefde, van Zijn zalige gemeenschap smaken, dat zij voor die ogenblikken genoeg aan God hebben. Bij die dochter van Jeftha heeft voor die ogenblikken de beker wel overgelopen. God stelde haar in staat door Zijn Almachtige kracht en genade om te spreken gelijk zij sprak. Het was in waarheid en oprechtheid met een volkomen hart, omdat God haar hart al die genade schonk.

3.

En ten derde, wij zien hier zo klaar, *dat waar de genade triomfeert in ons hart en leven, dan staat de ere Gods boven alles.*

Dat zien wij zo duidelijk in het laatste gedeelte van die tekst, waar wij lezen: *Naardien u de Heere volkomen wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen Ammons.* Ammon was een zoon van Lots jongste dochter. De kinderen van Ammon woonden ten oosten van de beneden-Jordaan in een door de natuur sterk, vruchtbaar, vrolijk bergland. Het volle burgerrecht in Israël hebben zij nooit verkregen, terwille van hun schandelijke oorsprong en hardnekkige vijandschap tegen Israël. Bij de roeping van Bileam hadden zij hun handen in het spel; zij namen deel aan de inval van Eglon; en zelfstandig hadden zij voor 18 jaar lang verwoest het oostelijk Jordaanland. Zij wezen Jeftha's vredesverdrag hoogmoedig van de hand, vandaar dat zij door hem beoorloogd werden.

En nu had de Heere volkomen wraak gegeven van die vijanden, van de kinderen Ammons. De Heere had het gedaan. Hij had Zich ontfermd over Zijn onderdrukte volk. Mensen hadden het niet kunnen doen, maar de Heere was uitgetogen met Jeftha, en de overwinningen zijn des Heeren. Jeftha's dochter geeft God de eer. Het was in haar hart:

*Mijn ziele wil dn Heere met lofzang prijzen
Al wat in mij is, moet Hem eer bewijzen
En Zijnen heiligen Naam loven met vliet.*

Datheen, Psalm 103: 1.

De kerk had onder die macht en overheersing van de Ammonieten gezocht. Het onrecht dat hun aangedaan was, was groot. Maar nu had de Heere volkomen wraak gegeven. God doet geen half werk. Hij laat Zijn volk wel eens lang wachten, maar op Zijn tijd haast Hij Zich om recht te doen aan Zijne uitverkorenen die dag en nacht tot Hem roepen. En waar nu de Heere zo'n schone, volledige overwinning heeft gegeven, is het zwaarste offer niet te groot, om Hem dank te bewijzen.

Wat God heeft geschonken, in de volkomen wraak over de vijanden, is voor Jeftha's dochter veel groter dan de weelde van huwelijksliefde en moederschap. Zij is bereid, haar hart is bereid, om alles op te offeren vanwege de blijdschap over wat God gedaan heeft. Zo is het ook in het hart van al degenen die met bewustheid voor hun hart mogen delen in de volkomen overwinning van Christus. Hij heeft aan het kruis getriomfeerd over alle machten en krachten der hel. Christus heeft uitgeroepen: *"Het is volbracht."* En als Overwinnaar is Hij gekroond en verheerlijkt door de Vader. En dat nu te mogen inleven voor onszelf geeft blijdschap en vreugde. Zo was het ook bij Jeftha's dochter.

Wat er met haar zal gebeuren, is haar geen onverschillige zaak, maar dat gemis weegt niet op, tegen het bezit waarin de God des eeds en des verbonds, haar en haar volk in doet delen. Wanneer de vijand de overhand had behouden en Israël ten onder gebracht, dan hadden de vijanden gejuicht; dan hadden de heidenen gezegd: *Waar is nu hun God?* Dat hun geslacht zou uitsterven, was niet zo erg, maar dat het zaad van Abraham zou worden uitgeroeid, en hun naam zou uitgedelgd worden, dat het geen volk meer zijn zou. Wat zou er dan geworden zijn van al wat God beloofd had. Dan zouden Gods beloftenissen haar vervulling missen. Hoe zou dan ooit de Messias geboren worden?

Gods ere stond bij Jeftha's dochter bovenaan. Zij zou als een eenzame moeten leven en sterven, niet beklagd door een liefhebbende man en door dierbare kinderen. Zij zou dat alles moeten missen, maar de blijdschap dat God Zich had verheerlijkt in de ten onderbrenging der vijanden en in de verlossing van Zijn volk was zo groot, dat al de droefheid over wat zij moest ontberen, werd weg gebannen.

Ja wanneer een ziel onder God mag buigen, dan komt zijn zaligheid niet op de voorgrond, maar Gods ere en de verheerlijking van Zijne deugden komt vooraan te staan. Dat laatste wordt hun lief boven alles. O, dat verenigd worden en zijn met Gods weg en pad, al moet alles van ons er aan, dat is genade van de hemel.

Wij mogen er de Heere wel voor danken, wanneer er een kruimel van gegeven wordt en onze ziel er iets van mag beoefenen in de praktijk. Ja dat zijn ogenblikken in ons leven, dat wij de Heere ook gaan danken, wanneer Hij ons onthoudt, waar ons vlees naar schreeuwt; dat Hij van ons wegneemt waar ons vlees zo vast aan zit.

Dat zijn ogenblikken dat de ziel zegt: *Heere ga maar door. Geef mij mijn zin maar niet. Laat mijn wil maar gebroken worden, doe maar met mij wat goed is in Uw ogen, zoals het alleen strekt tot Uw verheerlijking.*

De volkomen wraak op de vijanden, op onze vijanden, de duivel, de wereld en ons vlees, dat neemt ons hart dan in, om ons onvoorwaardelijk in de hand des Heeren over te geven.

Christus is de Held Die van Edom kwam met besprenkelde klederen van Bozra, die rood aan Zijn gewaad was, en Die de pers alleen getreden had, Die op Golgotha Satans kop vermorzeld heeft, en nu op Zijn kleed en dijen geschreven heeft: *Koning der Koningen, en Heere der Heeren.*

In Hem zijn de uitverkorenen meer dan overwinnaars, en in die volkomen overwinning ligt de eindelijke overwinning van de Kerk gewaarborgd en verzekerd. De beslissing is in de eeuwigheid al gevallen, maar wanneer het nu ook in ons hart vallen mag, dan komt er een vrede die alle verstand te boven gaat. Dan is er een rust in de ziel, waarvan de Heere zegt: *Als Hij stilt, wie zal dan beroeren.* Dan wordt er een blijdschap gesmaakt, die de wereld niet kent. Dan is er een tevredenheid in ons lot en weg, die meer vreugde geeft, dan al de genietingen van dit tijdelijke leven. Dan verlustigt zich de ziel in God en dan vergeten wij onszelf. Dan houden wij geen wil meer over, doch is het de taal van ons hart:

Komt, zingen wij dat nu samen uit *Het Gebed des Heeren*, vers 4:

*Uw wil geschied'Uw wil alleen,
Als in den hemel, hier beneên.
Uw wil is altoos wijs en goed,
't Is majesteit, al wat Gij doet.
Dat ieder stil daarin berust,
En Uw bevelen doe met lust.*

Toepassing

Mij dunkt geliefden, wij mogen wel zeggen dat God een gewillig volk heeft op de dag Zijner heirkraft, en: dat er voor de Heere niets te wonderlijk is. Jeftha moest er zijn op de wereld, maar die dochter moest ook geboren worden, opdat God Zichzelf naar Zijn vrijmachtig welbehagen in Christus Jezus Zich in, beide, zou verheerlijken, maar ook door hun samen verheerlijkt zou worden, Wie zal toch ooit op de wereld Gods wegen en handelingen doorgronden? God geeft geen rekenschap van Zijne daden, maar Hij zegt: *Mijn Raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen* (Jesaja 46:10). Dat onze ziel met diepe eerbied, en met heilig ontzag Gods wegen mocht bewonderen en aanbidden. Die dochter van Jeftha was een gekende van eeuwigheid.

Wat zal dat een troost geweest zijn voor haar vader. Wij zijn van nature als het veulen van een woudezel. Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet een. En dan zelf ook uitwendig een bastaard, een verachten bij de wereld en bij de godsdienst, en boven dat

alles, van onszelf moeten walgen en onszelf veroordelen, en dan een kind op de wereld te mogen hebben, waar de genade Gods in verheerlijkt is, en waar de vreze Gods in woont. Ja een kind te mogen hebben, dat zo jong het reeds leren mag om onder God te buigen, en dat de Heere gewijd wordt. Een kind dat van de wereld wordt afgezonderd, om eenzaam en met God gemeenzaam te mogen zijn. Op de wereld geen naam, maar van de Heere Zelf ontvangen *een naam beter dan der zonen en der dochteren, een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden.*

Die dochter van Jeftha moest wat het natuurlijke leven betrof verdorren en sterven. Haar naam zou hier niet voortgeplant worden, maar haar naam was geschreven in de hemel. Hier geen plaats in de gemeente van Israël, hier als uitgeworpen, maar een plaats bij God gekregen, en bij Hem uitverkoren en dierbaar. Voor de wereld heeft zij afgezonderd geleefd, het verdere van haar dagen, die zij hier heeft doorgebracht, maar zij mocht de wetenschap in haar ziel hebben:

"Zijn oog slaat mij in liefde gade" Psalm 31:17.

En uitwendig heeft zij nooit een man bekend, maar inwendig was het waar: *Uw Maker is uw man, Heere der Heirscharen is Zijn Naam, en de heilige Israëls is uw Verlosser. Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden* (Jesaja 54:5).

Vier dagen in het jaar werd zij aangesproken door de dochteren Israëls, maar ik geloof dat zij veelmeer bezocht en aangesproken zal zijn geworden door de Opgang uit de hoogte, en door die God, die gewisselijk spreekt tot elk die voor Hem leeft.

En ten slotte, die dochter die zich onvoorwaardelijk in de hand des Heeren mocht overgeven, lag voor Gods rekening voor tijd en eeuwigheid. De tijd zou aanbreken, dat vervuld zou worden, wat zij hier wel eens gezongen zal hebben:

*Ik loof eerlang U in een grote schaar
En wat ik U beloof in het heetst gevaar
Betaal ik op het heilig dankaltaar
Bij die U vrezen.*

Psalm 22:13.

Zij zou eenmaal vergaderd en verzameld worden met al die gekenden, gekochten en verlost, om dan niet langer alleen haar dagen te moeten slijten, maar dan in de gemeenschap met een Drie-enig God te leven tot in alle eeuwigheid.

Het betrof hier een bijzonder geval wat het natuurlijke leven aangaat, maar toch, jong en oud, klein en groot, wij zullen van die zaken toch iets bevindelijk moeten leren kennen, zal het wel zijn op weg en reis naar de eeuwigheid. O, wat een beschamend voorbeeld voor veel jonge mensen. Voor allen, die hun leven zoeken in de wereld, en die de zonde nalopen. De meesten offeren zichzelf op aan de Moloch van deze wereld en leven maar voort alsof er geen God bestaat en alsof er geen eeuwigheid wacht. Uw vlees aan de wereld verpanden, en dan straks uw benen aan de Heere willen geven, dat zal niet gaan. De jeugd en de jonkheid is ijdelheid, maar daarom roept de Heere ons ook toe: *Gedenk aan Uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen dat gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve.* Wanneer wij met de wereld leven, dan zullen wij ook met de wereld omkomen. Wat ik u bidden mag, verlaat toch de slechtigheden en leef! Zoek toch de Heere terwijl Hij is te vinden en roep Hem toch aan terwijl Hij nabij is. Wat de Almacht en de vrijmacht Gods betreft, dan kan Hij ons bekeren in de laatste ure van ons leven, maar dat is een uitzondering wanneer dat gebeurt. De Heere bekeert de meeste van Zijn volk in de dagen van hun jonkheid. Dat ons opkomend geslacht het

toch eens ter hart mocht nemen. De Heere zegt: Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden (Spr. 8:17).

Van nature, leven wij zonder God in de wereld, en al hebben wij nog wat godsdienst, wij staan toch overal buiten. Wij liggen onder de vloek der wet, onder het oordeel van de dood, en wij zijn God kwijt. O het is waar, wij moeten eerlijk bekennen dat vanwege onzen doodsstaat wij onvatbaar zijn voor alles wat van de hemel is. Maar de schuld daarvan ligt niet bij de Heere, doch bij ons. Wij hebben onszelf moed- en vrijwillig van God losgescheurd, en het zal rechtvaardig zijn wanneer de Heere ons voor eeuwig verstoot. Doch er is nog een weg van ontkoming. Christus is de Steen, Die van de bouwlieden wel verworpen is, maar die door God tot een hoofd des hoeks gesteld is. Omdat Hij Zichzelf heeft laten verwerpen en aan Gods recht voldaan heeft, is er nog een aanneming tot kinderen mogelijk. Voor de grootste, voor de verachtste, voor de snoodste en voor de goddelooste zondaars is er nog genade. Als wij door wederbarende genade voor God maar mogen worden wat wij zijn, dan wordt God ook voor ons wat Hij is in Christus Jezus.

Veel mensen plaatsten er zichzelf in, maar zij zijn er nooit buiten gezet. Het zal zo noodzakelijk zijn, om er buitengezet te worden, door Gods recht, opdat wij op Gods tijd door het recht dat verheerlijkt is in Christus, er ingezet kunnen worden. Sion wordt door recht verlost. Jeftha's dochter heeft dat recht liefgekregen en omhelsd. Zij is het met God eens geworden tegen haarzelf. In die volkomen wraak door God geoeffend in Christus Jezus lag ook zij besloten. En zodra dat had plaats gehad, ging zij uit met trommelen en reien. De vrucht wordt in het leven geplukt en geopenbaard. Nee, dat gaat niet buiten ons om. Daar zal dat volk in delen. Gods bedrukte en onderdrukte volk ziet uit naar die dag. De wet vervloekt hen, en Gods recht veroordeelt hen. Het wordt hun bekend gemaakt, dat zij de hel verdiend hebben. Zij hebben zichzelf er buiten gezondigd.

*Mijn zonde maakt snij het voorwerp van Uw toorn,
Reeds van het uur van mijn ontvang'nis af.*

Alles wordt afgesneden, opdat uit hun hart de vraag zal rijzen: *Is er nog een middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?* De mogelijkheid wordt ontsloten, wanneer het niet meer mogelijk is. De Persoon des Middelaars wordt ontdekt, wanneer alle hoop gans ontvalt. Doch een geopenbaarde Christus is nog geen toegepaste en geschonken Christus. En zolang dat niet gebeurd is, moeten wij in huis blijven, doch zodra het plaats mag hebben door de bediening des Heiligen Geestes, dan mogen wij de straat op met trommelen en met reien: *Komt en maakt God met mij groot, en laat ons samen Zijn Naam verhogen.*

Uitziend volk, dat die blijden dag voor u spoedig mag aanbreken. Maar volk des Heeren, wanneer dan onze wil in Gods wil verslonden mag worden en ons in God mogen verliezen omdat Hij ons overgenomen heeft, dan moeten wij gaan uitleven: *Wij die leven, worden altijd in de dood overgegeven om Jezus' wil, opdat het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zoude geopenbaard worden.*

Wij moeten de dood in en alles van ons gekruisigd, om Christus gelijkvormig te worden, en voor Gode te leven. Wij moeten ten brandoffer geofferd worden. Wij moeten sterven, aan de wereld, aan de zonde, aan eigen lust, zin en wil, sterven aan onszelf, opdat wij Gode leven. Gelukkige zielen, als dat brandaltaar maar gedurig mag branden en het onze in rook verdwijnt, om daar straks gelouterd, gereinigd en geheiligd, door Christus, Gode altijd te mogen opofferen een offerande des lofs, wat hier in beginsel gekend wordt, maar wat straks eeuwig werkelijkheid zal zijn. Doch

dan geen brandoffer, maar een lofoffer waardoor God eeuwig verheerlijkt en verhoogd zal worden, voor die soevereine genade, in het opzoeken, in het behouden worden en in het verheerlijkt worden en eeuwig thuiskomen.

Amen

9. DE VERMOEIDEN VERBLIJD

Zingen: Psalm 123:2

Lezen: Jeremia 31

Zingen: Psalm 69:13

Zingen: Psalm 56:6

Zingen: Psalm 36:2

Geliefden.

Het lijkt geen twijfel dat in de 69ste Psalm, waar wij samen nu uit zongen, Christus sprekende van Zijn lijden wordt ingevoerd. Het is dus een Messiaanse psalm. Eigenlijk is het een gebed van de Messias in Zijn lijden.

Uit een diepe zieldoordringende nood roept de Borg des Verbonds tot God. De Zoon van God volmaakt heilig in Zichzelf, de Middelaar zonder erf of dadelijke schuld, draagt de volle last van Gods eeuwige toorn. Gedreven door de liefde tot de geschonden deugden Gods om die te verheerlijken, maar ook Zijn kerk te verlossen, verteert Hij onder dat zware ongekende lijden. Hij is van allen verlaten, Zijn broeders vreemd, van elk onteerd. Hij is van God geslagen en gewond (Zach. 13:7).

Christus beklagt Zich niet in Zijn lijden, maar is bewust dat Hij door de weg van lijden tot de heerlijkheid komt. Zijn gebed en verwachting is dat Gods heil Hem zal redden en verhogen. Hij zou wel in de dood ingaan, maar niet in de dood blijven.

Ellendig en toch gelukkig; in smart en toch blijde. De eis des Vaders heeft Hij volvoerd, en de belofte des Vaders in de raad des Vredes aan Hem gedaan, zal niet onvervuld blijven. O, in dat bewustzijn roept Hij hier uit, Hij die vermoeid was van roepen, wiens keel ontstoken was, in vers 4: *"Ik zal Gods Naam prijzen met gezang en Hem met dankzegging grootmaken."*

Christus is het zondoffer, schuldoffer, slachtoffer, maar ook het lofoffer van Zijn Kerk. Zijn werk alleen is de Vader aangenaam en welgevallig. In Hem, in Zijn Persoon heeft de Vader al Zijn welbehagen, maar ook in Zijn werk en offer rust Hij en vermaakt Zich volkomen tot in alle eeuwigheid.

En nu staat in het laatste gedeelte van die Psalm: "De zachtmoedigen dit gezien hebbende, zullen zich verblijden." De beproefden en verdrukten zullen die verlossing van Christus aanschouwen. Het zal voor hen niet verborgen blijven. Zij zullen dat Lam Gods zien dat de zonden der wereld wegneemt. Zij zullen aanschouwen die zij zullen doorstoken hebben, en over Hem rouwklagen. Nee, het zal niet buiten hun omgaan. Hun ziel zal wel ineenkrimpen. Maar zij zullen zich ook over Zijn verlossing, waar zij Hem als verheerlijkt zullen zien door het geloof, triomferend over satan, dood en hel, verblijden en hope scheppen tot hun bevrijding. *Gij die God zoekt, ulieder hart zal vrolijk leven.* Christus heeft de dood vernietigd, de ongerechtigheid verzoend en de wet vervuld. Nee, dat Godzoekende volk zal niet omkomen. Zij zullen leven en vrolijk leven, omdat Christus hun leven is. En nu op grond van dat volmaakte offer en van die aangebrachte gerechtigheid van Christus hoort de Heere de nooddruftigen. De Vader hoorde Christus en daarom hoort Hij ook Zijn kerk in welke diepte zij ook zijn gezonken. Dat volk dat alles mist, maar God niet kan missen. En dat volk dat door God Zelf het roepen geleerd heeft, maar ook door Hem in boeien gezet, die gevangenen zal God niet verachten. Hij neemt hun zaak aan en haast zich ter verlossing van de Zijnen. Op Zijn tijd stelt Hij hen in een hoog vertrek en voert hen in

de ruimte en omringt hen niet vrolijke gezangen van bevrijding. Ja, God doet wonderen, Hij alleen. En dat alles in en door Christus, Die daartoe de weg baande voor al de uitverkorenen. O, die soevereine eenzijdige liefde des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Die aanbiddelijke wijsheid om het alles langs zo'n weg te doen, dat Gods ere uit het stof klimt. Het is voor vlees en bloed een weg vol van raadselen en voor ons verstand, vol van tegenstrijdigheden; een weg waarin wij onszelf als een vijand, niet alleen, maar ook als geheel en al vijandschap leren kennen tegen de weg van vrije genade. Doch des te groter wordt het wonder Gods en zal die verlossing reeds hier tot aanbedding leiden, gelijk eenmaal eeuwig tot lof van Gods Naam zal strekken.

Komt, laat ons met de hulpe des Heeren van die wondervolle wegen Gods met Zijn volk in deze uren handelen.

Onze tekst vindt u daartoe opgetekend in Jeremia 31:25a:

"Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt."

De vermoeiden door God verblijd.

1. *In welk een diepte zij zinken.*
2. *Tot welk een hoogte zij worden gebracht.*

In de staat der rechtheid bezaten Adam en Eva niet alleen het leven Gods, maar zij hadden in de dadelijke gemeenschap met God ook volle moed om te leven. Door de droeve bondsbreuk is de mens (want wij zijn allen in Adam begrepen, omreden hij ons aller vader, maar vooral ons verbondshoofd was) het leven verloren en de dood onderworpen. Er is na de val overgebleven een wereld met moedeloze mensen. En inderdaad, hoe zou een mens nog moed kunnen hebben om te leven? Hij is God kwijt. Hij heeft tegen God gezondigd; moed- en vrijwillig zich losgescheurd van die Volzaligen en Algenoegzamen God, en mitsdien staat hij los van die Bron en Fontein van alle leven en zaligheid. De duivel die niet anders dan liegt en bedriegt, en een moordenaar is van den beginne, is hij onderworpen geworden. De wereld is vanwege de zonde vervloekt en brengt voort doornen en distelen. Geen waarachtige blijdschap is er op de wereld (meer voor een mens te vinden, buiten de gemeenschap met God. Alles roept hem toe: *"Bij mij is het niet."*)

En daarenboven Gods recht veroordeelt hem; de wet vervloekt hem en de dood vervolgt hem. O, wat een bedroefd leven, en wat een onheilspellende toekomst gaat toch de mens tegemoet. Satan ziet de moedeloze mens nog het een en het ander te geven om zich nog mee bezig te houden. Op de eerste wereld begon hij er reeds mee en met de tweede wereld heeft hij het voortgezet.

Toch blijkt het steeds dat alles leugen en bedrog is. Denk aan een Saul, Achitofel, Nebukadnézar en meer andere. Sommige mensen zijn zo moedeloos dat zij zichzelf menigmaal de dood toewensen. Anderen worden losgelaten en benemen ter kwader ure zichzelf het leven. Menigeen wordt in gestichten bewaakt omdat het leven voor hun alle waarde verloren heeft.

Wat heeft die val van Adam toch met zich meegebracht! Naamloze ellende. Gods kinderen zijn soms ook moedeloos. Jakob, David en Elia alsook anderen zijn ons tot voorbeeld. Onzen tekst spreekt niet van moedelozen, die geen moed meer hebben om te leven, maar van *vermoeiden*. Van zulke vermoeiden, die Christus aansprak in Matth. 11:28. Uitwendig heeft de getrouwe Verbonds Jehovah hier op 't oog de kerk in Babel. Vanwege haar schuld en zonde, schrikkelijke afwijking van God en van Zijn

verbond, moest die kerk en dat volk in wiens lendenen Christus gedragen wordt, naar Babel worden gevoerd. Naar de zo ernstige waarschuwing van Gods profeten hadden zij niet gehoord, en nu was het oordeel vast besloten. Er was geen ontvluchten meer aan. Juda moest onder de heerschappij van Nebukadnézar gaan zuchten. Die 70-jarige ballingschap zou zwaar zijn, maar het grootste zou zijn dat God met hen mee zou gaan. Zijn oog zou in Christus nauwlettend op dat volk toezien. Het voornemen van die heidens vorst zou zijn om hen geheel als volk onder te doen gaan, zodat zij geen volk meer zijn zouden. Maar zo dacht God er niet over. Het was voor de kerk een tuchtiging, een kastijding en een loutering. God zou aan Zijn verbond blijven denken tot in der eeuwigheid. O, was dat volk aan zichzelf overgelaten, dan was het in Babel weggezonden en hun gedachtenis van de aarde uitgeroeid.

God zou dat volk in Babels smeltoven bezoeken en om Christus' wil dat volk genadig zijn. Zijn ingewanden zouden ook in de zwaarste druk van dat volk over hen rommelen van barmhartigheid.

In plaats dat God dat volk zou overgeven aan de verharding van hun hart (dat ware uitverkoren volk dat onder dat volk zich bevond), het zou tot erkenning van hun schuld en zonde komen. Vermoeid, niet allereerst en allermeeft over de gevolgen der zonde, maar over de zonde zelf, als belediging van de allerhoogste Majesteit Gods, zouden zij in dat vreemde land zuchten.

De zwaarte en het gewicht hunner zonde zou hen neerdrukken en het zou hen als krachtelozen ter aarde doen neerzitten. Zij zouden in die toestand uitroepen: *"De kroon onzes hoofds is afgefallen. O wee, nu onzer dat wij zo gezondigd hebben."*

Over dezulken zou God opstaan en Zich ontfermen, al zou het ook gaan door diepe wegen en zo lange tijd duren, eer de Heere de smaad van hun weduwschap zou wegnemen. De Heere zou dat volk in hun land weer doen terugkeren en met Zijn rijke goedertierenheden kronen, zodat al hun vorige ellende zou weggenomen worden en de smachtende en kwijnende ziel van Zijn volk weer lafenis en verkwikking schenken. O, die verbondstrouw en verbondsliefde van de God des Verbonds, door de Middelaar des Verbonds, toegepast door de Heiligen Geest.

Die belofte reikt echter verder dan het volk in Babel. Zij geldt ook de kerk des Nieuwen Testaments. In die kerk zullen er vermoeiden, geestelijk vermoeiden blijven, zolang de wereld staan zal, opdat God Zelf die dierbare belofte aan hen zal bevestigen. Wanneer wij nu handelen over de geestelijk vermoeiden, denken wij aan dezulken die onder zware lasten gebukt gaan, geen kracht in zichzelf hebben om zich te verlossen, maar die onder dat alles toch uitzien naar ondersteuning en rust. Daaruit kunnen wij al dadelijk bemerken dat het een werk van Gods Geest is, om een mens als een geestelijk vermoeide te brengen aan de voeten van de Heere Jezus.

1. Het is de Geest die een mens levend maakt en zijn ogen opent voor zijn verloren toestand. Gods Geest overtuigt de uitverkoren zondaar van zonde, gerechtigheid en oordeel. Door die Geest wordt de last der zonde op het hart gebonden, zowel erf als dadelijke zonde. Nee, nooit zou de zonde gaan drukken zo God Zelf het niet op kwam te binden. Door die verlichting des Geestes zien zij ook alleen maar de staat van hun naamloze ellende. De duivel had gezegd, dat hun ogen geopend zouden worden tot Eva; maar nu zien zij pas dat de Satan hun ogen gesloten heeft. Met duizend banden zijn zij gebonden en zij gevoelen het met innerlijke smart en droefheid des harten, dat zij in banden des doods daar neerliggen. Moed- en vrijwillig hebben zij zichzelf overgegeven aan de vorst der duisternis, die hen

gebonden houdt onder zijn heerschappij. Aan hun zijde is er geen mogelijkheid om zichzelf te verlossen, geen kwadrantpenning kunnen zij betalen van die schuld die reikt van de aarde tot de hemel. Zij kunnen aan Gods Recht niet voldoen; geen zucht kunnen zij meer slaken. Is het wonder dat zij inwendig vermoeid worden?

2. Zij worden benevens dat, ook gewaar dat in hun, dat is, in hun vlees, geen goed woont. O, wat is die kracht van het inwonend verderf groot. Zij moeten tot hun smart ervaren dat de zonde zo'n kracht heeft in ziel en lichaam dat zij hen als overheersen. De zonde maakt een scheiding tussen God en hun ziel. De ogenblikken zijn zo kort, dat de zonde er onder ligt. Zij verstaan het dat Paulus eenmaal schreef dat hij gevangen genomen werd door de wet der zonde die in zijne leden was. Wat beneemt die zonde hun de vrijmoedige toegang tot Gods troon. Ja, welk een verwoesting brengt het gedurig in hun binnenste teweeg. Zodra die zonden in Stad Mensenziel komen en daar woelen, dan wijkt de vrede en de rust uit hun harten. David bekende zelf in Psalm 65:4 *dat ongerechtige dingen de overhand over hem hadden*. Wat zijn ze soms er als onder bedolven. En ook wat is het plotseling veranderd in hun binnenste. De vijand van hun ziel ligt altijd op de loer om hun leven te verwoesten. David klaagde in Psalm 25:9:

*En die rusteloos mijn val
Wreed en wrevelmoedig zoeken.*

3. Het is met geen woorden uit te drukken hoe bang het soms zijn kan. Ja, de vreze is soms in het hart, dat zij nog onder de macht der zonde zullen bezwijken. Geen groter slagveld is er op de wereld, dan in het hart van Gods volk. De zonde is hun de dood geworden en zij zouden liever sterven dan langer tegen God zondigen. In hun hart is er een haat en afkeer van alle zonden, maar ... zij zijn al verkocht voor zij het weten, en zij liggen er onder voor zij het beseffen. Is het dan een wonder dat zij er onder zuchten? Zeker, de zonde kan hen zo ver wegvoeren, maar toch is er op de bodem van hun hart een onverenigdheid mee.
4. En dan brengt het ongeloof ook zo'n vermoeidheid. In de wedergeboorte, in de vernieuwing door God de Heiligen Geest, zijn zij uit de staat des ongeloofs gehaald en getrokken. Het gevolg daarvan was, dat hetgeen Satan eenmaal sprak voor hen leugen werd, en wat God gesproken had tot Adam werd voor hun waar. Daaruit zijn ook levendige bekommelingen geboren, om de toevlucht tot Christus te mogen nemen. Maar de taal: "Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp", is hen niet vreemd. Hoe ver kan het soms gaan met de kracht van het ongeloof. Het ongeloof houdt God verdacht, in Zijn trouw, liefde en macht. De vijandschap tegen God is zo groot en tegen de weg die God voor eeuwigheid uitdacht tot verlossing Zijner uitverkorenen. Er staat zelfs geschreven van Israël, dat zij niet konden ingaan vanwege hun ongeloof. En de Heere Jezus sprak Zelf tot de Emmaüsgangers: "O, onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen Mozes en de profeten gesproken hebben." Wij willen niet zalig worden gelijk God het wil. Wij hebben zoveel met onszelf op, en met al ons doen en laten in de dood te komen, daar vechten .wij tegen. Zolang het maar kan. Het geloof geeft rust, en het ongeloof baart niet anders dan onrust. O, die eigengerechtigheid. Ik heb nooit Uw gebod overtreden en nooit een bokje gekregen om met mijn vrienden vrolijk te zijn. Zalig worden uit genade is een paradox. En sterven aan onszelf is het zwaarste werk. *Eigen krachten te verachten, wordt alleen op Jezus'*

school geleerd. En nu breekt God Zijn volk af, maar dat buigt onze ziel vrede in ons; al die innerlijke strijd maakt ons vermoeid.

5. Daarbij benauwt en foltert de vorst der duisternis hen, met al zijn aanvallen, en scherpe pijlen die in onze ziel geschoten worden en die ons hart zo kunnen doorwonden. Dan tracht zij ons wijs te maken dat er geen genade meer voor ons is, dan dat wij veel te lang en te zwaar gezondigd hebben. Soms zegt hij in ons binnenste, dat alles maar kracht van opvoeding is, niet anders dan algemene overtuiging. Het gebeurt dat hij in ons hart roept: "Gij hebt geen heil bij God." Met allerlei waarheden uit Gods Woord komt hij aandragen om ons in de wanhoop te drijven. Op ontzettende wijze strijdt Satan zijn vijandschap tegen God en tracht alles te doen om de genade Gods in Christus voor ons te verdonkeren. Soms valt hij ons aan met het stuk der uitverkiezing, dat wij de zonde tegen de Heiligen Geest bedreven hebben en er dus nooit geen genade meer is. Ja, het heeft plaats dat die duivel rechtstreeks zijn pijlen in ons hart op God richt. Soms gaat hij met het bestaan van God spotten, en tracht ons te overreden om te geloven dat er geen God bestaat, dat er geen hel of hemel, geen eeuwigheid is. De diepten des satans zijn soms groot. Wij komen soms als in een doolhof in een hoek terecht, wat ons de moed om te leven beneemt. Het kan onder de toelating ver gaan. De Heere had bij Job, ben Hij hen tijdelijk in satans macht overgaf, de bepaling gemaakt: "alleenlijk verschoont zijn leven", maar anders was hij zeker door die helhond verscheurd geworden. Wat brengt die innerlijke strijd een vermoeidheid teweeg! En dan steeds komt het maar terug dat wij in Adams val onszelf aan de duivel hebben verkocht. Het is alles ons eigen schuld. En dat drukt ziel en lichaam terneder.
6. En behalve dat alles genoemde is er nog zoveel waar zij onder lijden in dit Mesech. Lot kwelde zijn rechtvaardige ziel bij het zien en horen van Sodoms ongerechte werken. De zonde van hart en huis, maar ook van land en volk doen hun zuchten op de aarde. O, die overtredingen van Gods wet en rechten, dat doorvloeien in de zonde, dat God tergen en beledigen op allerlei wijze, bezwaart hun gemoed. Het doet hun menigmaal zuchten: "O, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon." De wereld veracht, bespot, belastert, veroordeelt en haat hen, omdat zij van de wereld niet zijn. In hun omgeving, Ja, in hun eigen huis, onder hun naaste betrekkingen, worden zij die vijandschap gewaar. Kinderen trekken zich soms terug van hun ouders omdat zij de waarheid niet verdragen kunnen. De man verbittert soms het leven van zijn vrouw en omgekeerd, de vrouw doorpriet het hart van de man, die met de wereld niet meer mee kan, en in wiens hart de vreze Gods geplant is.
7. De toestand van de zichtbare kerk in diep verval maakt hun ook vermoeid, Ja, niet minder de scheuringen en twistingen onder Gods kinderen onderling. O, die minste verwijderingen die er komen, zijn oorzaak dat de duivel er tussen komt, en zulke grote verwoestingen aanricht onder het volk des Heeren. Juda kan Efraïm zo benauwen en Efraïm Juda, hetwelk zo'n grote schade veroorzaakt. Gods Geest trekt zich terug, want waar verdeeldheid, verwarring en bozen handel is, daar komt Gods Geest niet. O, die Jehu's ijver, en al dat drijven, waar men niet Gods ere op het oog heeft, maar zijn eigen eer! Het oordeel begint van Gods huis, en waar zal het dan eindigen? Droevig is dat doorgaan met zichzelf en dat zij de minste niet worden. Een kind van God die bij de minste afwijking gedagvaard wordt voor de grote Hemelse Rechter (zo schreef eenmaal een nu zaligen leraar uit Engeland) en

niet verder kan voor en aleeer het bloed der verzoening op zijn consciëntie gesprengd is, is gelukkig te achten. Het drukken van de voetstappen van Christus is profijtelijk voor Gods kerk, en dan geven wij Satan geen stok in de hand. Nee, dan raakt hij zijn kracht kwijt. Maar o, wat is die praktijk der godzaligheid ver weg. Dat God Zijn volk nog op zijn plaats bracht, om Gods ere te bedoelen, en het wezenlijk welzijn van Gods kerk te zoeken. Gods ware volk dat nog een weinig praktijk en leven mag hebben, is bezwaard onder de verbreking Jozefs.

8. En eindelijk, wat kan er ook uitwendig veel verdrukking zijn in het tijdelijk leven, dat een ziel gebukt over de aarde kan doen gaan. Veel zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen. Hun weg gaat veelal door de zee, en hun pad door diepe wateren. Jakob zuchtte: "Al deze dingen zijn tegen mij", en Asaf was er vermoeid van in Psalm 73. Toch vergist God Zich niet. Nee, er zijn bij Hem geen abuizen. Hij bepaalt de mate van hun druk, en Hij neemt het kruis niet weg, maar verwisselt het hier voor hen op aarde. Dat volk zou zo graag hun voeten van de aarde hebben, maar zij moeten maar gedurig aan de grond blijven. Al kunnen zij het niet altijd bezien en omhelzen, toch moeten alle dingen medewerken ten goede, voor degenen die God liefhebben, en die naar Zijn voornemen geroepen zijn (Rom. 8: 28).

Zij moeten maar sterven en Gods heiligheid deelachtig worden. Zij moeten leren dat zij door veel verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods en om eeuwig van de wegen Gods te zingen. Zie al die genoemde zaken, en zij waren nog met veel te vermenigvuldigen, zijn oorzaak dat Gods kind vermoeid wordt. Hun vlees, hun natuur is steeds bezig om het alles te veranderen, maar 't is een ijdel pogen.

God breekt Zijn volk in alles maar af. Toen Jakob Ezau ontmoeten moest, heeft hij getracht, Ja alles in het werk gesteld om nog wat over te houden. Wat hij nog had, heeft hij verdeeld, met het doel als Ezau kwam en sloeg het ene, dan kon het andere nog vluchten. Maar God was zo goed over hem, dat Hij zijn heuspier verwrong, en al zijn kracht verloor.

O, als ons pogen toch eens gelukte. Een godzalig leraar in vorige eeuwen toen hij voor de poorten der eeuwigheid lag, lag op zijn sterfbed te zingen, *van de gelukkige mislukkingen in zijn leven*. Ja, dat is een zaak om er jaloers op te worden. Als ons werk toch eens gelukte, zou Christus geen waarde voor ons krijgen, en Zijn arbeid die Zijn leven kostte, zou zonder betekenis blijven. Van alles, allermeeest van onszelf moeten wij afgebracht worden. Ja met alles aan het eind gebracht, opdat Christus voor ons zal worden "het einde der wet tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft" (Rom. 10:4). Wanhopen aan onszelf is de weg om hoop op God te krijgen. Wij moeten ziek worden, om die enigen Medicijnmeester nodig te krijgen. Geen geld meer hebben, en de kwaal erger, Ja ongeneeslijk, om de zoom van Christus' klederen aan te raken. Geen cent meer overhouden, om op de markt van vrije genade te kunnen kopen, wijn en melk zonder geld en zonder prijs. O, geliefden, wat een gezegende weg van ontbloting en afbreking, opdat Christus in ons een gestalte zal krijgen, en Hij voor ons zal worden alles en dat in allen (Col. 3: 11). God bedoelt de ere van Zijn Naam en deugden, de verhoging van Christus als de Zoon van Zijn eeuwig welbehagen. Waarlijk: "Welgelukzalig is de mens wien het mag gebeuren." Zulke geestelijk vermoeiden nu, geven (wij merkten het reeds op) alle hoop op buiten God en Christus. Alle grond waarop zij tevoren steunden en rustten is voor hun geworden als drijfzand, wat door de vloed en de stromen van Gods heilig recht als van onder hun voeten wegspoelt en weggeslagen wordt. Het wordt voor hun inderdaad: *buiten hope*; hun

verwachting wordt afgesneden. Maar toch zinken zij in de wanhoop niet weg. God houdt hen vast; Christus is de hope der heerlijkheid. "En nu wat verwacht ik, o Heere? Mijne hope is op U."

Het is dan de krachtdadige, onwederstandelijke werking van Gods lieve Geest dat zij van alles mogen afzien, en dat in hun ziel een reine begeerte en een heilig verlangen is om te mogen drijven op de wateren van vrije genade. Zij worden gewaar dat zij met Mefiboseth gehaald moeten worden uit Lodebar, en gezet moeten worden aan 's Konings tafel, om dan gedurig brood te eten. Christus blijft voor hen niet verborgen. De vrijstad wordt hen ontdekt, waar plaats is voor alle dood en doemschuldige zondaren. Die enige Rotssteen wiens werk volkomen is, wordt hen geopenbaard; en zij zien dat in die klove der steenrotsen, in de gezegende bloedwonden van die dierbaren Immanuël, alleen maar verberging is van de toorn des Almachtigen, en van de pijlen van de vijand. Christus is het Zoar der behoudenis (Gen. 19:22). Maar ook zij worden gewaar dat zij geen voeten hebben om er heen te lopen en geen handen om Hem vast te grijpen.

De noodzakelijkheid, dierbaarheid, beminnelijkheid en gepastheid van die Borg en Middelaar des Verbonds, wordt in hun hart verklaard. En zie, dat is niet zonder vrucht. Een verstandelijke beschouwing van Christus brengt ons geen stap verder, en baart geen bekommering. O Nee, dat is alles dood, en dat laat ons in de dood. De praktijk van het leven bewijst dat wel bij duizenden en tienduizenden die daar genoeg aan hebben voor de eeuwigheid.

Arme mens, die zich daarmee op de been houdt, en die straks, zo God het niet verhoed, eeuwig buiten zal blijven. O dat Christendom, dat zo verzekerd is in eigen gedachten, en dat zo gerust naar de eeuwigheid wandelt. Menigten, menigten zullen straks op de bodem van de hel terecht komen. Zij hebben wel Christus in hun hoofd gehad, maar nooit in hun hart.

De openbaring van Christus in het hart van de uitverkoren zondaar, veroorzaakt vernedering en blijdschap, maar ook een waarachtig verlangen en heimwee om dadelijk met Hem verenigd te mogen worden door het geloof. Zij gevoelen het, dat de Heere Jezus Zich over hen ontfermen moet, hen moet opzoeken, hen meenemen en Zichzelf aan hen moet kwijt schenken. Het is een eenzijdig, soeverein werk Gods, waar zij met al hun bewegingen buiten vallen. En nu uit die geheiligde wetenschap en opgebonden zielsnood is het de taal van hun hart. "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also dorst mijn ziel tot U, o God. Mijne ziel dorst naar God, naar de levenden God" (Psalm 42:2, 3).

Uitgeteerd zitten zij op de aarde, maar hun geloofsoog is op God gericht; van Hem verwachten zij hun wezenlijk en eeuwig heil. Alles zijn zij kwijt, en alles ontbreekt hen, en als dan die getrouwe Verbonds Jehovah hun toeroept: "Doet uwen mond wijd open, en Ik zal hem vervullen", dan wordt dat voor hun een gebed. Ze zijn niets, zij kunnen niets, en zij willen niets. Ja, wie zal het verstaan als alleen dat volk, dat het van God leert dat het alzo is. Zij zeggen: "Heere, open mijn mond, opdat Gij hem kunt vervullen uit uw nooit verminderde volheid." Kinderlijk, ootmoedig, gelovig, oprecht is de nood hunner ziel.

*Neem mijn zaak aan, weest mijns gedachtig,
Laat Uwe macht verschijnen vrij.*

Het is alles Gods eigen werk. Geen werkverbond, maar de uitvloeisels en vruchten van het Genadeverbond.

2.

En uit kracht daarvan dan ook zegt Jehovah: *"Want Ik heb de vermoeide zielen dronken gemaakt."*

Voorwaar, een dierbare en kostelijke belofte voor het ware Sion Gods. Niemand is er ook, behalve God Zelf die in staat is om die waarlijk vermoeiden en neergebogenen te sterken en op te richten. O, die Drie-enige God kan alleen uit de diepste diepten waarin wij weggezonden zijn, ons maar uit halen, en met Zichzelf mee te delen ons hart verblijden.

Daartoe opende Hij in de stilte der eeuwigheid een weg met behoud en verheerlijking Zijner deugden in Christus Jezus. Wie, Ja wie zal het wonder ooit vatten of doorgronden. Het kan alleen maar bewonderd worden, en degenen die door genade het onderwerp er van zijn, en er kennis aan krijgen, zullen het zalige profijt er van hebben, maar ook God Drie-enig er eeuwig voor verheerlijken.

Doch komt, laat ons de waardige inhoud van die verbondsbelofte nader bezien. De Heere, de Jehova, de Heere der Heirscharen zegt hier: *"Want ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt."*

Vermoeide mensen; afgematte mensen zijn ook dorstig. Lang, zeer lang, hebben zij soms gezworven, en zijn als voortgejaagd door de vijand amechtig en als buiten adem, vanwege het missen en ontberen van een verkwikkende drank. Dat hier nu wijn bedoeld wordt waardoor zij dronken zullen worden, is zeer duidelijk. Van water kunnen wij wel een opgevuld lichaam krijgen, maar niet dronken worden. Van Noach lezen wij dat hij een wijngaard plantte, en dat hij van die wijn dronk, Ja dronken werd (Gen. 9: 21). Van Jozef en zijn broederen lezen wij dat zij aten en dronken tot dronkens worden toe (Gen. 43: 34). De waarheid spreekt ook van de wijn die het hart des mensen vrolijk maakt, en Paulus waarschuwt in Eféze 5: 18 de kerk: *"Wordt niet dronken van wijn, waarin overdaad is."*

De goederen en weldaden van het Verbond der Genade door Christus verworven, zowel hier op aarde als in de hemel, worden bij "wijn" vergeleken. Lees maar in Jesaja 25:6: *"En de Heere der Heirscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, enen maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn."* En in Jesaja 55:1 is de uitnodiging tot de kerk: *"O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, Ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk."* Ja, wij lezen in Joël 3:18: *"En het zal ten die dage geschieden dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen."*

En eindelijk, toen de Heere Jezus het Avondmaal instelde in het midden Zijner discipelen, betuigde Hij bij het overhandigen van de drinkbeker: *"Voorwaar Ik zeg U, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks tot op die dag wanneer Ik dezelve zal nieuw drinken in het Koninkrijk Gods."*

De grote inhoud van het Verbond der Genade, en de grootste verbondsbelofte is toch uitgedrukt in de woorden: *"Ik zal U tot een God zijn."*

Nu, de Drie-enige God is 't alvervullend en alverzadigend Goed, dat onze ziel alleen maar genoeg doet. Al dat uitverkoren volk leert er iets van, wat het is om God te missen. Dat, Ja dat heeft hun ziel zo gedrukt, zo neergebogen, en in diepe smart over de aarde doen gaan. De plaatsen en de uren dat zij dat levendig beseften en gevoelden, zullen zij u wel aanwijzen en meedelen.

Maar nu is er ook geen groter blijdschap, dan wanneer zij nabijgebracht worden door het bloed des Lams, en God Zelf hun zaligheid wordt, God terug, dat wil zeggen, dat zij alles terug hebben. Zijn gemeenschap dat is hun leven en blijdschap. Dan kunnen

zij geheel de wereld missen, en wordt hun hart verblijd en verwijd. Hij neemt hun gehele hart in, en de blijdschap des Heeren is hun sterkte. Een God Die nooit meer zal toornen, en nimmermeer op hen zal schelden. Een God Die niet meer als Rechter, maar als Vader hen behandelt. "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, zo ontfermt zich de Heere over degenen die Hem vrezen" (Psalm 103:13). Hij laat Zijn liefde uit, betoont hen Zijn goedertierenheden en barmhartigheden. Mozes mocht Zijn achterste delen zien, en Zijn aangezicht blonk vanwege de heerlijkheid. Daar worden zij gewaar dat Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid, en dat God in Christus met Zijn volk tevreden is. Daar schitteren Zijn volmaakte deugden in hun ziel voor zover zij het hier doorleven kunnen. Het is het volmaakte niet. Nee, dat is voor de hemel bewaard. Het zijn hier maar stukjes der zaken en einden der wegen die zij van Hem kennen. Maar toch zoveel, dat hun ziel zich in God verlustigt, en dat hun hart van vreugde in Hem opspringt.

*O, daar wordt de rust geschonken,
Het vette van Gods huis gesmaakt.*

Daar komt de duivel niet bij hen en daar kan de zonde geen kracht doen ter verwoesting. Daar ligt geheel de wereld er onder, en verliest al zijn glans. Zij zinken in God weg, en zij worden gewaar dat het een oceaan is zonder bodem. Watson schreef: "Hoe dieper wij in die zee zinken, hoe verder wij van de bodem afraken." Ja, daar is aan God geen begin en geen einde. En wie zal het ondernemen, om de volle majesteit en heerlijkheid van die God uit de drukken. Alle woorden ontbreken ons. Daar worden wij pas gewaar hoe arm wij zijn. En nu worden die geestelijk vermoeiden niet verblijd alleen met God de Vader, maar ook met God de Zoon en met God de Heiligen Geest.

In Psalm 87 staat geschreven in het meervoud: "Al Mijne fonteinen zullen binnen U zijn." En in Jesaja 12: 3 lezen wij van de verlore Kerk dat zij met vreugde water zullen scheppen uit de fonteinen des heils. De Drie-enige God is een overvloeiende fontein aller goeden. De Vader is vol, de Zoon vol, de Heilige Geest vol. Het zijn allemaal fonteinen die springen tot in het eeuwige leven. Zij zijn van eeuwigheid wat hun bestaan betreft, en zullen ook tot in der eeuwigheid zijn en blijven. En al wordt nu een schare uit die fonteinen gedrenkt en gelaafd, die zo groot is, dat niemand ze kan tellen, die oceaan wordt er niet minder van. God is niet vatbaar voor vermeerderen of verminderen. De Heere Jezus is die Fontein des levens, waar alle amechtige zielen uit gelaafd worden, ten eeuwigen leven. *O, fontein des levens. Put der levende wateren, die uit Libanon vloeien.*

Hij is het, die Zijn kerk toeroept: "Komt, eet van Mijn brood, en drink van Mijn wijn die Ik gemengd heb" (Spreuken 9). En in Matth. 5:6 in de Bergrede spreekt Christus niet alleen zalig zijn de hongerigen en dorstenden naar de gerechtigheid, maar zegt Hij er ook bij: "Zij zullen verzadigd worden." In Matth. 11:28 komt het uit Zijn gezegende mond, waar genade is uitgestort op Zijne lippen: "Komt herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal U rust geven." Ja, als de Hemelse Bruidegom nodigd Hij Zijn Bruid in Hooglied 5:1: "Eet vrienden, en drink en wordt dronken o liefste."

Komt de Heere Jezus in gesprek met de Samaritaanse vrouw in Johannes 4, dan verklaart Hij haar: "Indien gij de gave Gods kende, en wist wie Hij was, die tot U zeide: Geef mij te drinken, gij zoudt van Hem begeerd hebben levend water."

Daarenboven zegt de Heere Jezus in Johannes 6:55: "Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank." Zijn gerechtigheid geeft verzadiging aan een uitgeledigde ziel, maar ook Zijn bloed verkwikking voor een uitgeput hart. Daardoor

ontvangen zij nieuwe kracht om het pad van Gods geboden te lopen, en dat maakt hun voeten als die der hinden.

In Christus is de volheid der Godheid lichamenlijk. De Bruid zegt van Hem: "Alles wat aan Hem is, is gans begerlijk." Hij is hun Borg, Middelaar, Zaligmaker, Verlosser, Behouder, Profet, Koning, Priester, Bruidegom en Voorspraak. Hij is alles en in allen. Een volheid van genade en zaligheid, van licht en leven, troost en blijdschap. In Hem is alles wat zij tot het leven en de Godzaligheid van node hebben.

Uit de werken der wet kan geen vlees voor God gerechtvaardigd worden, maar alleen door het geloof in Christus Jezus. Hij is van de Vader geworden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing (1 Korinthe 1:30).

In Christus is een volheid van allerlei gaven en genaden, voor een volk dat aan alles gebrek heeft, en als een geestledige op de aarde zit. De beek Krith droogde uit, teneinde van veel dagen, maar deze rivier Gods is vol water. Hij heeft tot de huize Jakobs nooit gezegd: "Zoek Mij te vergeefs."

De bloedvloeiende vrouw raakte de zoom Zijns kleeds maar aan, en zij werd genezen. Rijkdom en eer is bij Hem, duurzaam goed en gerechtigheid. Hij doet Zijn liefhebbers beërven wat bestendig is, en zal al hun schatkameren vervullen. Hij is die Bron des levens, die Zijn vruchten voortbrengt van maand tot maand, en de bladeren van die boom zijn zelfs tot genezing der heidenen. Hij opent de blinde ogen, doet de kreupelen wandelen, reinigt de melaatsen, doorboort de oren, doet de stomme spreken, en wekt de doden op. die Christus heeft ook van Zijn Vader een tong der geleerden ontvangen om met de moede van mond ter rechten tijd te spreken (Jesaja 50:4).

Ja, die gezonden Christus is het Middelpunt der zaligheid, en schenkt uit genade wat dat volk, dat uitverkoren volk in de Eerste Adam is verloren. Zij krijgen Gods beeld weer terug, en worden vervuld en bekleed met de volmaakte gerechtigheid Christi, maar ook versierd met Zijn blinkende heiligheid. Toen Hij afscheid nam van Zijn jongeren, heeft Hij hun beloofd: "Ik zal de Vader voor u bidden en Hij zal U een anderen Trooster geven, en Die zal bij u blijven tot in der eeuwigheid."

En als nu de Heere Zijn volk verzekert: "Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt", dan treedt daar bij ook de Heiligen Geest op de voorgrond. Hoe zouden wij die hoogwaardige en allervoortreffelijkste Persoon daar buiten kunnen sluiten? Hij is ook Waarachtig en Eeuwig God, eenswezens met de Vader en met de Zoon. Hij gaat van de Vader en van de Zoon uit. Hij wordt genoemd: *de Geest Gods*, maar ook *de Geest van Christus*. Die Heilige Geest als Persoon kan alleen ons gemis maar vervullen. Zolang wij Hem missen, is er nog een gemis in ons hart. O, dat het eens recht beseft mocht worden, want wat is daar toch weinig kennis van, en ... weinig bekommring over.

Maar die Heilige Geest is ook een Fontein, die de geestelijk vermoeiden kan verblijden met Zijn gewone en buitengewone gaven. Op het Pinksterfeest te Jeruzalem werden de apostelen vervuld met de Heilige Geest; en van Stéfanus lezen wij dat hij vol was des geloofs en des Heiligen Geestes. Paulus schrijft aan de Eféziërs: "Wordt vervuld met de Heiligen Geest" (Eféze 5:18). die Heiligen Geest is de Verzegelaar van Christus, maar ook de Trouwe kinderleider der gelovigen.

Die Heilige Geest nu schenkt een verlichtende kennis; Hij is ook de Geest der heiligmaking, zodat de wandel versierd wordt met heiligheid. Hij geeft dapperheid in de geestelijke strijd, zodat Gods kinderen, naar Zacharia 10 zijn als "paarden van Gods majesteit in de strijd." Hij maakt de zwakken tot helden. Hij vervuld het hart met

brandende liefde tot God en tot zijn naasten. Hij schenkt vrede in het hart, vertroosting in de ziel en blijdschap in de Heere.

Hij geeft kracht om te leven en te strijden, maar ook om te sterven. die Geest verzegelt, maar verzekert ook dat volk van hun aandeel aan God en Christus.

En nu maakt God die vermoeide zielen dronken. Zij mogen niet alleen die volheid in dat Goddelijke Wezen en in die onderscheidene Drie Goddelijke Personen zien, maar zij mogen er ook van genieten en in de dadelijkheid mede vervuld worden. God heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde en daarom hun ook getrokken met koorden van goedertierenheid. Zij worden tot die volheid gebracht. Lees het maar in dit hoofdstuk vers 9. *Zij zullen komen met smeken en geweent, en Ik zal Israël zijn tot een Vader.*

Zij worden gebracht tot de Heere Jezus om in Hem al die volheid te vinden. *Die tot Mij komt zal ik geenszins uitwerpen, en, die tot Mij komt zal geenszins hongeren en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten.* En het is alles Gods eigen werk. Want "Niemand", zo sprak Christus, "kan tot Mij komen tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke" (Johannes 6:44).

Gods lieve Geest ontledigt de ziel en maakt plaats voor Christus. Zij krijgen genade om van alles af te zien, en Hem aan te nemen door het geloof. Zij geven zich aan Hem over op Zijn eigen voorwaarden en worden door Hem overgenomen. Zij rusten geheel en al in Hem. En dat dronken gemaakt worden, wil zeggen, dat zij iets van de overvloed en volheid deelachtig worden die in God is, voor zover het hen naar Gods soevereine beschikking beschonken wordt.

Een volle beek van wellust

Maakt hier elk in liefde dronken.

Psalm 36:2.

In de natuur is het een schande om dronken te zijn. Te veel drankgebruik maakt een mens onbekwaam tot zijn dagelijks werk. Het is een droevig iets wanneer het overtollig en overdadig drinken een tweede natuur wordt, en een ongenoeslijke kwaal. Dronkenschap is een lelijke en afschuwelijke zonde, die de mens verwoest naar ziel en lichaam, Ja, zowel voor de tijd als voor de eeuwigheid.

Wij zouden het met volle vrijmoedigheid een grote en bijzondere genade kunnen noemen, wanneer een ziel er toe verwaardigd mag worden, om tot die volheid Gods gebracht, in die volzalige gemeenschap met een Drie-enig God mag delen. In de Staat der Rechtheid was hij ook met God vervuld. Maar nu is het wonder des te groter naar mate hij in Adams val buiten God gevallen is, en van zijn kant nooit meer tot God kan komen.

Die eeuwige wijsheid Gods, om zo'n weg uit te denken, dat een ellendig, arm en verdoemelijk schepsel weer met God verzoend en bevredigd wordt door het bloed des Lams. In de wereld was er nooit geen bevrediging te vinden, en in de uiterlijke godsdienst geen voldoening. Het riep hun allen toe: "Bij mij is het niet." En dan een tijd beleefd dat hij aan de wereld niets meer had, maar ook God moest missen en geen weg zag om ooit of te nimmer in die gemeenschap te kunnen delen. Wat een zware strijd heeft het zijn ziel gekost.

En toen bij ogenblikken er wel eens wat van gezien, en gemaakt, maar dat in God wegzinken toch te moeten derven; en er hoe langer hoe verder er van af te komen. God brengt Zijn volk in de totale onmogelijkheid. Zou het dan geen eeuwig wonder zijn wanneer God het alles oplost, en zij mogen zeggen: "Het oude is voorbij gegaan, ziet het is alles nieuw geworden." Het is de grootste verwaardiging om God te leren kennen in Christus Jezus en Hem tot ons deel te krijgen. zo'n mens wordt ijverig in goede werken. O, die wijn maakt de jonkvrouwen sprekende in de rijen. Zij hebben

tijden gehad dat zij hun mond niet konden open doen. O, dat stom over de wereld te gaan vanwege Gods eisende gerechtigheid en de vloek der wet.

Wat was het hun menigmaal bang en benauwd op de wereld. Er zijn momenten gekomen, dat zij wegens Satans aanvallen en vurige pijlen niet geloven konden, dat nog ooit hun mond zou worden geopend. Dat hun lot zou zijn om straks eeuwig in de hel te verstommen.

Maar zie, daar brak het ogenblik aan dat zij zoveel van God kregen, dat zij dronken werden, buiten zichzelf gezet werden, en dat het met David hun taal werd: "Toen ik geloofd heb, toen sprak ik" (Psalm 116). Al waren toen al de duivelen uit de hel op de been gekomen, om hun spreken te beletten, het kon niet meer.

Nee, als God in ons hart is, Christus in het oog, en de Heilige Geest als de vrijmoedige Geest ons ondersteunt, dan is er geen sprake meer van stilzwijgen. Wat krijgen wij dan een grote vrijmoedigheid om te vertellen dat God goed en recht is. Dan verkondigen zij de deugden Desgenen die hen getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Dan vertellen zij wat God aan hun ziel gedaan heeft.

Dan roemen zij Christus met vrolijk zingende lippen. Dan roepen zij Zijn grootheid uit en prijzen Zijn Persoon, maar roemen ook Zijn werk. Dan verheffen zij de Heiligen Geest, als de Grote Toepasser van Christus, en van al Zijn weldaden.

Ja, dat water uit Bethlehems bornput, dat die vrienden met gevaar van hun leven gehaald hebben, drinken zij zelf niet op, maar gieten het uit voor het aangezicht des Heeren. die dierbaren Persoon maakte hun van dood levend en bewerkte dat Christus een gestalte in hen kreeg. Die Geest schonk hen het geloof dat zij Christus als hun eigendom mochten omhelzen; en aan de Griffier in de hemelse rechtbank om hun te verzekeren van het eeuwige leven. O, dat vrije, dat vrije werk Gods, en dat werk van die onderscheidene Drie Goddelijke Personen. Het verblijdde hun hart, en het was oorzaak en rede dat de verheffingen Gods in hun kelen kwamen. Deze geestelijke dronkenschap doet hun krachten niet afnemen, integendeel, zij maakt dat zij sterk in de Heere en in de sterkte Zijner macht worden.

Zij hebben geen vrees meer, noch om het een, noch om het ander. Bergen zijn er niet meer. Nee, zij zijn alle geslecht. Het is een vlakke weg en een effen baan. Zij hebben nu het volle krediet op God en wijzen alle vertrouwen op zichzelf en op het schepsel af. Ze verlaten zich voor tijd en eeuwigheid op die Getrouwe God en Koning. Zij geloven en gevoelen nu dat de wereld overwonnen is, en dat Satans kop vermorzeld is. Het is nu de taal van hun ziel: "Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos. Hij zal mij geleiden tot de dood toe" (Psalm 48: 15). Al hun moeite, al hun verdriet, al hun banden en gevangenissen, smaad en hoon vergeten zij.

God nam de oorzaak van hun droefheid en vermoeidheid weg, namelijk de zonde. O, dat dierbare bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigde hun van al hun zonde, zowel erf als dadelijke. Zij zijn nu door God weggeworpen in een zee van eeuwige vergetelheid om ze nooit meer te gedenken. Er ligt nu niets meer tussen God en hun ziel. De wet kan ze niet meer vervloeken en Satan niet meer verscheuren, Mozes niet meer verklagen, en Gods recht ze niet meer verdoemen. O, wat een zaligheid.

Geen begin en geen einde is er aan. God hun Vader, Christus hun oudste Broeder, en de Heiligen Geest een eeuwigen Inwoner in hun hart, Die nooit meer van hen zal scheiden. Nu zijn ze dronken van liefde, dronken van de oneindige genade Gods. O, wat een onderscheid toch! Zolang vermoeid geweest, dat zij hun mond zelfs tegen God niet meer konden open doen; geen moed om te leven, en geen moed om te sterven. Maar nu is het alles anders geworden. Zij hebben geen bezwaar meer om te

leven, en zij hebben geen vreze meer om te sterven. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren. Zij zijn nu dronken. En dat heeft God ze Zelf gemaakt. Nee, zij hebben het niet in hun verstand of verbeelding, maar het is werkelijkheid. Zij zijn nu vol tot boven toe. Zij lopen er van over. Hun huisgenoten, hun omgeving, het volk van God, Gods knechten, zij worden het gewaar, dat God het gedaan heeft. En dat is de grote waarde van het gehele werk. Dat klinkt in alles zo duidelijk uit. Zij hebben het nu niet over hun zelf, en zitten niet tot vervelens toe over hun bevindingen te spreken om er heimelijk de man of de vrouw mee te zijn, maar nu zij dronken gemaakt zijn, verheffen zij niet anders dan de Drie-enig God. Nu vertellen zij dingen die nog nooit tevoren uit hun mond kwamen. Verborgenheden Gods gaan zij nu meedelen, en verheugd in God prijzen zij Zijn Naam. Zij wensen niet anders dan God te verheerlijken. Dat is hun lust en hun leven. De taal van hun ziel is nu met David, gelijk wij het ook samen zingen uit Psalm 56: 6.

Toepassing

Dat nu een ieder het voor Gods aangezicht ernstig onderzoekte of zij iets kennen van hetgeen de getrouwe Verbonds God hier aan Zijn ware bondelingen belooft en verzekert. Het zou voor elk mens wel een levensvraag moeten zijn, daar toch straks de dood alles beslist, en wij hier op aarde iets van de behandelde zaken moeten kennen. Het een is toch aan het ander verbonden. Het tweede kan niet gekend worden, zonder het eerste beleefd te hebben.

Diep te beklagen zijt gij, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, die geheel en al vreemdeling zijt van de genoemde zaken. U ligt met alle mensen buiten God, en geheel in de macht des Satans en de zonde, zonder dat het u drukt of bezwaart. Vreemdeling zijt gij van dat gebogen te gaan over de aarde onder het gemis van God en het gewicht van uw schuld en zonde.

Daarom is er ook geen bekommring om verlost te worden van het grootste kwaad en gebracht te worden tot het hoogste goed. Dat roepen uit de nood der ziel tot God wordt bij u niet gevonden. U vervolgt uw weg door dit leven, en zoekt uw vermaak in hetgeen wat toch nooit uw hart zal kunnen vervullen en verblijden. Aan de zwijnendraf van de wereld hebt ge genoeg, en gij houdt u bezig met hetgeen de wereld biedt, maar wat is alles toch hol en leeg.

Ja, er zijn er onder u die menen nogal wat te genieten en heimelijk denken dat het leven nogal genoeg geeft. O, arme mens, het is alles bedrog, en het zal in het eind wel blijken dat de gedaante dezer wereld voorbij gaat; dat gij nooit iets ontvangen hebt, wat uw hart waarlijk vervullen kan. En dan straks uw ogen open doen in die plaats waar zijn zal weinig en knersing der tanden.

Gods volk wordt hier bij ogenblikken dronken van de vettigheid van Gods huis, en eenmaal wanneer zij verlost zullen zijn van een lichaam der zonde en des doods, dan zullen zij eeuwig in God verslonden worden, en zullen zij verzadigd worden met Gods beeld.

Ook voor u, arme wereldling, komt de tijd dat u dronken zult worden, maar dan dronken van Gods toorn. Die beker zal eenmaal op uw hand worden gezet, en daaruit te drinken zal uw rampzalig lot zijn, in de plaats der verdoemden. Wat zal dan het onderscheid tussen u en het volk van God groot zijn. Dat volk zal blijde zijn, en van vreugde in God opspringen, gij daarentegen zult klagen en wenen, onder die oneindige toorn Gods eeuwig zuchten, maar vloeken en lasteren.

Och, of gij hier nog bekennen mocht wat tot uwen eeuwige vrede dient. Dat uw ogen nog geopend werden eer het voor eeuwig te laat zal zijn. Hier zijn nog veel inmengselen van Gods goedertierenheid; nog veel in deze rampwoestijn, wat het leven verkwikt en veraangenaamt, maar straks in die buitenste duisternis, zal er geen druppel water meer zijn om uw tong te verkoelen. O, die brand van Gods toorn, en die hitte van Zijn eeuwige gramschap. En dan alles eigen schuld, eigen schuld. Volmaakt uit Gods hand voortgekomen, versierd met het dierbaar beeld Gods, zich moed en vrijwillig van God losgescheurd en dus daarbij onder het aanbod van genade geleefd, onder de prediking van dat kostelijke evangelie en nooit geen acht er op geslagen.

Altijd in oorlog met God geleefd, nooit geen last van de zonde, nimmer betrekking op het zachte juk van Christus gehad, en op de verlossing door Zijn bloed. Wat een Jammervolle staat toch. God vermoeid met de zonde, en nooit recht vermoeid geweest, Ja, zo goddeloos dat gij nog durft te zeggen: "Waarmede hebben wij u vermoeid?"

O, de tijd komt dat gij niets meer in te brengen zult hebben, maar dat u zult verstommen, als de God des gericht, op Zijn geduchte Rechterstoel gezeten, ook u zal oordelen op een rechtvaardige wijze. Wat zal uw verdoemenis toch rechtvaardig zijn. Leert toch de tijd uws levens kostelijk achten eer het besluit bare, want als kaf gaat de dag voorbij. Het is misschien de laatste roepstem die van de hemel nog tot u komt. Het kan zo spoedig en onverwachts eeuwigheid zijn. Wij wandelen bewust of onbewust aan de rand der eeuwigheid. Denk maar eens aan uw vader, die zo plotseling werd opgeroepen, om voor God te verschijnen, en aan uw moeder, die geen tijd meer kreeg om zich voor te bereiden voor de eeuwigheid.

Maar nu zijn er ook die menen geen vreemdeling te zijn van de geestelijke vermoeidheid, zonder toch ooit in waarheid door Gods Geest overtuigt en ontdekt geweest te zijn. Op de wereld zijn er mensen die moedeloos zijn, omdat zij niet rijk kunnen worden; moedeloos omdat zij niet genoeg geëerd worden; moedeloos omdat ze veel tegenslagen en teleurstellingen hebben, maar wat alles eindigt in de dood.

En zie, zo zijn er ook in de kerk mensen die menen dat zij heel wat ondervonden hebben. Sommige beweren dat zij zo vermoeid geweest zijn dat zij kwamen tot aan de grenzen van de wanhoop. En nu zijn ze gedurig zo vol, zo vol. God is zo goed voor hen; en genieten. O, van de enen dag in de andere hebben ze het goed. Het regent zo maar teksten en beloften en dan worden ze hier ingeleid en daar weer bijgebracht, zij kunnen er altijd wel van spreken. Voor de hel vrezen zij niet meer, de hemel zullen zij niet ingaan. Nee, daar is geen twijfel aan. Maar och, geliefden, de zaken die God Zijn volk leert door Zijn Geest en Woord, slaan zijn zij vreemd van. Het zijn mensen die zelf maar niet God zijn begonnen, en die nooit gezocht of gekermd hebben onder de last van hun schuld en zonde. Zij waren wel bezwaard over de gevolgen van de zonde en het vreselijke om naar de hel te moeten en buiten de hemel te blijven, maar het gemis van God heeft hen nimmer gedrukt(Zij zijn nooit door Gods wet neergeslagen en weggezonden in de diepte van hun verloren staat en toestand. Zij kennen niets van al dat proberen om door eigen doen en laten God te bewegen, en ... het werd voor dezulken nimmer buiten hoop. Gelijk Gods Geest al dat uitverkoren volk er iets van leert, dat zij uit de werken der wet voor God nooit gerechtvaardigd kunnen worden. Nooit zijn zij vermoeid geworden van zichzelf, dat het radeloos en hopeloos werd.

O, vraagt het eens aan Gods ontdekte volk, hoe vermoeid zij werden toen Gods recht hen veroordeelde, en God hen aftrok van eigen kracht en sterkte. Dat volk is vermoeid geworden van het roepen. Zij hebben een tijd leren kennen dat zij als buiten adem op

de wereld lagen, dat geen hoop meer overbleef. Gods kinderen worden de zonde moede, de banden moede, het omzwerven moe. Maar ook dat volk krijgt iets van de beminnelijkheid, dierbaarheid, gepastheid, noodzakelijkheid en heerlijkheid van Christus te zien. Zij zien Hem als het einde der wet tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft. Zij staren op Hem als het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Zij mogen een blik op Hem slaan als de enige, volkomen, algenoegzame Zaligmaker en Verlosser der Zijnen. Zij wensen Christus aan te nemen op Zijn eigen voorwaarden en tot Hem te komen als armen, schuldigen, uitgeledigden en vermoeiden. Zij begeren hartelijk en welmenend alles wat zij hebben in te wisselen, om die parel van grote waarde te mogen bezitten, waardoor God alleen aan Zijn eer komt. Dat volk mag bij ogenblikken voor God het uitroepen:

*Maar wat klaag ik, Heer der Heeren,
Mijn begeren,
Is voor U, in al mijn leed.
Met mijn zuchten en mijn zorgen
Niet verborgen
Daar Gij alles ziet en weet.*

Psalm 38:9.

En vraagt het nu maar eens aan al die mensen, die zoveel menen te bezitten en genieten, maar al de zaken missen die wij daar opnoemden.

O, de waarheid zegt dat de tijd zal komen, dat degenen die hun leven willen behouden, die zullen het verliezen. Maar ook op hen is van toepassing: "Maar van dengene die niet heeft, van die zal genomen worden ook dat hij heeft" (Matth. 25:29). O, wat mocht dat ontdekkende woord van Christus wel als een scheermes snijden door de ziel van al degenen die zonder grond, de Goddelijke beloften zich toeëigenen, en zichzelf bedriegen voor de grote eeuwigheid. Dat uw ogen nog geopend mochten worden, want het zal vreselijk zijn op de hemel gerekend te hebben, en met de rijke man uw ogen open te doen in de hel. Toetst uw ziel toch aan het onfeilbare woord van God, opdat dat woord door de bediening des Geestes een kracht Gods tot zaligheid mocht zijn, maar ook een lamp voor uw voet, en een licht op uw levenspad. Het is de duivel om het even hoe hij de mens sleept naar het verderf, vroom of goddeloos.

God mocht het werk Zijner genade nog aanvangen en beginnen in uw hart om in die heilzame wanhoop te komen met de Stokbewaarder van Filippi en als een diep rampzalige in uzelf, de zaligheid in Christus te mogen vinden. O, Hij alleen kan in die ware rust onze ziel maar brengen, en in de ware vrijheid stellen. "Indien de Zoon U zal vrijgemaakt hebben, dan zult gij waarlijk vrij zijn" (Joh. 8:36).

Er zijn er in Gods kerk die getrokken zijn met de banden van Gods eeuwige liefde, aan God verbonden en wel eens iets hebben mogen smaken van Gods vrije ontferming, maar die het nog steeds maar zoeken in zichzelf en in de werken der wet.

O, die Martha's, die zich bekommeren en verontrusten over véle dingen, en die vrouwen die nog steeds zoeken in een ledig graf. Zolang zij dat nog doen, komen ze niet aan het eind met zichzelf, en worden niet dronken in de gemeenschap met een Drie-enig God. Dat Gods lieve Geest ons mocht doorwerken gelijk in de dagen vanouds. Er ligt toch zo'n donkerheid en rouwfloers op Gods kerk. Wat is er toch een zoeken daar waar het nooit is te vinden. Maar het is alles een bewijs dat Gods recht zo weinig gekend wordt, en we nog kunnen leven bij de gebroken bakken die geen water houden.

Gods Geest dringe onze ziel om uit alle valse rust gedreven te worden. Dat onze gerechtigheden toch eens mochten worden als een wegwerpelijk kleed en we op alles

de dood leerden schrijven, om eens moe te worden van alles buiten Christus. Alleen vermoeiden, die van alles moe zijn waar zij hun leven in vonden, allermeeft van zichzelf, worden door Christus geroepen. Dat volk dat zichzelf maar niet kwijt kan, en die schreeuwen tot de levenden God, vermoeid ook van al de doodslagers, voor hun zijn de Goddelijke beloften.

O, dat die blijden dag nog eens aanbrak, dat gij dronken mocht worden uit de beker van Gods wellusten. Soms denkt gij te bezwijken onder al uw druk en kruis, en te sterven vanwege uw vermoeidheid, maar nee, zielen:

*God zal eindelijk helpen u die nu klaagt
Verbeid de Heere, op Zijn toekomst hebt acht.*

Maria, de moeder des Heeren, stond aan de voet van het kruis. O, wat was zij vermoeid. Het zwaard van Gods recht ging door haar ziel, alle kracht en sterkte vloeiide weg. Maar zie, daar klonk het van het kruis uit de mond van die stervende Christus: "Vrouw, zie uw zoon; zoon, zie uw moeder." Daar werd de breuk hersteld. Zij kreeg uit en inwendig een thuiskomen. O, wat is zij dronken geworden, zo, dat zij aan de morgen der opstanding met de andere vrouwen niet meer mee ging naar het graf, en geen specerijen meer droeg. Ze was dronken van de liefde. Ja, de ziel van dat amechtige volk kan wel eens zo versmachten, dat al hun levenssappen zijn als opgedroogd en alles aan het eind is. Maar zie, daar ontfermt God Zich naar het soevereine van Zijn welbehagen in Christus Jezus. Anna was 89 Jaar oud, en zij werd dronken in de aanschouwing van die lang beloofde Messias en Verlosser, zodat zij door die 'wijn' ging spreken. Zij sprak immers van Hem tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten. O, bedrukte zielen,

*Geef dan de moed toch niet verloren,
Want God wil die aanschouwen,
Die vast op Hem betrouwen.*

Welk een eeuwige volheid is er in God, voor een uitgeledigd en ontledigd volk, dat uitgeteerd op de aarde kwam te zitten! De weg die leidde tot die volheid, en tot die vervulling, tot die blijdschap viel niet mee. Wij zijn van nature vijanden om uit genade zalig te worden. Wij willen wel zalig worden met behoud van onszelf, en Gods weg is dat het plaats heeft met verlies van onszelf.

God zoekt en beoogt ui alles de verheerlijking van Zichzelf, en van al Zijn deugden. En zie, dat doel mist God niet. Want wordt Gods kind ertoe verwaardigd om tot die volheid en blijdschap te komen, dan zijn de verheffingen Gods ook in hun kelen; dan doen zij niet anders dan de Naam des Heeren prijzen. Dat is het: *Uit Hem, door Hem, en tot Hem zijn alle dingen*. Dan gaat de tong der stommen juichen en maakt dat koren en die most de jonkvrouwen sprekende. O, zij kunnen niet uitdrukken, wat het is; vergeving van hun zonden en een recht ten eeuwigen leven ontvangen te hebben. God hun Vader, Christus hun oudste Broeder, de Heiligen Geest hun Leidsman en Verzegelaar. Nee, nu is het geen bewegelijk, maar een onbewegelijk Koninkrijk. Zij zijn als kind aangenomen en de Heere Jezus ging hun voor, om plaats te bereiden in het Huis des Vaders, om hen straks tot Zich te nemen in eeuwige blijdschap en zaligheid. Is het een wonder dat zij als buiten hun zinnen zijn, vanwege die zaligheid en volheid die hun hart nu vervuld?

Zeker wat de tijd betreft en de mate van de vervulling is er onder Gods kinderen een groot verschil. De een vroeger, de ander later, de een in een mindere, de andere in een meerdere trap. De Heere is in alles zo vrij en soeverein. Maar de volle kracht van die belofte zal eenmaal zijn aan de bruiloft des Lams in de hemel, waar de hemelse

Hofmeester de beste wijn tot het laatste bewaard heeft. Daar zal verzadiging zijn van vreugde, eeuwiglijk en altoos. Daar zullen zij niet meer hongeren en dorsten, maar het Lam zal hen leiden tot de fonteynen des levenden waters. Ja, daar zullen zij drinken uit de vollen oceaan van des Vaders Algenoezaamheid, en eeuwig in God Drie-enig zich zullen verblijden.

O, volk van God, wat een toekomst toch! De woorden ontbreken ons. Hier was het wanneer er iets van ontsloten en genoten werd, een weg wonderen en aanbidden. Hoe, Ja hoe zullen wij dan uitdrukken wat het in de eeuwigheid zijn zal. Geen oog heeft het gezien, geen oor gehoord en in het hart eens mensen niet opgekomen wat God bereid heeft dien die Hem liefhebben. God zal zijn alles en in allen. Ik kan ook niet méér zeggen, nu wij de kusten der eeuwigheid naderen. God zegene het gesprokene tot Zijn eer, en onze zaligheid om het bloed Zijns Zoons.

Amen

10. HET DOODVONNIS OVER EDMO

Zingen: Psalm 137:4

Lezen: Ezechiël 35

Zingen: Psalm 7: 4 en 6

Zingen: Psalm 97:5

Zingen: Psalm 83: 10

Geliefden.

De openbaring Gods in het brandende braambos, ons beschreven in Exodus 3, had allereerst voor het Israël van de oude dag zo'n grote betekenis, doch is ook van zo'n waarde voor het Israël Gods van alle tijden en eeuwen. In dit brandende, doch niet verterende braambos, heeft God zichzelf verklaard als de "Jehovah", de "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL, de Getrouwe en Onveranderlijke."

De omstandigheden waaronder die openbaring plaats had, waren veelbetekend. God had Abraham, de vader aller gelovigen, niet alleen betuigd, maar ook verzekerd, dat zijn zaad zou zijn als de sterren des hemels (Gen. 15:5). Farao had daarentegen bevel gegeven dat alle knechtjes der Hebreëen geworpen moesten worden in de Nijl. Dat bevel hield dus in, de totale uitroeiing van dat volk des verbonds. En nu was de vraag: "Wie zou het winnen? God of Farao?" Vanzelfsprekend, God heeft het laatste woord en Hij is altijd aan de winnende hand. De verdrukking van dat volk werd echter zo groot, dat het scheen alsof God niet meer dacht aan hetgeen Hij eenmaal gesproken had. Zwart was dat volk van dienstbaarheid en de ellende waarin dat volk verkeerde steeg ten top.

*"Zou God Zijn genâ vergeten.
Nooit meer van ontferming weten? "*

*"Zouden Gods beloftenissen,
Immer haar vervulling missen?"*

Aan de kant van het volk werd alles hopeloos en het scheen alsof dat volk zou ondergaan in de tirannie van Farao. En zie, toen alle verwachting vergaan was, stond God op met gunstige gedachten. "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL", zo verklaarde God Zichzelf aan Mozes. Het was dezelfde God, Die weleer tot Abraham sprak en Die niet veranderd was in hetgeen Hij eenmaal had betuigd. Hij is van eeuwigheid tot in eeuwigheid God. Onveranderlijk in Zijn Wezen, onveranderlijk in Zijn Raad, onveranderlijk in het vervullen van Zijn beloften. De dag zal aanbreken, dat Hij Zijn volk zal verlossen en Zijn Israël zal bevrijden. Ten spijt van alle vijandschap en van alle plannen tot verdelging en uitroeiing, zal Hij Zijn volk door het bloed des Verbonds uitleiden uit Egypte, doorleiden door de zee en de woestijn, maar ook inleiden in Kanaän en het volk doen wassen, zodat het in Davids en Salomo's dagen niet meer te tellen zal zijn. Jehovah is Gods allergrootste naam, Zijn gedenknaam, de Naam, die inhoudt: *het verleden, het heden en de toekomst*. Christus draagt ook die naam in Jer. 23: 6: "De Heere: ONZE GERECHTIGHEID", omdat Hij eenswezens is met de Vader en de Heiligen Geest, waarachtig en eeuwig God. God verspilt Zijn genade niet. Vandaar dat Hij Abraham, Izak en Jakob niet bekend was met die naam. Dat wil zeggen, zij hebben de bevestiging daarvan als zodanig niet gezien, gelijk Mozes en het volk des Verbonds, die de zichtbare vervulling daarvan hebben doorleefd en aanschouwd. Farao met zijn heir is in de Rode Zee verdronken, Gods wraak is in hen

aanschouwd. Gods beloften worden vervuld, doch ook Zijn bedreigingen volvoerd. En beide zaken liggen opgesloten in de naam "Jehovah", zijn gegrond in de onveranderlijkheid Gods. God verlost Zijn volk, doch rekent ook met Zijn vijanden af.

*"Die God altijd hebben gehaat,
Zullen voor Hem, met schand' en smaad
Vlieden in alle landen."*

Die openbaring Gods in het brandende braambos nu heeft door alle tijden en eeuwen heen waardij voor het Israël Gods. Door diepe en raadselachtige wegen leidt God menigmaal Zijn volk. Steeds is het in het algemeen voor de kerke Gods, maar ook in het bijzonder aangelegd op verdelging. Het gaat altijd rechtstreeks of zijdelings tegen het levende kind. En die strijd is menigmaal zwaar, het gaat op leven en dood. Doch Die onveranderlijke God, Die Zijn volk in Christus heeft verkoren, door het bloed des Lams heeft gekocht *en verlost, door de Heiligen Geest geroepen en geheilgd, zal Zijn kerk behouden. Hun Verlosser is sterk, Heere der heirscharen is Zijn Naam.* Zijn onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen. Donkere wolken drijven er vaak boven die kerk en over de zielen van Gods kinderen. Doch wat een sterkte en welk een troost ligt er in die Naam "Jehovah" voor hen, in de donkere nacht van strijd en moeite. Wat heft het hun zielen op uit het moeras van twijfel en moedeloosheid, wat wekt het in hun hart een sterk vertrouwen! "Die Uwen Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, Heere, niet hebt verlaten, degenen die U zoeken" (Psalm 9:11). Ja, het leidt hen op tot de verheerlijking van die Naam, Die zo groot, heilig is en goed. God neemt het voor Zijn volk op; neemt het voor Zijn eigen werk op. Hij verheerlijkt Zichzelf in de verlossing van Zijn volk, maar ook in de verdelging Zijner vijanden.

Daarover wens ik thans met u te handelen, onder biddend opzien tot de Onveranderlijke Jehovah.

Onze tekst vindt u opgetekend in Ezechiël 35:6:

Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt cue Heere HEERE: Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; also zij het bloed niet hebt gehaat zal u het bloed ook vervolgen.

Dat voorgelezen tekstwoord spreekt over *het doodsvonniss van Edom of het oordeel dat God volvoert over Zijn vijanden.*

1. Dat oordeel is gegrond.
2. Dat oordeel is vreselijk.
3. Dat oordeel is rechtvaardig.

Het gehele kapittel, waaruit onze tekst genomen is, spreekt over het oordeel dat God brengen zal over Edom. Edom komt van Ezau. Ezau is Edom, zo lezen wij in Genesis 36:8. En Edom is de vader der Edomieten. Ezau was de zoon van Izak en Rebekka, de tweelingbroeder van Jakob. Hij was dus uit het Godgeheiligde zaad. En de Edomieten waren het broedervolk van Israël (Deuteronomium 2:4, 8; 23 :7).

Het land der Edomieten heet in het Oude Testament Edom, b.v. 2 Samuël 8:14, of het land van Edom, Gen. 36:6, of ook wel veld van Edom, Gen. 32:4, of Seir, Gen. 36:8, soms ook het gebergte van Ezau, Obadja 8. Het bestond grotendeels uit het ten zuiden van de Dode Zee gelegen bergland. Het schijnt echter in zijn grootste uitbreiding ook het westen van de Arabië omvat te hebben. Het was van het gebergte van Juda gescheiden door de woestijn van Sin en verder in het westen begrensd door de woestijn van Paran. In het zuiden raakte het de Golf van Elath. In het noord-oosten grensde het aan Moab, van welks gebied het gescheiden was door de Wadi EI Aksa,

die in de zuidelijke punt van de Dode Zee uitloopt. Ze woonden in een ruw bergland en waren aangewezen op Jacht en veeteelt, terwijl ze later de voordelen van handel leerden kennen. In Amos 1:6, 9 worden ze genoemd als slavenhandelaren.

De Edomieten waren veelgodendienaars; toch waren zij als de andere afstammelingen van Abraham besneden (Jer. 9:25). Het schijnt echter dat het in later tijden werd nagelaten, althans volgens Jozefus werden zij ongeveer 100 Jaar voor Chr. gedwongen zich te laten besnijden.

Herhaalde malen wordt van Edom melding gemaakt, vooral in het Oude Testament. In onzen tekst wordt gesproken, gelijk ik reeds opmerkte, over het doodvonnis of oordeel dat God laat voorzeggen over dat Edom.

1. *Dat oordeel is gegrond.*

De Heere zegt dat Zelf in dit hoofdstuk.

- a. In vers 5 staat er: "Omdat gij een eeuwige vijandschap hebt en hebt de kinderen Israëls doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde des verderfs, ten tijde der uiterste ongerechtigheid."
- b. In onze tekst lezen wij in het laatste gedeelte: "Alzo gij het bloed niet hebt gehaat."
- c. En dan in vers 10: "Omdat gij zegt: Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten, ofschoon de Heere daar ware."
- d. Ze hadden een grote toorn, nijdigheid en haat tegen Israëls volk (vers 11).
- e. Ze hadden dat volk gelasterd (vers 12).
- f. Ze hadden hun mond tegen de Heere groot gemaakt en hun woorden tegen God vermenigvuldigd (vers 13).
- g. Ze hadden zich verblijd over de erfenis van Israël, omdat zij verwoest was (vers 15).

Wat die vijandschap betreft, zien wij reeds bij Ezau de eerste sporen. Een van onze voortreffelijke godgeleerden schreef, dat zij begonnen was in de buik van Rebekka. En inderdaad, lees het zelf maar in Genesis 25:22 en 23: "En de kinderen stieten zich samen in haar lichaam. Toen zeide zij: "Is het zo? Waarom ben ik dus?" En zij ging om de Heere te vragen. En de Heere zeide tot haar: "Twee volken zijn in uw buik, en twee natiën zullen zich uit uw ingewand vaneen scheiden, en het ene volk zal sterker zijn dan het andere volk, en de meerdere zal de mindere dienen."

De diepste wortel van die vijandschap was tegen de soevereiniteit Gods. Naar dat soeverein welbehagen was Jakob verkoren en Ezau verworpen. Nooit is er een ogenblik in het leven van Ezau aangebroken, dat hij dat aanvaardde kon en daar onder kon vallen, zoals een onbekeerd mens dat nooit kan overnemen. Alles wat in de mens is bruist en druist daar tegen. De liefde Gods breekt alleen alle vijandschap en daar bleef Ezau vreemdeling van. Ja, al wat tot Edom behoort, heeft daar geen kennis aan. Die vijandschap blijft tot in alle eeuwigheid en die zullen zij eenmaal ten volle openbaren, wanneer zij God zullen vloeken en lasteren in de hel.

Die eeuwige vijandschap kwam openbaar in het verachten van Christus in Ezau's leven. Voor een schotel linzenmoes verkocht hij zijn eerstgeboorterecht en daarom noemt Paulus hem in Hebrëen 12:16: "een onheilige." Christus was de eerstgeborene. In Psalm 89: 28 zegt de Vader: "Ook zal Ik Hem ten eerstgeboren Zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde." En in Hebrëen 1:6 lezen wij: "En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden."

Een mens werkt zijn eigen oordeel uit. *Hij gaat niet verloren omdat hij niet uitverkoren was, maar omdat het zijn eigenschuld is en hij het bloed des Nieuwen Testaments onrein acht.* En al schreeuwt Ezau straks: "Mijn vader, hebt gij nog niet een zegen voor mij", dan zijn dat nooit tranen geweest van oprecht berouw, gemis en betrekking, doch in de grond der zaak tranen van bittere vijandschap. Ezau zoekt Jakob te doden, van de wereld uit te roeien, en hij heeft nooit behoefte gehad om met Jakob te leven, al was het dat hij in Genesis 32 zijn broeder een ogenblik ontmoette. In het diepst van zijn hart is die vijandschap nooit verbroken, doch hij heeft die vijandschap behouden tot de einde toe.

En zie, die eeuwige vijandschap ziet u nawerken bij Edom. Zij weigeren Israël door hun land te laten trekken op hun doortocht naar Kanaän (Numeri 20:14-21 en Deut. 2:4-6). In Sauls dagen lezen wij van Doëg (1 Sam. 21:7), die verried David en viel aan op de priesters te Nob, zodat hij er vijftig doodde en zelfs de ganse stad, met de scherpte des zwaards. David heeft strijd gehad met de Edomieten, volgens 1 Kron. 18:20 en Psalm 60:2. Joab richtte een bloedbad onder hen aan (1 Kon. 11:15). Salomo gebruikte de Edomietische haven te Ezeon-Geber voor zijn overzeese handel. Onder Josafats zoon Joram wordt het juk door hen weer afgeworpen (2 Kon. 8:20-22). Eerst onder Amazia en zijn zoon Uzziä gelukt het Juda na heftige strijd Edom opnieuw te onderwerpen (2 Kon. 14:7, 22). In Achaz' dagen vallen de Edomieten Juda weer in het Zuiden aan. Ook lezen wij in de geschiedenis, dat Israël onder TiglathPileser III zich onderwerpt aan Assyrië. Later vinden wij Edom bij degenen, die, steunend op Babel en Egypte, pogingen doen om hun onafhankelijkheid te herwinnen. Bij Jojakims afval van Babel nemen ook de Edomieten waarschijnlijk, mede op bevel van Nebukadnézar, deel aan de strooptochten tegen Juda (2 Kon. 24:2). In Zedekia's dagen echter vinden wij de Edomieten onder hen, die Juda tot afval trachten te bewegen (Jer. 27:3). Maar wanneer Nebukadnézar tegen Jeruzalem optrekt, verheugen zij zich in Juda's ondergang, gelijk ons teksthoofdstuk daarvan duidelijk spreekt. Later lezen wij van Herodes de Idumeër, die bekend is door de kindermoord te Bethlehem. Allemaal bewijzen dat Edom een eeuwige vijandschap had tegen de kerke Gods.

Ook in onze tekst spreekt de Heere Zelf van de eeuwige vijandschap, die Edom openbaarde. Edom heeft, toen de Heere met Israël afrekening hield, daadwerkelijk de vijanden gesteund. Zij hebben geen pogingen in het werk gesteld, om het leed van het volk te verzachten of hen te troosten in al hun ellenden. De minste gedachte daaraan is bij hen niet opgekomen. Integendeel, zij hebben alles in het werk gesteld, om nog smart tot de smare van dat zo zwaar beproefde volk toe te doen. O, wat een vijandschap! Edom heeft gemene zaak gemaakt met de vijanden van de kerk. Ze hebben duidelijk laten zien, aan welke zijde ze stonden. Het zwaard hebben zij gehanteerd om het volk, ware het mogelijk, te vernietigen. Het bloed hebben zij niet gehaat. Als een bloedhond hebben zij gedorst naar het bloed van het onderdrukte volk van God. Hoe meer bloed zij zagen, hoe liever het hun was. Met een helse haat waren zij vervuld, om dat volk te doen wegvloeien. Zij hebben hun vermaak gehad in de ellenden van dat volk. O, wat wilden zij meehelpen om dat volk van de aarde te verdelen. Ze hebben geroepen, naar Psalm 137:7: "Ontbloot ze, ontbloot ze tot de fundamenten toe." En daarbij kwam hun begeren, om zich van Israëls erfdeel meester te maken. Met begerige blik zagen zij uit naar het ogenblik dat ze beslag konden leggen op Juda en Efraïm. Niemand, dachten ze, had meer recht daarop dan zij, omdat zij uit dezelfde stam uit Izaäk, en wel uit Ezau, de oudste broeder van Jakob, waren.

Toen ze zagen, dat de Chaldeeën optrokken tegen Jeruzalem, dachten ze: "Nu is de tijd gekomen, dat we ons met onze wapenen bij hen zullen voegen." Ja, om tegelijk zichzelf te beveiligen, doch dan ook tevens het land van Juda en Israël tot hun bezitting te verkrijgen.

Die Edomieten behoorden tot degenen die zeiden: "Laat ons de schone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen." Verschrikkelijk was dat voornemen van Edom. God Zelf woonde in het midden van dat land Kanaän. Denk aan Psalm 68:8:

*"God Zelf heeft dezen berg begeerd ter woning,
om aldaar geëerd, Zijn heerlijkheid te tonen."*

En aan Psalm 132, waar de Kerk zegt:

*"Want Sion is door God begeerd,
het wordt met Zijn woning hoog geëerd."*

God Zelf, de eeuwige Jehovah, had in het midden van dat land en dat volk Zijn vuur- en haardsteden. Ja, daarenboven de beloften, door God gegeven, van de komende Messias, wezen er op dat in de volheid des tijds in het midden van dat land, op die heilige erve, de Christus zou worden geboren.

Ja, niet alleen zou de Zoon des mensen te Bethlehem worden geboren, doch Zijn woonplaats zou zijn in Nazareth, gelegen in Galiléa, en dat gehele heilige land zou door Hem betreden worden om het werk des Vaders te volbrengen, maar ook de last Zijns Vaders aldaar te volvoeren.

Edom heeft niet anders beoogd dan God uit te bannen, de belofte teniet te doen en dat heilige land te vervullen met zijn droeve afgoden, dus om dat land te verontreinigen. Edom had tegen dat volk des Verbonds een heftige toorn en een dodelijke haat. Een toorn, die bitter was en haat, die vreselijk was. De toorn is een onordelijke begeerte om kwaad te doen aan degenen, die, naar men zich inbeeldt ons enig groot leed zullen doen.

De Edomieten waren nijdig over de bloei en welstand van het volk des Verbonds (Ezechiël 16:13-14). De aard van die nijdigheid is, dat men het goede van een ander met misnoegen aanschouwt en van gedachte is, dat zulks ons enig nadeel doet of dat we hem niet gunnen, dat hij gelukkig is. Immers dat hij ons niet enigszins gelijk worde. Nijdige mensen kunnen vooral niet dragen dat een ander hen te boven zal gaan. Nijd is een heftige hartstocht (Spr. 27:4). De haat is de bron en het voedsel van de nijd. De haat is een vijandschap en afkeer van zaken of mensen, waarvan wij denken, dat zij strijdig of nadelig zijn aan ons geluk of genoeg.

De haat openbaarde zich bij Edom daarin dat ze beoogden het volk van God kwaad te doen en te verderven. Ze zochten niet anders dan het verderf der Joden. Daarenboven hadden ze het volk van God gelasterd.

De Edomieten snorkten en spraken al hun boosheid vrij uit en braakten veel lastering tegen dat volk uit. Ze leefden in de veronderstelling, dat God dat volk geheel verworpen had en niet meer met hen te doen wilde hebben.

God had echter die lastering, die scheldwoorden, dat verachtelijk tergen en die bittere verwijten gehoord. God had ze met grote verbolgenheid gehoord. De Edomieten hadden hun mond tegen de Heere open gedaan op een onbeschaamde wijze en hun woorden tegen God vermenigvuldigd. Vermenigvuldigd d.w.z. sterke woorden in grote overvloed uitgestort. Hier betekent het een stout en langdurig spreken tegen God om Hem smaad op smaad aan te doen. Zover ging de zonde en de verharding van Edom, dat ze God van de hemel zelfs uitdaagden en aantastten. God hoorde niet alleen wat hun tongen spraken, maar ook al wat hun boze harten dachten. Ja zelfs wat in hun

inbeelding opkwam. Hij hoort zelfs de inbeelding en overlegging des harten (Richteren 5:15).

De scheldingen en lasteringen tegen Gods volk uitgesproken, rekt God als tegen Hem Zelf uitgesproken. *Die Mijn volk aanraakt, die raakt Mijn oogappel aan.*

En tenslotte: Edom had zich verheugd in de rampen van Israëls huis. Toen ze zagen, dat de stad en de tempel door de Chaldeeën tot de grond toe verwoest waren en het land als in een woestijn veranderd, zo verheugden zich de Edomieten daarover (Obadja 12). Ze waren verblijd, dat die erfenis verwoest was en hoopten dat ze spoedig onder hun bereik zijn.

Zie, geliefden, dat is in het kort nu de grond waarom God het doodvonnis over Edom uitspreekt. Gods oordelen, die Hij brengt over landen en volken, maar ook over bepaalde personen, zijn nooit ongegrond. O nee, het was niet zonder grond dat God de eerste wereld door het water van de zondvloed verloor. En God had overvloedig redenen gehad om Israël door de Assyriër te laten wegvoeren, gelijk het ook niet van grond ontbloeet was dat Nebukadnézar verwekt werd om Juda in ballingschap te voeren. "Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer."

Maar zo had God ook genoegzame grond om het oordeel over Edom uit te spreken. God had eenmaal Faraó verwekt om Zijn kracht in hem te betonen tot verderf en ondergang, naar Zijn soevereine beschikkingen, doch Faraó maakt zich dat oordeel dubbel waardig door zijn eigen handelingen. Zo is het hier ook met Edom. Edom vraagt zelf om dat oordeel door zijn schrikkelijke handelingen.

Zo is het met elk land en volk, dat de ondergang tegemoet gaat. Ze maken zich rijp voor het oordeel en ze meten de maat der ongerechtigheid zelf vol. Het oordeel, dat God volvoert over de mens is alleszins gegrond. Niemand gaat ongewaarschuwd de eeuwigheid tegemoet. Elk mens krijgt een boodschap. God is vrij van elk mens uit kracht van schepping naar Zijn beeld. Doch daarenboven, God maakt Zich vrij door al de betoningen van Zijn goedertierenheid en lankmoedigheid in Christus Jezus. "Of weet gij niet", zo schrijft de apostel Paulus, "dat de goedertierenheden Gods u tot bekering moeten leiden?"

O, schrikkelijk wanneer het nooit komt tot een bukken onder God en tot een benodigen van het bloed des Lams, dat ons voorgesteld en aangeboden is, doch dat we moed- en vrijwillig hebben veracht en vertrapt; God van de hemel hebben laten roepen en ons verhard tegenover al de betoningen van Zijn Goddelijke ontfermingen en in bittere vijandschap met hoog verheven schilden ons tegen de Heere gesteld hebben. Op duizend vragen zal niet één antwoord gegeven kunnen worden voor dat goddelijke gericht. "Uw oordeel, Heere, kan niet dan vreselijk wezen."

2.

En zie, dat is nu het tweede waarop ik thans wil wijzen, ook in betrekking tot Edom en al de vijanden van God en Zijn volk. *Het oordeel over Edom is vreselijk.*

Van dat vreselijke oordeel spreekt onze tekst op duidelijke wijze:

- a. God zal Edom ten bloede bereiden.
- b. Het bloed zal hen vervolgen.
- c. Ja, dát bloed zal hen vervolgen.
- d. En dat oordeel zal gewis volvoerd worden.

Het eerste onschuldige bloed dat op de aarde vergoten is, heeft plaats gehad, toen Kaïn zijn broeder Abel vermoordde. Met afkeer worden wij vervuld, wanneer wij lezen in Gen. 4:23 van Lamech: "Voorwaar ik sloeg wel een man dood, om mijn wonde, en een jongeling om mijn buile."

In Psalm 79 lezen wij, dat de vijanden het bloed van Gods knechten als het ware vergoten hebben rondom Jeruzalem. Als een schrikkelijke misdaad spreekt Gods Woord daarvan. In de Openbaringen van Johannes lezen wij, dat God het zwaard bevel heeft gegeven om de vrede van de aarde te nemen en dat zij elkaar zouden doden (Openb. 6:4). En op een andere plaats dat het bloed zou komen tot aan de tomen der paarden. Vreselijke tonelen zijn het, wanneer zulks plaats vindt. Schrikwekkende tonelen, die ons hart ontstellen.

Wanneer nu de Heere zegt, dat Hij Edom ten bloede bereiden zal, dan betekent dat eigenlijk dat Hij van Edom een bloedbad zal maken. Dat gebergte van Edom, dat tevoren zo vruchtbaar was, zou nu verwoest worden en druipen van bloed. Alles zou door het zwaard worden omgebracht. In Jesaja 34:6 en 8 was dit vreselijk oordeel reeds voorzeggd. "Het zwaard des Heeren is vol van bloed; het is vet geworden van smeer, van het bloed der lammeren en der bokken, van het smeer der nieren van de rammen: want de Heere heeft een slachtoffer te Bozra, en een grote slachting in het land der Edomieten. Want het zal zijn de dag der wraak des Heeren, een Jaar der vergeldingen om Sions twistzaak."

Vreselijker is schier niet te denken. Wat grijpt het de mens aan wanneer er een ongeluk plaats heeft op straat of langs de weg, zodat een mens of enige mensen baden in hun bloed. Wat wordt dadelijk alles in het werk gesteld, om de gewonden te verbinden en het bloed weg te doen. Doch wat moet het niet veel meer ontstellen, wanneer alles verandert in bloed. Wanneer een geheel land herschapen wordt in een bloedbad. En zie, tot dat oordeel zou God Edom overgeven. Met welk een heiligen toorn moet God dan wel vervuld zijn tegenover dat land, wanneer Hij het overgeeft aan zo'n vernietigend oordeel.

Ja, de zonde wordt bezocht. Gods lankmoedigheid is wel groot, voor ons niet te berekenen, doch er komt een einde aan. God laat niet met Zich spotten. Wat de mens zaait zal hij ook zekerlijk maaien. En dan wordt openbaar dat God geen medelijden kent. Als Christus weent voor de poorten van Jeruzalem in Luk. 19: 41, dan heeft dat plaats naar Zijn menselijke natuur. De Goddelijke natuur kent geen medelijden "Ik zal lachen in uw verderf en spotten wanneer uw vreze komt", zegt God in Spr. 1:26. En Hij zal eenmaal verheerlijkt worden, zowel in het tandgeknars der goddelozen als in de zaligheid van Zijn volk. Elk mens mag dat wel eens bedenken, opdat hij vrezes zal voor Gods aangezicht.

b. En daarenboven zegt de Heere van Edom, *dat het bloed hen vervolgen zal*. De schuld van het bloed of het oordeel des bloeds dat gij vergoten hebt. De bloeddorstige vijanden zullen u vervolgen, door welke weg gij ook mag trachten te ontsnappen. God verwekt tot de uitvoering van Zijn vonnis wie Hij wil; en Hij bepaalt ook hoever het gaan zal. Het bloed zou niet te stuiten zijn, niet tegen te houden, er zou ook geen ontvluchten mogelijk zijn. Al wat de mens heeft zal hij geven voor zijn leven. O, welke wegen en middelen worden er niet gezocht om het bloed te ontlopen. De mens zoekt zich te versteken en te beveiligen opdat het zwaard hem niet treffen zal. Denk maar aan de veel gevallen in de vreselijke wereldoorlog. Welke schuilplaatsen zijn niet gemaakt om zijn leven te beveiligen. Soms is men van de ene plaats verhuisd en gevlucht naar de andere om aan de dood te ontkomen. En zeker, de mens mag alles in

het werk stellen om de plaatsen van het gevaar te ontvlieden. Toch is die mens gelukkig, die gelooft en dat ook beoefenen mag, dat zijn leven in Gods hand is. De goddelozen vlieden waar geen vervolger is, doch elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw. David mocht in Psalm 31:16 beoefenen: "Mijn tijden zijn in Uw hand." Het geloof rust in God en verlaat zich naar ziel en lichaam op de Heere, in Wiens hand ons leven is en bij Wien al onze paden zijn.

Het bloed zou Edom vervolgen. Kaïn heeft dat persoonlijk doorleefd en elke moordenaar wordt door het bloed vervolgd, al zit hij in de sterkste vesting. En nu wordt dat in onzen tekst tot tweemaal toe herhaald, als een bewijs dat het oordeel ten volle besloten is. Waar men zich straks ook heen wenden zal, er zal geen ontkomen zijn. God ontvluchten is onmogelijk, David zegt in Psalm 139: 5-10: "Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee; ook dáár zou uw hand mij geleiden en Uw rechterhand zou mij houden." Niemand zou overgelaten worden. De bergen zouden met lijken bezaaid worden. Zij mochten op de bergen of elders vluchten, om zich te verbergen voor de vijandelijke heirlegers, maar ze zouden door hen achterhaald worden. Ze zouden gedood worden en hun lijken tot een spijsje zijn voor de vogelen des hemels en voor de vissen in de wateren.

d. Een vreselijk oordeel zou het zijn. Er wordt gesproken van eeuwige verwoestingen en dat betekent hier: een langdurige verwoesting. Zij hadden het bloed niet gehaat en daarom zou het bloed hen vervolgen. God betaalt uit met dezelfde munt. Ja, de mens moge niet alleen denken, doch ook zeggen: "De Heere ziet het niet en de Heere merkt het niet", toch zal hij gewaar worden dat het anders is. God schouwt van uit de hemel, de vaste plaats Zijner woning, op alle mensenkinderen en let op al hun handelingen.

De Chaldeeën waren ook zeer bloedgierig geweest tegen de Joden. Onbeschaamd en onbevreesd hadden zij het bloed van dat volk vergoten. Doch lees maar in Jer. 51:36-40 hoe God Zijn wrake aan hen oefenen zou. Als lammeren zouden zij aan die slachter worden overgegeven en als rammen met de bokken. Zo wilde God ook de bloedschulden van Jizreël bezoeken over het huis van Jehu (Hosea 1:4). Jehu had zeventig zonen van Achab doen onthoofden door de overheden van Jizreël (2 Kon. 10:1, 7). Dát bloed wilde God wreken aan zijn huis.

Zo was het huis Sauls schuldig aan het bloed der Gibeonieten en zijn zeven zonen werden daarom gedood (2 Sam. 21:1-9). Zo vervolgt God bloed met bloed. Op dezelfde wijze ging het met Joab. Hij had onschuldig. bloed vergoten, maar zijn bloed werd ook vergoten aan de hoornen van het altaar (1 Kon. 2:29-31).

Had Edom een eeuwige haat tegen Israël gekoesterd, God zou hen ook straffen met eeuwige verwoestingen. Gods oordelen zouden hen uitroeien tot in eeuwigheid (Obadja 10). En wat God eenmaal gesproken heeft, dat wordt nooit meer herroepen. God is getrouw in het vervullen van Zijn beloften, doch ook getrouw in het uitvoeren van Zijn bedreigingen. God is geen God van Ja en nee, maar een God van *Ja en Amen*.

Het bloed van het volk Israëls had Edom niet alleen gehaat, daar hadden zij naar gedorst als een bloedhond. *Doch daartegenover dát bloed waarmee Israëls volk uitgeleid was uit Egypte*, doorgeleid door de zee en de woestijn, ingeleid in Kanaän, hadden zij gehaat en gesmaad. Niet alleen dat zij er geen behoefte aan hadden gehad, doch in bittere vijandschap hadden zij het vertrap. Een verschrikkelijker zonde is er niet denkbaar. Met een dubbele vloek worden dezulken bedreigd in 1 Korinthe 16:22: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking;

Maranatha!" Geen verwachting bleef er voor Edom over, maar een schrikkelijk oordeel, een doodvonnis, dat God volvoert. O, Edom mag wel sidderen en beven bij de gedachte aan de wrake Gods, want God is een Wreker en zeer grimmig.

Maar dan ook elk die loert op het leven en het bloed van Gods gunstgenoten. In dat volk tasten wij God aan en dat is een zonde die de Heere ziet en zoeken zal. God houdt dezulken niet onschuldig. Zij zullen straks smoren in hun bloed; en het bloed van dat volk, maar in het bijzonder het bloed van Christus zal tot in eeuwigheid tegen hen getuigen. En dan zal het te laat zijn, voor eeuwig te laat. Dan is er geen herroepen meer aan dat vreselijk oordeel Gods, doch dan zal het doorgaan tot in alle eeuwigheid.

3.

En dat tijdelijk en eeuwig oordeel dat God volvoert over Edom en allen die tot Edom behoren, is niet alleen gegrond en vreselijk, *maar is ook*, en daar wilde ik nu tenslotte op gaan wijzen, *rechtvaardig*.

David zong in Psalm 119: 137: "Heere, Gij zijt rechtvaardig en elkeen Uwer oordelen is recht." En in Psalm 51:2 belijdt hij: "Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig." De rechtvaardigheid is een volmaaktheid Gods. Zijn Wezen en Natuur is gerechtigheid. Nooit kan God van Zijn recht afstand doen. Hij zou Zichzelf moeten verloochenen en ophouden God te zijn. Hij straft de zonde omdat Hij niet anders kan krachtens de volmaaktheid van Zijn Wezen. Dat moeten is geen dwang. Hoe zou er sprake kunnen zijn van dwang in God? Wie zou de Allerhoogste dwingen? Doch er is een moeten in 't Wezen Gods gegrond en zo is het met het wreken der zonde. God moet de zonde straffen. Al wat in Hem is, roept om het oordeel der ongerechtigheid. "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?" (Gen. 18:25). "God haat alle werken der ongerechtigheid" (Psalm 5:6-7). Een Wreker is de Heere en zeer grimmig; een Wreker is de Heere aan Zijn wederpartijders en Hij behoudt de toorn Zijner vijanden. Hij houdt de schuldige geenszins onschuldig (Nahum 1:2, 3).

Daarom eist Gods recht ook wraak over de zonden der uitverkorenen. Vergeven wil bij God volstrekt niet zeggen: door de vingers zien van de zonde. Integendeel. Christus boette de schuld der Zijnen. Die Borg is van God verslagen en verdrukt. Hij dronk de beker van Gods gramschap tot de laatste druppel uit. Hij volbracht; de laatste penning woog Hij op. De verlossing van Sion is op recht gegrond (Jesaja 1:27). Gods volk gaat rechtvaardig verloren, maar wordt ook rechtvaardig zalig. Op grond van Christus' volmaakte gerechtigheid worden zij vrijgesproken in de vierschaar des hemels en in het hof der consciëntie. En eenmaal bij de dood zullen de poorten der gerechtigheid worden geopend, waardoor al het rechtvaardige volk eenmaal zal ingaan. Het oordeel der goddelozen en de zaligheid der rechtvaardigen zijn beiden vast in het onkreukbaar recht des Heeren.

Dat het oordeel of doodvonnis over Edom rechtvaardig is, lezen wij reeds in het begin van onzen tekst: "Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden." Hij zal het oordeel volvoeren als de rechtvaardige Heerser, als de Adonia, maar ook als de Jehova, als de God des Verbonds. Het onrecht kan Hij niet gedogen, doch zal Hij zekerlijk straffen. Hij handhaaft Zijn recht tegenover landen en volken, alsook tegenover elk mens hier op aarde. Zijn gerechtigheid blinkt uit in al Zijn handelen. "Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer."

God verheerlijkt Zichzelf ook dan wanneer Edom tot een bloedbad wordt en alles uit hun midden door het zwaard zal vallen. Hij straft ook als de Jehovah. Hij ijvert over

Zijn volle en laat hen niet straffeloos vertreden. Met die kerk trad Hij eenmaal in het huwelijksverbond, zij is Zijn eigendom. Die kerk is door Hem verkoren, door Hem bemind en heeft Hij voor Zijn rekening genomen. En al hebben zij het duizendmaal verzondigd en zo menigmaal reden gegeven dat God nooit meer naar hen zou ontzien, desniettegenstaande verlaat Hij hen niet. Hij heeft ze lief gehad met een eeuwige liefde, Ja Hij heeft ze tot de einde lief. Hij mag hen hier bezoeken met de roede en bittere tegenheden, het zijn de blijken van Zijn liefde en de betoningen van Zijn Goddelijke trouw. Door diepe wegen tuchtigt Hij Zijn afgekeerde volk. Vaak leidt Hij hen langs bittere wegen. Doch steeds wordt het openbaar dat zij opgenomen zijn in een verbond dat nooit door Hem zal worden vergeten. Zijn trouw en goedheid zal Hij nooit doen enden. Hij, de getrouwe jehova, schenkt Zijn volk iets dat Edom nooit krijgt en dat is, waarachtige vernedering voor het aangezicht des Heeren, smart over de zonde en betrekking om tot de Heere weder te keren. En als dat volk zich zal schuldig kennen, als vrucht van de bediening des Heiligen Geestes en vloeiend uit Zijn verbondstrouw, dan zal God aan Zijn verbond gedenken. Gedenken aan dat verbond, dat vast is in de eeuwigheid en bevestigt in het bloed van de Verbondsbemiddelaar Jezus, dat van geen wijken en wankelen weet. En nu kan die Jehovah het ver laten komen met de verdrukking en de onderdrukking van Zijn volk, doch Hij laat hen nooit verzocht worden boven vermogen. Het is altijd maar tot op een zekere hoogte. Dan staat Hij op in de oefening van Zijn gerechtigheid en rekent Hij met al de onderdrukkers van Zijn kerk af.

En wat dan zo opmerkelijk is, dat is wel dit, dat de vijanden dan meer slagen krijgen dan dat wij hen ooit hebben kunnen toewensen. "Mijne is de wrake, zegt de Heere, Ik zal het vergelden."

Edom zal het aan de weet komen hoe hij gehandeld heeft met het volk des Verbonds. Nebukadnézar was als een roede in Gods hand besteld tot tuchtiging van dat volk, doch Edom had nooit een opdracht daartoe ontvangen. Uit eeuwige vijandschap en bittere haat tegen het erfdeel des Heeren had Edom, terwijl God de laatste afrekening hield met dat volk, zich ongevraagd in de strijd gemengd. Edom had smart tot de smart van dat al zo lang gedrukte volk toegedaan. O, wat diep waren de lasteringen van Edom gegaan in dat zo zeer bedroefde hart van Israëls volk. Die onderdrukking had hen tot God doen zuchten en voor God was hun kermen niet verborgen gebleven. En zie, nu zal God gaan tonen aan de vijanden aan welke zijde Hij staat en voor wie Hij het opneemt. Daarenboven God bevestigde het doodvonnis van Edom met een eed. Met een eed is Christus verbonden als Priester naar de ordening van Melchizédek. Met een eed heeft Jehovah het verbond der genade bevestigd. Met een eed zweert Hij van de hemel, dat Hij geen lust heeft in de dood des goddelozen, maar daarin, dat de goddeloze zich bekeert en leeft.

In onze tekst bevestigt Jehovah ook met een eed de ondergang van Edom. Edom had onbroederlijk en onnatuurlijk met Israël gehandeld en hun bloed boosaardig vergoten. "Daarom zowaar als Ik de levenden God ben, Ik zal ook uw bloed doen vergieten. Gij denkt dat gij zeker woont en dat u geen kwaad treffen zal, maar Ik zou de levende God niet zijn", zo wil de Heere hier zeggen, indien gij vrij zult uitgaan. O, bedriegt uzelf maar niet, Edom! God zal u ten bloede bereiden en geen ontvlieden zal mogelijk zijn, noch voor mannen, noch voor vrouwen, grijsaards of zuigelingen.

Het oordeel zal u treffen en het zal openbaar worden dat God rechtvaardig is in het straffen der zonden. Nebukadnézar zal Edom verwoesten, nog eer het volk des Heeren uit de ballingschap is teruggevoerd. Lees het maar in Jeremia 25 en 27. Daar wordt

verklaard dat Edom ook aan de koning van Babel is overgegeven en dat het ook moest drinken de beker van Gods toorn, evenals andere volkeren. Gods gerechtigheid wordt van de hemel geopenbaard in de verdelging van allen, die Sion gram zijn.

Edom is immers een type van alle, Gode vijandelijke, volkeren en van allen die zich stellen tegen de Heere en Zijn Gezalfde. En aan die allen wordt Gods recht volvoerd tot Zijn eer en heerlijkheid, maar ook tot blijdschap van de Kerk. De zielen onder het altaar roepen: "Hoelang, o, heilige en waarachtige Heerser, wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op aarde wonen?" (Openb. 6:10). En de Kerk op aarde zucht: "O, God der wraken; o, Heere, God der wrake, verschijn blinkende" (Psalm 94:1). Hun hart schreeuwt bij ogenblikken tot God in de hemel, om de glans van Zijn gerechtigheid te mogen aanschouwen. En dat vloeit veel meer voort uit de liefde die zij tot Gods recht in hun hart hebben ontvangen, dan wel tot de vernietiging hunner vijanden. Het een is echter aan het ander verbonden.

Toen Simson zijn kracht terug kreeg in het laatst van zijn leven, oefende God Zijn gerechtigheid en het was tegelijk de ondergang der Filistijnen. De komst van Christus op de wereld en Zijn openbaring was tot blijdschap der Zijnen. "Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden." Een weldaad is het, wanneer Gods volk Gods recht aanvaarden mag, gelijk Lot in de verwoesting van Sodom en Gomorra, doch nog veel groter is het wanneer dat volk er zich in verblijden mag.

Over de verwoesting van Edom zal het ganse land zich verblijden, zo lezen wij in vers 14. En met dat ganse land wordt Juda bedoeld, als een waar type van de ware Kerk. In de volheid des tijds zou Christus geboren worden in het land der belofte. En hoezeer Edom dan ook beraadslagen zou, om Hem van de aarde weg te doen, die toeleg zou mislukken. Onder de schaduw van de hand des Vaders zou Hij bedekt worden, naar Jesaja 49:3). Hij zou van Edom komen met besprenkelde klederen van Bosra, versierd in Zijn gewaad en voorttrekkend in Zijn grote kracht: Hij zou verlossen en verzoenen al degenen, die Hem van de Vader waren gegeven. Maar ook de volkeren vertreden in Zijn toorn en dronken maken in Zijn grimmigheid (Jesaja 63:1-7).

En zie dat, Ja dat zal de Kerk met grote blijdschap vervullen. Hij zal recht doen onder de heidenen. Hij zal het vol dode lichamen maken, Hij zal verslaan dengenen, die het hoofd is over een groot land (Psalm 110: 6). Die grote Knecht des Vaders zal ook Edom in hun eigen hart terneder werpen, de ouden mens der zonde dolen, opdat zij der gerechtigheid leven zouden. Ja, door de alvermogende kracht van Sions groten Koning zal het bevestigd worden:

*"Daar zijn de werkers van het kwaad,
Gevallen in een Jammerstaat,
Waar in zij hulpeloos sterven."*

Psalm 36:3

Hier is het een aanvankelijke blijdschap, naarmate de overwinningen van Christus rondom hen, maar ook in hen worden waargenomen. Dat Edom deed hen hier gedurig zuchten. Het kwelde hun ziel, zodat hun leven soms verteerd werd van verdriet. Doch het wordt eenmaal anders. Volkomen zullen zij de gerechtigheid Gods aanschouwen over Edom, wanneer Christus al Zijn en hun vijanden in de eeuwige verdoemenis zal werpen en hen met al de uitverkorenen tot Zich in de hemelse blijdschap en heerlijkheid nemen zal. En daar zullen zij eeuwig van goedertierenheid en van recht zingen (Psalm 101:1).

Ruimte gaf het hen reeds hier in hun hart, toen zij Gods recht mochten erkennen, in de weg van overtuiging en ontdekking. Zaligheid smaakten zij in hun ziel toen zij Gods recht mochten omhelzen en lief krijgen. Wat is het diep in hun ziel gezonken, zij gingen liever verloren dan dat een van die dierbare deugden Gods zou worden geschonden voor hun behoudenis. Gods recht nam de eerste plaats in hun hart in. En waar dat recht verheerlijkt wordt, in de tussenkomst van de Heere hun gerechtigheid, daar vond hun ziel opening en zaligheid.

Zeker de donkerheden, benauwdheden en bekommelingen blijven hen niet vreemd in hun leven, ook vooral onder de oordelen Gods: Ze maken er kennis mee, dat hun vlees en bloed er tegenin bruist van vijandschap en dat ze roepen: "De weg des Heeren is niet recht"; doch daar breken ook tijden aan, andere tijden, dat zij door de liefde Gods worden uit- en ingewonnen en als dan alles ten bloede bereid wordt, als God dan doortrekt in de volvoering van Zijn recht, dan is er iets in hun hart, dat instemt met de dichter van Psalm 97:5:

*Gans Sion was verheugd,
En juicht, o Heer, van vreugd,
Met Juda's docht'renscharen,
Wanneer 't de blijde maren
Uws oordeels had gehoord:
Want Gij heerst ongestoord,
En toont Uw macht alom,
Ver boven 't godendom,
't Welk siddert voor Uw Woord.*

Toepassing

Och of wij nu allen met diepe eerbied en heilig ontzag vervuld werden van de majesteit van Hem, Die als de allerhoogste Rechter de twistzaak Zijns volks twisten zal, maar ook voor de geduchte tekenen van Zijn Goddelijke rechtvaardigheid, die Hij oefent op de aarde en in de hemel.

Edom had geweigerd zich te verzoenen met Israël. En Edom was vroeger verschoond geworden. Toen de koning, Israël weigerde door zijn land te laten trekken om in Kanaän te komen, had de Heere Zijn volk verboden het broedervolk aan te tasten, de Israëlieten moesten om Edom heentrekken. Zware slagen had dat Edom door de verschillende eeuwen gekregen, ook onder de regering van David. Door Johannes Hyrcanus werden zij in de tijd der Maccabeeën volkomen overwonnen. Nog eenmaal kregen zij de overhand op de Joden, in de tijd toen Herodes de Idumeër de kinderen te Bethlehem het ombrengen. Echter, na de ondergang van de Joodse staat, zijn zij door de Romeinen uit het vlak der wereldgeschiedenis als volk verdwenen. Gods oordeel over Edom was gegrond, was vreselijk en rechtvaardig.

In Edom zien wij de aloude vijandschap tussen het slangen- en vrouwenzaad geopenbaard. En al ging Edom als volk onder, de overblijfselen van die Gode vijandelijke macht zullen voortbestaan tot het laatste der dagen. De strijd zal blijven tot de einde. Ja, naarmate de toekomst van de Zoon des mensen genaakt, zal de mens der zonde geopenbaard worden.

De kleine tijd die Satan gelaten is, zal door hem en zijn aanhang benut worden, om de kerk te benauwen en in uiterste engten te dringen. Hoe zwaar die strijd ook moge worden, de overwinning is gewaarborgd in de overwinning van Koning Jezus. De tijd is aanstaande, dat Christus zal betuigen: "Deze. Mijne vijanden, die niet gewild

hebben, dat Ik Koning over hen zijn zou, breng ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood" (Luk. 19). Voor Edom is het nacht en zal het nooit licht worden.

En nu is het van tweeën één. Wij behoren tot Edom of tot Israël. Ja, al zijn wij gedoopt, al deden wij belijdenis, al is ons leven onberispelijk, zonder hartvernieuwende genade staan wij aan de zijde van de vijanden. van Gods Kerk. O., dat ge het beseffen mocht, mijn onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid, hoe droevig uw staat is en hoe schrikkelijk het lot is wat u te wachten staat in de dag der eeuwigheid. Uw doodvonnis is in onzen tekst geveld en de uitvoering zal niet uitblijven. God heeft het met een eed bevestigd. En Hij is de God, Die niet liegen kan. *Wat uit Zijn mond ging, blijft vast en onverbroken.* Och, zoek in deze dag nog de verzoening met God, door het bloed des Lams. Versmaad toch die aangeboden zaligheid niet. In bokkenbloed smelt hardste diamant. Ik heb het in een oudvader gelezen, maar wil het verder in het midden laten. Doch wat boven allen twijfel verheven is, is dat in het dierbaar bloed van Christus het hardste hart verbrijzeld wordt. O, dat bloed verbreekt alle vijandschap en doet ons scharen aan de zijde Gods en aan de zijde van dat volk. Dan worden wij "vriend en metgezel van allen, die Uw naam ootmoedig vrezen." Dan zullen wij het goede voor Jeruzalem zoeken, alle de dagen van ons leven. Dan zal de verheerlijking van Gods recht ons tot blijdschap worden.

Blijft u echter van dat alles vreemdeling, wat zal uw einde dan vreselijk zijn, zoals dat ook zijn zal voor alle volken, die gelijk Edom Gods Kerke smart aandoen. God rekt af en komt op Zijn tijd bezoeking doen over alle werkers van het kwaad. Farao, die het oude bondsvolk zo zeer het zuchten en bedoelde om het algeheel uit te roeien, verdronk zelf met al zijn heir in de Rode Zee. Haman, die een galg het maken voor Mordechai en trachtte het overgebleven volk des Heeren uit te roeien, vond zelf aan het eind aan de galg de dood. Babel, dat zozeer het volk van God had onderdrukt, werd als volk van de aarde weggedaan. En vermenigvuldig zelf de voorbeelden uit de ongewijde geschiedenis. Het is aan hen allen vervuld:

*"Gewis er is een God, Die leeft,
En op deez' aarde vonnis geeft."*

Met vreze mogen wij vervuld zijn voor alle vijanden van God en Zijn volk. God laat het op een hoogte komen, doch dan is het op eenmaal: "Tot hiertoe en niet verder."

En welhaast zal de dag aanbreken, dat vorst Immanuël zichtbaar op de wolken des hemels zal verschijnen, om gericht te houden. De Vader heeft al het oordeel aan Hem overgegeven en dat oordeel zal rechtvaardig zijn. Zijn troon is immers gegrond op recht en gerechtigheid. Eenmaal komt Christus met Zijn veel duizenden van engelen en heiligen. O, wat een doorluchte dag zal het zijn! Niemand zal dat oordeel kunnen ontvluchten.

Toen Bélsazar dat schrift zag op de wand van zijn paleis, veranderde zijn glans, de banden zijner lendenen werden los en zijn knieën stieten tegen elkaar. Doch wat zal het zijn, als de goddelozen die Koning zelf vol majesteit en heerlijkheid zullen zien. Immers, alle oog zal Hem zien, ook de ogen dergenen die Hem doorstoken hebben (Openb. 1:7). In het gezicht der eeuwigheid hebben velen reeds gewenst dat zij nooit geboren waren geweest. Ja, hebben van angst en benauwdheid geroepen: *"O God, vernietig mij toch."* Geen gehoor wordt daar echter ooit aan gegeven, zomin als dat zij de verhooring zullen krijgen, waarvan de Waarheid spreekt in Openbaring 6:15-16: "En de koningen der aarde, en de groten en de rijken, en de oversten over duizend en de machtigen en alle dienstknechten en alle vrijen verborgen zichzelf in de spelonken en

in de steenrotsen der bergen en zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen: "Valt op ons en verbergt ons van het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit, en van de toorn des Lams." Het oordeel zullen zij niet ontvlieden en het bloed zal hen vervolgen. Vervolgen tot in alle eeuwigheid toe.

"Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk; laat u tuchtigen, gij rechters der aarde. Dient de Heere met vreze en verheugt u met beving. Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zal ontbranden." O, komt tot bezinning eer die ontzaglijke dag zal aanbreken. Valt Sions Koning nog te voet. Smeekt Hem nog om genade. Hij mocht Zijn scepter u nog toereiken, terwijl het nog het heden genaamd wordt.

Dat volk dat door het bloed des Lams verlost is en door het bloed des Lams met God verzoend, is hier reeds van het oordeel ontheven. Voor dat volk is er een tijd aangebroken, dat de vloek van Gods wet in hun hart werd uitgeroepen, dat het rechtvaardig doodvonnis door hen werd omhelsd. Zij hebben Gods recht gebillijkt en een welgevallen gekregen aan de straf hunner ongerechtigheid. Gods deugden hebben zij liever gekregen dan hun eigen leven. En voor hen brak de ure aan, dat de hel gesloten en de hemel geopend werd en Gods Geest het in hun ziel verklaarde: "De Heere heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd; de Koning Israëls, de Heere is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien" (Eféze 3:15). Tegen dat volk, dat met God verzoend is, door het bloed des Lams, kan geen beschuldiging worden ingebracht. De Wet is van haar vloek ontwapend, het handschrift dat tegen hen was, aan het kruis van Golgotha uitgewist en Gods toorn ten volle gestild. God zal op dat volk nooit meer toornen of schelden (Jesaja 54:9). En onder welke bange wereldweeën dat volk ook moet doorgaan, het zijn voor hen geen oordelen meer. Het zijn geen rechterlijke, maar Vaderlijke kastijdingen en tuchtigingen, opdat zij Zijne gerechtigheid zouden deelachtig worden. Ja, wanneer zij eenmaal staan zullen voor de witten troon, dan zullen zij Hem, Die daarop gezeten is, zonder verschrikking aanschouwen. In die doorluchten dag des Heeren zullen zij openlijk gerechtvaardigd worden, ten aanschouwe van engelen, duivelen en verdoemden. Zij zullen daar staan bekleed met gerechtigheid en versierd met de heiligheid Christi. hun klederen zijn wit gewassen in het bloed des Lams.

O, geliefden beproeft uzelf nauw of gij ooit in uw leven betrekking gekregen hebt op Christus, op die groten overwinnaar, Die van Edom kwam, met besprenkelde klederen van Bozra en betrekking op Zijn dierbaar bloed. O, dat gewichtige, dat rantsoenerende, betalende, heiligende en reinigende bloed is onmisbaar om Gods aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen. Zonder bloedstorting is er geen vergeving en zonder dat bloed geen verzoening en vrede met God. Hebt u dit bloed gehaat en staat ge er in vijandschap tegenover, dan is er voor u nooit verwachting. Al bent u zo vroom, als de Farizeër, en vol van eigengerechtigheid, als de rijke jongeling, met dat alles haat u het bloed van Christus. Denk maar aan het getuigenis door Paulus gegeven na zijn bekering, hij was met al zijn godsdienst een godslasteraar, een vervolger en verdrukker. Met al onze godsdienst zijn wij vijanden van het kruis van Christus en een verachter van het bloed des Nieuwen Testaments: Och, of dat gezegende bloed nog waarde voor u kreeg, eer de dag des doods aanbreekt!

En is er nu nog een volk in ons midden dat met reikhalzend verlangen uitzielt naar dat dierbare bloed van Christus en naar, de toepassing daarvan aan hun ziel; wat zal ik tot u zeggen. O, als het waar is, dan zal God het eenmaal waarmaken. Onze tranen,

bevindingen en gestalten kunnen in de weegschaal van Gods Recht niet opwegen tot verzoening met God. Dat u toch nimmer rust vindt in hetgeen, waar Gods Recht geen rust in schenkt. God Zelf mocht door Zijn lieve Geest dat gezegende bloed van Christus, waardoor alle vijandschap gebroken wordt, in uw ziel bevestigen. Dan zal de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, harten en zinnen bewaren in Christus Jezus.

Volk des Heeren, laat het uw troost zijn, in leven en in sterven, dat Edom te gronde gaat en Israël zal leven. Wat een eeuwig wonder. "Gods soevereine genade heeft u verkoren." "Was niet Ezaü Jakobs broeder? spreekt de Heere; nochtans heb Ik Jakob liefgehad" (Mal. 1: 2). Er was in ons geen grond en er zal ook nooit een reden komen in het schepsel, waarom God het verloor. Het is alleen Zijn soeverein welbehagen, die de grond is van onze verkiezing. En daarenboven, wij zijn niet verlost door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbevlekt en onbestraffelijk Lam.

Reeds Adam werd op, grond van dat bloed gerechtvaardigd. En voor Israël uittrok uit het diensthuis van Egypte, werd het bloed van het Lam gestreken aan de zijposten en aan de bovendorpel. Het. scharlaken snoer van Rachab de hoer, wees op het bloed van Christus, het redde haar leven en dat is ook de behoudenis van alle uitverkorenen.

Dat bloed, volk des Heeren, heeft de liefde van uw hart. Een bediening, waarin dat bloed gemist wordt en niet op de voorgrond treedt, heeft voor u geen waarde. Dat bloed te horen verkondigen, als de enige grond der zaligheid, dat bloed te horen aanprijzen en te verheffen is muziek in uw oren.

O, eenmaal komt de tijd dat ge uw zielswens verkrijgen zult, namelijk om dat bloed naar waarde eeuwig te verheffen. Wat was er menigmaal een smachtend verlangen om Christus te verhogen. De liefde van uw hart gunde Hem alles, doch het was uw gedurige ervaring dat ge stond met ledige handen. David betuigde: "En wat zal ik zeggen, want Gij kent Uw knecht." Steeds werd ge gewaar dat hier alles maar ten dele is. Eenmaal krijgt ge met al Gods gunstgenoten een nieuwe tong en nieuwe mond, om Christus te verheffen, als het hoogste uwer blijdschap. De verheffingen Gods zullen eeuwig in uw kelen zijn. In het nieuwe Jeruzalem, in de hemel der heerlijkheid, zal Edom u niet meer benauwen. Daar zal hij op uw bloed niet meer loeren en u geen smart meer aandoen. Daar zijn de rollen voor eeuwig omgekeerd. Eeuwige blijdschap zal daar op uw hoofd zijn, treuring en zuchting voor eeuwig wegvlieden.

Daar zult u trappen op de nek van uw vijanden en ze zullen daar zijn als stof onder uw voeten. Daar zult u eeuwig triomferen in en met uw gezegend Hoofd, Christus. O, welk een zaligheid en heerlijkheid zal daar toch uw deel zijn! En dat betreft al Gods kinderen die tot dat geestelijk Israël behoren.

*"Elk die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot,
Wordt van dat heil, die weldaden deelgenoot,
Hij zal Ze groter maken."*

De God aller genade, Die Zijns volks twistzaak zekerlijk zal twisten, versterke het geloof, verlevendige de hope en verwakkere de liefde in onze harten door Zijn Heilige Geest, om Christus' wil.

Amen.

Slotzang Psalm 83:10:

*Beschaam, verschrik hen eeuwiglijk,
Dat ieder schaamrood rugwaarts wijk!;
Verniel hun heiren, doe hen weten,
Dat Gij alleen de Heer' moogt heten;
Die grote Naam van 't hoogste Wezen,
Doe 't wereldrond eerbiedig vrezen.*